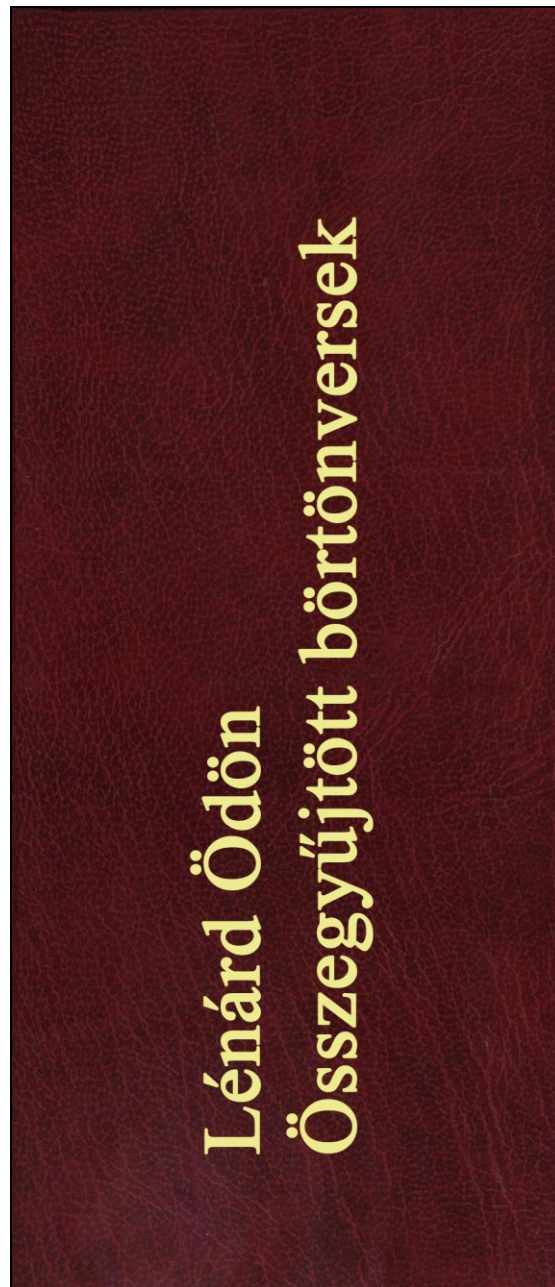

Lénárd Ödön

Összegyűjtött börtönversek

Mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Lénárd Ödön
Összegyűjtött börtönversek

A Magyar Piarista Tartományfőnök engedélyével
104/2003

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című, ötkötetes mű elektronikus változata. A könyv 2003-ban jelent meg a Lámpás Kiadó gondozásában az ISBN 963 759 353 5 azonosítóval. Az elektronikus változat a kismarosi ciszterci apátnő és a Piarista Rend tartományfőnökének az engedélyével készült. A könyvet lelkipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más szerzői jog a Piarista Rendé.

Az öt kötet címe:

- I. kötet: Szürke habitusban, 1950. március – 1951. június
- II. kötet: Sömaj Izrael (1)
- III. kötet: Sömaj Izrael (2)
- IV. kötet: Sömaj Izrael (3)
- V. kötet: Szélfűtta versek

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
I. kötet: Szürke habitusban. 1950. március – 1951. június	16
A „Szürke habitusban” verseskötet lejegyzésének és fennmaradásának legendás története.....	18
Víz alatt.....	19
Víz alatt.....	19
Hajnali álm.....	19
Ecce Homo.....	20
Ég dalok	21
Kék ég, kék víz... ..	21
Ki hasonlítson?.....	23
Négy elem	24
Reggeli	26
Téli ég,	27
Csak drótok	28
Fekete liszt	29
Sós Sándor	29
Az Isten vásárosa	31
Az Isten vásárosa	31
Akart versek	33
Felkelt a szél	34
Ikrek lettek	35
Kemény beszéd	36
Esti barátkozás	38
Ki vagyok én?	40
Mi közöm van hozzátok?	41
Mi közöm van hozzátok?	41
Jeremiással	44
Olcsó vagy, Pajtás!.....	45
Ne felejtsetek!	47
Ne köszöntsetek!	49
Szürke habitusban	51
Ahogy az év futott.....	51
Befelé megyek a tavaszomba.....	51
Találkozunk.....	53
Októberek.....	54
Szürke habitusban	55
Szürke habitusban	55
Adoráció.....	57
Jubileum.....	58
Poharam	59
Nagykarácsony.....	60
A lótuszevők szigetén	60
Az első hó	61
Mint ködkürt a Dunán... ..	62

Hányat alszunk?	63
Pásztorok miséje	64
Harmadik mise	65
Purificatio	67
Passio	68
A bevonulás útján	68
A tűz mellett	69
A Kendő szólal	70
Longinus dala	72
Júdás fája alatt	74
Missa sicca	75
Missa sicca	75
Introitus	76
Kyrie	77
Credo	78
Sanctus	80
Agnus Dei	81
– volt egyszer egy Láng –	82
A Láng himnusza	82
Oktatom a Lángot	84
A Láng küldetése	87
Beljebb megyek	90
Zsoltárok magamról	90
Az Alázatosság kalácsa	90
Két csajka, egy kanál	92
Kenyeret eszem	95
Duplát kaptam	97
Pörög az orsó	98
Szürke zsoltár	99
Szeplőtelen Fogantatás	100
Zsoltárok Róla	101
Hajnali glória	101
Déli glória	102
Fáradt glória	103
Éjjeli glória	104
Liturgia	106
Dalok a sárból	107
– és dalol a Lélek –	107
A Test epilógusa	109
Zsoltárok az emberekről	110
Lexi	110
Fiacskám,	111
Négyszáz bűnösök litániája	113
Valaki a Sátánt káromolta	115
Imádkoztam őket	116
A Hideg himnusza	116
Hit, remény, szeretet	118
Miserere	119
Múlnak az évek	120
Mért vagy gyatra?	121

Értetek	122
Fagyöngy az Istenen	123
Fagyöngy az Istenen	123
Kamaszodik a víz.....	126
Kopaszok Istene	131
Könnyedén	134
Diurnale captivorum	135
Completorium	135
A második élt 1953–1960	136
Hűség Péter-Pálkor	136
Én megmaradtam	138
Gyermekeim,.....	139
Örömünk oka	141
Imádkozom	142
A béke,	143
Mint egy virág,.....	144
Planck.....	145
Aki anyám voltál.	147
Összeért a kezünk	148
Vannak még csikók!	149
Egyszer mindenki csikó volt.	150
Ó, ha egyszer	151
Azt hiszed, lehet?.....	153
Megláttad a boldogságot?	154
Keresztelek.....	155
Meglopnád ...?.....	156
Ugye, kevés?	157
Regina Mundi.....	158
II. kötet: Sömaj Izrael (1.).....	163
Bevezetés a 850 cigarettapapíron „megmenekült” vershez	163
A „Sömaj Izrael” kötetek legendája.....	166
A vénség zsoltárai. 1974–1977	167
Könyörgés a vénség küszöbén	167
Második könyörgés	169
Reggel és este: egy nap	170
Készülődés	171
Idők jele	173
Vénülsz csak, vagy züllesz is?	174
Jó harcot harcoltál – (2Tim. 4,7).....	175
Mért csinálod?.....	176
Prothézist kaptam.....	177
Most él csak... ..	178
Legalább a tátikáimat!.....	179
Nincs szükség bogáncsra!	181
Miért írok?	183
A másik Mérleg.....	185
Versenyfutás a szóért	187
Haláltánc. 1972–1977	189
Égjen végig ez a tűz!.....	189
A lelkemet vedd fel!.....	190

Miből gyöngyözik elő?	191
Ugye, Arra gondolsz?	192
De ez is igaz!	193
Utunk.....	194
Sötétben.....	195
Hogyan is lesz az?	196
Ágyban, párnák közt?	197
Szorongás.....	198
Papírsárkány lettem.....	200
A Beteljesedés felé –	203
Öreg ember altatója.....	204
Ez van!	205
Az utolsó zsoltár	206
A versek litániája	207
A Halál Angyala	208
Sömaj Izrael. 1973–1977	212
Sömaj Izrael (I)	212
A bevezetőt elmondja Ezekiel	214
Ma azonban Péter így beszélne a Tragédiában:	217
Intelem mái prófétáinkhoz	219
Intelem az ostoba prófétákhoz	221
Az Igen-ért küldöttelek!	223
Jónás felel.....	225
Simeon akarta így!	227
Várom Elizeust.....	228
És ha Én kérdezek?	230
Az Ellenlábás	232
Ezekieltől Móniig.....	233
Sámuel.....	235
Mindenszenteki szózat	236
Simone Weil idézése.....	237
Így törnek fel bennem –	238
Izaiás – ma is!	239
Jeremiás siralmai.....	240
Jeremiás imája.....	242
Sömaj Izrael (II).....	243
Jákobként birkózva. 1972–1977	244
Igen és Nem	244
Minden versem –	245
Nem értelek	246
Ha szól hozzám –	247
Mért hallgatok Rólad?.....	248
Jelenléted.....	249
Van, hogy –	250
Úrnapon.....	251
Mindennapi kenyérem	252
Aligha –	253
Mint rab –	254
Szodoma.....	255
Tóbiás éneke rabsága földjén.....	256

Reggeli látogatás	258
A kútban.....	260
Mért érezlek olyan messze –	261
Csendet teremtek benned!	262
– ilyen üres –	263
Magunk leszünk	264
Nem egyszerű!	265
Remény	266
Mit tennél?	267
Ne dobj el!.....	268
Nem lehetne?	269
Szomorú boldogság.....	270
Van, kinek –	271
Szegény és szürke vagyok	272
Sirat-e valaki?	273
Keserű	274
Hol van a Húsvét, Angyal?	275
Villószik –	277
Önarckép. 1972–1977	279
Mire jó a vers?	279
Kegyelmet kértek számomra.....	280
Konokul.....	281
Évfordulón	282
Az álszent.....	283
Kísértés	284
Vízkereszt	285
Mindenképp fáj	286
Reménytelenül	287
Ahogy a hídon.....	289
Szállok-e, vagy hullok?.....	290
Mit jelent írni?.....	291
Vízállásmérő	292
Súlyosodóban.....	293
Határkő.....	294
Ki voltál igazán?	295
Gaudete	296
Modell	297
Kaleidoszkóp.....	298
Ez ki itt?	299
Ne sírj majd utána –	301
Arc, profilban.....	302
Minek mondotok engem?	303
Bagoly mondja a verébnek –	305
Fazék-sors	306
De jó lenne!	307
Út és útjelző	308
Látlet	309
Erő.....	311
Arcképem alá	312
Koponyám körül	313

Reggeleim	314
Önéletrajz.....	316
Neked létezem –.....	317
Tükörben	318
Csak pillanat –.....	321
Együtt. 1973–1977.....	322
Férgek	322
Béke	325
Diónyi fájdalom	326
Százsöngű kristályok.....	327
Én is köszönöm!.....	328
Köztük vagy	330
Vadak között	331
Öcsém	332
Lacinak.....	333
Katkának	334
Márti iskolába megy	335
Hej Idő, te lompos, vén varázsló –.....	337
Együtt.....	338
Dávid.....	339
Zárt ajtók megett	340
Földönfutók.....	341
Mái mozaik	342
III. kötet: Sömaj Izrael (2.)	343
A Leviathán hasában.....	343
A Leviathán hasában.....	343
Rabszolgák.....	344
Michelangelo: Rabszolga.....	345
– nem fogjátok hinni –	346
Látható, vagy láthatatlan?	348
Bethesda a X. kerületben	349
Ki itt belépsz –	350
Stilicho fiai.....	351
Egyedül	352
Bármelyik nap.....	353
A bugyorban.....	354
Emlékek	355
Karc.....	356
Magam köszöntöm önmagam	357
Nemcsak régen történt!	358
Diotrephes	359
Ugye, nem kívánod?	360
Pünkösd vigíliáján.....	361
Fák az udvaron.....	362
Mindnyájan lehetnétek!	363
Modern Március.....	364
Sztriptíz.....	365
Márianosztrai asszociáció	367
Elmegyek, elmegyek.....	368
Nem szoktam – hadd szokjam	369

Lovamat kötöttem...	370
Egy apró seb csak a bal bokád fölött	371
– szálllok egyre felfele –	372
Miért?	373
Címer...	374
– mikor már senki sem emlékszik rátok –	375
– belőlem virít ki minden csillag –	376
– lélek nem él, csak az egészben –	377
Hiszekegy...	378
Nektek „pol” versek –	380
Ha én sem beszélnek –	380
Júdás felháborodása	381
Káin rokona	383
Kiről írok?	384
– mint nyúl az őszi szántásban –	385
Megkoszorúzták a sírját...	386
A világ 1976-ban	387
Fehérvasárnap	388
A holtan nagyok	389
Megbotránkoztál?	390
Mit akartatok velem?	391
Csak mese!	392
Elveszett nemzedék	394
„Hívők”	395
Az Egyház záró szava	396
Zsoltárok tükrében	397
Bús esti ima	397
Mint az a madár – ?	398
Ember embernek farkasa	399
A palack szelleme	400
Valle de los caídos	401
Szókat tajtékzom	402
– mint futó sebesültből a vér csöpög	403
Ilyen ősi a bűn!	405
Fuldokolva	406
Várlak	407
Mulandóság	409
A magányos ember zsoltároskönyve	410
Csak Te ne késs!	412
Azért ez nem olyan egyszerű!	413
– mert, például, így is lehet! –	415
Nem egészen!	417
Látom a sötétet!	418
Biztonságban	421
Ne keményítsétek meg –	422
Öreg ember zsoltározik	423
Irgalom	425
Fia vagyok!	426
Naiv zsoltár, amiben mégis van valami	427
Nem vagyok olyan!	428

Mondják – mondom.....	429
Műanyag iratkapocs.....	430
– de akik jönnek –.....	431
Csak Te!.....	432
Csak feszítetek!.....	433
Esti béke.....	434
Reflektorfényben.....	435
Naphimnusz.....	436
Él is benned?.....	438
Liturgia.....	440
A régi Advent visszatér.....	440
Karácsony, 73.	441
Karácsony borban	442
1. Az első adventi gyertya.....	442
2. A második gyertya	443
3. A harmadik gyertya.....	444
4. A negyedik gyertya.....	445
5. Szenteste	446
6. Hajnalban	447
– ma már oly Karácsonyt kérek Tőled –.....	448
Vigília	449
Újévek, újévek!.....	450
Nagypéntek, újra.....	451
Triptichon.....	452
I. A bal lator	452
II. A Megfeszített.....	454
III. A jobb lator	455
Nagyhét, 74.....	456
1. (129. zsolt.)	456
2. (89. zsolt.)	457
3. Nagypéntek	458
4. (31. zsolt.)	459
5. (22. zsolt.)	460
A liturgikus év utolsó vasárnapján.....	461
A három ifjú éneke.....	462
Meddig?	464
Régel – este.....	465
1. Prima (Tim.1, 17).....	465
2. Prima (Vasárnap a karácsonyi időben)	465
3. Nona.....	465
4. Completorium (Vasárnap; Jer. 14,9).....	465
5. Completorium	466
Liturgikus idők.....	467
1. Nagyböjt (Laudes, Iz.58,1)	467
2. Hétfői Sexta (Iz. 55,7).....	467
3. Hétfői Vesperás (Joel 2,7).....	467
4. Válaszos zsoltár a Passio idejéből.....	467
5. Hétfői Tertia a Passio idejéből (Jer. 17 ,13).....	468
6. Nagyböjti Laudes (Jer. 11,9).....	468
7. Nagyböjt: hétfői Vesp. (Jer. 18,20).....	468

8. Jusson már Eszedbe –	468
A Te néped.....	469
1. Apostolok.....	469
2. Vértanúk.....	469
3. Hitvallók	469
4. Compostellai Szt.Jakab (júl. 25.)	469
5. Szt. Lőrinc (aug. 10.)	470
6. Keresztelő Szt. János lefejezése (aug. 19.)	470
7. Capitulumok.....	470
a. Óranyalok ünnepe (okt. 20.).....	470
b. Kis Szt.Teréz (okt. 3.).....	470
c. Assisi Szt. Ferenc (okt. 4.)	471
d. Ráfáel arkangyal (okt. 24.).....	471
8. Egymás mellett a két Márton (nov.11., 12.)	471
IV. kötet: Sömaj Izrael (3.)	472
Kérygmata.....	472
Bevezető.....	472
Alapfogalmak.....	472
Miért?.....	472
Szavak	472
Kiket sose nevezek meg.....	472
Körbe-körbe	473
Isten.....	473
Ember.....	473
Börtön	473
Halál.....	473
Isten.....	473
Kortársak.....	474
Kortársak.....	474
Misszionárius	474
Költő	474
Nyárspolgár.....	474
Szakbarbár.....	474
Nő.....	474
Férfi.....	474
Gyerek.....	475
Pap.....	475
Író.....	475
Szabadsághős	475
Bíró	475
Apostol.....	475
Szent.....	475
Intézmények.....	476
Intézmények.....	476
Isten házai	476
Család.....	476
Haza	476
Egyház.....	476
Érték és érdek.....	477
Érték és érdek.....	477

Alázat	477
Fegyelem	477
Egocentrizmus	477
Karrier	477
Góg	477
Az álszentség karrierje	477
Könyv	477
Utókor	478
Humanizmus	479
Humanizmus	479
Én	479
Világ	479
Egyéniség	479
Test	479
A Rossz	479
Értelmünk	480
Akaratunk	480
Hűség	480
Tehetség	480
Demokrácia	480
Butaság	480
„Modern”	480
Demokrácia	480
Igazság	481
Könnyedség	481
Fegyelem	481
Csodálkozás	481
Kultúra	481
Vertikális népvándorlás	481
Háború	482
Történelem és közélet	482
Elvont spekuláció	482
Tanulékonyság	482
Idő	482
A múlt szerelmese	482
Magány	483
Béke	483
Erkölcsei fejlődésünk	483
Történelem	483
Tehetek róla?	483
Művészet	484
Ars poetica	484
A Szép	484
Forma	484
Ugye nem érted a verset,	484
Alkotás	484
Vallásos költészet	485
Olvasok	485
Művészet	485
Mai kereszténység	486

Mai kereszténység.....	486
Evangélium	486
Krisztus	486
Modern hivatás.....	486
Realizmus.....	487
Bizonyosság	487
A Jó	487
Prédikálni?	487
Bűn.....	487
Hűség	488
Hit	488
Kontempláció.....	488
Szeretet.....	488
Életszentség.....	488
Bocsáss meg.....	488
A szenvedés	488
Hol a börtön?.....	489
A vég.....	489
ENTSZ: az emberiség fele ideggyenge.....	489
Elidegenedés	490
Oszlop a pusztában	490
Szolgálgj!	490
Atombombák.....	490
Sportolók.....	490
Órjöngő ifjúság	491
Párbeszédek.....	492
Irodalomszociológia.....	492
Szép versek!?!	493
Chamissonak	494
Költők az életutamból	495
A „kapcsos könyv” előtt (Arany János).....	496
A Basszus (Ady Endre).....	498
Szorongás (József Attila)	499
A tápéi Krisztus (Juhász Gyula)	500
Jegyzetek Kosztolányi fölött.....	501
A Próféta (Babits Mihály).....	505
Előszó (Karinthy Frigyes).....	509
Emlék és varázslat (Radnóti Miklós).....	510
A bori füzet (Radnóti Miklós).....	511
Illyés Gyula fényképe előtt	512
A nyírszalón gazdájának (Áprily Lajos)	513
Nektek is szól! (Váci Mihály).....	515
Még ez sem elég! (Váci Mihály)	516
Esti karének (Benjámin László).....	518
Simon István	520
Cseréphalom (Képes Géza).....	521
Nyakig az éjszakában (Baranyi Ferenc: Túl az éjszakán)	522
Nyárvég (Garai Gábor)	523
Verses ima versíróért (Vas István).....	525
Fiatal költők anthológiája arcképekkel	526

Sokaknak.....	527
Könyörgés az ironcokért köztünk	528
Ők meg ezt mondanák:	529
Hol van a Valóság?	530
Zrinyi harmadik éneke	531
Versek, versek, versek	533
Utolsó párbeszéd.....	535
Ars poetica	536
Nem írok szonetteket!	536
Kísértés	538
Ima	540
Jegyzet – rímbe	541
Az Ész nevében!	542
Mert először a dac van!	543
Írás a nem-írásról	544
– akkor is –.....	545
A Nagy Betűk	546
Gyerekség?.....	547
Unom.....	548
Mit ágáltok?	549
Hányszor írod meg?	551
Belső monológ	552
A Mű	553
A Mű árnyékában.....	554
Verseskötet.....	555
A titok	556
Mókuserék.....	558
Rímeknek fényes csillaga –	559
Ádvent Angyallal és zárandokokkal	560
Ars poetica I.	561
Ars poetica II.....	566
Ars poetica III.	572
Ars poetica IV.	575
Ars poetica V.	576
Ars poetica VI.....	577
Mi.....	578
Móni arcképe alá.....	578
Rügy.....	579
Pünkösöd van!.....	580
Útravaló.....	581
Gyümölcs	582
Biztatóul.....	584
Az árnyékom	588
Emlékérem	590
Tanítás (mi tán vallomás is).....	591
3 év versei	593
Talán valamit elhibáztam.....	593
Én is átmentem rajta –.....	594
Ó, a forrásaim –.....	595
Tedd már le a karszalagot!	596

A hivatás vége.....	597
Pünkösdi sequencia.....	599
Zárás előtt.....	601
Magányos reggeli ima.....	602
Izaiás emlékirata honfitársai ellen	603
Mit vársz még tőlem, Angyal?.....	604
– ha csobbanó vizén mind helyén áll a nád –.....	606
Mi az, ami biztos?	608
V. kötet: Szélfúta versek.....	609
Bevezető az Anthológiához, amit már itthon írtam	609
Római versek	611
Római versek	611
Colosseum.....	612
„Akkor” – és ma.....	613
Callixtus-katakomba	614
– opprimitur a maiestate!	615
Sírok, emlékek, temetők	616
– ugyanaz a csendes angyal –	617
– a barbár a legszívósabb!.....	618
Szavak, szavak	619
Visszfények.....	620
Lassan az ember már csomagol	621
Más az, pajtás –.....	621
A régi kápolna újra él.....	622
Egyszer minden kehely felborul	623
Meddig vársz még, Angyal?	625
Koponyám röntgene.....	626
1998. (Szent Jakab), este.....	627
Még ma, nem holnap.....	628
– Így is titeket hordalak –.....	630
A püspök egy bűnbánati zsoltárt mond el: a 37.-et.....	630
Ó, szószék!.....	633
Apostolutód.....	634
Sírfelirat	635
Fiposz (Fiatal papok országos szövetsége).....	636
Püspökszobor.....	638
Ki képviseli?	639
A Sátán és az Érsek.....	640
– hol rejtőzöl? (9/3. zs.)	643
– érjen el a vágyunk – (9/4. zs.).....	644
Gyémántmise	645
Egy fiatal angyal	645
A tékozló fiú indulása	652
Hol vagy, Karácsony?	654
Marika	655
Hallgatnom kellene már, Uram?	656
Tedd, Uram, könnyebbé az elválást.....	657
Az összes vers betűrendes jegyzéke	658

I. kötet: Szürke habitusban. 1950. március – 1951. június

Csak kiskamaszként bűnöztem néhány vers elkövetésével. De sokkal jobban szerettem és tiszteltem az irodalmat, mintsem akárcsak kísértésem is lett volna érett és józan évtizedeken keresztül, hogy ebbe a vétékbe visszaessek.

1950 márciusában szállítottak át a váci fegyház magánzárka-osztályára vagy négyszázad magammal. A névvel ellentétben, általában hárman-négyen kerültünk egy zárkába, de én azon kevesek közé tartozom, akik fokozott „veszélyességük” miatt valójában is egyedül voltak. Tizennégy hónapon át. Ennek semmi konkrét oka nem volt, nem is közöltek ilyet. A koreai háború idejét éltük. Lehet, hogy ezért? Nem dolgoztunk, könyvek, munka és egyebek nem voltak. Vagy egy félév után adtak be egy kézzel hajtott orsózót, amivel a szövőgyárak rossz, sérült csévéinek a hulladék anyagát kellett feldolgoznunk. Nem volt veszélyes, mert cséve és üres orsó nem mindig került egyszerre. Viszont teljes hírzárlat alatt álltunk, azt se közölték senkivel, hogy élünk-e és hol. Az élelmezés, ruházat és fűtés elképzelhetetlenül alacsony szintet ért el: ezt az éhen haltak és a megőrültek igazolják.

Az őrség elgondolásával szemben ilyen körülmények közt az egyedüllét kedvezőbb volt számomra, mint a legtöbb közös zárka lett volna. Hogy egy 2x4 méteres területen egy ember él-e vagy négy, nem mindegy. Hogy az időnként beadott egy-egy vödör vizet a kánikulában egymagam vagy négyen használjuk-e, nem mindegy. Lehet-e innen egyáltalán szabadulni, erről szó sem esett. Ilyen helyzetben a legtöbb ember feszültségével és elkeseredésével csak terhe a másíknak. Én mindmáig úgy őrzöm ennek az időszaknak az emlékét, mint – sok kellemetlensége mellett is – életem egyik legboldogabb időszakát.

Mint egész életemben, ekkor is legtöbbször álmotlan, mély alvással, felriadások nélkül aludtam át az egész éjszakát. Körülbelül az időszak második hónapjában történt, hogy egy hajnalban arra ébredtem fel, hogy valami egyszerű, négysoros versszakaszt mondogatok: a Hajnali álmom negyedik szakaszát. Megtanultam, újra elaludtam, s reggel teljes verssé kerekedett ki. Magam csodálkoztam rajta a legjobban, hisz az előző hetekben semmi irodalmi téma nem járt az eszemben, és hogy magam írok, az egész eddigi felnőtt életemben nem fordult meg a fejemben. Szokatlanságában segítő kegyelmi tényt láttam, s mikor az egész dolog újabb és újabb versek születésével könnyedén gördült tovább, ebben a felfogásomban csak megerősödtem. Az itt eltöltött további egy év alatt minden ima, elmélkedés, gondolat végső fokon versbe torkollott, egész szellemi életem ezt a formát öltötte fel, ami a hónapok múlásával tartalmában is, technikájában is elmélyült és tökéletesedett.

Persze, papirosnak és ceruzának itt nyoma sem akadt. Minden csak fejben születhetett meg. Így egy vers kialakulása egy-két napot is kitöltött, viszont kívül esett minden ellenőrzési és elkobzási lehetőségen. Megtartásuk is csak állandó tanulással és ismétléssel volt lehetséges. Ez megint külön kegyelem, hisz magam sohasem tartoztam az emlékezett bajnokai közé, sőt nem is tördöttem ennek fejlesztésével, meg akartam őrizni agyam biológiai erejét olyan feladatokra, mik papír és írószer segítségével nem oldhatók meg.

Egy év múlva véget ért magányosságom, és ezzel együtt tökéletesen félbemaradt a versírás is. De mikor újabb két év múlva szabadultam, az egész anyagot, mintegy 200 verset a fejemben vittem ki. Ebből azonban már csak úgy 150 került lejegyzésre, mert amit a börtönévek megőriztek, azt a viszonylagos szabadság mozgalmassága hónapok alatt kitörölte. Persze a leglényegesebbekre még kiesésük ideje előtt csak sor került.

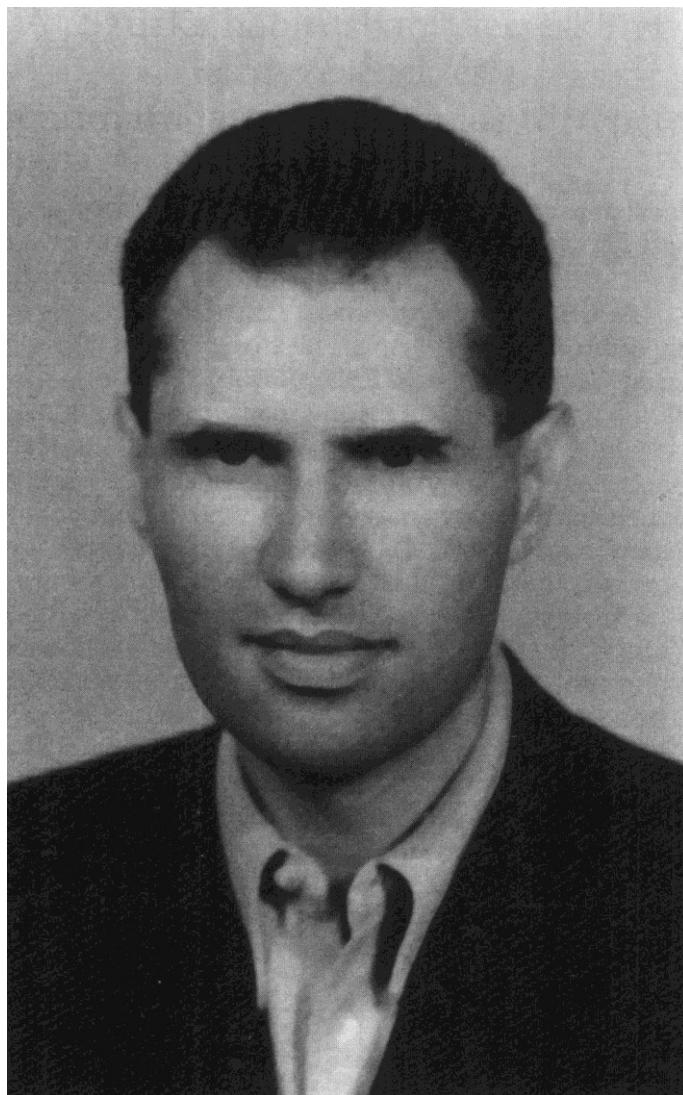
A börtön utáni években nem nagyon lehetett szükség a kegyelemnek erre a formájára, mert hét év alatt 20 vers született meg. Az utána következő házkutatások és eljárások pedig megszürték az előző körülbelül 150-et is. Minden elérhető elvittek és megsemmisítettek, bár

ezekről soha egyetlen említés, kérdés nem hangzott el. De amikor a többször legépelt anyagot most ismerősöktől próbáltam összeszedni, újra kevesebbet találtam, bár a legkedvesebbek ezek között is szinte hiánytalanul ott vannak, és így ez az anyag is hű képet nyújt ezeknek a verseknek a világáról.

Az egész ügyet az első pillanattól kezdve természetfeletti jellegű tartozásnak éreztem. És hogy annyi hányódás után a lényege még mindig megvan, ez a tény nem alkalmas ennek az érzésnek az elaltatására. Nem tudhatom, hogy meddig lenne még módom a tartozásért helytállni, hát iparkodom sietni vele. Ha mindebben igazam van, akkor ezekkel a lapokkal ebben a témában lefedem magam a kérdező Örökkévalóság előtt.

Az Úr 1978-ik esztendejében.

Lénárd Ödön

A „Szürke habitusban” verseskötet lejegyzésének és fennmaradásának legendás története

Lénárd Ödön 1953. nyarán szabadult amnesztiával a Váci Börtönből. Családjuk József körúti lakásán láttam először öt év múltán.

A gyorsan készített igazolványkép rögzítette akkori arcát.

Messzenéző kék szeme és elmélyült mosolya még az elmúlt évek emlékeiről beszél... Ez a már éppen nem kopasz „fegyencfej” hozta ki emlékezetben a 200 verset.

Az első pillanatok szótlán mélysége után a legfontosabb kincsét vette elő. Egyszerű vonalas iskolafüzet volt, ceruzával írt feljegyzésekkel. „Nézzed fiam, neked megmutatom, tőled nem sajnálom”. A füzetben az emlékezetben kihozott és a néhány nap alatt már leírt versek voltak... A következő hetekben egyszer elvitt sétahajózni a Dunára. A hajó lassan úszott felfelé és nekidülve a korlátnak néztük a vizet... Verseket mondott halk lassan és azt, hogy milyen kegyelme volt a vers az Istennek... Elmondott egy hosszabb versciklust, aminek „Hegedűverseny” volt a címe. A sorok muzsikáltak és beleolvadtak a csobbanó víz neszébe. Ez a vers már nem került papírosra, valahol az örökkévalóság levéltára őrzi, s majd egyszer az Angyala elverseli neki, hogy még egyszer és örökre felsírjon a hegedű benne és Neki és nekünk.

*

A „Második élet” versei leginkább Óbuda és Csillaghegy között kerültek lejegyzésre. A cipőkkal megrakott triciklit dúdolván tekerte s ha benne elkészült a vers, félreállt és az útszélen a tricikli nyergében gyorsan felvéste egy ócska noteszbe.

Kismaros, 2003. március 10.

Tímár Ágnes

Víz alatt

Víz alatt

Hajnali álom

Bár ajtóm nem nyit csak furesán,
mert mindig más fordít a kulcsán,
mint ízes-mázos álomkép,
a Távol bűvöl ábrándként.

S te ördögverte börtönrács,
mit öklöm mindhiába ráz,
úgy szállnék illat-nyomdokán,
s csak nézni hagysz a tűnt után.

Elnyúlok fáradt, kedvetlen,
a piszkos, szalmás fekhelyen,
s bár sajg belül még mindenem,
varázslat kél fel szívemben.

Házunk előtt a villamos
hullámvasút az ős-hatos,
ing szőke fénnel villanyláng,
merengni csábít az utcánk.

Plakátruhas sarkoszlopok
becsíptek, mint vén gazok:
„Ne hidd, te lány, mit szemmel látsz,
csak bortól van a kába tánc.”

S do-don, do-don, fényhúrokon
így szól, sikolt, szeret, gyaláz,
mit úgy utálsz és úgy imádsz:
az Élet zsong a városan...

Csereg rekedten a kerep,
ugorj elátkozott, te, fel,
a láncot újra vinni kell,
s felsír belül az életed.

Ecce Homo

Rabra mindig felügyelnek,
ám nevét is tudni: restek.
Őrtől őrig csak a szó ver,
ha kihívtak valahova:
megy az ember!

Kétezer év mily keveset
formálta a börtönnyelvet!
Akkor is így szóltak egyszer
egy kihíttra rámutatva:
itt az Ember!

Ég dalok

Kék ég, kék víz...

Kék víz, kék ég, kék tenger,
lepj el csöndben, mély szender.
Csónak táncol, orra ring,
távolból egy társa int...
fekszem hasmánt a vízen.

Kék ég, kék víz, kék tenger,
szállj rám csöndben, mély szender.
Felhőgályák, delfinek,
tán Kirkéhez siettek...
hanyatt fekszem a vízen.

Jaj, de sokat feküdtem,
ringatódzva édesen,
csónakom se tudtam már,
vízen vagy az égen jár.
Triton fűjt egy trombitán,
Odysseus voltam tán,
valamikor régesrég.
Rég.

Kék ég, kék víz, – nincs tenger,
szalmára nem jó szender,
fekszem hasmánt vagy hanyatt,
csak rácson át láthatlak,
immáron hány éve már.
Már.

Nem is csónak, fészek ez,
biztos Isten ölen lesz,
azért látom a kéket
hol víznek és hol égnek,
Ő ringat el most engem.

Nem is bánt a változás,
van itt álom, látomás,
csak:
ki verébbel gondoltál,
angyalodnak szólhatnál:
erre a csúf fészekre
takarítás ráférne,
alaposan ráférne.

(S a nagy világfészekre,
de mennyire ráférne.
Nagyon-nagyon régen már!)

Ki hasonlítson?

A kék égi óceánban
hó-felhőkből ott ragyog
egész földünk. Festőkönyvet
kaptak tán az angyalok?

S most rajzolja mind, amit lát:
Európát, Ázsiát,
és a forró égőveknek
ezer fura csudáját.

Régi-régi térképeken
láthatsz ilyen tájakat:
húzva, nyújtva, döntve veri
földünket az áradat.

Ellenlábás, ernyőtalpú,
kutyafejű vad tatár,
kacsatermő fa is szépen
kipingáltan festve áll.

Tengerekben szörnyek úsznak,
Columbus épp vitorláz,
Amerikát megy keresni...
(Fogoly, te még kicsit vársz!)

Uram Isten, nagyon szép ez,
kitüntető mireánk:
egeidben kiformalod
gyarló emberi orcánk.

De esetleg... nem lehetne? ...
reformáld meg fizikád:
ne az eged hasonlítson,
mi másoljuk tán őt át!

Mert, ha egy kis butus angyal
egy Vácot is felrajzol –
atlaszodon megkeresem:
merre füstöl a pokol?

Négy elem

Négy elemből áll a világ,
tanulta a görög diák:
tűz, víz, föld és levegőég,
ennyi tette ki az egész
periódus-szisztémát.

A tűz ősi égi lakó,
lángja most is fellobbanó,
csak mióta kék lakából
egy gaz tolvaj foglyul hozta:
rabunk, de nem közénk való.

A víz jobban barátkozik:
magától elszökik-folyik,
de hazája mégis ott van,
ha el is jön, vissza is tér,
s csak a kékből ruházkodik.

Az ég tágas görög csarnok:
kék ruhában a Kék Zsarnok
ott kormányoz földet, vizet.
(Már ahogy a görögöknél
istenségek hagyják magok.)

Ez a három – vak is látja –,
ha pöröl is, egymás párja:
mind fiatal, erős, bátor,
testükből friss illat árad,
mindhez húz, kit egyhez vágya.

Honnan került ez a suta
negyedik, a föld, a furcsa,
sáros, piszkos, nehéz massa,
vakondokház, patkányfészek,
nézni is a többi unja.

S miért kellett, szegény fejem,
pont e pancsban megszületnem?
Hát nem volna kacagtató,
valami Kék-Dodonában
jóslatokat eregetnem?

Valld be anyám: nem tettél te
földszínű fát a kék tűzre,
és Kék-Zsarnok haragjában
– fertőzve a nemzeti szín! –
Föld-börtönbe száműzött le?

Így lesz biza! Most már értem:
börtön lesz ez a Nagy-Kékben!
De akad tán Kék-UNO is
föld-sár börtönt felszámolni,
s visszatérek – úgy remélem –
Kékbe szépen, égbe kéken.

Reggeli

Csúszik már a takaróm is lefelé,
enyhe szellő fűjdogál a nap elé,
dörzsölgetem nyiladozó két szemem:
álmosan jár sugaruk a kék egen.

Amennyit a rács befogad szerteszét,
csupa kék az, csupa kék az, csupa kék:
most úszik be aranyárga felhőfolt,
odatúzi középre egy fénylő toll.

Uram Isten, úgy fest most már az egész,
pirítóstra vajat tesz egy gondos kéz,
odahaza reggelinél ülve tán ...
takarót fel, kísért már az Éh-Sátán!

Téli ég,

ugyanolyan kék,
ugyanolyan arany fellegek,
s mögöttük még
a nap is ugyanaz,
mi rád nevet.

Csak a bora más,
mit kap tőle a föld,
a vén kintornás.

Fázik szegény!
Bár fakadna mindig a rügy
a gally hegyén!
Bár lenne az Élet
csak egy víg fütty!

Csak a nóta más,
mit teker élted,
a vén kintornás!

Önző bolond!
Tüdővész az, ami egyre
csak rügyet ont!
Kell a tél az érő
csírasejtre!

Ha nincs tél, nincs Más,
az élet egyetlen rövid
rügyfakadás.

Ma is csak kék,
s itt is csak arany fellegek,
s mögöttük még
a régi Nap érleli
a lelkedet.

Ha nincs tél, nincs Más,
hallgatnák egyre a verklid,
kintornás?

Csak drótok

Fedett égbolt, fényes felhő,
szétszeli drót, tizenkettő.
Porcellánon a magasba
szálait egy pózna tolja.

Jövő-menő drótot látva,
– rabmadár a kalitkába –
úgy verdesek egyszeriben,
mintha társam látnám ősszel
úszni fenn a fellegekben ...

Fekete liszt

Sós Sándor

Lógó rozmárbajszú magyar.
Sötét szeme hegyek tava.
Alszik benn a múlt, a tavaly:
vagy egy tündér, vagy pár hulla.
S ő ördöge, vértanúja?

A rab-orvos halkán diktál:
Hőmérséklet: harminchat hét:
cistitis – áll Sós Sándornál.
S ő ismételt szót, mit hall még,
mint eddig is száz parancsét.

Szólt a bíró, szólt a hadnagy
rádió, meg szónok, újság.
Az urak mind parancsoltak,
Sós Sándorok meg csinálták.
Földön ez lesz az igazság.

Belül ugyan gyanús néha,
s hallgatnák a harang szavát,
de a papunk csöndes, néma,
bárha Róma, New York hallják.
Mennyben is ez az igazság?

Itt új arcok buktak elő,
de ismét csak urak várták:
orvos-rab, meg felügyelő
a fejhajtást megkívánják.
Poklon is ez az igazság!

Várják: ússzál pisztrángmódra,
de tanított ajak rája,
hogya a Kéz a „nem” szót róttá
legtöbbször a kő táblára.
S ez az Isten igazsága!

Nem arról szólt minden lecke:
amit mond a nagyok szája,
nincs annál jobb a mennybe se,
vörös, ki nem bólint rája!
S ez az ördög igazsága.

Sós Sándor, majd kis legénykéd
tanítsad meg otthon este:
zúgjon tenger szónok, beszéd,
a kőtáblát mellé vesse!
Megveszi rajt' az Istene!

De míg téged feloldalak,
megkötzlek, Hatalmasok,
mind amiben megbotlottak
minden bajszos Sós Sándorok.
Él az Úr és ítélni fog!

Az Isten vásárosa

Az Isten vásárosa

A búcsú áll a széles nagyvilágban,
sűrögnek benne vének, gyermekek,
s összebújva lányok ketten-hárman,
kinek mi kéne, azt beszélük meg.
Ki pántlikát, ki omlós mézes-szívet,
ez ostort, csizmát vagy labdát vesz még,
pörögnek színes papírszerpentinek,
s nem tudja az: kacagjon vagy egyék.
A hintát fönn az utcakölykök hajtják,
feltűnik néha kócos víg fejük,
kolbász szagáról felleled a konyhát:
elébe koldus ült, s egy eb feküdt.
És szélről én is árulatok egy-mást:
fűzért vagy képet, könyvet, keresztet:
csak ezt a sátrat gyéren látogatják:
szegény vásárosát az Istennek.

Leányok kékben, felső rózsapírban,
s anyókák gyűlnek hollószínűen,
míg lurdi Márját csillogtatok vígan,
plébánosunk köszöntöm messzűnнен.
Egy surbankó jön, settenkedve, mélán,
ez Toldy Miklóst, az Hány Jánost néz:
Te papnak készülj, vagy tanító légy ám –
s nem baj, ha zsebben kong a kis vitéz!
Estére kelve én is adnék hát el
abból, mit Gazdám számra rám bízott:
s nem csodálok konyhák forgalmán el:
keresztből, borsból szemnyi hatni fog.
S egy csízió jár áruimhoz mindig,
mit versbe télen büszkén én szedek!
Dicsérjék, rá a kölcsönsót ha hintik,
nótás vásárosát az Istennek.

Nagyjának tőle fülig szalad szája:
fiúknak hona ingyen vásárfia!
S szülénk nevetve szint' fejét csóválja:
a búcsús hogy kikacsaringózta.
Van aztán, aki fancsalítva nézi,
vagy lépve párat unva dobja el,
rátaposnak, szellő hajtja, tépi,
s az árok dinnyehéján nyugszik el.
S ha felkapván egy meztélábas bikfic,
belemerül csillogó nagy szemmel,

a búcsúst látva: néki cukrot is visz,
s népek suttogják: bolond ember.
Ha „józan” lenne, nem is búcsút járna,
disznót hizlalna, s törne esküdtnék,
de túrjáték, ha utatok nem állja:
bolond vásárosát az Istennek.

Mindig szaladgált pár belőlük itt lenn,
az évezredes világbúcsúkon,
a név Ferenc vagy Vince vagy más milyen,
a mérlegen az úgyse sokat nyom.
És mind bolond volt: vásáros szent ember,
csak kákabélú szegény ördögök,
ki házasságot könyvvel és kereszttel,
s nem pénzes, formás kislánnyal kötött.
Kondér mellől a sátrat élccel szólják
nagy zsírosbajszú, tárcás emberek,
s Boscók, Ignácok nagy szelíden mondják:
hadd éljen egy ily vén bolond is meg!
– Csak járjátok való bolondok útját
disznóstul – súgják mélabús szemek,
ha kóbor szelek itt-ott összefűjják
pár hű vásárosát az Istennek.

S mesélnek arról, hogy a végső búcsún,
hogy gyűlik össze minden vásáros,
s hogy reked kinn földig lógó orrún
kolbászfaló és mind a kolbászos.
A Gazda kertje nyitva áll számunkra,
füvének selyme bolondozni hív,
s ha százunk majd a szalamandert futja,
az ostonon tán én leszek, mi csíp.
Elől esetleg Aquino rohangál
és jókat ránt a hosszú ostonon,
kezét csapkodja gömbölyded pocakján:
csúszkál ismét a kis búcsús hason...
S ím itt tűnik ki tennen lükeségtek,
mert pindur ész, ha lenne bennetek,
hát jó magasra még ma felkötnétek
minden vásárosát az Istennek! ...

Akart versek

Akart versek roncsa, romja
gyűlik bennem rút halomba.
Akartam, hogy Néked tessek,
mégis minden kényes-szépnek
csúfja lettek.

Játszi versek rózsabokra
új bimbót nyit új bimbóra.
Ezt se tudtam, nem akartam,
egy hajnalon felriadva
fakadt rajtam.

Nagy mellkassal adnod sem megy.
Rímlabdád hát falhoz verjed,
s mit meg nem tesz síp, dob száza,
majd dicséri gyerekhangú
puffogása.

Felkelt a szél

A szél! A szél! Felkelt a szél,
s már zúgat titkosan,
ugorj hajós, vitorlát bonts,
és szélnek állj gyorsan!

Ki tengeri – és vérbeli –
fonott karokkal áll:
kötél suhog, víz dob habot,
tüdő dohog, zihál.

A tengeren – történelem –
a Lélek zúgat most:
s ki nézi azt, hová szalad
hullámtaraj habos.

Ez fűjva vet partról szelet,
az félőn bújik, s rág,
s mi elhozzuk gyöngyük, borsuk,
ti ködlő Indiák!

Csak nem gondod bolond, pocok,
ha Lélek zúgni kél?
A cél titok. S útját tudod?
De már felkelt a szél –

hajós, a szél, a szél!

Ikrek lettek

Fáradt volt az egész nap,
meddő, reszketeg,
ám estére váratlan
két vers született.

Ájcsi, ájcsi ikreim,
nótájuk fűjom;
egy alszik a szívemben,
egy sír ajkamon.

Mái gyerek, mái vers:
veres mindegyik;
apák, anyák tudják csak:
mégis legszebbik.

Bölcső mellett ki ügyít
kilenc hónapra?
Két versedért feledlek
unalom napja.

Ám ha csupa vers-gyerek
szépít egy napot,
hogyan kapok majd Pestig egy
egész vonatot?

Kemény beszéd

Hát mind a tiétek legyen
a szó,
a harsogó?
S csak néktek zúgjon az ereken
a rőt folyó?

Csak értetek szántsa lángosan
a plakát
a ház falát,
s ha énekszóra láb dobban,
mi horgadjunk alább?

Csak néktek verje üstdobjait
a szent lázadás?
S a Názáreti Ács
majd zsebkendőbe sóhajt csak itt,
mint egy hektikás?

Az enyéimtől ne kiálthassak,
hogyan ránkgyűrűz
a hullabúz,
mert nyanyóknak a „Lelki tasak”
ily durva szót nem bötüz?

S a sekrestyés meg az óvónéni
finom orra
megbúzli rajta,
hogyan illeme nem könnyed, „égi”,
nem Új Idők-fajta.

S ha felszakadna egy látomás,
mardosó lúgja
addig mossa-gyúrja,
míg átvedlik a tíz csapás –
egy pirosszemű nyúlra?

Ti álszent buták, szédült vakarcsok,
hisz az Úr kemény,
vérző, nyers tény,
s ti megdöbbenni sem akartok,
hogyan ganéj a ganéj.

Hát nem adom a szót, a földszagú-búsát,
mi arcodba
csattogja
a régi ostor régi Krisztusát:
az *Igazat*,
te hívőnek csúfolt –
patkányhad.

Esti barátkozás

Testvér, aki félrehúzott szájjal
olvasod e csöndes lapokat:
no, megint egy „urbanusunk” szájal,
s kőre csupán követ rakogat,
hadd mondjam el lócánülő este:
tiétek volt mindig lelke, teste!

Testvér, merre sohase vitt jártad:
legsötétebb Ferencvároson
– szlávok, svábok ülték a kocsmákat –
ott kacagtam első álmomon.
Hol a gyerek törheti a fejét:
Ádám mért nem kőből teremteték?

S tudod, testvér, hogy hiányzik nékem
télen a tor, sütéskor a lángos,
ma született borjú kék szemében
ijedt fény, hogy négy lábon se táltos,
s hogy gabonából ma is csak a zabot
ismerem, mert széthányt kalászt adott.

Ó, ha anyám nótás, szelíd Kenyér,
apám tüzes, messzenéző Vas,
s én, hol felhőt ringat füzes friss ér,
barna gyümölcs, titkosan magvas –
de születni három kőszobában
nem érdemes, hidd el, megpróbáltam.

S tíz év múltán a szellős dombháton
a kúriába átbúvölödni;
kinn csorg a méz réten és világon,
s a méhek szárnya röpködni nő ki.
De azért jár ákácot meg hársot:
behordaná a kék mennyországot!

Aztán vágni mindig élő rendet
földeken és emberszívekben,
míg az kettőt, ahol eddig egyet:
arany kalászt, friss lurkót terem.
S este ülve szépapám bútorját,
Milánóból hallgatni a Toscát.

S utolsó tíz évre visszatérni
régi apám öreg házába;
kúriából hová nem kísér ki,
csak a csendes könyvtárszobája.
Hat láb mélység, fél méternyi széles,
jó lesz szokni meghitt keveséhez.

S így ilyenkor lócánülő este
halk mesékben szétosztogatni:
kaptár alján mi maradt keveske,
régi kincsek hulladékai.
S ha visszatérsz, honnan fölvetéttél:
„Élt egy táltos...” – s mesékben még él ...

S tudod testvér, mesém majdnem való!
Kúrián él, de röghöz kötött,
keze áldja, mi kalász, vagy lurkó,
táltosául ki öltözött.
S ha valódi, foggal jött világra,
hét országot hord haza varázsa!

Utálom is a városi „gangot”
s lépcsőházát, mit karom átér,
ős paplakok, barokk rendházboltok,
ti vagytok az én lelkemnek tér.
Meg nem szokva soha szülőházam,
otthon vagyok falvak templomában.

Szerettem bár a városból mindig
lűktető, friss életzenéjét,
ötlet villan, száz sziporka izzik,
férfiizmok állják erejét.
De ez lelkünk lakodalmas tánca,
s hazavár a köznap szalonnára! ...

Ne szégyenkezz belül, édes testvér:
sáros csizmán felragyog az arcom;
csak ha kinek lelke sárban jár-kél,
kunyhó-kúriából kirakom!
Ízlelgesd csak ákácom meg hársom,
egy valódi táltos könnye
hullott le rá áldón.

Ki vagyok én?

Nem hajló nád, s puha ruhám sincsen,
emberek közt elkiáltott szónak
sivatagból hívott ki az Isten.

A lábaim minden utat rónak
s mindötöket hívlak a Jordánba
végítélet harsonái szólnak.

Puhák és hajlók ágaskodnak máma
s én kiáltom, ahogy a Hang adja:
nem tűr az Úr halni se csak állva!

Vállaimon nincsen senki gondja,
nem ismerlek: rokon, pajtás, pártok.

Rég eldobtam mindenféle zászlót.
Vagyok csak az örök Egyház hangja.

Mi közöm van hozzátok?

Mi közöm van hozzátok?

Ledobbantam első sétán lázadva az udvaron,
hova hoztál Uram, Isten, kiket raktál körülöm,
nem bírom, nem akarom!

Elfeledted, hogy ki voltam, mi lobogott belőlem,
elfeledted ifjúságom, merész kamasz-harcaim,
most lész hozzám hűtelen?

Ennek itt vér, szajré-arany szaglik annak ujjain,
ostobák, vagy maszlagoltak, mástól lopták imájuk,
ezek az én társaim?

S ha már egyszer dicséreted csak odafönt kívánjuk,
gúnyt is üzöl abból, aki féltőn hordta színeid?
Mi közöm van hozzájuk?

Belül a Hang simítóan válaszol:
bugyborékolj forró fejjel nagy gyerek.
Bölcs-magadnál erősekhez jár doktor,
repedt nádat talán ti is töritek?

Elhoztalak tévelygőkhöz tenyéren,
szánok néked nyolc termékeny hónapot,
minden napját úgyis tudod megkérem,
s ez tenéked jutalmadul adatott.

S ledobbantam nyolc hó múltán lázadva az udvaron:
ígérhettél bárányokat, tigris ez itt sorba mind,
szép jutalom, mondhatom.

Azt hiszed, hogy karámodba egy is vágyik idekint?
Dühvel várják, hogy még egyszer elszántabban üssenek,
minek rossz rám üres kint?

Koncolnának Bonifácként: vágom az ő tölgyüket!
Engem is még híni bátrak fehér lovat áldozni,
ezeket nem nyered meg!

Meg nem szüntem türelemmel prédikálni, cáfolni,
tovább zörög agyuk helyén a vájt lemez konokul:
Engedj tőlük távozni!

Belül a Hang szemrehányón válaszol:
Vén fejje sem tanultál még eleget,
hallottak tán, mint nálatok, valahol,
annyi üres szédítést az emberek?

Kapsz most tőlem még újabb nyolc hónapot,
ne beszélj, csak élj közöttük példakép,
hadd láthassák – nem szemét az! – a Magod
telt kalászbán ringatódni búzaként!

Sompolyogtam nyolc hó múltán szégyennel az udvaron:
tenném, amit parancsoltál, szívem, lelkem mélyiből,
akarom, de nem bírom!

Kalászmódra lengedeztem minden lábra szelídül,
mocskosan vagy tisztán járták utaidat naponta,
s nem néztek csak messziről.

Ketten álltak meg mellettem Kalászt törni azóta,
annyi konkoly helyett – szóltak – a Jóisten ezt adjon,
ez lesz Kenyér valóba'!

Nincs szemük, hogy láthassanak? Én hibáztam oly nagyon?
Nyolc hó alatt kettő lélek visszatér a karámba,
de négyszáza hol vagyon?

Belül a Hang mosolyogva válaszol:
emberlelket tucatszámra szállítnál?
Egyet vártam, hogy a nyájból elhozol,
gyúlj örömré, hogy megnyerted másikat!

Kicsinyben hű, sokat bízok most terád:
remetének emellek ki közülük;
egy keresztet, könyved nem lesz, se párnád,
térdenállva vezekeld az ő bűnük.

Himnuszoddal szüntelenül
ostromold az egeket,
testi-lelki börtönükből
te imádkozd ki őket.

S ha igazán szereted,
imádkozd ki nemzedet!

És azóta egymagamban
térdelek egy sivatagban.
Gyors hónapok észrevétlen
repülnek el nyáron-télen.
Himnuszaim egyre szállnak,
vége nincsen az imának.

Már az időt sem kérdezem,
minden magyar börtönökben
lélekfogytig dalolok –
s utolsónak maradok!

Jeremiással

Gránitszirtből élővé faragva,
látsz bitangot, hájasagyút, gyávát,
falni kéjjel egyiptomi étket,
s csókolni egy ronda bálvány lábát.

Mutattad is, hogy fog Sedekiás
lopva futni, éjjel, de hiába:
gyermekai koncolt tagja mellett
kifolyt szemmel tántorog Riblában.

Nem hiszik, mert magukét akarják,
nem az utat, amit rajzolt Isten:
nekik abrak, földi hatalom kell,
nem tudják: az Ő parancsa minden.

A Végzetet megállítani vélik,
börtönbe ha ásnak, Látó, téged:
s az aljával most Próféta nélkül
szédeleg a mély felé a néped.

Mi gond véle, mikor ér el ide
a közel-Úr feldübörgő lába?
Hódolattal új parancsát várod,
azt a napot Sedekiás bánja.

Holnap jöjjön, avagy évek múltán,
mindegy annak, aki a Szót hallja.
Rúgásodra széthull rozsda-vályog,
óriásként ugrassz akkor talpra!

De Városodnak könnyed immár nincs!
Lángbetűkkel rójad fel az égre,
kormod rikołtsa égett házfalon,
vérrel álljon kisdeteknek ágyán:
Az Úrhoz térni még egy alkalom!
Gyümölcsöt ha e mag se hord fáján,
fű se nő több – Tisza-Duna táján!

Olcsó vagy, Pajtás!

Sohasem volt a legénynek
ily olcsó bére,
ahogy, Pajtás, te számolod
papíron mérve,
felszámítasz házat, földet,
kelengyét,
elmaradott fizetésed
percentjét,

dollárban,

az emberhúst sose mérték,
még nálunk se,
ily árban!

Hozzám ne hozd papírrongyod
összeszámolni,
széttépem és szemköztvágom,
te szájhős kapzsi,
nem kérdeztem: hány csepp vér kell?
Istent, se hazát,
de fizetni aki próbál,
bennfojtom szuszát.

Szívem, lelkem, vérem, velőm,
koponyám,
minden lelkes ifjú percem
és órám
nem eladó dolláron,
de Istennek, a hazának, embertársnak
ingyen ég egy oltáron.

S te keresnél apád sírján
falutok végén,
Kárpátokban fekvő öcséd
fakult fényképén?
mennyit hozna haláltáncod,

korcs tusád,

tűzhelyénél meggyalázott
kishúgád,

éd'sanyád?

Hogy te, Pajtás, ily olcsó vagy,
szívből sajnálom,
ezért veszünk mindig annyin
Muhin, Mohácson,
mindig akadt köztünk néhány
rongy cafat,
adtak értük idegenek
pár garast –

kacagva –

lássalak hát téged köztünk utolsóként:
akasztva!

Ne felejtsetek!

Testvér, emlékszel egy régi sétán
szememre hánytad csöndesen:
tetőnket bontja a nap, az éj tán,
mért evezek más vizeken?
S én fájdalommal feleltem néked,
s szemem futott a falakon:
pisla mécs volt, alig hogy égett,
s az Ufarszin már rajt vagy on!
De testvér, én néked esküszöm,
hogy jók az alapok,
s ha új dallal kél kő kövön,
az építésnél rám is várhattok!

Atyám, emlékszik, egy csöndes órán,
nekem szegezte támadón:
a többi szépet bár másnak hagynám,
s „Ifjúság” égne zászlómon.
És aki látja kalandor szívem
homokba írott játékát,
Ő nékem adta rohamra vinnem
az ifjúságnak zászlaját!
Mert neki szívem esküdött,
s nem székem, asztalom,
s majd építeni is a rom fölött
mint Déván, Thébán, a leglelkem adom.

Sok kell hogy álljon templom, iskola,
ki követ hord, ki cserepez,
ki minderre csak csókját nyomja,
mint téglát Róma bélyegez.
Hogy a Nagy Pallér mit bíz rám majdan,
testvérek, bíz még nem tudom,
követ hordjak, vagy csókos ajkam
semmis jelekben megbújjon?

De a vén Dunával üzenem,
hogy ne felejtsetek!
Én sose voltam hűtelen,
s az építésnél most is ott leszek!
S a pacsirtával üzenem,
hogy ne felejtsetek!
S ha dal fog csak a köveken,
az építésnél én is ott leszek!
S a vérszín felhőn üzenem,
hogy ne felejtsetek,
s ha énrám vár egy Kelemen,
a mi Dévánkhoz hat lóval megyek,
de az építésnél én is ott leszek,
az építésnél mindig ott leszek!

Ne köszöntsetek!

Kik nem mertek írni egy névtelen lapot,
mi kézfogás lenne, baráti, szíves, –
ne sajnáljatok!
Kik nem mertek sügni miatyánknyi hangot,
– nemcsak Isten hallgat, de a Sátán is les –
ne sajnáljatok!

Kik nem mertek halkán, lyukatokba bújón,
kiejteni csak egy ismerős nevet –
könnyetek se hulljon!
Kik nem mertek rólam érdeklődni titkon,
egy asztalnál kivel annyit ültetek –
szemetek se sírjon!

Kik nem mertek élni, ahogy szívünk vágyott,
aminek tüzéből lángot cseréltünk –
sírom ne ássátok!
Kik nem mertek vinni éhség- hideg-átkot
noha, testvérgallyak, egy tűzön égtünk –
fám se állítsátok!

Kik nem mertek jönni árva keresztúton,
bennetek a gyáva lelkiismeret
meg ne mozduljon!
Kik nem mertek járni régi jó nyomokon,
apáitok vére bágyadt ereket
föl ne forraljon!

De ha föltámadtan állok majd köztetek,
szómorzsáim után lihegőn futva
ne törleszkedjete!

De ha föltámadtan állok majd köztetek,
lefagyott szívetek könyörgőn nyújtva
ne térdeljete!

De ha föltámadtan riadót kongatok,
hogy gaz veri fel a pannon kerteket,
ne bizonykodjate!

De ha föltámadtan fészét hozatok,
s etetem az aranyborjút veletek,
ne imádkozzate!

De ha föltámadtan poklokra eresztelek,
s kapuját megrakom hetvenhét závarral,
ne könyörögjete!
És ha mellettetek szótlanul elmegyek,
olvadozó nyelvvel, kicsorduló nyállal,
ne köszöntsetek!

Szürke habitusban

Ahogy az év futott

Befelé megyek a tavaszomba

Agg idő, búcsúzunk, böjti szél fúj,
téli fa, téli gally égre tárt ujj.
Délután frissen a nap ha kisüt,
látod, hogy ágain rügye már üt.
Zúghat a szél, kavaroghat a hó,
haldoklik ágján a vén Télapó.
S téli fa, téli gally szélbe dobja:
befelé megyek a tavaszomba!

Délután telten a nap ha besüt,
véredben új erők új heve fűt!
Duzzadón állasz az ablak elé,
condráid két kezéd sutba vetné.
Lábhegyen nyúlva két sarkig ölelsz,
új csírat húz benned mindenik perc.
S két karod, tíz ujjad sort kacagja:
Befelé megyek a tavaszomba!

Duzzadón állasz az Élet elé,
szád a Nagy Áriát énekelné.
Félvilág ülhet a páholysoron,
csuklani nem fogsz a dallamodon.
Vén ripacs társadat, húrok színét,
színfalat ismersz, s a karzat ínyét.
Lábad nyitányra már dobogja:
Befelé megyek a tavaszomba!

Istened ülhet a páholysoron,
sírni, nevetni fog játékon.
Ismered önmagad, sejdítéd Őt,
szíved e deszkához hozzá nem nőtt.
Lángolsz, hogy gyűjthass és titkon remélsz,
kék színpadán, hogy játszani kész.
Próbáid reggeli, esti dala:
Befelé megyek a tavaszomba!
Sejdítjük önmagunk, kérdezzük Őt, –
kórusod kísér: az Ébredő Föld.
Agg idő, búcsúzunk, böjti szél fúj,
várunk már, Lélek, te húsvéti, új!
Rontottuk életünk, s milliókét,
vár most, hogy szépítsük, milliárd még.
Csillagok, hallga, a Föld dalolja:
Befelé megyek a tavaszomba!

Találkozunk

Még gomolygó lelkek, kiforratlan arcok,
bölc s öreg ákácok mosolyognak rajtuk.
Komoly tanár urak, szemük rajtunk rebben, –
susogó ákácuk hallgatják már csendben.
Csak a kövek állnak tanár s diák nélkül,
s száradó ákácok, száradó emlékül.

Húsz év előtt bezzeg forrt itt még az élet,
harminc ifjú indult érettségijének.
„Higgadt nyugalmból pajtás szomszédjának
adjon egy kevéskét” – csendülnek hang-árnyak.
Fehér reverenda elnöki székünkbe’
mintha akácfáról szakadott fürt lenne.

Tíz év előtt már csak húszan ültünk körül,
te széktői asztal, pár feleségestül.
Tőled szöktem első tanár-érettségim,
csitítottam én is izguló csibéim.
Kinn az utcán négy sor ákác részegített, –
a Régi Ákác ülte elnöki székünket.

Régi fiúk *máma* hányan jöttök össze?
Földön – és föld alatt – hányunk rekedt messze?
Iskolánk emléke messze suhant tőlünk,
Alma Mater, mégis köszöntünk, köszöntünk.
Testben vagy lélekben, mosoly a szemünkön,
a Menyus bácsi elnök fönn egy fehér felhőn.

Magyar történetből felelek épp neki.
Ég tudja, hányadik tatárjárást kérdi.
Bocsánat, fiúk, ha nem leszek köztetek,
egy nagy érettségin egész nap felelek.
Tegyetek helyemre fehér ákác-fürtöt –
szemközt Batu-kánnal fújom épp a kürtöt.

Októberek

Piros parázs duruzsol,
kinn fűtyül a szél,
két pohárka Cinzano,
keskeny lámpafény,
s bűvös-bájos könyvedből
betű kukucskál ...

Fázós cella homályos,
rajta szél jár át,
hozza régi október
hunyt fényét, hamvát,
ám betűje pirosan
most is muzsikál.

Szürke habitusban

Szürke habitusban

Élted Istenedbe rejtve
– negyed század telt azóta –
feketével takartak le.
A világnak most halottan
jársz itt szürke habitusban.

Jámbor öreg magisztered
tanított, hogy reverendád
este, reggel csókoljad meg.
Az Uradért hordott gúnyád
kedvetlenül mért csókolnád?

Letetted a fogadalmat:
lelked mindig szegény marad.
S mindened egy üvegcserép,
mit eldugva még rejtegetsz:
legyen mivel körmöd metéld.

Fogadtad nagy szeretettel:
engedelmes fiú leszel.
És lettél ím egy kódarab:
– szeret-e? rá fittyet hánynak –
megy ha lökik, ha nem: marad.

Fogadtál még tisztaságot,
nehéznek csak ezt találd.
A szappan ma már drága kincs,
félőn nézed: meddig tart ki?
(Szívedben béke, hiba nincs.)

Róttad rég a folyosókat,
zsoltárodát morzsolgattad.
Körbe itt az udvart járod,
imádkozz is, hogy elbírjad
hallgatni a káromlások.

Volt már úgy, hogy Péter-Pálkor
új beosztást vártál lesve:
lelket eztán hol halászol?
Ehelyt is éltek barátok,
és te itt is Őt szolgálod!

„Egész éltünk siralomvölgy”
– tanítja a katekizmus –
„itt a földön bárhol is töltsd.”
„Kiugrottak a bolgárok!” –
súg a borbély.
– Mi gond rájuk?

Adoráció

Egy zárt templomban, hol senki sincs,
évek óta adoralok.

A nap alig kelt, már búcsút int:
eget bejárt, s én helyben állok.

Már rég elmondtuk: egy a másnak,
mi fontosat csak szív és ész talált,
s most ülünk szemközt: egy a másnak,
én őt nézem, s ő engem lát.

És nem félek, hogy elunom,
időnk van bőven, szemünk örök,
homokóránkon: a Tejúton
néha egy csillag – lepörög.

Jubileum

Negyedévre egy-egy mise
eddig még kijárt,
s utolsónak tegnap ültem
jubileumát.

Zsoltárosnak naptárára
csak nem tértél át,
aki szerint ezer évünk
huszonnégy órád?

Mert hogy jövő évnegyedem
áldja meg misém,
akkor ugyan nagy-nyugodtan
várhatom itt én!

Poharam

Kincstári bádóg. Jelével alján:
X és P, mit az űr botor x-nek néz,
szöggel kapartam, s ítélet napján
megleli a Kéz!

Jó, hogy mindenünk nem olvashatják,
mert ütött-kopott, meg kell vallani,
de néha percig fogta Krisztusát,
– s ez is valami!

Dohos zsákon állt, hetes lepedőn,
fejből mondtam a miseszöveget,
kívül az ajtón egy testvér fegyőr: –
többé nem lehet!

Egy zsákon majdan, hetes lepedőn,
vágyn morzsolva miseszöveget,
testvér lesz, ki int az ajtóból az Őr:
többé nem lehet!

S jó, hogy mindenünk fenn olvashatják,
mert ütött-kopott, meg kell vallani,
de néha percig fogta Krisztusát,
– s ez is valami!

Bazári bádóg. Jelével talán?
X és P, mit ember botor x-nek néz,
rákaparták tán, s Ítélet napján
megleli a Kéz?

Nagykarácsony

A lótuszevők szigetén

Egy elvarázsolt csendes sziget ring
a magányosság tengerén,
s a homokparton jó- s rossz időben
ott fekszem én, kint fekszem én.

Köröttem minden csak lótosz, lótosz,
a Föld-feledés lótosza,
s gyümölcs után és új gyümölcsöt
szedek újra, s eszem újra.

Te édes lótosz, bab-kása ízű,
mi feledteted énvelem,
hogy hús gyarapszik, s gyümölcs nő, édes
a földeken, a réteken.

S ti gyöngy levelek – te vélnéd: rongyok –
immár alig emlékezem,
az emberek közt hogy mi is fedte
gyarló testem, kényes testem.

Csak nézlek egyre, lótoszvirágok,
s töröm néha fejemet:
mik voltatok, ti álmok, mesék,
hogy néztelek, úgy néztelek.

S várom egyre, hogy a vízen
a nagy Lótosz majd erre ring,
s Titok-kelyhébe megvedlett szemem
majd betekint, tán betekint.

Mert arra úszik a Magány-vízen,
a Titok-Lótosz arra jár,
hol a szigetet Adventnek hívják
s Rorate-csengők hangja száll.

Az első hó

(December 6.)

Hullton hullik, szállva száll,
jobbra libben s balra vált,
sűrűn föl-le kalimpál.

Megjött hát a Mikulás,
ablakpárkány cukorkás,
bakancsomban úgy sincs más.

Nézem belül mosolygva,
ott is hull a múlt hava,
százennyire ragyogva.

Scaevoláról olvastunk,
hogy tejszín lett ablakunk,
várj, Porsenna, kacagunk.

S éli vidám kis hadam
öt percét az ablakban:
sapka, csákó hóból van.

S ím Porsenna máig várt,
s hányan álljuk, Scaevolák,
szemközt nézve rőt lángját?

Ámde jobbod bármint van,
első hó hull Ádventban
s nézed meghitt boldogan.

Mint ha hó hullt rég, kuckód
őrzött kis fagyöngycsomót,
úgy csüng itt pár rimbogyód.

Nincs is olyan Inferno,
vele lakni hol nem jó –
szállj csak, hullj csak, első hó ...

Mint ködkürt a Dunán...

(Harmadik adventi vasárnap)

Téli éjjel havas hajnalon
ködkürt bűg a Dunán,
s szemünk fut a nyújtott dallamon
s kutat árnyak után.

Mert nem tudni honnan s nem tudni hova?
Csak jön, úszik felénk,
mélyén narancs, gyapot, malaga,
hozza dél melegét.

A kürt nem lát fűgét, narancsot,
noha hordja ez őt,
nem lát vizet, minket, a partot,
s havas téli mezőt.

Csak azt tudja, hogy jó Valahonnan
Csudajó, Csudaszép,
csak azt tudja, hogy vágyakozóan
erre vár a Sötét.

Csak azt tudja, hogy szólnia kell,
ha a Gőz beleszáll,
ködben ki ül, mert erre fülel,
s van egy Kéz, ki dudál.

Hát csak nyújtja szívet simítani,
s hangja mily repeső:
Ködlakók, hej, merjétek hinni,
itt van már, erre jó!

Téli éjjel, havas hajnalon
ködkürt bűg a Dunán.
Ki se hinné: van egy hatalom,
ki felénk tart a Bűn-éjszakán?

Hozza Vizét, Borát, Kenyerét,
tisztá Fényt, Ragyogást, Kacagást,
s búgatja egyre kürtjét:
Izaiást, Izaiást.

Hányat alszunk?

Gyerekmódra kacsónk nyújtjuk
elmondva az esti búcsút:
Jézuskáig,
mondd, jó Atyánk, hányat alszunk
még odáig?

Diplomáig mennyit hunyunk?
Mikor tartjuk már el magunk?
Feleségünk,
mikor lesz már pár kicsinyünk,
házunk nekünk?

Csak hívnának: Méltóságos ...
gyere gyorsan nyugdíj már most!
Lassan élet!
Kiabálhatsz, a vonat már
lerak téged.

Tételei mit kitesznek,
lapod alján az az összeg.
S hogy már summál,
ne csodáld, ha részletein
átrohantál.

Kérdezgetik itt is sokan,
vaj' súrolás, fürdés sok van
kaputártig?
S majd síratják megszedetlen
gyümölcsfaik.

Te se lessed hónap-órád
típegő kis mutatóját
harmincon túl,
addig jár csak, míg rugóján
az Ujj mozdul.

Örülj, ha egy Karácsonyra
megfürdött test, súrolt cella
vár épp rája,
de ne sűrgesd adventjeid
rovására.

Nehogy arra legyen okod,
mi elfutott, az adventot
mindhiába
üres jászlad visszasírja,
visszavárja.

Pásztorok miséje

Könnyes szemmel ringatlak,
csilli-csillagom,
tilinkómmal altatlak,
bari-bárányom.
Csakhogy végre itt vagy már,
áldott Jézuskám,
télidei rózsaszál
szívem jászolán.

Ó, de nem olvadsz te el,
hamvas hópehely,
táplálsz angyal-ízekkel,
manna- s mézkehely.
Nem lehet az istálló
többé már soha,
hol kigyúlt a Megváltó
arany-mosolya.

Szólalj, szólalj, tilinkó,
nyírfa gallya, hó,
nyílt az ég és ujjongó
mézzel lett folyó.
Nem is kelhet száradból
más dallam soha,
és ha egyszer más dalt szól,
törd el, Jézuska!

Légyen bennünk több, mint ma
hófehér bárány,
hányat hord a földalma:
békés népkarám.
S jó enyéim sártalan,
arany szalagon,
vidd Atyádhoz, ártatlan,
bari-mosolygón.

Csilló szemmel ringatlak,
téli rozmaring,
bari-hanggal altatlak,
bimbó, hóban nyílt!
Csukva már a két gyöngy-tó,
s nyírfám halkuló,
eloson a kis bacsó,
hali, hali hó!

Harmadik mise

Az Asszony már söpör, a Férfi tüzet csinált,
szárad fölötte pár ruhadarab,
s a jászolban az újszülött Csecsemő
gőgicsél egy takaró alatt.

Szerszám után néz és indul az Ács lassan
a gazda csűrjét igazítani,
ki őket a rozzant istállóból
tegnap este nem hajtotta ki.

Az Asszony pedig töpreng magában,
hogyan estebédre mit kellene főzni?
Valami oly hamar-könnyű dolgot,
s főleg, ami semmiből jó ki.

Pár ágat, gallyat térdén tör a tűzre;
csorog kinn az ónos téli zápor;
s a jászol mellett leborul szótlanul,
csakúgy, mint máskor.

* * *

Hétrét görnyedek, s motollál a seprűm:
egy cirokcsomó – tán nyele is volt egyszer,
a szétszórt szalmát mint egy istállóban
összeszedi mégis minden reggel.

Majd csendes szívemet Hozzá emelve,
leülök az orsózó mellé,
s a fonál karikázik fürgén
napom országútján az este felé.

Délután, ha csövem átmelegszik,
törülközőm felette szárad,
s ajkam is lobogtatja már
nehány nedves-friss új strófámat.

Most osztják az estéli levest:
répát tart még minden pincegádor –
s én számlálgatom egy elmúlt nap orsóit,
csak úgy, mint máskor.

* * *

Szerszám után néz és indul az ács lassan,
a gyári csúrt kell igazítani,
bár ezt a munkát a délutánjára
a művezető úgy módolta ki.

Pedig ezt már csak éhommal végzi,
mert estebédre várja a Kenyér,
noha így oda is csupán overállban
a kezdetre majd éppen hogy beér.

Haza együtt mennek az asszonnyal,
gyár után az is csak most söpör ki,
főznek valami hamar-könnyű dolgot,
s főleg, ami kevésből jó ki.

S elüldögélnek majd a fácska mellett,
a kicsi szusszant a bölcsőjében párszor,
és csobog bennük a tiszta egyszerűség,
csakúgy, mint máskor.

* * *

Cseréptányér felett jászlára néz a Férfi,
megáll a kanál az overállos kézben,
s én elmerengek a répaleves fölött:
mennyre más minden, mint más hétfőestéken!

Purificatio

Betlehemi Szűzanyácska,
aranyszín méz,
tekints nótás kis szolgádra:
kótája kész.
Ha mit benne tolla vétett,
– gyöngé, gyarló toll –
hamis hang ha lapján béget,
s kedved ellen szól,
mint egy nyűgös kisgyermeket
puha párnákba,
pólyáld síró énekemet
harmóniába!
Most egy évig úgyis üres
istálló jászla,
versem meg Anyjául keres,
hisz Őt kántálja.
S ha Ávét mond a lelkünkért
a csúf olvasó,
kit közben az álom kísért,
s feje kókadó,
ne hidd hogyha panaszolja
versem unalmát,
a karácsony méz-diója
fekszí meg gyomrát.
Nem is hozzá fordulok, mint
a régi barát,
pergamenem vége hogy int:
irtsd a makulát,
de ha egyszer rám virradna
Nagykarácsony,
hadd kacagjunk együtt majd a
zsolozsmámon.

Passio

A bevonulás útján

Nem előzött meg várakozás,
nem volt a színben fölfordulás,
csendben, feltűnéstelen,
anyám megellett, s én lettem.

Nem csaptak velem komédiát,
több egy számmal, nem a világ,
szürkén, hosszú éveken,
legeltem, falum, széleden.

De egyszer csak fölfedezték:
mi szépen tartja nemes fejét!
Lám csak: drága, tiszta faj,
ne rakjuk hátát batyuval.

S azóta élem zárt világom,
egy titkom érik, majd kitárom.
S bújtam? Magam érlelve:
csak én lehetek lényege!

S egy szép napon rádöbbszemem:
vagyok, hogy hordjam belső terhem.
Titkom? Egy számár vemhe,
s vagyok magam: csak kelyhe.

De így is lehetsz kincs, aranyló,
nedűvel, mi csak abba való.
S bújtam vemhem érlelve,
láb hátam meg ne terhelje.

S egy szép napon elköltöttek,
Hozsannát zúgtak szájak, kövek,
hulltak pálmafaágak,
egy vehmes számár Titkának.

Mert ott baktatva megértettem,
titkom kitárult megéretten:
voltam, amerre elhaladt,
a Golgotán egy útdarab.

De míg föllépdél Ó a trónra,
csak addig fontos lábzsámolya.
Aztán föltűnéstelen,
állj sutba vemhem – életem.

A tűz mellett

Nézlek egyedül, hamvadó parázs,
mi alig adsz már meleget;
távolból rikolt a vad szolgáláz,
s a gúnymenet.

Nézlek egyedül, hamvasodó múlt,
amint itt gőzöd imbolyog,
s bontanám fájón, annyi valósult,
a titkotok.

Szép arany délben, kalászos mellett
a nappal versenyt lobogni:
Tudod, hogy mindnél jobban szeretlek –
oktondi.

S kísértetórán egy szolgahang miatt
mi bévül, vagy kinnt rikácsol,
a közös tűztől, hogy ne tiltsanak,
jaj, hibázol.

De a Veríték, ami most pereg,
majd hűti délben a lázad,
s Vérétől benned éjjel hő gerjed,
s több alázat.

Távol a piros lassan előmlik,
a kakas újfent káromol,
hej, Élet, minden újra kezdődik:
másodszor.

A Kendő szólal

Puha, fehér, lepke vászon
szöszke fejen, hamvas vállon
csacska redőt dobva,
– mindig új a forma –
övbe tűzve illatosan
száz alakban szívom,
mit lehet csak innom
az Istentől elültetett
ember-iharosban.

Könnyet töröl, mosolyt csiszol,
búcsút lobog, hűsön burkol,
van alakja, énje,
tüskéje meg fénye;
a amiye van, amit szívott,
mosolyogva nyújtja,
ránézel csak, s csendesül már
oktalan-bús kínod.

Kendő, mindig erre törtem,
de, jaj, érzem megdöbben
felém, ahogy ring most,
lassan egy Arc, titkos,
készületlen épp ez egyre
százfele kuszáltan
nyújthatom csak szálam,
pedig ez lesz céloom, sorsom,
hosszú ezredekre.

Gyorsan fekszem kemény szélnek:
illataim szellőznének.
Ki a tűző napra:
igya, mi kék, barna:
Ezer rostot szétsodornék:
redő és ránc szűnjék,
tisztán mint a szűz ég,
az Arcodnak minden pontja
belém forrósodjék.

Leborulva Teelébed
úgy kínálom magam Néked.
Simít már a bőröd,
énem vérrel töltöd.
S minden régem letörölve
színben és alakban
csak az ég már rajtam,
aki lesz majd céloom, sorsom
most már mindörökre.

Longinus dala

Ó mért csak negyvenévesen
és őszülő hajjal,
s miért elásott egyedül,
hol némán néz a fal?

Ó hány virágod hullott le,
hogyan szirmuk sem nyílt szét,
és hangod mennyi kóborol
még el sem hangzottként?

Kacajból mennyi sült beléd
mit nem kacagtál ki,
kezedben annyi simítás,
mit nem kapott senki.

És mennyi kedves arc nevet
az álomban reád,
ott éltek, sírtak melletted,
s nem értek fel hozzád.

S ma tárgyagnak is adsz nevet
és mindhez van szavad,
ki hulló lélek-sorfal közt
csak mentél hallgatag.

Cukorral ikrás benned már
a méz, a vaj, a tej;
szekfűszeged, vaniliád
a légbe foszlik el.

De mennyi szó, hány tett riaszt,
mi hetyke-bántón szállt,
ma látod csak, hogy mindegyik
egy szívbe vert dárdát.

Ma látod minden szívekben
egy testvéred dalolt,
ma látod, minden testvéred
az Isten Fia volt.

Kidobtad mind a dárdáid,
és mind sebzett a vas,
míg önzőn rejtett balzsamod
magadban lett avas.

Most bezzeg adnád, osztanád
becézett sebjükön,
megkésett negyvenévesen,
elásott őszülön.

Júdás fája alatt

Eltört cséve. Tűnődve forgatom,
papírbele csúnyán hasadt szét,
alján sárgul gyártási éve:
kilencszázharmincnégy.

Mi volt akkor teveled, Cséve?
Itthon: képek, könyvek, morális,
fölöttük nagy álmodozások,
meg halk levéltár is.

Bécsben meg sok árva bolyongás,
a Práterben horogkeresztek,
s egy bús magyar szeppent jóslata:
Nekünk csengettek.

Tizenhét év, te cséve-Cséve
s milyen idő, rakodtan rohan,
hordtál pamutot, cérnát, s talán
selymet is – gubancosan?

És tudod-e hogy te most újra
gyártás alá kerültél, Cséve?
S bíznak majd rád pamutot, selymet,
tán tizenhét évre!

S hordod majd újra barmolt-nyesetten
magad felől kikopva lassan,
s időd teltén a Kéz majd forgat
csúnya- meghasadtan?

S mint én most téged, majd félredob
letekerve maradék selymedet,
a Nagy Gépre többé nem kerülsz,
akkor Cséve, neked – csengettek.

Missa sicca

Missa sicca

Szokása volt régi kornak:
papok száraz misét mondtak.
Szentség nélkül csak szövegét
susogva el egy lélekért.

Világunkban: üres dőmben,
szentségházunk dúlt-halottan:
ám kórusán a lelkünkért
dirigálok száraz misét.

Kék talárban elől állnak
csali-képű gyerek árnyak,
majd lobogó vad pirosban
ifjak tüze ég magosan.

S kemény, hűvös páncél-ezüst,
törik, hová öklöddel ütsz:
férfi-idők emlékei
zúgó hangon zengjete ti.

Emlék-kóták nesze zizeg,
emlék-szemek rám figyelnek.
Karom lendül fel a légbe,
s zokog már a gregorián
fájó-édes vont dallamán
éltem száraz nagy miséje.

Introitus

- Antifona: Oly bágyadtan csorgott mint ma
az őszi nap matt aranya,
s vitt a gumirádler szele
Stefánia rőt levele,
hogy felsírt rátok egy kisgyerek,
ti Bakáts-téri Vízcseppek.
- Psalmus: S egy nyelv nevemben – rég halott
a Sátánnak ellentmondott.
- S én véle annyit alkuvám
az élet sok kis utcáján.
- De Körútján Teneked csak
tisztelgett kéz, szem, arc, ajak.
S ma végleg, végleg, végleg már
csak Rólad vallja szív és száj:
- Atyánknak legyen dicsőség
s dicsérjük Ő Egyszülöttjét,
s Szentlelkét, Bölcs Vigaszát
most és örök időkön át.
- Antifona: Bágyadtan csorog mint akkor
matt arany az őszi napról,
hogyan azon nap mint fiára
– messze innen, s három száza –
jó Calasanzra leperegtek
a peraltai Vízcseppek.

Kyrie

Mérd meg a gyermeket,
mily sokat vétkezett,
s Uram, adjad irgalmad,
Uram, adjad irgalmad.

Nem lehet még bűne,
felnöttek tévhite.
Krisztus, véred csorgassad,
Krisztus, véred csorgassad.

Vénségünk bűnösebb,
s festi emlékünket,
Uram, adjad irgalmad,
Uram, adjad irgalmad.

Jaj, sok kemény gőgöt
hordott a kiskölyök,
Uram, adjad irgalmad,
Uram, adjad irgalmad.

Zárkózott, jéghideg
érteni mást is meg:
Krisztus, véred csorgassad,
fesse rája arcodat.

Máskor vad, lobbanó
ifjúi vér, forró:
Uram, adjad irgalmad,
forratlan must habja csap.

Szerette asztalod,
sarkán inaskodott.
Uram, adjad irgalmad,
Uram, adjad irgalmad.

Ütközött bimbaja:
készült a nyomodba,
Krisztus, véred csorgassad,
Krisztus, véred csorgassad.

Apja két csákólyuk,
Máig is árvájuk:
Uram, adjad irgalmad,
Uram, adjad irgalmad.

Credo

Századoknak múltán, historikus lélek,
szemed ha korunknak lapályára téved,
és bejárod rendre füvesét, zsombékját,
pillangót gyűjt hálód, avart vizsgál pillád:
Lehetne virágja, lehetne termése,
de májusa óta esőcsepp se érte.
És sercegő tollad így végzi be könyved:
Kis szívvel e korban, de nagy szájjal hittek.

Hányszor kellett bújnom, hányszor elhúzódnom,
hányszor túrnöm: minden kacagjon: bolondon;
hányszor meg töprengtem: nekik lesz igazuk,
sokan vannak bölcsek, s te a fiataljuk;
amíg megtanultam: tiszteld csak apáid,
de hagyd mohosodni utaik, utcáik,
s villantani merem árva pengém élin,
hogyan akarom hinni, és merészlem élni.

Pedig de kevés is, pedig de szegényes,
mi egy árva szívből kicsírázni képes,
de ha hiszed Istent, hevíthet a lángja,
tömeggyóntatások akkord-favágása?
Barokk tantermekben a ráció hígja,
tanár csak ezt adta, diák csak ezt itta.
Bátortalan próbálsz parazsat is szórni,
finnyás orral néznek: micsoda új módi!

Ha hiszed az Istent: Ő tervezte néped,
s nyeli a lelkeket minden, ami német.
Tegnap porosz ötlet, magyar virtus máma,
írt is róla szépen a papa Signal-ja.
Mit sütnek ki német és magyar vitézi,
neked elég: Róma „Égő gonddal” nézi.
Csak épp barátaid kezdik el suttozni:
nincs a családfádban valami hibuci?

Ha hiszed a Krisztust, vidd a piactérre,
ne csak iskoládnak szűk kicsi termébe,
s épp mikor az élet a piactól lázad,
iskolád szennyvize csatornáján árad:
Ó, csak néhány próba, s milyen szerény, félő,
álruhában járva suttogtad: mint élt Ő,
magad is csak lesve újszerű visszhangját –
hej, ha ma kellene, ezer dallal hívnád!

Ha hiszed a Lelket, adhatod langyosát
hő és hús hely' t mire Írása is okád?
Hittem, amit mondtam, éltem, amit hittem,
mit veszel meg rajtam, ember, ördög, Isten?
„Igaza van, de hát mért kell kimondani?”
S nem alkudtam meg, de csöndre bírt valami.
De hol él ma az a Porfirogennetos,
aki előtt száj, csak egyszer hallgatni fogsz?

Ha hiszed Egyházad, vennéd hallatlanra,
riad trombitáin élet-halál harca?
Keresztény vagy csupán, beosztás a többi,
új helyzet a harcost új csapathoz köti.
Ó kedves szép idő, akad-e még párja,
tudtad reggel: az Úr hol vár vacsorára?
Te keressed, harca merre vetett lángot;
Ő dolga, hogy trénje hol főzze gulyásod.

Tervelt csatázások, magányos szép portyák,
s veri a szél őri tüzedből a szikrát.
S nézve erre-arra, te örökkön árva,
pislog itt is, ott is, testvér tüzek lángja.
S amint az ég egyre sötétebbre váltott,
látva a közelgő evilági átkot,
hányszor végiggondolt csöndes hevülete;
Ő tegyen majd róla, te nem mész hátrafele.

Ennyi volt az élet. Kemény, szép és férfi,
megtanított hinni, megtanított élni.
De ne hidd, ó Uram, büszke vagyok rája,
csak épp, hogy mi szép volt, dobogtat még árnya.
Mire lennél büszke? Hogy nem voltál bolond?
Hogy a valót élted, és nem csüngtél mithoszon?
Hát egyebet bár ma józanul tehetek,
mikor hiszem szívből az örök életet!

Sanctus

Mögöttem a sötét örvény,
előttem friss életösvény,
keresztúton állva;
halk imára kezem zárom,
ugye lelkem pokoljárón
nem voltál hiába?

Ösztöndíjam a külhonban,
vezérkari nagy tanfolyam,
megköszönöm Néked.
S mi egésszé, zárttá formált,
kivésve ott bennem orcád:
probációs évet.

Zúgó orgonádon lelkem
regiszterét széttördeltem:
nem pihenhet hangja:
játszi futam, komor dallam:
ott zokogjon minden dalban
pokolnak fájdalma.

De tedd meg még azt az egyet:
teremts belém friss új szemet,
mi nem járt szurokban;
cseréld veres condra bőröm,
orrom, fülem, s a kis körmöm,
s régim hagyd mocsokban.

Tudod, mindig tisztán jártam,
szennyet, mocskot nem próbáltam,
s reszketve utálom;
mi főtt, ázott savban, lúgon,
undorít a saját húsom,
s nem állom, nem állom.

S így új testtel, új lélekkel,
s egy kis régi szeretettel
egeknek tart utam.
Mögöttem zúg minden örvény,
előttem a keskeny ösvény:
negyvenéves múltam.

Agnus Dei

Istennek Báránya,
útját ha bejárta,
vedd kezébe szívemet,
vastag burkát, sok héját
óvatos, gyöngéd kezé
hántsa, fejtse, messe át.
S tekints a magjára,
Istennek Báránya.

Sáros sok levelem
– rosszabbik, csúf énem –
fejts le vétket, bűnöket,
hajlam–, vágyat, álmokat
és a piszkos rögeket:
apró földi gondokat
irgalmad tisztázza, –
Istennek Báránya.

Rajtam mi száradt szik:
földi én, bár jobbik:
türelmetlen viharok,
karom, mint a motolla,
úgy pusztul, ha nem forog,
s játékra is van gondja,
mosolyogva dörzsöld le,
Bárányok Istene!

Féktelen zsoldosod
öklét kisimítod:
fogja ág vagy útárok,
oltárlépcső, vonatzug,
„Tedd le minden játékod”
– komoly arccal ajkad súg –
„harcom sem a minden,
nyugodj el békében!”

S fűjjon még egyet száz,
s láncfüvem, bóbitád
iparkodó sok imám,
könnyű, édes vagy hideg,
száll a semmi vak szárnyán,
szókra sincsen szükséged,
nézni kell Téged csak,
ha köszönt nyugalmad.

S nézni csak, nézni csak,
add örök nyugalmad!

– volt egyszer egy Láng –

A Láng himnusza

Kit Lágnak áldott meg az Ég,
annak bíz' égni kell,
friss tánccal várva, ti esték,
lobogni már reggel,
s bár hunyjon minden délidőn,
a Láng, a Láng, jaj nem pihenhet el.

Kavics ha hullik, ott marad,
víz csurran: tócsa lesz,
ember, barom ha áthalad,
egy lábnyomot mélyeszt,
de jó a szél és fűdogál,
és minden újra régi formát vesz.

A Láng amerre elhaladt,
ott fűjhat bármi szél,
a vasbeton tán megmarad,
másról a múlt mesél;
mindent magába szippant fel:
a Láng, a Láng a nagyvilágból él.

Kavics ha hullik, koppant bár
földjén, hová esett,
a szomszédságban semmi kár,
ha rá víz sem csepeg,
mert nemtörődöm, lusta mind,
ki önmagán túl semmit se szeret.

A Lángot minden érdekli
mindenhez hozzányúl,
csak szívni, enni, égetni,
mi még kívül lapul.
S bár üljön fű-fa rest-lomhán,
a Láng, a Láng, hej, hódítani indul.

Kavics ha hullott, víz cseppent,
törik vagy nedves lesz,
de fű vagy föld nem vált lelket:
ez volt és most is ez,
mert gyenge, gyarló mindegyik:
nem ad újat és régít el nem vesz.

A Láng mellett meg nem marad
a lappancs semleges;
dobd le, vedd le önmagad,
csak Láng lehetsz, veres;
mellette nincs hely senkinek;
a Láng, a Láng nem tűr el, csak tüzest.

Kavics, fa, fű, víz hever
e széles földtekén,
csak törni, szedni, merni kell,
csinálja ifjú s vén,
s hol egy tonnára van szükség
egy milliót is odahordok én.

A Láng az Isten áldása,
idézned bár lehet,
de hol nem szunnyad szikrája,
a víz vaj' lángot vet?
S egy szirma jut kőhalmokra,
mi lobbal éghet száz tonnák felett.

A Láng az Isten áldása;
annak születni kell,
bár százszor annyi szikrázna,
ha egy sem hunyna el.
De huny, mi nem tör fölfelé:
a Láng, a Láng az Istenből lehel.

A Láng az Isten áldása,
de kínja is metél,
nincs nyugta, csöndje, halk álma,
míg száradt-langyost ér,
megszenvet mozgó és bennragadt,
a Láng, a Láng a szenvedésből él!

A Láng az Isten áldása:
gyúlt érted vérzeni,
de átkozott, ha vállára
keresztjét nem veszi.
Úgy Júdás lett a Messiás
s a Láng, a Láng magát is elveszti!

Oktatom a Lángot

Lángkirályfi, ülj le ide mellém
csöndes esti oktató szóra.
Kis tűz még a lángok országából,
nyújtóztat majd szavam fűjtatója.
Király atyád csak nagynéha látod,
fogadások díszes távolából,
lesd el lassan, mit kíván az illem
nagy királyok még kicsiny fiától.

Királyfinak sok minden szabad még,
felnőttkorban mi már lehetetlen,
míg szentjei fehér-izzón szólnak,
te tüzelhetsz gyerekes versekben.
Csak ne akard játszani a nagyot,
parázstalan lobogva a szélbe,
Úgy kedvel meg, ha lész, mi vagy: friss láng,
s nem ha teszed, mintha a föld égne!

Sose hengej Lángkirály atyáddal,
főként pedig ne az Atyád előtt!
Valójában fogadott fiú vagy:
Ő választott, nem te kérted fel Őt.
Csöndben szólítsd, minek hangoskodnál,
s nem színpadi fényeffektusokkal,
bizalmas légy, ne bizalmaskodó,
őszintén szólj, fegyelmezett szóval.

Ne jelentkezz égő nagy próbákra,
titkon bízva: majd segít a Heve,
azt izzítsd át, mire Ő jelölt ki,
s gyönyörködve telik benned kedve.
Csak ne várd, hogy puha-rózsaszínűn
este, reggel szeme rajtad égjen,
széke mögött tudj feszülten állni,
míg int neked, szinte észrevétlen.

S kérj csak minél kevesebbet Tőle,
és sohase lazát, könnyűt, puhát,
királyfinak teli szeme-szája,
s nagy királyok nem nevelnek pulyát.
Mit tudod még, mi borít el orvul,
mint permet vagy lágy hab, tüzet fojtó –
de köszönjed reggeltől napestig,
miről te sem tudod, mire volt jó.

S amit kaptál, százszor tanuld, forgasd,
ne hidd bornak a félig forrt murcit,
míg rohannál újabb hasáb-ölnek,
régid fele égetetlen búvik.
Szokd meg már, hogy halhatatlan lennél,
s Atyád is az örökké-ben számol,
s te a Percből szednél versenytársat,
királyfi az utcák bitangjából?

Innen merítsd biztos nyugodalmad,
ideges a tiszavirág röpte,
s mert erős vagy, gazdag is meg áldott,
nagylelkűen nézz a koldus földre.
Bocsáss meg, ha megvetik, ha kérik,
add mosolyod, forró álmod, inged,
másnak mindent kérhetsz az Atyádtól,
hadd lássa, hogy az Ő vére ihlet.

Csak magadtól kérd számon a morzsát,
tenfejedről mindenik hajszálat,
de még ezt is türelemmel végezd,
százszor kezdve, ha egyszer hibáztad.
De ha készen tűzijáték-műved,
ha játék, mint játék legyen örök!
„Azért fiam – kiáltson fel Atyád –
lelkében mert leglelkem vert gyököt.”

S azt se hidd, hogy megtanulod már ma
magad iránt türelmetlen-büszkén,
izz át lassan magad sok hibáján,
s Atyád szeme pirongató tüzén.
Csak akkorra légy már udvarképes,
ha majd egyszer bemutatni hívnak,
de próbálni addig sose szűnvén,
Lángkirályfi, feszítsd meg az inad!

(S a Láng így próbált esti búcsúra:)

Hadd köszönjem elbúcsúzva Tőled,
mind a mái lángnövelő szélvészt.
Nem adtad, hogy zsugorítsák lángom,
de hogy húzzák bíborát, szent szépjét.
Munkád megfért tüzes táncú rímmel,
parazsamat békés csend vigyázta,
s feléd ismét halk aprókat lépve,
tisztább rajtam Lángkirály orcája ...

A Láng küldetése

Halld Láng, én téged ma elküldelek.

Nem szalonokba gazdag pompának,
s nem szegénynegyedbe utcalángnak.
Nem úri autón kevély keréknek,
s nem a Moulin Rouge-ba rohadtt fénynek.
Nem az ágyúkba torkolattűznek,
s nem a váltókra biztos éjszínűnek.
Nem a színpadokra tudva hazudni,
s hogy egy vezérnek olvadva gyúl ki.
Nem a csillagokba hódolót lesni,
s hogy kastélylakót lázadón vess ki,

S ha majd csábítanak az emberek,
halld Láng, én téged minderre
sose küldtelek.

Mert Láng, én ennél forróbbnak küldelek.

Nem kemencékbe kenyeret sütni,
se gyerekkuckón játékhoz ülni.
Nem Bunsen-lángnak egy zárt szobában,
nem örökmécsnek egy kápolnában.
Nem ó-aranynak Giotto-képen,
se párolt hónek beteg testrészen.
Nem ó-borokba dalos forrónak,
se motorokba igavonónak.
Nem ifjú szemekbe május-fának,
se temetőbe emlékvilágnak.
S ha majd csábítana a szeretet,
halld Láng, én téged minderre
sose kértelek.

Mert Láng, én téged messzebbre küldelek.

Rohanj a pusztán, nyald fel a sziket,
zsombékból, lápból idd ki a vizet,
idei tarlón tépd ki a gyomot,
éves ugaron süljön a nyomod.
Országút árkat szántsad te végig,
utcák szemetjét karmaid metélik.
Dohos pincéket szárazra tisztíts,
füves zsindelyen forogva visíts,
korhadtt tilalomfát rúgd fenékbe,
botlónak rágj a gyökerébe!

S ha majd sírnak hozzád az emberek,
halld, Láng, én téged megállni
azért nem engedlek.

Mert Láng, én téged mélyebbre küldelek.

Garniszlókban égjen a függöny,
a zugbankra rőt kakas üljön,
mázás várókban süljön a szőnyeg,
bűzhödt hálókat parázsba döntséd.
Fehér rendelőt fehérre izzíts,
véres üléstermet rötté piríts,
hazug könyvfészket rúgd fel vad kéjjel,
rozsdás vén kazánt miszlikbe széjjel,
vérbajba pusztult arcok márványát,
s döntséd le az Élő roskadt templomát.

S ha majd felsír benned a kegyelet,
halld, Láng, én téged megállni
azért nem engedlek.

Mert Láng, én téged a konkolyra küldelek.

Ágyából ugrassz tespedő puhányt,
székéből fordíts könyöklő butát,
ruháját mard le pöffeteg gögnek,
pörkölj pilist unott papi főknek,
borítsad lángba bár a két sarkot,
ha köpnek gennyet zöld szemek, arcok,
ha szórnak átkot, vizet reád,
nyald végig a tűzoltó létrát,
gyűjtsd fel körben bár a kék mennyet,
de eméssz el minden bűzhödt szennyet.

S ha imádkoznak hozzád a Mindenszentek,
halld, Láng, én téged megállni
azért nem engedlek.

Mert Láng, téged ÉN küldöttelek!

S számodra nincs többé angyal vagy szent,
szózat, mi bévül vagy kívüled cseng,
próféta, látnok, vagy égi küldött,
parancs, mi testet más nyelven öltött,
álom, látomás, vízió nincsen,
légió angyal állhat a dicsben –
s kit ízekre rég oroszlán szedett,
a megcsalt prófétát el ne feledd!
Térdel a Szűz Ég? Tépd ki a füled!
Minden szennyek ellen ÉN küldöttelek!

De mert szenny érte a talpadat,
egy estén, Lángom, téged is
megáldalak – s elaltatlak.

Mert, Láng, én téged a Tisztaságért küldtelek,
Mert, Láng, én téged az Igazságért üztelek,
Mert, Láng, én téged az Életért szültelek.

S ameddig ölelt zsarátnok-kezed,
én ott mögöttem dalolva megyek.
Meztéláb lépek langyos hamudban,
nyakamban kötő, maggal rakottan.
hajam tavaszi szelek cibálják,
élvezem a föld meleg tisztáját,
hegyeken járok s átlépek folyót,
s külön megáldva mindegyik csomót,
teli marokkal új csírákat vetek,
mi hamudtól kap bölcső-meleget.

Teli marokkal Csillagot vetek,
mi hamudtól kap álom-fényeket;
teli marokkal Ibolyát vetek,
mi hamudtól kap csengő kék szemet;
teli marokkal új Szívet vetek,
mi hamudtól kap kristály-véreret.
S megülök majd egy Ararátfokon,
s míg a szivárvány farkocsát fogom,
megkezdődik egy Csillag-legényke
meg az Ispiláng örök regénye.
S ha majd égre kacag az Ispiláng,
én gondolok még arra, hogy
volt egyszer egy Láng ...

Beljebb megyek

Zsoltárok magamról

Az Alázatosság kalácsa

Mint a friss kalács puha omlósa,
olyan lettél szívem.
Megmarad rajtad az ujja dombja,
ha megtör az ember,
ha megfog az Isten.

Könnyen kifordul mazsolás béle,
bár finnyásan egyed;
s édesen morzsál az íny ölébe,
legyen dagadt haspók,
legyen torkos gyerek.

Ne lesz keserű semminő nyelven,
marad mi volt: kalács;
keljen fel arról még beszéd közben
bár trágár viccözön,
bár halk beszéd, mannás.

Nincsen csontja, sem egyéb mereve,
áthull a szűk gégén,
nem alakja hat, édes belseje,
akár fekszik felül,
akár gyomrod mélyén.

Nem nézi: sáros, tiszta a beled,
csak olvadón táplál;
s kalácsosak még este a szemek,
evett reggel angyal,
evett abból sátán.

Jól tudja: el nem vész kalácsdarabka,
ami megsült: örök;
s lesz még, hogy csak kalács-nedű hajtja
mi a Dunán malom,
s mi a Sédén zörög.

Innen türelme, várós mosolya;
tésztája egyre több;
s érted párázik egyként illata,
ha simítja kezed,
s ha leköpd.

*

Miként a friss kalács puha omlósa
olyan lettél, rímem;
de ne feledd, hogy szíved kóstonja,
ha megtör az ember,
ha megfog – az Isten.

Két csajka, egy kanál

Bal-jobb, bal-jobb, bádogcsajka,
hátizsákra szíjja fűz,
járunk hőbe, szélbe, fagyba,
űzünk, vagy más minket űz.
Minden álmunk: ádáz harcok,
minden vágyunk: győzelem,
meg se látunk apró gondok,
szemünk csak az ellenen.
Szilánk vágott lyukat rajtad? –
Látod, ha a leves csurgat.

Déli gulyás, esti gombóc,
ki ügyel az ízére?
Alattunk egy durva pokróc,
rajt' a harcok térképe.
Ezt a csúcsot, ezt a hidat
kell még estig elérni,
gyerünk, kanál, egyed, igyad,
fut a nap, már felényi!
S ritka ünnep ritka élve:
rakott csajka, lassan éve.

Rég elült a harcok pora,
fodor sincs a csend-vízen,
a csajkának semmi gondja,
nem kell néki sem.
Ha napjában belémöntnek
háromszor egy híg levest,
bizony nem a nagy gyönyörnek
kongatok egy keservest.
S déli szender, éji álom:
csajka-tánc a gombóc-bálon.

Bár elült a harcok pora,
s fodor sincs a csend-vízen,
csajka-arcom fut ráncokba:
álmom mért nem győzelem?
Ettem gulyást, eszem répát,
ha csajkának préseltek,
gombócok nem ábrándtémák,
álom, irány: győzelmek.

Ha csajka vagy, mert kis eset,
de vesztve csajka lelkedet:
a mindenséged elveszett.

Bal-jobb, bal-jobb másik csajka,
alján kissé lyukas is,
délben lépek szolgálatba
vastagjáért: bab-krumplis.
S főzelékem úgy szemléli
alulról a peremem,
mint hídját a téli Tisza:
elszáll még, oly fent megyen!
S éji álom, déli szender:
Tisza medre – kásátenger.

Bár elült a harcok pora,
s fodor sincs a csend-vízen,
áll a hídja, templomtornya
rongyos emléktérképen.
S bár csordultig sose ettem,
most ha eszem ötödét,
könnyű hassal még az esten
dobbantsuk a híd kövét.

Ha csajka vagy mert kis eset,
de vesztve csajka-lelkedet,
számonkéri Istened.

Gyerünk, kanál, egyed, igyad –
zúgott egyre régente;
ízlelni is alig bírtad,
hej, sok bestye térképe!
Pedig régi úri háznak
ezüstje fut át rajtam,
s emléke sok szertartásnak,
mi evés volt, s nem roham.
S most az ízek, hogy halottan,
csak zúg: kanál, megfontoltan!

Szertartásos, lassú ebéd,
rohamfalás útszélén,
nem marja le az ezüstjét,
régi kanál, tudom én.
De ha csurig belapátol
kopik finom szegélye,
és a mohó gyorsfalástól
virít hasa korcs fémje.
S gramm ezüst ha tapadt rád,
hever másutt milliárd,
de elvesztve a magadét
összedől a nagyvilág.

S estére ha földre kerül
álmosan a gyúrt pokróc,
harcok pora éjbe merül,
s a csend vize nem fodroz;
a sarokban – tündérialom –
két csajka meg egy kanál
régi szíjon, hátizsákon
csatárláncba, hej, feláll:

Ezt a rímet, ezt az imát
álmodjuk meg reggelre,
gyerünk kanál, gyerünk csajkák,
fut az álmok éjjele.
S két hű csajka meg egy kanál,
/egyikük még lyukas is/
üres hassal rímet dobál,
mert lelkük nem bab-krumplis.

Ha csajka vagy, mert kis eset,
de őrizd csajka-lelkedet,
s küldi néked szolgálni
angyalait az Istened!

Kenyeret eszem

Az iskolám temérdek volt,
s én futosó kisgyerek,
latin, magyar, hittanóra,
komoly papok, bölcs fejek.

Nem is hittem róluk én el:
esznek ők is, mint mások;
ki annyi szó nemét tudja,
nem éhes zsemlére, húsrá,
min mi, butus diákok.

S láttam később: akad köztük,
eszik nálunk csúnyábban,
csak kívül az égieké,
de nem nyelve vált lélekké,
lelke rág a szájában.

Szolgáltam, mint lelkes matróz
mesék, mondák hajóján,
s tisztjéről mind úgy reméltem,
angyal-finom, dáma-szépen
eszik habos asztalkán.

S éjjel faltak a raktárban,
zsebük, markuk mazsolás:
s ettől üres ünnep este
matrózpulton a kalács.

Kalózhajó rabja vártam:
társam lelke Mikesé;
szeme ott a láthatáron
ezer színnel rajzol, Zágon, –
s azt kérdezte: mit ennél?

Délután van, három óra,
hogy a fűtés végigfut,
feldobja a csövek porát,
szaggal festve délibábját:
pékműhely-friss illatút.

Éd'sanyám kik morogtátok:
nem ad mást, csak kenyeret?
koldusok, ha nap-nap után
csak kenyérrel jóllakhatnám,
nem kívánnék egyebet.

Hajolj jobban az orsódra,
s dúdold egy új dallamod,
de ne lássad tested után
lelkedet is szárnyahulltán
gyomor-gályán mint rabot.

De ha megkapsz kora reggel
negyven deka kenyeret,
kis kereszttel megsimítva
– térded fedi csajkád rongya –
mosolyogva eheted.

Ábrándozva, álmodozva
meg is eszed egészét,
s amint fogy a cipó súlya,
úgy lesz lágyabb kezéd ujja
s könnyel nézed kenyérkéd.

Honnan ered titkos erőd,
te kincstári barna rozsz?
Mikor kezem dajkál, ringat,
honnan árad ez az illat,
s lelkem mitől harmatos?

Rokona vagy kenyereknek,
mik ilyenkor evődnek?
S eszedbe jut: paténáját
most simítja száz nagybátyád,
s hangját hallod csengőknek?

Eszedbejut hóttestvéred,
búzamezők kalásza,
hogy Valaki ünnepeste
lakomául szedte-ette,
s annak vagy még morzsája?

Ezért lehet enni téged
élvezettel, torkosan?
Ízed csitít már az estén:
kenyér vár a reggel jöttén,
csönd, koldus, a gyomromban.

S reggel aztán rokonságod
fénye rád is átoson?
S negyvendekás nagy ostyával,
érvénytelen rozsosával
érvényesen áldozom?

Duplát kaptam

Vasárnap volt. Csöndes, hideg dél,
a fűtés még túl az Óperencián,
hogy a vastag kásás húslevesből
egy pótsajkával bedobtak hozzám.

Hadd legyen jó vasárnapja –
gondolhatta a szíves rabmunkás
s én nekiestem sietős kanállal,
a kondér alja már csak langyoskás.

S míg délelőtt éhesen s vacogva
suhanc rím-szelek fütyültek körül,
a fűtőcső mellett hajód kapitánya
most vont vitorlán nyögdécselve ül.

*

A darócruhás Élet hányszor vajszívű!
Duplán dob be észből, passzományból,
s mi tönkretéve gyomrunk, zsebünk, agyunk,
meghalunk – az Élet jóvoltából.

A ravasz Ördög is eltanulta már ezt:
duplázva dob kását, aranyat –
utánamorogva, mint itt a fegyőr:
Fald döggé magad!

S ha temetik a „Nemzet vértanúját”,
a „Kötelesség”, vagy a „Munka hőst”,
ki firkálja lánggal a koporsón:
Benne rohadt a hörcsögi bőség!

S kegyelmei meleg telijéből
az Atyai kéz is merít kettőt-hármat;
s te csak habzsolsz, mintha el sem számoltatnák
szív-, és koponya-csajkádat.

Sohase menj magadtól duplázni,
csak ha hívnak valami Magasról;
s új fohással emeld a kanalat:
próbád jó most valamilyen babból.

Mert megkapni még csak könnyű
a levest, a rímet, az imát,
de hogy csinálsz belőlük
rothadó hús helyett
aranyat, tömjént, mirrhát?

Pörög az orsó

Vad-hangosan gurgulázva,
pörgetem az orsód tengelyét,
s úgy hívnak itt fennhéjázón,
ha már csöpp olajra vágyom,
hogy: a gép.

Vadul néztél ellenségnek,
ki celládba váratlan toppan,
s megrabolva időd s békéd,
jöttem, hogy a láncod végét
markoljam.

S ma mosolygasz, mintha látnád
Grande-Trappe, Chartreuse veteményesét;
scriptorium is lett, csöndes,
iskola meg kórus, könnyes
a nyers gép.

Ha süket a vers, az ima,
s fenn a nappal Józsue játszik,
telt orsó mind elgurítja
cellád egyre nyugatabbra:
az ágyig.

S ha már fájditom is hátad:
verítékkal eszed kenyered;
s ez a bencés liturgia
ősi-széppé finomítja
lelkedet.

Ünnepen ha hajt a karod,
kehelytartó gyengédnek érzem;
oldalt csévék állnak sorban:
diákjaid a templomban:
miséden.

Szürke zsoltár

Kifordított kesztyű, félredobva
gyámoltalan üröm mutatom,
s szegényloncok csúnyán árulkodják:
rongyokból áll hiú darabom.

Ezt is, azt is eggyé öltögettek:
imát, betűt, csengő húrokat,
de a Kéz ha hiányzik belőle:
kicsikből varrt nagyobb rongypamat.

Pár napja, hogy gazdája nem hordja,
minden ujja laposra ernyedt,
sava-borsa veszett az imának,
s össze nem ró egy gyerekverset.

Órát, napot ásítva lök arrébb
roskad az űr súlyos terhétől;
mind megélünk kesztyű-külsők nélkül,
s minden héj hull magva vesztétül.

De még így is Rólad szól a zsoltár:
szürke zsoltár, szürke dallamon:
lapos kesztyű minden ujja sírja:
Te vagy bennem csak a tartalom.

Énem feszes, elegáns alakját
benne lévő Kezed formázta,
veled Rólad, nélküled az űrről
zokog színes, szürke zsoltára.

De még így is Hozzád száll a Zsoltár;
gyűrött kesztyű minden ujja hív:
Vedd fel, Uram, újra tákolt lényem,
öntve belém lelket, formát, színt!

Szeplőtelen Fogantatás

Csend van, alkony és május.
A rácsközökön mosolyog halaványan az ég.
Távoli mozdonyok sípja
sírva köszönti az este hideg-hűlt tetemét.

Ámde te érzed magadban moccanni egy Titkot,
emberi, szép elevent;
mi rácsstalanul születik majd égre kacagni:
május lesz, reggel és csend!

Zsoltárok Róla

Hajnali glória

Frissen fúj a hajnal-szellő,
bőrt frissít a víz,
újra lüktet vér és velő,
s harcra kész a szív.

Vár egy új nap, s száz kalandnak
páratlan sora,
s víni véle itt az Úrnak
egy új angyala.

Minő lész te keddi angyal?
Hétfő méla volt.
Gondolkodó? Munkás karral?
Dalokra hangolt?

Dörren künn a szitok-nyitány,
jer a plansra hát,
megizzaszthatsz, nem vagy hitvány,
de megfoglak ám.

És ha este nagylihegve
s veritékesen
jobbunk rázza a más keze
áldj meg csendesen.

S ki jó éji ügyeletre
mondd majd társadnak,
foroghat alvó gyereke,
tovább harcol csak.

Déli glória

Várok sarkomban mint örök kutya,
mi éjjel kíséri kongó lépteit,
derekára fűzve s néha felnéz rája:
„Uram, ma még nem szóltál semmit.”

Sámuelként kuporgok vackomon,
hogy éjjel, vagy nappal, ha Hangod riad,
mi mozdulhat bennem Hozzád szaladjon:
„Mit akarsz, Uram, hallgatja Fiad.”

Lábaim minden szél felé készek,
hogy amerre kisujjad mutat,
mint az Emmausból éppen visszatértek,
rögvest az úton arra forduljak.

Van, hogy egész nap titkaid súgod,
s én cserepesre lihegem ajkam,
hogy ami morzsa padlómra hullott,
áhítattal sorra felcsókoljam.

Ötleted villan, csilingel rímed,
vagy remetehalk munkád pereg,
majd csönded éj-leplét halkan rámterítet,
s én járom elnyúlt órségedet.

S ha várni késztetve, láncom megfeszül,
mert állsz, s nézed bódult-alvó népeid,
nem zavarlak, csak a pillám rezdül:
„Uram, ma még nem szóltál semmit.”

Fáradt glória

Már csak feküdni hajt a vágyam,
s azt se tudni, hogy odakünn
más világ van.

Már csak aludni vágyik szívem,
s elfeledni, hogy mennyire
fáj az itt-benn.

Az öntudatlan mély tavába
alámerülne már elmém,
hogyan ne látna.

Megállna már az egész malom,
mi meddig-et járt, meddig-et csak
hosszú napon.

De hogy cseng a ház harangja,
ha fáradtan is, még egyszer szól
a Glória.

Éjjeli glória

Mint bársonyos szárnyú, sötét denevér,
úgy csüngött le az Üres Semmibe
az Éj.

S végtelen szárnyát Elődbe tárva
hangtalan imát súgott az űrbe
létlen szája.

Valahol lenn, az alul alatt
szétszórt pufók sziporkákban
kigyúlt az Anyag.

S az űrben új himnuszt kelt, csodás,
formátlan karját fölnyújtogatta
a Mozgás.

A lompos Idő lustán szétnézett,
s lenn vajúdott, szült, rothadt és újra szült
az Élet.

S az Élet, mint tömjén, adta önmagát:
nyíló-lehulló szirma, gyümölcse
illatát.

Majd fény futott át minden tejutat:
emberszemekből villant, kacagott
az öntudat.

De ahogy a Lét hajlott Nyugatnak,
a szentélyben csak Üres Órák
ugattak.

„Rátok vár az Úr minden éjjeiken” –
hangzott a hívás messze és közel,
résztvételen.

Az Ember, mint egy bódult, kerge báb,
vajúdta, szülte, rothadta, szülte
önmagát.

De a nyüzsgésnek az Ujj egyszer csöndet int,
s az Óskáoszba visszahull
a Lét megint.

A Világóra Éjfelet kongat,
s a bábuházba sorra visszalép
Ember, Élet és Anyag.

A Dómkaput meg kicsapja a szél,
s Eléd teríti végtelen szárnyát
egy ünnepies bársony-denevér.

S Glória csap az Üres Semmibe
millió sípon, húron, dobokon,
miről nem dalolt lélek, senkise,

az enyim se, ó az enyim se!

Liturgia

Kicsi ezüst thuribulum
az Úr oltáránál:
majd fellángol, máskor meg csak
fanyar gőze úszkál.
Számolt fösvény áldozatunk
féltőn rakjuk rája,
s ha akad közt egy tömjén szem,
kavics lesz a párja.

Emeletes thuribulum,
izzó a belsője.
Térdelek az oldalánál:
égre száll a füstje.
Minden napom egy tömjén szem,
kezem ejti rája,
aztán nézem csillagjöttig:
száll az illatárja.

Emeletes thuribulum
templomi, szent, áldott!
A legdrágább áldozatom
terajta parázslott.
Fogyatékos, gyéres marok
életünk idője,
s méltóságos liturgián
bő tömjénét szórva-szórván
égetek belőle.

Dalok a sárból

– – és dalol a Lélek – –

Babilonnak sáros földjén
szolgasereg nyögve fűjtat,
talicskával iszapot hord,
iszapjából Bálvány duzzad.

S Babilonnak szolga földén
minden sarkon kürtszó támad:
„Hej ti Népek, hej ti Lelkek,
halál arra, aki lázad.

Citerának, trombitának,
amely órán meghalljátok
s szavát bármi muzsikának,
térden Bálványt csókol szátok.”

S Babilonnak szolga földén
minden sarkon kürtszó támad,
s térdek, mint jégeső, szólnak,
Bálványt koptatnak a szájak.

S Babilonnak lakáj földén
szalad ijedt, lihegő Nyelv:
„Órák óta muzsika szól,
s Lélek égre szemet emelt.”

„Gúzsba kötve hozzátok el,
s ha nem csókol térden, Bálvány,
csillagnéző szemét vájom,
s csók gyöngyöz majd vakon száján.”

„Babilonnak lakáj földén,
Lélek, térden sosem állok,
sárhegy eget el nem takar,
bár szemgyökérig vájtok.”

S Babilonnak vaksi földén
minden sarkon kürtszó támad:
„Hej, ti Népek, hej, te Lélek,
Bálvány felé karod tárjad.

Vágyón ha ki felé nem nyúl,
irtva többől balja, jobbja,
s imádja majd a Sárbálványt
egymaga helyt a két roncsa.”

„Babilonnak vaksi földén
karom csak az égre tárom,
hisz a Sár felé ha nyúlok,
remegés kél a Bálványon.”

S Babilonnak roncsolt földén
minden sarkon kürtszó támad:
„Hej, ti Népek, hej, te Lélek,
sárba fojtom, aki lázad.

Minden fülbe sarat teszte,
minden szájjal sarat esztek,
bőrötök mind sárban ázik,
sár van az ég csillagáig.”

„Babilonnak roncsolt földén
sárba fogam sose vásik,
bár rám sarat talicskázatok
a magas ég csillagáig.”

S Babilonnak sáros földén
lakájsereg sűrög, lohol,
talicskával iszapot hord,
iszap alatt Lélek dalol.

S ahogy nő a sár kupaca,
jobban ráz a Lélek hangja,
templomtoronynál se járnak,
s útja ing a talicskának ...

A Test epilógusa

A dalok végén, hogy elért az Est,
göndör hajjal, két huncut nagy szemmel
pajtáskodva ült mellém a Test.

Mostanában csak nyilad száll felém,
pedig egykor kedves voltam nálad,
s követtél a két földtekén.

A gyeppályán, no emlékezzél,
hétszáz fiútest hajlongott, lengett:
emberkalászt fűtt a szél.

Sötét uszályom bársonyszárán
a húrra szőke szirmok hulltak,
s szálltunk, szálltunk a hangok szárnyán.

S álltam előtted magas dobogón
idegen nyelv mézét csurgatva ajkamon,
boldog-önfeledt-bájos-mosolygón.

S ültem veled a reggeli asztalnál,
kacagott köztünk öt szép gyermekem,
s te halk-magadban megáldottál.

Márványban, bronzban simítod szemed,
s mint hegycsúcsokon mélyet lélegezve,
ittál bőrömről meleg színeket.

S mert most megrepedt földünk csatornája,
piszka, gondolod, felfröccsenhet
az augusztusvég villó csillagára?

S én néztem ferdén – morcos kisgyerek –
„igen: báj, méz, és ittam színeket,
de nem Téged, a Lelkedet!”

S ő felfricskázva kikacagott:
„ismerni kék’, hékás, az Írást:
Lélek nélkül nem Teste fogsz – agyagot!”

S most zsákomon ülve rímet vakarok,
írva az emlék ócska papírján
Test helyett hol sarat, hol agyagot.

Zsoltárok az emberekről

Lexi

Gyönyörű vagy Lexi udvarunkon,
ha őrt állni segítesz gazdádnek,
félszázan megyünk el, szagok, melletted,
s cimpáid tágulnak, zihálnak.

Te úgy tudod, mi mindnyájan
megvetendő gázok vagyunk csak,
a kanárisárga ruhákhoz húzol,
s bosszant rajtunk az Isten-szag.

Pedig mi csúnyán játszanak ők veled:
vezénylik a „megdöglött Lexi”-t,
s míg te elnyúlsz hátaddal a földön,
ők égneek hányt lábaidd nevetik.

S mikor már szabad felkelned,
rázhatod, mi szörödre ragadott,
pedig ott belül, Lexi, te is tudod,
hogyan a farkaskutyák halhatatlanok!

Ma reggel csak ketten álltunk szemben,
az étel-beadóm nyitva volt,
s hogy néztelek, feltartott orrod
kémlelve egyre közelebb hajolt.

S mintha felködlött volna benned a gyanú,
hogyan a mi kincstári rabszagunk nem is oly komisz,
s érdemes lehet este megcsókolni
egy foltos darócot is.

Tudod-e, Lexi, mi gyönyörű szép
egy fajtisza farkaskutya,
ha fejét a magasba emelve
az Ismeretlent szimatolja?

S ha ott tudna hagyni rabtartó gazdát,
s indulna fűszeres illatok után,
Lexi, Lexi, a csillagok sírnának
egy ilyen farkaskutyán!

Fiacskám,

felálltál a második lépcsőre,
hogy a sétasornál magasabb lehess,
pufók arcodat csípi a tavasz,
az ajkad még csak nem is pelyhes.

Szemed álmosan nyílik-ragad,
– meglestelek a hajnali őréségen –
ilyenkor bíz még szívesen aludnánk
taposva úgy tizenhat évben.

De tudsz azért mókásan ugrálni
ágyasok és csillagok között,
s szinte az én régi udvaromban
a históriát szellőződ.

Megtanulva, hogy az halálra ad
minden süket-vak ancien régime-et,
de sansculotte-jait, ha munkájuk kész,
az éjszaka szintűgy elnyeli mindet.

S hogy forradalom egy volt csak a földön,
mi valóban újat hozott s jobbat;
de vezérei sarutlanul jártak,
s vért csak mások: belőlük ontottak.

De csak itt találkoztunk, fiacskám;
néked csak ez az udvar juthatott;
hol dugult el kegyelmeid csöve,
hogy szépségéből csak ennyit csurrantott?

Jegyeidet nem váltották már be
édesanyára, ünnepi kalácsra,
s a papjaidul rendelt Jóskák, Tomyk
leltek nálad színesebb virágra?

S nem emlékezhetsz már azokra sem,
kik mint nyírerdők fiatal hajtása
világos bőrrel, hajjal, szemmel,
kacagva hulltak egy világomlásba.

Kis fekete bársonynadrágjuk
már inkább csak ágyéktakaró volt –
Jaj de herceg – súgták éhes, vén szemek –
neked a pokol pár csizmát sorsolt.

Mi égett ki e sok éhes vénben,
hogy nekik mindig szükségük van rád,
s mi tűzzel loboghat benned a Lélek,
piszkodban is hétszer-szent ifjúság!

Meg tudsz bocsátani Jóskáknak, Tomyknak,
s kik megették a te kalácsod is,
s nekem, s nekünk, s mindnyájunknak,
kik miatt lettél te csizmás kódís?

S érzed-e, hogy fognálak tíz körömmel,
ha majd a csatornába visszahull a dagály,
s hogy valahányszor ellépek melletted
jobbom láthatatlanul szalutál?

Négyszáz bűnösök litániája

Valami soha-nem-volt kegyhely felé
lucskos, csúszós, dermesztő éjszaka,
vándorlunk, vánszorgunk láncosan:
négyszáz bűnösök zarándok csapata.

Mindenki hordja bűnei szennyesét,
görnyed a hát, a váll, a kar,
ezé gennyesebb, azé bűzhödtebb,
de pestises itt mind: a hajas, meg a tar!

Nagynéha tör föl fáradtan egy ima:
„Annyi szép, nagy szót bögtünk rojtos szájjal
de hinni nem hittünk,
de élni nem éltünk,
csak a kéj s hatalom csábos italával.”

De Ámen alig felel az imázó hangra
s a néma ég alatt némán megyünk tovább
négyszáz bűnösök vezeklő csapata.

Gyötrötten sír fel, zokog az új ima:
„Elvártuk lépteink hódolva kövessék,
de csak törpék voltunk,
s megőriztük torzunk
a gerinc, szív, és agy korhadó üresét!”

De Ámen alig felel az imázó hangra
s a néma ég alatt némán megyünk tovább
négyszáz bűnösök vezeklő csapata.

Rekedten könyörög kegyelmet új ima:
„Küldöttél, hogy markunk, lángos Igéd szórja,
de magunk nem égtünk,
s égni itt is késünk,
mi, a Bibliádnak sava-veszett sója!”

De Ámen alig felel az imázó hangra
s a néma ég alatt némán megyünk tovább
négyszáz bűnösök vezeklő csapata.

De most már, Uram, nyisd ki a füled,
mert én kérlek, foglak, kényszerítelek!
Felelj, esküdj nekem, élő Magadra:
Hová tart a négyszáz bűnösök csapatja?
Van-é templomod égen, poklon, vagy pokol alatt
hol bánattalan bünt is feloldanak?
Van-é oltárod poklon, égen, ég fölött,
hol hit s szeretet nélkül mérik az üdvöt?
Van-é Húsvétod ma, millió év után,
mi győzni tud a hullaálmú hullán?
Felelj, esküdj nekem élő Magadra:
Megéri, hogy itt vánszorgunk,
négyszáz bűnösök megrögzött csapata?
Felelj, esküdj nekem élő Magadra:
ne köpjön inkább nyíltan fel az égre
négyszáz bűnösök megrögzött csapata?
Felelj, esküdj nekem élő Magadra:
ne búgjon inkább még ma a Sátánnal
négyszáz bűnösök megrögzött csapata?

De Szózat nem felel az imázó hangra,
s a néma ég alatt némán megyünk tovább
négyszázak – milliók nyomorult csapata.

Valaki a Sátánt káromolta

Álldogálva a börtöncsillag közepén
százunkra hullik homályos villanyfény.
Munka után rabszolghadat,
megszámolnak, és hazahajtanak.

S valahol hátul egy magas homlok,
szeme lehunyva, az ajka mozog,
hangját mellette állva se hallani,
megérzed mégis: itt imát mond valaki.

Fáradt szívekből mi pattant tüzet?
Mért csattan dalba a hangtalan süket?
Káposztás kondér árasztja az ámbrát?
Lelopta valaki az Isten mennyországát?

A Sátán kutyái most felüvöltenek,
rohangálnak, mint meghajszolt ebek
ordítóznak dühöngve, céltalan,
s te kérdeznéd belül: no hát most mi van?

Mert nem tudják: kiféle? S nem tudják, honnan?
Nem tudják: miért? S micsodás hangokban?
Csak érzik ott belül, a dobhártya alatt,
hol csontok nélkül az idegek hallanak,
hogy a poklok fenekén egy elrabolt angyal
felemelt fejjel, égretárt karral,
az Istent merte szólongatni.

Csak érzik odújuk rötpiszkos homályán,
hol övéin röhög a puffadthasú bálvány,
hol ők se járnak csak térdreomolva,
hogy beszökött egy égi, gaz, bitang,
mert valaki, valaki a Sátánt káromolta!

Imádkoztam őket

A Hideg himnusza

A Hidegnek gót jég-templomában
misevégi imát mond a pap:
s a Hidegek ünneplő-ruhásan
töltik meg a sűrű padokat.

Elöl ülnek tekintélyes arccal
a jóltáplált Fütetlen Napok;
szemük, orruk törlik üggyel-bajjal,
s bennük még a lélek is vacog.

Van, aki zihál, s mellkasát fájdítja,
másnak bele táncol reszketve,
annak arcát hasogatja kínja,
ez hátbőrét rántja ütemre.

Mögöttük a Fázó Délelőttök
mindennapos polgárserege,
pontos, pedáns Déli Tüszögösök,
köztük egy-egy Vonagló Vese.

Fájó Bokák, Száraz, Térdkalácsok,
– szeszélyes nők, rendetlen kölykök –
s körben álló Éjji Virrasztások,
mert hajnali, elkéssett jöttek.

Itt-ott egy-egy csavargó koldus:
Hideg Fürdő, Hideg Ételek,
s legény lányból hátul fenn a kórus:
Dudorászó, Huzatos Szelek.

„Áldott legyen a Hideg Királya
– mormolják a pap, s a Hidegek –
ki a bőrt s a körmöket lilázza,
s jégujjával tarkón simít meg.

Áldott, ki a lábfejeket hűti,
s akitől az ujjak merevek;
kopasz fejen futkosnak tűi,
s kicsípi a dermedt füleket.

Jégsapgyöngyöt áldott ki fűz nyakra,
s pengét ad az ivóvizeknek,
aprókat ránt velőkben a nyírka,
s törei a vállba süllyednek.

A falakat ki jegeli: áldott,
s ki rést vág az ablakkereten,
s aki lyukas rongyokba pólyázott
húst ráspolyoz jég szemereken.

Ki kétélű kardot vett kezébe,
s lassan metél egész álló nap;
s jégtollal ír tizenkét ezrébe
Hidegek törzséből valókat.”

S a Hidegek utolszor elmondván,
mint a hívők, hogy áldott legyen,
kitolongnak egymás hegyén-hátán,
s oszolnak a szegénynegyedben,

szétoszolnak szegény testemen ...

Hit, remény, szeretet

Hiszek, ó Uram, keményen Tebenned,
segítsd meg az én hitetlenségemet.

Reménylek, Uram, bízón szavadban,
ne hagyd a reményem inaszakadtan.

Szeretlek, Uram, belülről, egészen,
ó forrald föl az én szeretetlenségem.

Vágylak, epedlek, szomjazlak, kívánlak,
adj, ó adj tápot a csipogó Vágynak.

Akarlak daccal, dobbanva, merészen,
locsold fel a porból ájult gyengeségem.

Járok, sietek, futok utánad,
szárnyakat, szárnyakat a topogó vágynak!

Villanni fénnel, lángodat szórni,
új lelket hullass, hol már az ósdi?!

Harmattal terhest, élettől langyost,
százannyi kéne, amennyi van most!

Lobogva, zúgva, dalolva, pörögve,
rohanni, lendülni, új csillagkörökbe!

Hiszek, ó Uram, a Napodig szálllok,
de segíts elérnem ezernyi világod!

Reménylek, Uram, rajtad a szemem,
ó ha látnám magam már a Te szemedben!

Szeretlek, Uram, görcsösen, ostobán,
ó, ha már egyszer ezt csak Rólad mondhatnám!

Hogy ne csak baktatva, lomhán, nyekeregve,
piros szárnyon szálljak a piros mennyekekbe!

S „Héj, Gazda – kiáltsak – hízott borjút készíts,
hol késve, hol futva, ám megjöttem én is!”

Miserere

Árva nyomoromban dúdolgatok Neked
mankónjáró szavú, biccenő éneket.

Könnyű megdalolni fiatal örömmel:
Szavaddal feküdtem, szavad is költött fel.

Könnyű kigúnyolni, gúnyolódó gúnnyal,
mikor a Gáncsvető az élő mellé furdal.

Könnyű kikacagni ezeket itt fennen,
amikor tebenned fél-mennysország lebben.

De amikor a sár tenszagodat hordja,
s körben ami rondít, belőled a horda.

Mikor gáncsát veti Jobbodnak a Balod,
s elbukva töprengesz: akartad? akarod?

Mikor csak sompolyogsz a Mennyező felé
mintha két tenyered mocskaid rejthetné?

S pontosan megérzed fényen és árnyékon:
a félvilág látja sömörös ágyékom.

S nem tehetni semmi, de semmi egyebet,
várni, míg a könnyedtől a fekély beheged.

Pergetni lehullva egy ily Miserere-t,
míg rongyaid újra selyemre cserélnék.

S egyszerre megérzed árnyékon és fényen:
Hivatott, mit lapulsz ott az árokfélen?

S dalolnál már újra fiatal örömmel,
s körben a lakoma kacagva köszönt fel.

De kissé még csillog a szemed fehérje,
s mégiscsak azt írod címül: Miserere.

Múlnak az évek

Uram, múlnak az évek
és én szuvasodom velük,
lábaim már elcsigázva
keresik este fekhelyük,
s szégyennel nézem, hogy reszketnek.

A szívem torkomban dobog
minden áldott második napon,
mert a káromló förtelmet
ó jaj, én meg nem szokhatom,
s ekkor őr a Metsző Gyűlölet!

Lankadt karral már csak csapdosok
törve mindig az ár ellen,
sehol egy emberi szempár,
amin a lélek megpihenjen,
merthogy hasonlít Terád!

Csak pislákol már a harci tűz,
alig loccsantom szemükbe dacom,
s bár egy jottányit fel nem adtam
belül a békét sóhajtom,
mikor nem marnak már a viperák!

Pedig undorít a nyugdíj!
Pácolgatni egy fonnyadt testet!
S bár nem alkudtam Veled bérért,
de elesni a harcon essek,
s legyek mosolygó halott.

Karom lehúz, vonszolom magam,
de hátra nem csuklik az ín,
s a fej is újra felszegül
az ének halvány rímein:
csak lassan fűjd már a trombitát.

Mért vagy gyatra?

Kitárni piros lelkedet
ezeregy szürke reggelnek;

meg se látni a régi gáncsot,
amin már egymást cibálnátok;

Alleluját az égre szórni,
mint stigmák tüzes hordozói,

s kapni rajta olyan lángra,
mi legyen egy vers lobogása;

ebédelni, nem véve észre,
csak megjött tőle gyomrod éhe;

egy gondolatot összerakni,
hogymagadban ne apadj ki;

este szólni néhány bölcsset,
hogymagadban ne apadj ki;

hinni, hogy kinn a testvérlelkek
árulókká tán ma sem lettek;

hálásan elköszönve Tőle,
holnap se vágyódni többre;

s így ifjodni napról-napra –
ó szívem ehhez mért vagy gyatra?

Értetek

Tőlem kérik számon, mit eladtatok,
áruló szótokért de sokat hallgatók,
de sokat hallgatók.

Az én bőröm süti az a rőt ezüsthéj,
mi rátok permetez minden hó elsején,
minden hó elsején.

Énreám idézik a bibliát százszor,
amit ti olvastok fele-harmadából,
fele-harmadából.

Nekem vágják szemembe: ez hát az a vallás,
mert a ti hitetek talpig egy fejhajtás,
talpig egy fejhajtás.

Vergődhetünk itt mi: ötvene, vagy száza,
ha ti fűtöztök sunyin parolázva,
sunyin parolázva.

Tirajtatok forr föl, mi bennünket éget,
mikor arcul csapnak: öklük a tiétek,
öklük a tiétek.

S hiába faggatom a Hosszan Türelmet:
legalább rajtatok tisztul így a szennyes?
Tisztul-e a szennyes?

Fagyöngy az Istenen

Fagyöngy az Istenen

Régóta döcögött velünk a Vonat,
régóta hallgatunk buta nagyokat,
vagy beszéltünk földi hencegőt
(mikkel itt is csurig a velők)
hogyan felsírt bennetek a vágy:
az Istenedről beszélj nekünk,
minket hajtott a Hús, a Pénz, a Polc,
s az Ő Arcából mit sem ismerünk,
pedig a Vonatja döcög itt velünk.

S én ijedten bújtam egy félre-sarokba,
pírongott bennem batyum rongyosa,
mi annyi rab-lomot rejteget,
de az Arcból vajmi keveset.
Várjunk, lihegtem, vasárnapig,
mikor mindünk szeme könnyel teli,
s ha borostásan lép is közénk
meg tudjuk látni, s köszönteni.
S vasárnap szoltam: majd csak később,
lelkünknek Ő a legbelseje,
s a léleknek is él a szemérme,
délben álljak itt levetkezve?
Majd ha teríti fátylát az este.

Húszan dőltünk le félkönyökre,
mindünk szeme önmaga tükre.
Árva hangom csuklott, akadott –
Testvérek, és nem tudom az Arcot.
Látnokok látták, szellőben, lángban,
egy elragadott a hetedik égben,
de nem adatott nekünk itt a földön,
csak nézünk tükörképben.

Mindünk magában hordja az övét,
van ragyogó, foltos, homályos, vaksötét,
s untassalak most azzal titeket,
hogymutogatok egy fakó üveget?
Ha csillagok gyeplőjét fognám,
s engem uralna az eszmevilág,
színnel, alakkal, dantei szóval
ha festhetnék három tűzkarikát,
ha Ágostonként bűnös szívemet
lehajtott fejjel körbehordhatnám
mutatva fönséges vonásait
pestisekből gyógyult oldalán,
felnyögne mind a tékozló:
Ó, az én Atyám!

De én csak egy bogyó vagyok.
Egyszer rég a vihar felkapott,
odasodort a Fa oldalára,
s bensőm azóta Ő táplálja.
Egyre kapom finom Nedveit,
és mégsem lesz belőlem virág,
nem lesz fa, mi almát, barackot,
nem lesz bokor, mi ribizlit ad.
Azt termek csak, ami magam vagyok:
egy csomó újabb, nyálkás magot.

S ha borús, zimankós télidőn,
egy-egy szegény bogyót szedni jön.
S tán láttál is már utcasarkokon
egynek kenyeret, másnak örömet
ringó-sárgán mint harangozom.
Vagy csöndes, hideg, bágyadt délben
hollók gyűlnek didergő étlen,
s tán láttad is már, kínlódva esznek
dércsípte bogyót a fáról,
mert nyálkát ad, s nem ízes levet.
Mert bár egyre kapom finom Nedveit,
bennem valahogy megkeseredik,
szívnák, tudom, sokan szívesen,
de én csak nyálkás bogyó vagyok:
fagyöngy az Istenen!

De Hollók, kik itt gubbasztotok,
mondok valamit: morzsolgassatok.
Este szavam, reggel mosolyom,
olykor sikerül harangoznom.
Rázzátok le mi nyálkás magam,
mert mit Tőle kaptok frissiben,
abból még az is Őt párázza,
ki fagyöngy csak az Istenen...

Üres megállókon döcög a vonat,
idegen váltók nyersen kopognak.
Nagyokat döccennek szunnyadó homlokok,
– ki látja, ki tudja, ki méri álmotok? –
de hogy fúrjuk magunkat tovább az éjbe,
végeláthatatlan lomha síneken,
harangozom az álmaik felett,
mint fagyöngy az Istenen...

Kamaszodik a víz

Ámuljatok vén elemek
utánam kik születtetek
felujjongó dalomon:
a vas rozsdás, a kő reves,
s én, mint ifjú, jó öles test:
kamaszodom!

Karikáztam orrom iránt,
öblögettem dunnacihát
patakként.
S gondolt rá a fészkes fene
a kis falu, ahol járok,
ott van-e a föld közepe,
vagy arrébb?

De hogy Szentese-Szolnok között
– hüh, mi szájas –
kofát hordtam hajószám,
elcsodáltam a világnak
forgalmán.

Egynek néha tíz kosara,
ennyit hord a hajó gyomra
el innét?
Tavasza óta jár ideki,
csoda, hogy van rávergődni
egy híd még!

Aztán folyam lett belőlem,
s felködlött egy hökkent sejtés:
nem mögöttem, de előttem
fekszik még a világ tágja
s ami volt, csak gyerekmesés
játékmása.

Hulltak belém hegyi zúgók,
s városnak hitt emberbúvók
minden ürüléke:
de a szenny a szennyhez tapad
s mi csúfított: gyerekmaszat
velük dobtam félre.
A Balkán nem térképteken,
bennetek van emberek,
de miként egy derítőmű,
ez szűrt frissé engemet.
S szűzen dobtam kék hullámot:
várnak rám az Óceánok,

Tengerek,
szervusztok ti hajók, cihák,
Isten veled: babavilág,
én a Tágba
nagy-hurrázva,
én a Kékbe
táncralépve:
elmegyek.

S mint egy erdő végzetlen,
úgy feküdt a Kék előttem,
köd-megülte fákkal.
Hogy lehet itt járni, lenni?
Mindről tudni: az ki? ez ki?
S innen már csak a Semmibe
lógázhatsz le lábbal.

Lassan mégis úgy feküdtek
mint a diók: feltörötten
ízlelhettem legbelüket,
akár meg is csömörlöttem.
Ifja, véne, hőse, bölcse,
jaj, nem az, csak torza, öccse,
hova lelked szárnyal, –
itt-ott mégis összebotlasz
más világok testvér-kamasz
világvándorával.
S lelhetsz köztük méltó társat
kacagni a szélbe:
Ép a fogunk, mélyen alszunk,
öröm nézni a mellkasunk,
nosza pajtás, víjjunk fel az égre!

Mozgok is már otthonosan csapdarejtő Kéken,
cet ha csosszan, bálna loccsan,
ismerem már jól a dörgést,
kotródj cápa, késő dél van
ahhoz, hogy te tengelyt akassz vélem.

S ha megszállnak mardosó búk,
hulló lelkek jaja nyihog,
vihart verek, siratóm zúg,
felkapok egy Balkán-bélű
Titanic-ot,
s zöld jéghegyek oldalában
egy kapura kijátszom
sírva közben az ördögtől
taccsra rúgott világon.

S ha kicsapom jókedvemet,
megtréfállak, Öregisten!
feltükrözöm Rád az eget!
Nézzétek már felhőkézzel
fenyeget!
S én kamaszmódra –
nevetek.
Úgyis tudom, ina sincsen,
hogyan beérjen engemet, –
úgyis tudom: szíve sincsen,
hogyan akárcsak meglegyintsen
egy bolondos vén kamaszt,
melegszívű gyereket.

De ha látom könnyökölni
ablakába,
felködlik egy hökkent sejtés:
nem előttem, nem mögöttem,
de ott messze, ott fölöttem,
ott fekszik a világ tágja!
S ami van, csak vurstlizajos
kamaszárnya.

S elnyúlva a Nagy Golf ágyán
sokszor messze révedek,
hogyan is lenne, ha itt hagynék
minden tündér Kékeket.
Befognék hat bársonyszőrű
jó paripát, felleget:
Öregisten udvarába,
gyí lovaim, vigyetek!
Fogadna a tornácában,
atyafimód kezelünk:
én volnék a tükrös csibész?
Hol van az már megettünk!

S beszélgetnének komoly-sokat
hűvös reggel, éjeken,
varázslatos könyvtárában
a lámpát mind égetem.

S ott valóban szertenyílnék
ez a világ, ez a tág –
Öregisten én már látom,
szívem itt az Óceánon,
de én mégis csak elmegyek
Tehozzád!

És azóta
búcsúzkodva
járok partot, szigetet,
hosszú útra:
túl-on-túlra
indulok el, delfinek.

Nincsen anyám, nincsen babám,
magam sütöm a pogácsám
hamuba,
egyre telik, mi kisüljön,
ahhoz is a szívem küldöm
malomba.

Megátkoznak mind a fjordok:
ha víz vagy, folyj lefelé,
csak lapályon lehetsz boldog,
a magas a gőzőké.
Meg se merem súgni nékik:
víz a gőz, csak nemesebb;
de titkon mind csókot kaptok,
fjordjaim, szűk picinyek.

S aranyszínű, fényes délben
kapálnak a lovaim,
mind csodál a Kék, a Kék,
a zengő búcsú-hallalin.
Elefántcsont kocsin szállok
mind gyorsabban fölfelé;
Isten veled, kamaszélet,
a Víz már az egeké lett,
s az egek a gőzőké, –
az egek az Istené.

De ha láttok víg szivárványt,
sziporkázó színeset,
a Víz az, ki Öregisten
ablakából kinevet.
Csibész maradt, most is tükröz,
hívogat és integet:
Öregisten udvarába
várjuk mind a Vizeket.

S aranyszínű fényes délben
mindig szállnak friss lovak,
vizek mennek, kik szomjaznak
Messziket és Tágakat.
De a Kék csak mind csodál a
zengő búcsú-hallalin:
hogyan vágyódhat föl ki élt az
Óceánok habjain?

S a szivárvány tovább tükröz,
csalogat és csábítgat:
Nem lehet azt lentről látnod,
magadnak kell Tágá válnod,
hogyan megértsd a Tágakat...

Öregisten udvarába
várjuk kiknek két karjába
nem elég egy sáralak...

Kopaszok Istene

Félvilágról összegyűltek
mind a kopaszok.
Eldönteni egyszer, végre,
hogyan az Isten öfelsége
mily frizurát hordjon mikor
odafönn ragyog.

Esztelennek áll a világ –
dadogja egy vén.
Nem pazarlás a sok csillag?
Hát az űr, mi köztük szunnyad!
Képzett észről nem születik
hasznavevő szén.

S minden bajnak főforrása
az a tenger haj.
Agyvelőt is lehúzó, gyötör,
nem is Isten, aki göndör,
javaslom, hogy nyírassuk le
modern borbéllal.

Hát a földön nem rossz minden? –
másikuk dohog.
A sok virág gízze-gazza,
beléborzad a közgazda,
száz szín, alak, szabvány sehol,
ez nem bölcs dolog.

Csírák, magok milliója
hull a Semmibe.
Rossz volna egy bolgárkertnek, –
és ezt, Isten, te tervezted?
Vágassuk csak az Úr haját
nullás géppel le!

Lassúsága túrhetetlen! –
harmadik pattan.
Évmilliók mi megettünk,
nyárra jó, mit ősszel vetünk,
s tizenöt év egy kamasznak,
géphez hogy rakjam?

Idő, erő munka, forma:
csak vesztegetés!
Borotva kell a fejére,
kopaszság az ész mértéke,
akkor akár közénk ülhet,
bölcs, mi kevés!

Hagyd békén az Uram haját,
aszott, kopasz nép!
Takarékos, aki kertész,
nem teremthet, ha fogy a kész,
de ki Isten, száz végtelent
kacagva szór szét!

Ha csillag, hát milliárdnyi,
s trillió a súly mind.
Egy kilója: atomtenger,
atom jár új csillagrenddel,
s ámulhatsz te száradt kopasz:
kezdődik megint!

De ha Isten, azért legyen
bő a karéja!
Mihez kezdjek egy kopasszal,
köztünk is van egész kazal!
Hajában csak tévedjen el
a Hold-rakéta!

Ám *feléjük*, Uramisten,
okos gazda légy!
Teremtsd meg a Kopasz-földet,
szabványokkal bőven töltsed,
de cukorból mérni nekik
szűk marokkal végy!

Alpeseik: csupasz gúlák,
síkjuk: asztallap.
S hogy a gazda felöltözzén,
széjjelnézne házán-földjén,
éhét-szomját kinevetve
nyugszik már a nap!

Földre, szívbe ne hulljanak
millió magok!
Szent számnak az „egy”-et vegyed,
s bár egy csírad mind megered,
nem várok e Kánaántól
túl sok pocakot.

Legyen nekik egy tengerük,
benne hal is: egy.
Egy erdejük csak egy fából,
s egy levele árnyékából,
– ha még így is be tud érni! –
mosolyog egy meggy!

Tőkéjükre egy fürtöt adj,
rajta egy szem ring;
s bár nem lesz, csak egy darazsuk,
azt még ezzel jóllakatjuk –
egyebekben bő termésük
nekik marad mind!

De hogy lássam: szüretjük vaj'
Mád-éval felér,
hol táncolnak, esznek isznak,
oda vigy el, hadd mulassak:
Kopasz földnek hogy ízlik a
szőlő, lágy kenyér?

Könnyedén

Én így megyek át az életen:
könnyen veszem,
egy leveles gallyat lóbál csak
a jobb kezem.

Az ingem nyitva, s a kiskabátom
úgy hordom vállon,
se pakk, se táska, egy füttyszóból áll
egész poggyászom.

Hörcsög-szokások, álszent elvek,
nem cepellek,
lágymorcos nézek szemükbe az
embereknek.

De Estére majd, csöndes szívem,
ha fütttyöd sincsen,
csak kiderül, hogy Valakit
mégis vittem.

Diurnale captivorum

Completorium

Hold van már,
csillag jár,
de utolsó sóhajunk még
Nagy Király,
Hozzád száll.

Védjen meg
bennünket,
mi elkísért egész napon:
kegyelmed,
szerelmed.

Bajt se hoz
a Gonosz,
csak őrséged állítsd oda
ágyunkhoz,
zsákunkhoz.

Ha halál
ránk talál,
vigye lelkünk angyalod, ki
trónodnál
jobbról áll.

Köszöntünk
Szent Szüzünk:
búcsút néked s a szenteknek
zengenünk,
add nekünk!

Álom jár
köztünk már,
de utolsó mosolyunk még
Feléd száll,
Nagy Király!

A második élt 1953–1960

Hűség Péter-Pálkor

Ha a füledt Város
az ernyedő éjszakából
tétován kilábol
te sem lehetsz álmos!

Ha egy-két év alatt
újra megszoktál vánkost-lepedőt,
s a szemed is kényesen kushad
a recehártyát simító betűk előtt –

ha újra van üzemi étel,
mitől lassú utálattal felfordul a gyomrod,
s alattomban bontod, egyre bontod
szerződésed a rozsos kenyérrel –

ha a Puszta Lángja
már belefér egy illedelmes
körúti szobába,
bérlettel jár a villamoson,
fizetése van, s barát, rokon
körötte lassan bevattázza
a repedt Kozmosz eresztékeit,
s szél nem füttyöl, halódó nem sikolt,
gyerek nem sír fel itt –

ha nem átkoznak és le sem köpnek,
ha nem vagy már gazember, ostoba,
ha értenek és elkönyvelnek:
a pesti utcán egy „neon-csoda”
érdekes, de nem zavar,
nem jönnek utána, s el nem kerülnek:
villogjon csak,
míg el nem unja suta ötleteit –
ha tudomásul vettek,
s tudomásul vetted te önmagad,
hát ma eljöttek Péter és Pál,
hogyan a benned alvók felriadjanak:

a Tüzek, a Lángok, a Sóhajok, a ágyak
és bársonyos-lila kékje
a farkasszemetnéző régi éjszakáknak;
az Újdonságos-új Mindennapok,
a nem-fontos-dolgok hulló világa,
s a Félmondatok, miken elkenyerezik a lélek,
míg a télből az idő átfordul a nyárba.
A Szeretet fájának sebes derekából
a cseppenként kicsorduló gyanta,
miről balgatagon hitted,
hogy míg az Időtlenbe átfordulsz a nyárból,
illatát majd adja, egyre adja...

Ünnepre kondít kinn a fülledt Város,
a vigiliából baktat haza Péter,
Pál meg éppen indul sebbel-lobbal,
az estére készül, s a jövőbe ér el –
hát hajrá, te lelkem, hajrá a nyomukba,
húzzon a lángjuk, a tűzük, a lelkük,
s a tűzszekér mellett lihegőn futva
ne aludj lelkem; hajrá a nyomukba! ...

Üres hajnalokon tesped még a Város,
s az ernyedte éjszakából
makacsul világol
valami neonfény:
józanul máj, hűség, magányos ... –

Én megmaradtam

Isten bohémjének,
ki szemmel issza mind a csillagot,
és hajt belőlem füttyszó, vers, vagy ének,
ha késő estén haza ballagok.

Bár megmosolyoglak szelíd-megbocsátón,
és megimázlak, régi cimbora,
a neved ma is nyelvemen dajkálom,
bár rég elült a közös út pora.

Hogy lehet ily gömbölyűre hízni,
testben is, de hát még ott belül?
Míg bennem tíz év kísért, süvölt, sír-rí,
terajta zárt lakások csendje ül.

Miféle hormon pusztul bennetek ki,
ha rátok köszönt fészek, hivatás,
s mért, hogy többé nem kell menni, menni,
ha vándorolni lenne épp egy Társ?

Én mért tudtam még ma is megkönnyezni,
mit megsirattam évtizedje már?
S kacag bennem gyerekszem ezernyi,
ki vén kujon ma, züllött jómadár.

Mert megmaradtam Isten gyermekének
gondtalan, hisz gondol vele Más,
nekem játék, szépség ez az élet,
ami nektek sors, kereszt, csapás.

Én megmaradtam az örök ütemben,
tavasszal bimbó, ősszel hulló lomb,
s ha ballagok egy csendes nyári esten:
a színe ég, s a muzsikája zsong ...

mert megmaradtam az örök ütemben ...

Gyermekeim,

úgy állok az ágyatok felett,
mint Mózes előtt a csipkebokorban
és várom, hogy magatokról
minden sáros földi holmit
levessetek.

A szemetek csak akkor nyílik majd rá,
hogymindenek Ura vagyok,
ki bár nagyon szeret benneteket,
de Teremtőtök is, Fazekastok.

S megszabni
kitudná, kimerne Nekem,
hogye egy cserepembe
három-négy vagy öt szál emberbimbót
vagy egy egész bokrétát teszek –
s kihányja fel Nekem közülük
az üreset.

A csokorból
mért virágzik az egyik bűvös-hosszan
s a másik elfonnyad bimbókorban,
kitalán többet ígért,
mint amennyit emberszemnek
az egész csokor ért?

Ki vádol engem,
ha új Ábrahámot jelölök ki,
hogymaga vigye máglyára Izsákját,
s angyalomat sem küldöm el,
kikezéből a tört kiveszi?

Ha kicsi fazékba, kicsi vízbe
sok szomjas ág-bog szorul
s másutt tavak páráznak
virágtalanul?

Ki kéri Tőlem számon,
hogynem vagyok embercserép,
kiminden dobozba
dekázva osztja
sóját, fűszerét,
s milliószor ismételné
egyetlenegy receptjét?

Én Magamnak alkottalak benneteket,
nem a nagyanyátok kényére,
nem anyátok leányálmának,
nem az apátok gögjének,
s nem önmagatok bálványának.

Én Magamnak alkottalak benneteket,
s gondolataim mások, mint a tieitek.
Mások a szavaim, a tetteim,
színem előtt más az öröm
és más a kín.

Én Magamnak alkottalak benneteket,
s ki sikkaszt el fazekaimból
egy üres cserepet?
Ki tehet beléjük, ki vehet el belőlük
egyetlen árva virágtövet?

A Világmindenség millió kelyhében
milliárdnyi virág ül,
s le nem hullik róluk egy levél
véletlenül.
Nincsen közöttük két egyforma darab,
de minden időn és minden téren át
kicsit Rám hasonlítanak.
Mert Én alkottam cserepet, virágot,
s ti hordjátok az Ujjaim nyomát,
s még mindig az a legjobb nektek,
hogy Tőlem indultatok s Hozzám térhettek,
s hogy végső fokon a Nagy Mindenben
az Én gondolataim lüktetnek...

... hát állok itt az ágyatok felett
várva, hogy magatokról
minden sáros emberholmit
levessetek...

Örömünk oka

Nagy kerek M betű, a terhes Szűzanya,
Benn egy vékony jel: a Kicsi Jézus maga.
Oka örömünknek: kivirít belőle –
s rajtam is nyíljék ki piros mosoly tőle,
hogya egy várandós édesanyát látok,
akiből újból Te nézed a világot,
ahogyan a Krisztus mindnyájunkban testvér,
s már egy gyereklányban a Szűzanya elfér –
ha puha, szelíd vagy, – tebenned is elfér. –

Imádkozom

Nem szavakkal,
villódzó, tüzes csodasugarakkal;
se hangossal, se halkkal.

Egy lélekért ...
aki ismertén vagy ismeretlenül
a közelemben ért.

Nem tudom:
ki volt, micsoda, mire vágyik,
de értük váltig
zörgetek a Kapukon.

Nem kérek nekik
állás, gyógyulást, békét;
még megkapják, –
s utána sírnának, sírnék!

Csak megkuporodom,
ahol vár az igazi otthon,
nyújtogatom a Pista-babát:
elveszett a szeme, csuda, hogy nem lát?
A Böske belseje száraz fűrészpör,
se íze, se nedve, se lángja, –
s maga se látja,
maga se látja ...
Pali minden tagja madzagon lóg,
hányja-veti játékos szél, gyerek, –
s mögöttük a Sátán hörögve nevet ...

... S én csak nyújtogatom őket,
panaszolva a rongyot, a piszkot, a törést,
– a Pistát, a Palit, a Böskét –
a Pogányokat, a Tagadókat,
a Hóhért és az Akasztottat,
a sötét Tatárt, az üres Keresztényt,
a Meg-Sem-Születettek elhajtott testét,
magamat, –

s hogy mindezekkel valamit csináljon,
a végeláthatatlan csillagóceánon,
keményen hiszem, hogy Valaki akad,
biztosan akad ... –

A béke,

ha körülötted sincsenek
újságok, könyvek, gondolatok,
emberek, életek, ihletek,
miknek kavargó szálait
pörgeted, fonogatod –

a béke,
ha benned sincsenek
gondok, vágyak, keresések,
célok: szentek, vagy kicsinyek,
amiknek kusza pályáit
köddel keríti lihegésed –

a béke,
ha csak élsz mosolyogva,
létezel az Isten tenyerén,
sem valahonnan, sem valahova,
csak egy kép arról, akiben
a Vagyok az Én.

Mint egy virág,

mit már tegnap törtek le:
húsz évszázadból ásító tegnapon,
úgy bágyadsz tenyerembe.

El-elnézlek:
készséggel, puhán, engedelmesen
hajolsz, amerre teszlek, raklak.
Magad kerülöd a kezem?

S ezt mindennap,
ha ujjatlan ingben jövök, ha koszos bakancsban,
szétszórt nyúlósan, vagy villódzó frissen,
a te készséged sose csappan.

Ó, csak egyszer tudnék én is
ily mindentadó, bizalmas-várón
– mert nincs már benne semmi idegen –
Eléd hullni az Aratáson. –

Planck

Most tettem le,
kicsit csalódva, kicsit megdühödve.
Jószándék, tisztaság, szakállas becsület,
laboratóriumok ammóniák-szaga,
a falakon ugyan nincsen feszület,
de az „Isten” szó, mint antik arany,
csengve hull a padozatra.
Csak éppen, mert ily drága holmi,
nem szokás vele kirukkolni;
egy zárt szekrény alján éppen „megvan”,
– síberek és szamarak tagadják –
míg mellettük egyszerű-szürkén
az élet megy tovább.

... mint két idegen mellett
a harmadik: az életed:
az megy tovább.

De nekem *élő* arany kellene,
mi virágként simul a kezembe.
Csak meg nem mérhető lehet,
de himbálja a mérleget.
Olyan kicsi vagyok és annyira más,
és úgy kell nekem a tapogató.
Már annyit fogdostam és minden kevés,
a foghatatlan lenne a megelégedés!
De hogy a foghatatlan számomra legyen,
fognom kellene, másként kétkedem!
S ha megfogtam, jaj, de méltatlan,
hogy Istennek hittem, s megmarkoltam.
Szégyenkezem előtte és magam előtt,
s várok valakire, például Planck-ra,
hogy tételei mögül gyöngéd biztonsággal

elővezesse Őt ...

S jó Planck, kit most tettem le,
kicsit csalódva, kicsit megdühödve,
s megyek tovább szomjas-éhesen,
hogy a szivárványt, az álmot, a délibábot
egyszer mégiscsak meglessem.
Mert olyan nagy Ő, és annyira más,
nem vihar, nem szellő, nem tűz, nem villanás,
nem ész, nem szív, nem láb, nem kéz,
torzókön túl a Végső Egész ...

... hogy is foghatná egy okos Planck vagy egy suta vers...
Előtte mindkettő naiv, kicsinyes vagy nyers...
ez most oly világos a könyvön és versen át,
hogy nyugodtan, melegen s kicsit boldogan
leteszem Planck-ot, le a ceruzát ... –

Aki anyám voltál...

Matrac sem volt a kórházi ágyon,
csak elnyúlt rajta vékonyka-hosszan,
lepedőbe fogva békés-mozdulatlan,
már csak nekünk fájón.

Egy pillanatra kinyílt az arca
tearózsa-sárgán, ősz haja a porzó, –
s nem arra gondoltam: várja a koporsó,
a Szem akadt meg rajta.

Valaki átsétál mindennap a Kerten,
letöri szelíden a kinyílt Virágot,
kicsit lankadtan, most letörve látod,
de nem tönkretetten.

Valaki végigment ma is közöttünk,
megállt előtted, s puhán lesodort,
s most keres a szél, merre szirmod volt,
míg mi is követünk.

Fekszel előttem: fonnyad virágszál,
törékeny száron halvány tearózsa;
s a szemem majd már csak így mesél róla,
aki anyám voltál ... –

Összeért a kezünk ...

Ma érted miséztem, –
s ahogy összehajtottam a casulát,
mintha megálltál volna mellettem,
valami úgy emlékeztetett Rád.

Mondd, most már így fogunk beszélgetni,
s így fogunk hallgatni kéz a kézben,
ahogy annyiszor ültünk zsongó hullámok előtt
az örsi mólóvégen.

S kicsiholsz majd belőlem
egy-egy misét, egy meleg imát, egy verset,
s Felétek lobbanó lángjaimtól
odafönn is forróbb lesz a lelked? – – –

De az is lehet, hogy mindez csacsiság,
ahogy valakivel csak könnyedén fecsegünk;
egyben vagyok csak konok-bizonyos:
ma valahol, valamiért, valahogy,
de összeért a kezünk. –

Vannak még csikók!

Két kamaszgyerek a villamoson,
tizenhétévesek –
ugye, vannak még csikók!
Ugye, a világ még ma sem öreg!

Kalauznő. Ideges. Fáradt édesanya.
Micsoda vad kitörés –
Higgadt-csendesen felel a gyerek:
„Minden igazmondás szemtelenkedés?”

A villamos zsúfoltan zörög tovább
a körúton? – az Életen?
S az embercsikók tovább vitáznak,
hogyan mi a boldogság köztünk, ideleln.

Két kamasz töpreng a villamoson:
Igazság? Boldogság? –
Ugye, vannak még csikók!
Ugye, még ma sem öreg a világ!

Egyszer mindenki csikó volt...

Lángolt a reggel. Folyékony arany.
Csak egy rohadt penészfoltja volt:
a sarki italbolt.

Pókhasú, dagadt emberroncs
tolókocsin előtte ül,
s pislog egyedül.

Most kilép egy borissza vén,
a húshólyagba egy féldecit tölt,
s az meredten hörpöl...

Tudjátok-e, ti tegnap kamaszok,
(aluszékony lelkem, tudod-e? tudod-e?)
hogyan ez a két emberpenészfolt
egyszer csikó volt ...

szintén csikó volt ...

Ó, ha egyszer ...

Most is újra,
most is mindig,
most is gyatra vagy!
Mért nem duzzadsz
friss rügyektől
mik pattanjanak?

Mért van benned
annyi nyúlós
így is, úgy-is jó?
Mint parlagon,
mért hajt szádból
konkollyal a szó?

Élmény, áldás
dobban, csurran,
de mért félgőzzel?
Hogy mersz ülni,
hogyan aludni,
míg lélek vész el?

Szereted tán
a zsoltárod?
S nem zokogsz tőle?
Az Ostyától
hogyan jut gondod
a kéztörlőre?

Hogy tudsz járni
villamoson
jegyre gondolva?
Cipőt vinni
– vagy egy lelket –
messzire, túlra?

Mikor lesz már
egész belsőd
egyetlenegy Láng?
Mikor szűnik
meg számodra
a Csillagvilág?

Mikor szürkül
a semmibe
az unalmas „sok”?
Lesz még oly nap,
hogyan szívedben
csak az Egy dobog?

S minden „fontos”
visszahullik
az űs semmibe –
Ó, ha egyszer
Ő marad csak,
s talán benne te ... –

Azt hiszed, lehet?

Kibújni a Gazda tenyeréből,
s menni, merre önzésed vezet,
azt hiszed, lehet?

Kiállni a csillagok elé,
hogy toporzékolj konok kölyökként, –
még csak ki sem nevet az Ég.

Lótni-futni önmagad után
hogy bámuljon autó-villamos:
egy csapágy, ami magában futkos!

A Mérnökének természetes volt,
hogy hordozza egy Keresztúton át
a csapágytalan karosszériát.

S akit erre öntetett, csinált,
hogy emberekkel ingerkedhessék,
inkább lenne csengő, mint kerék.

De forogni a surló sötétben,
hordozva bár az egész kocsit,
ha rája senki vállat nem vonít?!!!

S mégis kell a kerékhez csapágy,
s ha a Mérnök annak tervezett,
csilingelned, azt hiszed, lehet?

Azt hiszed, lehet? –

Megláttad a boldogságot?

Csillaghegy. Várok a zárt bolt előtt,
a szomszédban csattog a fejsze,
s kijebb a kopottas mezőn
egy gyárudvarról a megafon bög.

Az országút autókkal teli,
köztük egy-egy szekér trappol el,
s a szegélyfák zöld keretéből
villannak egy hegy sárga fényei.

Zöld foltok közt homokbánya ...
úgy néz rám, mint egy messzi-messzi Arc,
s a kocsi szélén ülök magamban,
feszülten, szavára várva –

De ajka meg sem rezdülhetett,
a biciklis boltos stoppol mellettem,
ki sem mondhattam, le se írhattam:
s az Arc már a messzi homokba veszett ...

De talán ez volt a boldogság!
Nem volt terved, feladatod,
senkin sem akartál segíteni,
csak megláttad az Arc homlokát!

A boldogság volt biztosan, –
mert ezek a sorok sem látták a hegyet,
de hetekig meleg lesz a szíved körül,
ha szemed hegyre, homokra suhan ...–

Keresztelek

Körülállunk:

apád, anyád,

én – és a világ.

Sötét van. Csak a Víz csillog homlokodon,
s mi találgatjuk:

fogod-e vallani egyszer kacagó-konokon?

Sötét van. Vihar és gyűlölet –

tavaszi reggel megérted-e majd,

hogy mi imádkoztunk a bölcsőd felett?

S akkor borulj le a Kegyelem előtt,

mely küld néhány pompeii őrt,

hogy ahol ezer ágyék és pocak elég,

millió lélek kivirágozzék.

S tavaszi reggel majd könnyörögi azokért,

kik már nincsenek, –

de sötétben, viharban, gyűlöletben

imádkoztak a bölcsőd felett.

Meglopnád ...?

Félig üres, félreeső templom,
puhán térdelsz, odaborulva,
hogyan benn minden újra elcsituljon.

Barokk arany, éneklő parasztok,
messze süllyedt mind a Vértő Ma,
csak a Mécs él: köztetek virrasztok!

Ugorj fel, és gyorsan pusztulj innét!
Boldog lennél, mikor nyög a föld?
Meglopnád az emberiség szívét?

Leprás, rohadó, szegény, üres szívét! –

Ugye, kevés?

Triciklimet tolom, húzom
Vörösvári hosszú úton,
zöld fák karéjában!
Minden fakad, nyílik, kacag, –
hát tebenned mennyi kacat
borul át virágba?

Ezt a lelket, azt a lelket
toljad, húzzad, szidd, neveljed
télből tavaszba, –
ez a lélek, az a lélek
inkább hervad, mintsem éled
mából a Holnapra.

S Vörösvári hosszú úton
kérdem újfent-újon
zöld fák karéjában:
sok plántád nem azért bágyad,
mert a magad tavaszának
keves a virága?

Regina Mundi

(Visz a busz este hazafelé...)

Jöttem.

Egy semmis ház az oldalsó.

Villa, vagy családi fészek?

Körülötte sűrű a busz, a gyár, a Város,
a Méreg.

Hallgattam.

A Lélek testetlen hangját.

Igaz, hogy vagytok ti maroknyi,
naivul, görcsösen, olvadón, tisztán,
de Óróla dalolni?

Kérdeztem:

Istennek sok bolondjai,

hát nem látjátok, hogy minden Sár?

S ma még a szentek unokáiban is
az zubog, zihál?

S néztem,

mert mindenre nincs felelet,

a Nagy Scenarium tovább pörög,

mint az Úr is tovább uralkodik

minden sarak és minden Lelkek fölött.

S jöttem vissza;

éjszaka volt, a testé, s a léleké,

a busz tömve dohogott,

s a lámpák elsuhanó kéréiben

intettek utánunk titkos fároszok.

* * *

(Hajnalban, amikor a lelkem visszatért
a Jimmel-ház fölé ...)

Én nem tudom, hogy amit ti csináltok

a kevésnél több-e Öneki,

de azt igen, hogy kevesebbet

nem lehet tömjénként égetni,

hogy mind semmi a még szegényebb

ha szó, ha lélek, ha mozdulat –

S hogy ti kemény ítéleten álltok,
mert csodás is a kiváltságotok:
egy önpiszkába fulladó világban,
üvegharang alatt, makulátlan,
elmélyedt vagy kacagó testvérek között,
hol a Lélek már foghatónak öltözött,
úgy szolgálni a Mindenek Urának,
ahogy a szeráfok szolgálnának.

S mi jögon van nektek több, mint nekünk,
kik csak szomjazunk, vágyunk vagy nyögünk?
Én millió száj vagyok és milliárd szív,
és nem igaz, hogy mi a sarat akarjuk,
hogy valami vértelen, mondhatatlan
bennünk egyre nem csenget, nem hív –
és mégis járunk az agyagos sárban,
szájig, vagy térdig, vagy legalább bokáig –

ki tudott leátkozni odáig
egész nyomorult nemzedékeket,
hogy mi valóban a miénk lehetne,
csak irigyelnünk lehet – ha lehet!?

Én millió száj vagyok és milliárd szív, –
nem kértem miért tietek az enyém,
de tenyérbe vájó körmökkel leskelünk
a Jimmel-ház bezárt kapufelén.

Melyikötök mer hanyagul szólni,
lustán mozdulni, belül szétszóródni?
Menjen a csudába!
Én millió szív vagyok és milliárd száj,
mi suttog, zokog, dalol, ég, kiabál,
csak adjatok helyez, hol megnyílhatok
és én nektek kacagva átadok
milliárdoknak elégséges sarat.

Mikor nem tudtok kristályos-tisztán
túlvilági hangokat kelteni,
nem halljátok, hogy a Jimmel-ház kapuját
egy légiónyi befogott száj
két millió ökle verdesi?

Könyörgünk nektek, hisz testvérek vagytok,
ha nektek nem kell, ha nektek már nem elég,
nekünk még kellenek a dalok!
S ha a mi dalunk is a tiétek,
testvérek, legalább énekeljétek!

Én millió szív vagyok és milliárd száj,
mi most horkol, parázna, robotol, őrt áll,
de öntudatlanul és ismeretlenül
hajnalban mindünk megfeszül,
milliók fülelnek a Jimmel-ház felé –

Testvérek, könyörgünk, mi úgy csinálnánk,
mi úgy borulnánk Valaki elé,
bennünket nektek kell megváltani. –

Gégénk eltépett hangszálai
béna kórusban állnak köröttetek,

Az Invitatort akarjuk bennetek,
a váltságot elnémult magunkért,
s ha ezt nem adjátok,
mi úgy széttapossuk ezt az egész hegyet,
hogyan benneteket az Isten is elfeled ...

* * *

(... és még mindig hallak benneteket ...)

Római fürdőnél pihentem,
csöndesen hullt a hó,
vagy ötven pár cipő a triciklimen,
s belül visszacseng a zsolozsmaszó,
az a zsolozsmaszó
az érdi kishegyen.

Testvérek, én nem tudok dicsérni,
és nem udvaroltam nektek sem,
és kemény vagyok. Értetlen? Csak férfi.
Nekem a szép, a jó cseng természetesen,
s a nagyvilágon és a kishegyen
ezzel be kell érni.

Mégis, fél éve már, hogy kerülnek a versek,
csak nektek csendül és csak rólatok,
köröttem hulló lelkek jaja reszket,
s én egyre arra hallgatok,
hol hűvös tiszta dallamok
váltják fel a csendet ...

Pihentem a Római-fürdőnél,
a hó csendesen hulldogált,
hogyan Istenszagot hozott a szél,
előkaptam papírt, ceruzát,
s hogyan eldúdoztam ezt a kis zsolozsmát,
annál jobban semmi sem dicsér.

Az utolsó szó jogán

Nagy basája magasló Budának,
fényesarcú, veséketűró,
tekintsd hitvány keresztény kutyádat,
s hallgasd szavát, úgyis utolsó.

Mit szépszámú dervised meg csauszod
bizonygatni hasztalan kísérlett,
büszkén vallom előtted a vétket:
álmomban sem tettem le a kardot!
S álmatlan lesz mindig a Nagy Porta,
patkónk porát míg csak a szél hordja!

Áram nem volt, arannyal mérhető,
bódultan sem nyaltam a hold mézét:
ő fegyverben, s tőlünk kíván békét?
Egy út van csak népünket éltető:
a harc, mi szítja bennünk, ami más,
a megtúrt csatlós sorsa: pusztulás!

A plundrában nőtt ijedős magyarok
kurucvérem remegve csitítják:
jaj, ne fogj kardot, talán meg is vág...
csűrük féltik, ha netán harc kavarog!
És gyáva békéjük egyetlen napján
több lélek vész el, mint száz csatán!

Országúton, fényes kísérettel,
holt csapáson titkon bandukoltam.
Patkóm nyoma ott sült a homokban,
hol a parázs friss tűzzel ívelt fel.
S éjjel-nappal készen a portyára,
török szagát a lovam se állja.

Tiltva tőlem asszony és a gyermek,
hogya ne húzza kereszties palástom,
ha nem tőlem, harcot kitől várjon
angyal, ördög, vagy a veszett lelkek.
Egy ily palást míg akad Budában
nem lesz virtus trónod zsámolyában!

Győztes a harc, vagy mi vagyunk veszve?
Foglyot hoztunk, vagy mi vagyunk vasban?
Hírünk e jel hordja szakadatlan,
s harcra készül már a Közel, s Messze.
Ám ha innen kiverik a hordád,
rajtunk még a búzöd se szagolja.

Tudd basája magasló Budának:
azért hívott tán ide a végzet;
százannyira, mint gyűlöljük Bécset,
utáljuk meg piszkát Ázsiának!
És ha tudnám, hogy számokra méreg,
a kupádat vérem töltené meg!

S hol rab leszek, basája Budának,
kerüld hídját annak a gályának!
Mert ha tudom: úszol a deszkámon,
oldalát a fogammal kirágom,
s a mélybe magam nagy-kacagva fúrom:
patkánybúzódnem ég többé az azúron!

II. kötet: Sömaj Izrael (1.)

Bevezetés a 850 cigarettapapíron „megmenekült” vershez

A szamizdat kiadás a 80-as években készült Lénárd Ödön bevezetésével.

A versek átírását a cigarettapapírokról szabadulása után, – 1977 nyarán – azonnal megkezdte. Az első hetek vontatottabb munkája után lehetőleg gyorsan, folyamatosan írta le, mert észrevette, hogy az emlékezet kopik és gondos pontossággal akarta megőrizni a lejegyzett verseket.

*

Sömaj Izrael – Halld Izrael (törv. 6,4)

Eredetileg Mózes, majd a többi próféta prófétai küldetését bevezető kifejezés, ami a következő mondanivalóknak ad súlyt. Az Ószövetségben a szolgálattevő pap ezzel kezdte a reggeli és esti imát, a templomlépcső legfelső fokáról így szólítva meg az istentiszteletről összegyűlteket. De így kapcsolódtak be a hívők is a közös imádságba, akár otthonukban, akár másutt voltak ebben az időben. Így a Sömaj nem is annyira imádság, mint inkább hitvallás: az Egyetlen Isten megvallása a környező népek bálványával szemben.

(Adam, Lehrbuch der Dogmengeschichte alapján)

Az a benyomásom, hogy az ember úgy éli meg az életét, ahogyan a kisgyerek kört rajzol: újra és újra végigvívve a ceruzáját ugyanazon a vonalon. S ahogy ott a kidudorodások és behorpadások lassanként kiegyenlítik egymást, s végül létrejön egy, bár vastag, de mégiscsak körvonal, úgy viszi vissza, hol az ember lényegi korlátozottsága, hol a Kegyelem nevelő szándéka a lelket újra és újra ugyanarra a pontra, ugyanolyan jellegű feladatokhoz, hozza ugyanolyan helyzetbe, és nyilván várja a mind köralakúbb körvonalat.

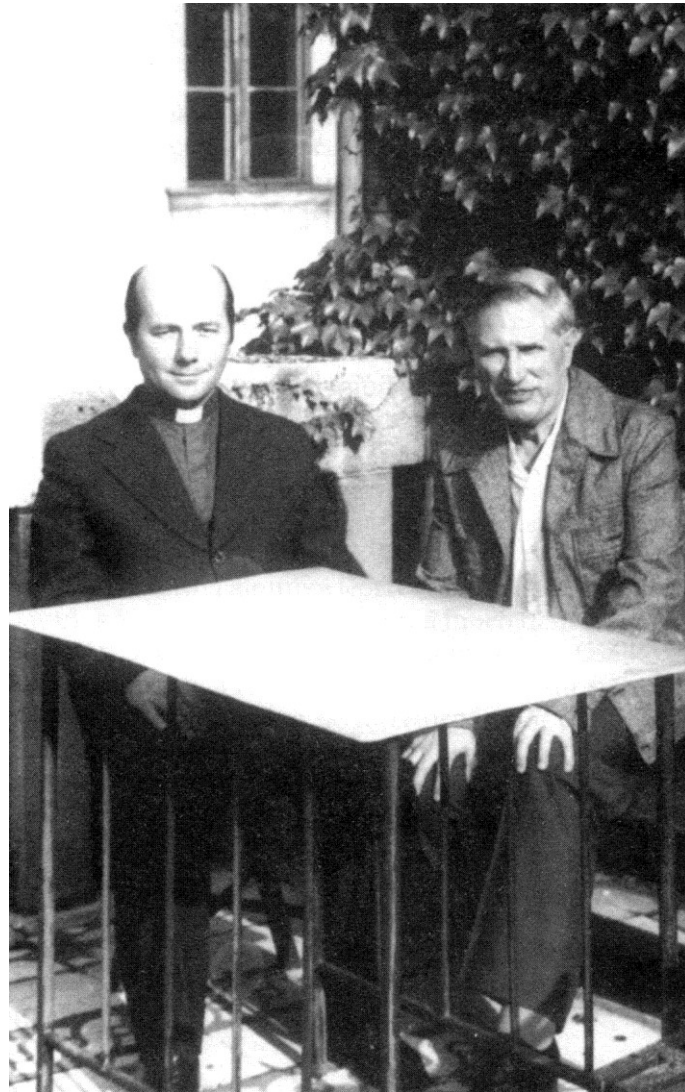
A Második élet versei az ötvenes évek végére készen voltak. Mikor 66-ban harmadszor letartóztattak, már úgy kb. 7-8 éve egy sort sem írtam. Az élet maradéktalanul igénybevette az energiáimat, még a vágnak vagy bizonytalanságnak sem hagyva teret, mégkevésbé készítette irodalmi irányba. Ilyen jellegű múltamtól egyáltalán nem zavartatva, 66-tól újabb hat éven keresztül sem jutott eszembe a versírás.

Aztán 1972. január 1-jén történt. A rabok számára az ünnepek sajátosan gutaütött napok. Munka nincs, csökkent a hétköznapi mozgási történeti sűrűsége is, mert az őrség azért ünnepel, így kisebb létszámban van szolgálatban, s ennek következtében lehetőleg semmi sem mozdul.

A legtöbb rab, ha csak lehetséges, végigalszik minden ünnepet.

Zárkámnak többi három lakója ennek az újévnek a délelőttjén is egyöntetűen aludt. Egyedül voltram fenn, amikor minden előzmény nélkül, ötletszerűen megszületett ebben az időszakban az első, az újévet köszöntő vers. Ahogyan előzmények nélküli váratlanságával megismételte az 1950-es helyzetet, magában véve is megmosolyogtató volt. Ahogyan a hosszú, egyhangú évek után friss és mély lehetőséget nyitott meg a még előttem álló hosszú évekre, az is ismétlés volt. És újrátam magam is, ugyanúgy lehetőségeket és feladatokat

látva benne, mint korábban. S a belső élet is húzta újabb ceruzavonalát ugyanazokon a nyomokon, mert a következő több mint egy fél évtizednek majdnem minden belső moccansa ugyanúgy ezen a csatornán hömpölygött végig, mint 1950/51-ben.

Csak egy új szín járult ehhez: az a belső biztatás: ne tartsd meg magadnak! Amire a ping-pong labdát visszaütve válaszoltam: hátha Te kihozod? S mivel Ő is visszaütötte a labdát, kénytelen voltam azt gondolni, hogy ez nemcsak személyemnek szóló segítség volt egy nehéz helyzetben, hanem talán mások felé is van hivatása. Legalábbis lehetővé kell tennem, hogy ha szűk körben is, ezek a mások dönthessék el a rájuk vonatkozó kérdést. Ezeken a lapokon ez is megtörtént.

A kötet címében: Sömai Izrael! (Hallad Izrael – az ószövetségi prófétai megnyilatkozások jellegzetes bevezetője) nyilván ez is tükröződik.

Magam sem irigylem azonban az olvasásra vállalkozókat. Ezeknek a verseknek a világa a kereszténységre, a Szentírára és a liturgiára épülő zárt világ. És egy még sokkal zártabb világban: a politikainak minősített börtönök levegőjében születtek meg. Az egyik gyerekem ismerte, értette, szerette az előző kötetet, a Szürke habitust. De amikor a hatvans években maga is börtönbe került, ott látta meg és élte át azt a maga teljes egészében. Mert csak ott vehette észre, hogy minden kifejezés mögött, amit a járatlan olvasó pusztá hangulatfestésnek tarthat, komor és reális élményanyag toronylik fel. Nem szívképző szövegekről van szó,

hanem egy konokul megélt Isten-hűségről, egy ugyanolyan konokul szorító Isten-ellenesség karmai között. És nemcsak a mennyek országáról áll, hogy „szem nem látta, fül mem hallotta”, de az ellenpólusról is! Csak a belülről együttmozgó átélés segíthet át a buktatókon.

Azt a bizonyos körvonalat a versanyag maga is leírja, vissza-visszatérve ugyanarra a témára. Ezért nem mechanikus időrendben követik a versek egymást, hanem ugyanazon a témavonalon mozgóként együtt vannak. Az első lejegyzés időpontja (év-hó-nap) azonban lehetővé teszi a keletkezési sorrend helyreállítását is.

Nem egyszer gondoltam és gondolok ma is aggódva az esetleges olvasó megpróbáltatásaira. Vigasztalásul csak azt mondhatom: megírni sem volt egyszerű! Nem a megírás külső körülményei elviselésének a nehézségeire gondolok. Hanem, hogy hűségesen, de keserűség nélkül, őszintén és hőzöngés nélkül, öntudattal és bohóckodás nélkül mondja az ember azt, amiről azt gondolja, hogy a Gazdája mondatja vele. Még az a szerencse, hogy az együtt az Atyja is. De azért még mindig az a legbiztosabb, ha megmaradok a középkori másolóbarát szokásánál, és búcsúzóul egy Avét kérek a magam számára a türelmes olvasótól.

– hátha Te kihozod –!?

1977?–1980?

Lénárd Ödön

A „Sömaj Izrael” kötetek legendája

A – „hátha Te kihozod” – kötetek története besorol a középkori legendák közé.

Hogy a versek hogyan s miért születtek s mire szolgálnak azt elmondja a bevezetés és a versek.

*

Azonban nem csak a költő, a versek is börtönben voltak, és az ő „szabadulásuk” tanúja egyedül én vagyok. Ennek a tanóságát teszem még a kötetek mellé bevezetésül. Mint az élet minden igazán nagy dolga, ez is csendben és egyszerűen történt.

Így:

Egy nyári estén egyszer csak ott volt, megjött a börtönből az ember. Börtönszagú, szürke vászon inge, ősz haja, megfakult fáradt kék szeme, valószínűtlen mosolya mintha álomból lépett volna mellém. Hangtalanul, könnytelenül tapogattam a hihetlent és a mégis valót... A mindig várt és mégsem remélt találkozás néma bénultsága nem tudott könnyekben megpihenni, szavakban oldódni... a belső remegés alig csitult... és akkor egy pillanat meghozta a valóságot, mert elkövetkezett a versek szabadulása.

Szótlatlanul húzott a mosdókagylóhoz, mintha leselkedő sunyi szemektől kellene tartani, elővette „azt” a borotvakrémes tubust. Kibontotta a végét és a folyóvíz alá tartva a valószínűtlenül kicsi nylonba burkolt sodrott tekercseket megtisztította a krémtől, egyiket a másik után... Gyöngéd biztos kézzel fogta, mit a születő gyermeket tarthatja bábája, anyja...

A versek küldetése többszörös. A börtönben élet-, lélekmentő volt minden egyes vers, misztikus Isten-találkozás a földi poklok bugyraiban. A szabadulás után pedig a gyógyító kegyelem a versek „átvezetése” útján meghozta a lélek megpihenését és annak a bizonyosságát, hogy az élet nem csak keserűség, és él a remény, él a szeretet és az ember a kegyelem révén mégis ember, mindennek ellenére megváltott ember...

Kismaros, 2003. március 10.

Tímár Ágnes

A vénség zsoltárai. 1974–1977

Könyörgés a vénség küszöbén

Atyám, naponta újra látom,
hogy hullik fogam és hajam,
s az egyre táguló világon,
hogy szűkül, mi még tárva van.
Immár a spirál végét érzem,
agg lábbal itt az árokszélen,
s Kit éltem eddig körbe járt,
középen áll most, s engem vár!

Segíts meg hát, hogy tisztán hozzam,
mi eddig gyöngyházfényű volt,
s ne zülljék egyre mocskosabban
a szem, a száj, a kéz, s a comb.
Nehogy csodáid szépe: testem,
a kozsban lustán hemperegjen,
torz, szőrös képpel habzsolva,
mi máshol megy a moslékba.

Kuszan ne engedd széjjelesni
a sok idegszál szöttesét!
Oly szép fenségét, jaj, ne ejtsd ki,
s maradjon Puck-ja tündér még!
S ha vízből, szélből méreg árad:
nyers, gyilkos dühök, mocskos vágyak,
kerüljön mind, ti lentvalók,
s csak Néked fogjon pillangót!

A hunyó lángot duplán fújtasd,
s már nem lesz füstje keserű,
vendégül láthat minden utast,
mert biztonság, hű fény, derű.
S bár húsom, csontom se fonnyadjon,
a szívem fázós lesz-e vajon?
Mit bánom, rékli hány takar,
csak az maradjon fiatal!

S ha ifjan elveszetteként ültem
fiúk között a téren kinn,
ma szemmel már a világűrben
csak nem veszek el ott megint?
Ki ifjan haltál, s győztesen meg,
tudod, hogy százszor több kegyelmet
kér Tőled, mint az ifjú kért,
most az, ki vénségéhez ért?

Vedd észre: sokkal csendesebb lett,
félénk szavára hát ügyelj:
tusáján túl öt kontinensnek
ha perceg még, mikor ül el?
S kit nem törtél le friss bimbóként,
most két tenyérrel óvjad a vént,
hisz végez, s indul újonnan,
dehát hová, én hogy tudjam?

Második könyörgés

Bár nem érzem többnek egy kalandos napnál,
mégis hosszú útról jövök én, Uram!
Idáig cipeltem, mit vállamra raktál,
s nem is firtattam: batyudban mi van?
Most forgatom csupán ezt a bűzös göncöt:
hol lapulhat benne a Te szép Örömed?

Íme egy rongycsomó: háborús árvaság,
s emitt a párja: az új világégés.
S azóta harminc évnek súlya vág:
mint nyúlra hajtásban, lesett rám a vész!
Tudod, alig kértem, de most úgy könyörgök:
a szennyes cucc közé dugj egy kis örömet!

Gyermekeidnek úgy örültem volna,
s te küldted is őket, volt belőlük özön!
Ha nem csúsztak volna sorban az árokba,
hogya számuk nőtt csak, de alig nőtt az öröm!
Bemocskolt szívem ma fájoan dadog:
végre egy kis örömet akarok!

A jószág, mit néztem magamfeledten,
s mi után indultam megbabonázva,
megfakult a Múltban, a világban, s bennem:
condrákban csoszog ma szívem Királya.
Mért és hol késnek a régi örömök,
mért nem adsz Karácsonyt, Húsvétot, Pünkösdt?

Alkonyodik már, megőszült a lélek,
mint tüskés kórót kergeti a vihar.
Jaj, nem így akarok állni Elébed,
de az öröm zománcos szirmaival.
Felsírok Feléd, lázadok, üvöltök:
hová dugtad el, hová az örömet?

(Az Angyal ajánlása:)

Az öröm sokféle: könnyes is lehet,
mint azoké, kik kőpadon sírnak.
Ne itasd fel arcodról a nedvet:
csak a sírókból lehetnek vígak!
Csacsi, épp azért kérhetsz örömet,
mert most is benned él: a könnyeid mögött!

Reggel és este: egy nap

Azután este lett és
reggel: az első nap.
(Ter. 1,5)

Napjaidat bonyolult mintákban, s hosszú sorokban
kőművesek módján mások házába rakod be
téglát téglá után. Nem fogsz melegedni se bennük.
Tán csak átveszi őket a Mester! Ámde ki tudja,
hány téglája, napja marad ki nem égetve, sárnak?
Reggel amit raktál bátran, sebesen, füttyörészve,
összehúzott pillákkal este csak nézed, és nézed.

Készülődés

Még összerakom a gyerekszobát,
szép rendet teszek a polcokon,
tört játékaimon elmosolyodom,
hisz felnőttként várnak felnőtt csodák!

Kopott kis fakard, amivel vívtam,
s a hintaló, mi győzelemre vitt, –
s én mégse viszek innen el semmit,
sőt könnyem sincs, hogy felettük elsírjam.

Könyvek, mikben a föld vetkezett le,
s füzetek, hol én tártam fel magam:
mind itt maradtok kopott-rongyosan,
mint kinőtt ruhák poros regementje.

S a sok fénykép rólatok a falon,
bárha ti többek vagytok, mint a tárgyak,
s várom is, hogy egyszer viszontlátlak,
szemmel az arcotok megsimogatom.

A készülődés zaja hallik túlhan,
s egyre inkább, egyre jobban hangos, –
ki vezet majd a családi asztalhoz,
s nézi meg az ingem, kabátujjam?

Pedig de szerettem a gyerekszobát!
Mi szép volt, mi kincses és kalandos, –
de ki maradna papírsákós harcos
ha már felnőttek várják – Odaát?!

+

Megállok az ajtóban,
s rámnevet az egész család:
ki a testvérét látja majd bennem,
ki meg a fiát.

Élvezik, hogy csillog a szemem,
s a mosolyt az arcomon,
s hogy bensőm minden rezzenése
velük rokon.

Így is várták már a kis kölyöktől,
bármi formátlan volt pedig,
s most, ha mozdulok, gyönyörködve bár,
de méregetik.

S én is örömmel mutatom, mim van,
nem rejti a fa sem gyümölcsét,
mit ő tűrt értük, s mit rajtuk tovább
még érlelt az ég!

De ezt a kérdést a szemükbe
csak én látom bele tán:
hogyan üthetted meg magad
itt-ott oly csúnyán?

S a szám nem is felel rá,
csak valami belülről dadog:
rajtam van ugyan a seb,
de azért a seb nem én vagyok!

Ami gyümölcsöm mosolyog rátok,
nem is hitvány, és mind belőlem lett,
az kívülről mart meg, minek nyoma
rajtam itt a heg!

Éj volt a földön, s birkóznom kellett
néha már félig öntudatlanul,
s mégis tudva, hogy a Szörny bennem is,
még bennem is ott lapul!

De ha az Irgalom átnéz mindenben – ,
s nem is esik egyetlen hangos szó,
ha köztünk van már, számít, hogy a fiú
az idősebbik, vagy a tékozló?

Idők jele

Megöregedtél,
mert számolod a jövő-menő napokat,
mint kártyás a garasait,
ha ablakán már színesül a Holnap!

Pedig este sose nézett szét,
hogyan mi van a zsebében, s mennyi a tét!

Vénülsz csak, vagy züllesz is?

Ha Salamon is elzüllött,
vénen, s ő a nők révén:
könyörögj a szívem minden züllésén!

Ha még Mózes is hitetlenkedett
megvénülten és keserűn:
az én gyöngé hitem se legyen bűn!

Ha Héli, az öreg puhány
elkapatta fiait hanyagul;
ne tartsd számon, mi bennem már lazul!

Ha Izsák öregen és vakon
naiv lehetett, hiszékeny, s átejtett:
esetben én se legyek a Te szégyened!

De ahogyan János, pedig már csak vitték,
még mindig a Szavaid motyogta –
így küldj vissza engem is a porba!

Jó harcot harcoltál – (2Tim. 4,7)

Jó harcot harcoltál –
bennem is harangoz
ilyesféle zsoltár.

De azt honnan tudtad,
hogy az út véget ér,
s a kör bezárulhat?

Hány városba menj még,
s vajon hány emberhez,
s akikhez nem jutsz el,
számuk hány ezer lesz?

Mindenki hallja, ha
lefűjják a meccset?
És aki nem bűnös,
nem marad süketnek?

A Krisztus hitét is,
bárha suta-gyatrán,
de őrzöm még én is.

De a koronámmal
ki tudja még, hogy lesz?
Szólhatok majd Pállal?

Mért csinálod?

Hogy pincédben nyíljék egy kék harangvirág,
benned a rícsengő rícsengőre hág?

Hogy a káromlástól kimossák füled,
versek ringatják el benned a csöndet?

A nyirkot, a büzt, az ürülékszagot
hajtják el előled a daloló hangok?

Az örültek, a vadak merev szemét
a tűzzel fátyoloznád, mi benned ég?

Didergő bőrödnek kéjes meleget
adnak a víziók, mik belül perzselnek?

A Sátán vigyorgó arcát retusálod,
s ezért minden lelkes vallomásod?

Mit ő naponta porig rombol, dül,
te dallal építed újjá konokul?

Körötte a poklot annyira utálod,
hogy versekből teremtesz boldog mennyországot?

Hát csak kiálts, és meg ne szűnj,
mint a harsona zúgjon a szavad,
mondd a szemükbe, hogy mindenük a bűn,
s hogy ocsmányság ül a tetőik alatt. (Iz. 58,1)

S hogy aki bűneibe pusztul bele,
az meghalt egyszersmindenkorra,
de örökkévaló annak az élete,
ki a magáét az Istenébe oltja! (Róm. 10,10)

Prothézist kaptam

Úgy érzem, mint zablát a számban.

Oly szabad voltam, mint a csikó,
bármit üvöltött felém a bíró, –
s most érzem a zablát a számban.

Igaz, hogy mindig Rád hallgattam,
de én is ott voltam valahogy abban,
s ma egyre inkább zablád van a számban.

Nem mintha bántana, mintha nyűszítenék,
örülök mindennek, ami a Tiéd,
akkor is, ha zabla lesz a számban.

Csak érzem, hogy Hazafelé járunk,
kevés van előttünk, sok, ami utánunk,
s mind feszesebb lesz zablád a számban.

Ha rám ragad ma valamilyen lim-lom,
könnyű, vagy terhes, durva, vagy finom,
mindegy, hogy véletlen, vagy akartam, vártam,

csak úgy érzem, mint zabládat a számban.

Most él csak...

Suhogsz a szélben, mint a vén fenyő,
minek emeletnyi magas derekán
kéreg, ág, vagy gally többé nem nő.

Nem mindig volt ily szikkadt veterán,
tűlevelű ágak zöldje ölelte,
s tobozok ringtak rajta ezerszám.

Ha nap sütötte, s ha vihar verte,
mohón ivott magába mindent,
s ózonos illatát szórta szerte.

De ki ma áll meg alatta, itt lent,
csak távolról lát egy ritkás pamacsot:
valami messze szakadtat, idegent.

Magába szívta, mit a föld adott,
árnyék nélkül éri az égi fény:
eljutott, ahová eljuthatott.

Nincs semmi hiánya a földtekén,
nem gondja többé a múlt, a jövő,
most él csak, hogy túllépett az életén ...

Legalább a tátikáimat!

Atyám, felejték!

Volt egy húsba, vérbe, lélekbe vágó szó,
mit a fejemhez vágtak évek előtt,
s nem tudom ma már felidézni,
csak hever bennem akár egy halott,
ki maga húzta magára a szemfedőt.

Mint agyam zongoráján egy billentyű,
mit ütögethetek, de csak süket marad,
hogy kalapácsa tört, vagy húrja szakadt,
nem tudom,
s ő sem mondhatja meg,
csak támadt egy úr a billentyűzeten,
egy szakadék, egy seb.

Itt is egy, és ott is egy!

Ahogy hullnak a fogak az öreg szájból,
az arc beesik, a hang sepeg,
elveszti színét, erejét,
mint azok az egyhangú zörejek,
mik tanúsítják, hogy a gép még mozog,
de üresen zötyköl a karja, –
mint Maródi a névsorolvasásnál,
a gyöngélkedőből kiált az udvarra,
hogy „jelen”,
s viharzik rá a kacagás odalenn!

És mindezek alatt és mögött,
akár egy börtöncellában,
szegény lelkem kuporogva nyög.

Minden billentyű, ami nem szólal meg:
nyílás, ami nem nyílik többé;
egy ajtó, egy ablak, vagy csak a tátika,
de a bilincs egyre jobban rászorul,
egyre kevesebb a levegő,
és fojtogatóbb a klaustrofóbia.
S rémüldözik, hogy eljön az idő,
mikor már minden nyílás beroszdásodott,
kívülről csöndes lesz, mint a temető,
mint kriptájában egy régi halott,
és senki se tudja érzékelni,
még a föld sem moccan meg fölötte,
ahogy a mélyben lassan sorvad el,
érzéketlenül, bénán, lekötve,
s maga sem érzi, hogy elszivárog,

ahogy kánikulán kiszikkad egy árok,
s a pincékből tűnik a talajvíz.

Hát így jelenjek majd meg Előtted,
ahogy még a tékozló fiú se tán,
kinek szájában bár ott a moslécíz,
tudja, mire számíthat még mindig –
tartsd hát nyitva ablakaimat,
Atyám, mind a sírig!
Hogy láthassalak, mikor elibém szaladsz,
új ruhámért a Ház felé intve,
a taticáimat legalább tartsd nyitva,
hogy épkézláb szoríthass karjaidba,
ha mindjárt csak egy mosott vászon ingbe!

Nincs szükség bogáncsra!

Miért nővünk kertedben, Atyám,
virágnak bár, de mégis oly furcsán?

Tavasszal rügy fakad,
s egy színes, tarka szíromcsokrocskát
e csúf világba csikland ki a nap.
Kacagva érzi ő is jól magát,
ki arra megy, csöndes lesz és felderül,
nem érzi már a szívét árva egyedül.
S ráébred ő is, ez a kis csoda,
hogya a rét, a domb, az árok szegélye
nélküle mily mostoha!
S mint futótűz önti el szárát, tövét a vágy:
kicsalni önmagából száz meg száz
újabb rügycet, újabb virágot még!

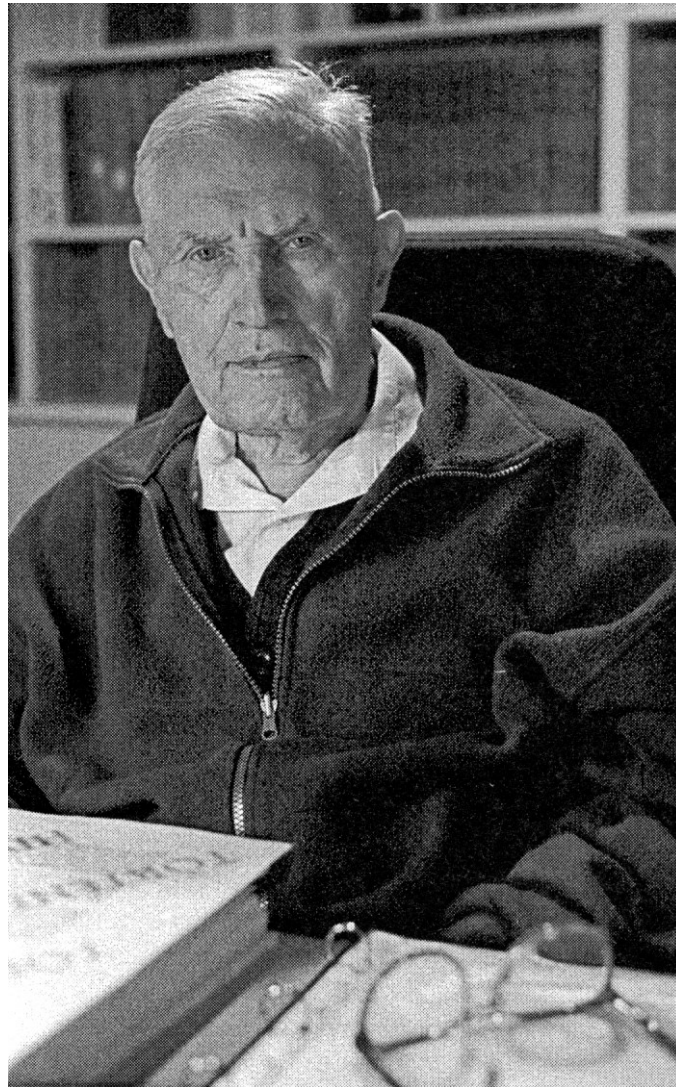
S mi azt hisszük: a kertedben, Atyánk,
egy új világ bimbói várnak ránk.

A kis virág megnyúlt, s hogy jó erős legyen
elfásul benne szár és tő;
s a csúf világ még csúfabb vészei ellen
rajta itt is, ott is tüske nő.
Virágnak most is az,
de senki szíve rajta már fel nem derül,
nem békít senkit, csak riaszt,
s még ő lesz egyre jobban egyedül.
A kert is mordabbá lett általa,
s ki egykor fényt, tüzet ígért,
a könnyű, tarka szíromcsokrocska
tüskés, merev, gonosz bogáncsá ért.

Miért nővünk kertedben, Atyám,
virágrügyeiből ily bogáncsformán?

Bogáncsot hintál jobbra-balra mellettem a szél,
virágod köztük nő ugyan,
de nem tőlük, jaj, önmagától fél.
A száram hajlik, még nem fásodik?
És nem keményszik semmi bennem tuskévé?
A mész csak benn az érfalakban vastagszik,
de lelket fojtva nem ülepszik – „lélekké”?
Atyám, kertednek értő Gazdája,
figyeld nagyon szegény virágodat,
s előbb, mint nőne rapplija meg traumája,
szelíd kezddel csöndben törd le őt:
itt nincs szüksége senkinek több bogáncsra!

Atyám, fiad még el nem fásult imája:
itt nincs szüksége senkinek se bogáncsra!

Miért írok?

Hogy amikor, s ahol káosz terpeszkedik,
világot gyújtsak: földit, mennyeit!

Mert mihelyt a lelkem borzongna egyedül,
a vak éjben néki a szívem hegedül.

Hogy mi ujjaim közt vízként folynék szét,
beléd bűvöljem: rímes öröklét!

S hogy hol az ősi lét jéghegyekbe fulladt,
mécsemmel olvasszak csöpp helyet az újnak.

Hogy kik látták bennem a sok ködös zűrt,
megtudják, hogy bensőm a csodáért hevült.

S Te, ki már-már csalódnál fiadban,
hőkölj meg egy percre a döntő pillanatban.

Vagy, ha Eléd állva, majd elfullad a szóm,
szaladj át ezen a dadogó naplón.

S végül, hogy benne köztetek maradjak,
mikor már nem leszek ura a szavaknak,
mikor nem mosolyoghatok már senkire,
szememnek, hangomnak nem lesz már színe,
nem simítom meg többé a hajatok,
s a dolgaitok között sem matatok,
mikor alig-alig révedtek már vissza,
hogy mit is mondtam apró bajainkra,
a főnevekhez hogyan fűztem jelzőt,
s hogyan csúfoltalak: lompos szemellenzők –
nos akkor szétnyitva e lapokat,
ahogy a halász kirántotta a dugót,
s a palackból, mi hálójába akadt,
a szellem süvöltve felnyúlt és szólt, –

úgy áradok a fellegekig nyúlva,
nem riasztva, csak lobogva, színesen,
s a holt betűkből újra és újra
közétek toppanok fél-elevenen,
hogy sírtok, kacagtok, meghatódtok,
– mintha csak maga beszélne itt –
s én közben láthatatlan szólok,
pattogatva a sorok rímeit,
s így merengtek percekig elülve,
s hallgatva a versek visszhangját,
mint kik a Kerítésnek „innen” dülve,

a tűnő Estét dallal altatják –

nos, ezért írok hát!

A másik Mérleg

Hordom, egyre hordom Mérleged elé
lassacskán beérő napjaimat;
mintha valaki hajnaltájt leszedné,
mi az őszi kertben itt-ott még akad.

Nem pislogok Feléd, s nem lesem Szemed,
amit hoztam, azt nézem, forgatom;
mit tagadjam: van itt kézzel szedett,
s hullott gyümölcs is, egy egész halom.

S emlékszem a sok ütődött görcsre,
mikkel annyiszor traktáltalak.
Te így szóltál: öntsd csak le a földre,
s másfele néztünk mindketten ezalatt.

Ma már töprengek: mit hoztak összesen
az évek nyikorgó talicskái?
S esténként számolnám csöndesen:
a talentumot még mennyi adná ki?

Egy **másik** Mérleged van-e még, Atyám,
a vágyaim, a szívem számára,
ahová az álmaimat tornyozhatnám,
ami az eltüntet veszi tányérjába?

A kisfiú butus gyerekségeit,
s azt a naivul-hetyke fiataalt,
ki minden labdának nekiveselkedik,
s minden zsványnak csak jót akart?

Te tudod legjobban mi hosszan mondhatnám,
dehát itt a földön kinek és minek?
Csak az a kérdés, hogy Tenálad, Atyám,
mi elveszett a fáról, hogyan mérik meg?

Mert gyümölcsöt mérni súlyra és darabra,
mint bármelyik kofa, azt én is tudom.
De ki becsüli fel: mit hordott a fa
virágban, rügyben, földbe, égbe nyúlón?

Vagy én termeltem vihart, tolvajt, hernyót,
én csináltam világháborút,
én téptem le, noha éretlen volt,
a még-nem-gyümölcsöt, a zölden-savanyút?

Én voltam a démon, ki rettegést szórt szét
minden tündéri Szent-Iván-éjszakán?
Rúgd fel a fának beteg, korcs gyümölcsét,
s a **másik** Mérleget, azt hozd ki, Atyám!

Versenyfutás a szóért

Vaj' hol találom azt a szót,
vagy azt a mondatot,
mitől a lélegzet eláll,
s az arcom fölragyog?

Miben magamra ismerék,
s Atyámra szintúgy még,
s kettőnket úgy együtt mutat,
mint egy családi kép?

A mondatot, mit síromra
is felírathatok,
s miben, mint egy egészben, én
egészen benn vagyok?

De nincs is szükség mondatra,
egy jel, egy név is jó;
a legtitkosabb önmagam
el úgysem mondható!

Amint az állatokra mind
Ádám nevet talált,
és végül majd a Lélek is
a hűknek újat ad,

hol vagy te név, te szó, te jel,
mi én vagyok, csak én,
a nem-látott, és nem-tudott,
te drága diadém?

Mi sem kalandor, sem lakáj,
és nem henceg, locsog,
mi nem prüd, durva, sem fakó,
és el nem koptatott?!

Mint megszállott, úgy írok itt
ezer szót száz után:
ez gyom, ez kóró, vagy bogáncs,
de hol vagy tulipán?

Átszűrök tengert, földeket,
keresve téged, gyöngy,
a Nap leszáll már lassúdan,
lépdél felém a Csönd,

várj még, Atyám, az Estével,
állítsd meg csillagod,
van gyöngyöm egy nagy puttonnyal,
és verset is adok,

de **az** a szó, és **az** a név,
és, ó jaj, **az** a gyöngy,
mit csak Te ismersz, s én – talán,
s amelynél nincs külön,

az évek végső megmaradt
sarában búvik tán –
s ha szó, ha gyöngy, ha név, de ezt,
ezt várd meg még, Atyám!

Haláltánc. 1972–1977

Égjen végig ez a tűz!

Ahogy borús-lázás versek után
nyugodtan pontot teszek,
te bíbor-alkonyban közelgő Est:
üdv neked!

Ha mások egy hosszú élet során
kacathalmot raknak lelkük köré,
én lassan levetkőzök mindent magamról,
mi nem az Övé!

Nincs már egy rongyom, egy szűkös lyukam,
tömjénné lett mi terv volt, vágy és cél,
s a sejtjeimből naponta szórom ki,
mi önmagának él!

Nem vágyom többé, hogy eloltsátok
az alattam félig leégett máglyát,
s hogy a vad hűséget, s fájó tanúságot
az angyalok is lássák.

Ha zárt fogakkal, ha szorított ököllel,
de most már égjen végig ez a tűz,
új köznapokra ünnepét nem cserélte
a roueni szűz!

S ha már minden kiégett belőlem,
csak a puszta izzó kontúr vibrál még,
akkor borítsd rám, Atyám, az Este
bíbor-köpenyét!

Csak Hűség égjen rajta, és nem Vér,
s ez az Idők Végéig elég lesz nekem,
szórjátok bár porom vízbe, szélbe,
vagy aludjam jeltelen!

Milliárdnyi csillag ég a távcsövekben:
kéklő, narancsló, és fehér óriás,
de ha lehetnék halvány vörös törpe,
nem kell többé se rím, se semmi más,
se rím, se semmi más!

A lelkemet vedd fel!

Atyám, én visszavonom a tettet, a szót,
a hamisat, az önzőt, a durvát, a kéjtelt,
a lázadozót.

És szabadon eresztem magamban a lelket,
ki tártkarú, kristályszép, gyöngéd és kacagó,
ahogy teremtetted.

És fizetek, fizetek, lelkesen fizetek
jajjal, verítékkal, foggal és körömmel,
nekik és Teneked.

De mi lesz mindazzal,
mi szörét borzolva, villogó szemmel
a lelke alatt fűjtat és kapar?

Tíz milliárd
konok idegsejt nyújtózik bennem:
csupa Csák Máté, egy egész alvilág.

Még tudni se tudom,
hogy közülük hány a hű, és hány az áruló,
hány az örült, a szent, a polgár, s a vén kujon.

Ezt, ezt bocsássa majd meg irgalmad,
mi nem is én vagyok, vagy esetleg részben,
de rám nem hallgat.

Erre a nyüzsgő bolyra, erre boríts fátylat,
azt mérd csak meg, ami bennem lélek,
ne azt, ami állat.

Vedd fel ezt az egyet, ki mindig Hozzád vágyott,
s hagyd nyomtalanul elporladni
azt a tíz milliárdot!

Miből gyöngyözik elő?

Arcod eleven, a szemed éles,
a hajad pimaszul lobog,
agyad a színfalak mögé les,
s szád kimondja a gondolatod.
Mindez neked is rokonszenves,
éretten emberi és tetszetős, –
a brosurafedőn is ilyen lesz
a palik számára tervezett hős.

De hogy a mosdáshoz lekerült az inged,
s az is látszik, min a fejed nyugszik,
nohát ez már kevésbé ihlet:
lógó bőrredők és lelappadt muszklik.
Vállad se szélesebb, mint a csípőd,
baltával lenagyolt négyzetes tuskó
a törzsöd, miből ez a csodás fej kinőtt –
jó, hogy vagy te ing, te mindenre lehulló.

S akkor mi lesz, ha majd lehúzzák
rólad a bőröd, nem a ruhád,
s valaki mögéje néz a színfalaidnak,
hogy miből is áll, és gyöngyözik elő,
mindez az éles, friss, eleven erő,
milyen a törzs, a tuskó, amiből fakad?

S minthogy sokaknál, mi a mélyben forr,
csupán egy gyáva, cinikus, groteszk fintor,
megnézik, hogy a csillogó felület
iszapos alján mi lapul, mi lüktet?
A seprő is mutatja, hogy milyen a bor!

Ugye, Arra gondolsz?

Koponyád palotája ma fénytelibb,
mint Knossostól Versaillesig bármelyik.
Fáraója sújthat, emelhet,
Nagy Sándor pityereg előtte, mint gyermek,
s Goethe félősen mutatja irkáit.

De csak pár nap van már – a múmiádig,
mikor halott **tárgy** leszel mindenestül,
min fintorogva nézhet keresztül
minden pattanásos, tuskó kamasz,
miközben rád egy leltári számot ragaszt.

De ez is igaz!

Ha elnyütként ledobom az anyagruhát,
s egy ronggyal könnyebben megyek tovább,
jókedvvel, dalolva, frissen, szabadon –
s eszembe se jut, hogy ti, szegény cigányok,
majd késre mentek érte kinn a piacon!

Utunk

Úgy jössz a világra,
hogy előtted számtalan lehetőség,
és milliónyi pálya.

De csak egy lépést tégy Észak felé,
s máris lemondta mindarról,
mi a Délt jelenthetné.

Így mondasz le a vízről a szárazért,
vagy megfordítva,
s egy lábnyomért vesztes tágas tért.

Lehetsz mérnök, bohóc, vagy futballista,
és ezernyi más,
de ha egyik **lettél**, kimerült a lista.

Valami felháborít, vagy megragad,
de azzal, amit elvetsz,
mind kisebb helyre szorítod magad.

A hegy is legalul, a tövénél széles,
majd egyre feljebb törve,
a csúcsnál semmivé lesz.

Így, ki szabadnak születettél, mint a madár,
végül csak egyetlen zugod marad:
a halál!

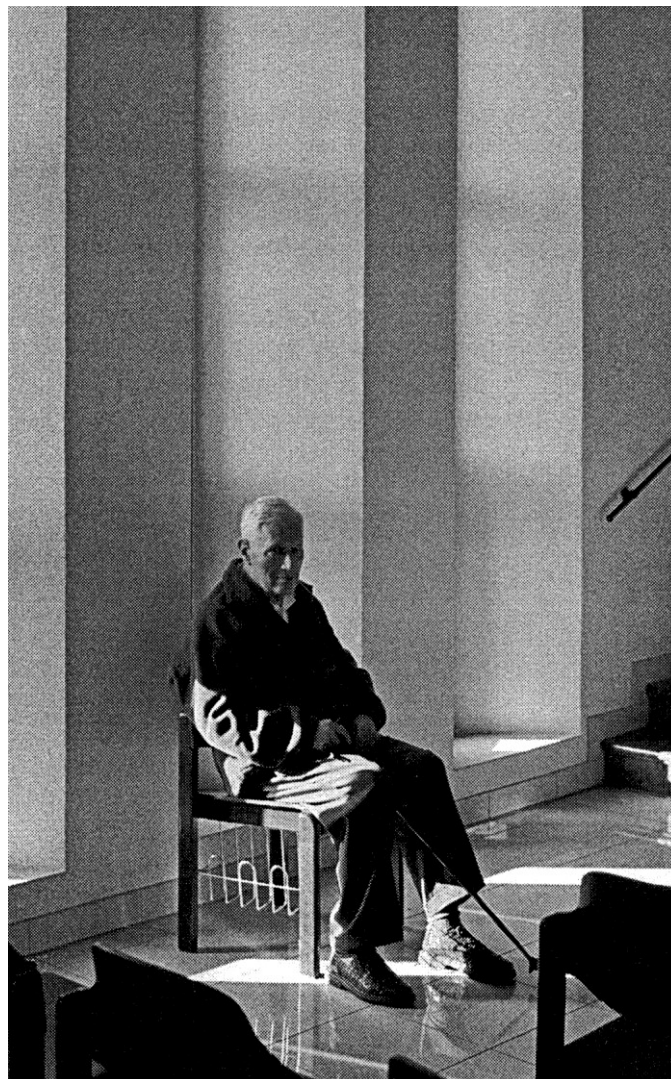
Sötétben

Sötét, mocsár, és dögszag.
A Múlt könyvéből minden egyes lap
bőven ontja ezt magából.

Árulással indul a keresztfától
a tieid történelme is,
és mennyi sötét felhőt kerget és visz!

S belőled a Víz kimosta az állatot?
Vagy csak áltatod magad, áltatod,
s hol itt, hol ott huppansz a mocsárba?

Mintha a dögszag mindent átjárna!
S bár másoknak mindez mámoros kéj,
a mi szívünk legalább fáj és fél!

Hogyan is lesz az?

Úgy vagy vele szerdán, csütörtökön,
– épp egy blokkodon szalad a golyóstoll –
ha megállna az Angyal a küszöbödön,
szó közben felállnál mosolyogva:
szevasztok, gyerekek, várnak Odahaza!

De péntek-szombaton elgondolkodol,
nem nyugtalanul, csak bizonytalankodva:
ha kihullik kezedből a golyóstoll,
bármennyire fia vagy, és Ő az Atyád,
mégis először látod fedetlen Arcát!

Mintha nagy Útról térnél az Otthonba,
Hozzá, Ki küldött képet, levelet,
de Kitől távol nőttél gyereksorba,
s amit egy fiú vél jónak, vagy rossznak,
arról az Atyja még mást is gondolhat!

Vasárnap mindezt újra kineveted:
mégse zsákba-macska, tudod, amit tudsz!
A liturgia kívül-belül csenget,
s te kitárt karral nézel a magasba,
mint kinek a Szegletkőn a talpa.

Hétfő-kedden végül odajutsz:
úgyis azt mondod majd, hogy köszönöm,
hagyd hát ezt az egész gyerekes cirkuszt,
s nem gondolván jódra, meg csúnyádra,
simulj csak bele Atyád irgalmába!

Ágyban, párnák közt?

Ha meggyilkolták az apostolokat,
nekem mért legyen kevésbé rosszabb?

Ha annyian vesztek az arénákban,
csak nem halok meg urémiában?

Hány keresztény pusztult, mint rabszolga,
s én várjak valami zengő diadalra?

Panaszkodjam, mikor éheztetnek?
S a hithirdetők, akiket megettek!

Hogy még misét sem mondhatok?
S kikkel végezni, miséjük volt az ok?

Mikor az agymosás nemzeteket kergít,
ketrecből hányjam fel az én agyam vesztit?

Új, s új légerek csontvázait látva,
vágyódhatom vissza a rendházba?

S ki csak úgy csöndben – autó alá kerül:
engem nem üthetnek el – véletlenül?

Én se vagyok más, vagy jobb, mint ezek:
hát ezerféle módon kivégezhettek!

Szorongás

Van, ki csak legel, s maga a nyugalom,
míg le nem taglózzák egy hétköznapon.

Van, ki meglátja a taglót előre,
s tajtékot túr szája, feláll a szőre.

Van, ki játékos gyerekként nyüglődik,
mikor egyszerre csak vaksötétbe lökik.

Van, ki kamaszként vállát vonja,
s bár nem látszik, de remeg a combja.

Van a magabiztos, ronda álszent:
magának pózol, s deklamál bent.

Az egyik: öregasszony rózsafüzérrel,
kit angyala vakon is bizton vezérel.

A másik lázad, s az égre öklét rázza,
de a holdig se hat el a káromlása.

Ennek meg a szája mindjobban lefittyed,
s lepiszkol evésnél asztalt meg inget.

Ez azt hiszi, hogy tett az egész ügyre,
ha cián, vagy gáz volt az utolsó bűne.

S van, ki fél és fáj, bízik és feszül,
készül, és maradna, birkózik legbelül.
S bár egész nap rágja máját a szorongás
esti imájában mosolyba fül a láz.
De reggel az is új erővel ébred,
s nő, ahogy számukban megnőnek az évek.
A hittel, bizalommal maga is megnő,
mint tisztuló égen komorabb a felhő.
Örvényt kavar fel a régi évekből,
s azt is mélybe löki, mi szép magasba tört,
hol önarca is csak ráncos, durva folt,
bár régen egy apostol élő képe volt,
s az tétel, hol hódol és vacog,
nem a Sixtinában: benne kavarog.

És mégis, mégis Michelangelo,
ha ez kínos, ha véres, ha boldogító,
ha kilencven évig is őröl a malom,
bizonyosság akkor se lesz a falakon.
Csak együtt mindez: lüktető szorongás,
s vágyó áhítat: könnyes váltóláz.
Mint gyertya körül kering a lepkeraj,
úgy pörget Körötte minket az a fal;
de míg Körötte hullunk, emelkedünk,
mintha vesztünkben is ott lenne velünk.
S míg velünk van, nem is hullunk végleg,
addig csak falon marad az Ítélet.
De ha leszáll onnan? – Michelangelo,
te már azt is tudod, neked most már jó!

Papírsárkány lettem

Sohasem hittem volna,
hogymegyszer ráveszem magam
a búcsúzóra.
Hogymeg utcák, hegyek, emberek,
hagymeg vonatablakból, hagam csak a lelkemből,
de néktek kalapot lengetek.
Hű voltam minden gazfickóhoz,
félreeső harctéri ponthoz,
s aki egyszer nyúlt a kezem után,
ahogymeg gazdáját őrzim a kutya szimatja,
úgymeg hordtam könnyem, mosolya illatát
egymeg élet kanyargóin át.
Már nagyapam,
kigymeg gyerekként még ölembem simult,
s bár azóta százszor leköppött,
térdemen ma is mosolyog a múlt,
s imám értem ma is könnyörög.
Amásik most is hű,
(legalább is ő azt hiszi),
amennyire egymeg szomszéd csillagról
hűségem lehet valaki.
De hagam ez az én csillagom
lelökne egymegszer magáról,
s ő látnám, hogymeg felém zuhanok az úrben,
s hogymeg csökken, egymegre csökken a távol,
nem közeli – sírnam –.
Hadd maradjam a jó langyos bűnben.
És tudom,
hogymeg nekem kell megértenem benneteket.

Nemcsak a kisfiú nőtt kigymeg az ölemből,
magam az ölben is országok, tengerek
vajúdnam, birkóznak, rengenek.
Ameg felnőttem is elveszne magam ott,
nemcsak az a kisfiú, szegény:
ameg régi öl is hűtlen lett hozzám,
mikor felmered komoran, feketén,
akám a Himalája karéja.

Mint fűszereből is jó
egymeg csipet, egymeg kanál – egymeg véka,
de ezer tonnameg borssal egymegütt egymeg lakásban:
ettől nekem is borsóznám a hátam!

Ha az égből egy eszmény-féle a szobába lép,
lakója úgy menti szürke életét,
akár a tűzvész elől.
Hogy én parázssá izzottam át,
nem a ti bűnötök emberek,
s mintsem, hogy lapítva, sikítva, dühöngve,
de előlem meneküljeteK,
inkább én, majd én, igen: én
csöndben elmegyek.

Azt hiszem, ez lesz
az utolsó hűséges tettem,
mikor hűtlen leszek hozzátok,
nehogy rátok nehezedjem.
És nézhettek majd utánam,
mint egy színes, loboncos papírsárkányra:
a zsineg kicsúszott a kezetekből,
s a szél már messze forgatja, rázza.
Kicsit pityeregtek,
hogy oda a játék,
de már úgyis oly messzi-idegen volt,
s csak egyre magasabbra szállt még.
S most nézitek a halványuló foltot,
s hencegő szóval még beszéltek is róla,
de kezetek már csutkát takar rongyba,
mit gyerek-ötletek, hónotok
elismerhet otthonos játéknak.

Csak én száguldok mindörökre
egyre kristályosabb felhők között,
egyre árva-ban és hidegebben,
mert nincs többé teremtetK kéz,
mi mégegyszer elkaphatná
szélben csapódó zsinegem!

A Beteljesedés felé –

Felétek volt karom kitarva,
emberek,
néktek szólt minden, rólatok és
értetek.
Ha kivéstétek, izgatott egy
kődarab,
vagy nyomaitok földön és a
föld alatt.
Pereltem Véle mindenért, mi
veszendő,
volt háború, vagy vizes, száraz
esztendő.
A lelketekért szinte fel is
lázadtam:
mindőtök mért nem ragyogó szent,
ártatlan?
Majd megcsináljuk! Krisztus lesz a
kalapács!
Kinek lehetne a szerszáma
ily csodás?

Valahogy mégis furcsa:
nem lett szent sem ember, sem utca!
Mint rianás a jégen,
keserű járt át belül egészen.
Mondd, mi a pláne abban:
Igéd és fiaid nyakig a latyakban?
Mi lassan oszlik a köd
hajnali völgyek, hajnali lelkek fölött!

Mi lassan jó felelet,
ha kérded:
az ember a cél, vagy az Istened?

De mire megöregszel,
s megsűrül mögötted az árnyék,
azt keresve, ami terád vár még,
kimeredő vaksi szemekkel,
mint valami esztelen álom,
mit az ébredés foszlat a légbe,
a Semmibe hullik szíved reménye,
s a Valóság áttör a fátylon:

szántóföld vagyunk, nem vetés,
nem nekünk kell szökkenni szárba,
Ő öleljen mindent magába,
mert Ő, csak Ő a Beteljesedés! –

Öreg ember altatója

Lassan bár,
csak megáll,
az a kicsi ketyegő, mi
bennem jár,
régén már.

S ki tudja,
hogy napja,
kél, vagy nyugszik annak, ki azt
nem hallja,
már soha.

Ha fekszem
csöndesen,
az a régi esti dal ott
lebegjen,
felettem.

Valahol
tán mosoly
felel rá, és felejtí, hogy
be sok volt,
a konkoly.

S érzitek,
hogy ketyeg
csacska szívem továbbra is
veletek,
értetek.

Ez van!

Öregesen, kopottasan
tapogatok vaksi-lassan
kagylót, golyót, tört cserepet,
zsebemből mit kisedhetek,
s a tükrömbe szólok: fiam,
hát így állunk, csak ez van!

Hívna lassan a kis ágyba,
s nem kész az a homokbástya!
Pajtásaim hős serege
veszekedve, pityeregve,
itt hagyott, bíz, egymagamban!
Hát így állunk, csak ez van!

Gyerekek, kik holnap jöttök
továbbásni ezt a gödröt,
ha kevés, mit itt találtok,
ringattak ám gazdag álmok,
s hogy szétfolytak a homokban –
hát így állunk, csak ez van!

Atyámnak meg mit is mondjak?
Mit csináltam egy álló nap?
Mivel várhat? Szidalommal?
Megbékél, ha zokogni hall?
Ruhám gyűröm izgatottan,
hát így állunk, csak ez van!

Vergődöm majd szeme előtt,
akárhogy volt, minden eldőlt.
Azt csinálhat, amit akar,
gyerekével, s rosszaimmal,
ölen csüggök, s könnyen csurran:
Édesatyám, csak ez van!

Az utolsó zsoltár

De mégse mondom el,
mert most éretlen még.
Majd ha rám borítja
bűvész-köpenyét
az a titokzatos egyszer-lesz-csak,
s én csukott szemmel fekszem hanyatt,
én, a befejezett utolsó zsoltár,
ami mellett a többire
nincs is szükség már.

A versek litániája

Mikor ítéletre a lélek kiállt,
körötte versek kezdték a litániát!
Az Angyal állt, az Úr hümmögött,
s kuncogás bujkált a szentek között.

– Mikor vére bosszús volt, dühödt,
s lázadtak benne aljas ösztönök,
én dúdoltam mosolyra ajkát,
ne vondd meg tőle Szíved irgalmát!

– Hol a csöndtől a fül már hallucinált,
bennem talált meg minden muzsikát.
S ha mosolyogsz is játékunk fölött,
megőrizte bennünk a Te örömed!

– Ha férgek és örültek másztak rajta át,
mint ajtón, falon a kövér poloskák,
én emeltem a bűzhödt boly fölé
biztatva, hogy egyszer Te lész az övé!

– A férgek kelt undorító düh,
vád lehetett volna Feléd, keserű.
De gyerekezed én Kezedbe tettem,
s így szerethettük őket mind a ketten.

– Ha magány marta bőrét, mint a sav,
én csorgattam rá hűvös olajat.
Ki magadban is Háromságként élsz,
légy az árva felé bocsánatra kész!

– Ha kínosan peregtek az üres idők,
én voltam benne a legendás zsonglőr.
S akin Miasszonyunk egykor nevetett,
ma nem nyerné meg a Te kedvedet?

– Hol Téged nem adott Írás és Kenyér,
lettem zsoltár, templom, ostya is meg vér!
Másoknak más, neki én voltam Ízed,
érezd meg rajtunk, s ne vess meg minket!

Az Angyal csak vár, s az Úr is hallgat:
lesz-e még súlyosabb szava a dalnak?

A Halál Angyala

Csendes percekben találkozom vele.

Más, mint a róla szóló mese,
Omár Khajjám, vagy az Ezeregyéj.
Intelligens, és mosolyogva beszél.
Magas, vékony és férfias,
nagy szarukeretes szemüveggel,
és persze csöppet sem hasas.
Műértő, de a javából,
akár egy múzeumi restaurátor.
Hamisítvánnyal át nem ejted,
a szeme sarkából néz csak rá:
no, tegyük félre ezt a heccet!
Nem végrehajtó, aki rádcsap,
s kiszórja szennyes cihádat.
Vendég, barát, vagy kolléga,
egyszer elkezdesz vele összejární,
s végül otthonosabb lesz majd nálad,
mint akárki.

És hogy magyaráz, mily lelkesen,
csak ne kellene szégyellenem,
hogymindez még csak most és tőle
szedem a tarsolyomba össze.
Tömegével szórja elém
szénrajzait, színes képeit:
– ezt nézd itt,
ez volt rólad az Ő álma –
és szavam eláll, szemem rámered
egy soha-nem-látott, földöntúli,
tüzes csodára!

Percekig nézzük némán, csöndben,
ő sem mozdul, s hogy a könnyem
lopva letörlöm, nem veszi észre –
– kár, hogy csak a terv maradt ránk,
mondja szenvtelen-tárgyilagosan,
ebben a formában nem is készült el,
de lásd az anyagát, itt van sorban!

Mindjárt kezdetben megnyomorította
az emberélet szokott sorja:
háborúk, szegénység, kicsinyes korlátok,
s hogy egymást inkább öklözték,
mintsem kézen fognátok.

Mindez rád feszített egy burkot,
a dióbélre egy kemény héjat,
ami alatt senki meg nem nőhet,
hanem megtöpped, nyomoréknak!
S a naiv lélek még belülről is
rakja, vastagítja a falat:
hiúságból, gőgből, törtetésből
sáncok épülnek: újak és újak,
s foglya lenne önmagának végkép,
ha fenn az időt évszámokkal,
s nem kegyelmekkel mérnék.

Most szétterít egy egész köteget:
tankok, romok, holttetemek.
– Ezt a szörnyűséget ugyan itt csinálták,
de Ő azt remélte, hogy feltördelik
legalább a diók héját.
Soké feltört,
ám csak újjá rakták nagy dühödtén,
és vastagabbra, mint volt előbb.
De neked volt itt egy fogásod,
hogy a széttört héjat szerterúgtad,
és úgy indultál el az útnak –
– a hangja most melegre váltott,
félkézzel hátulról átkarol,
s bennem valami boldog bizalom
bugyog fel valahol.

– Csak hát – és mintha nyelne egyet –
ez régen volt már és elszürkültek
azok az első fellángolások.
Nem mintha semmi sem történt volna,
– és most kitör –,
dehát szállni kéne, szállni föl,
s nem beleveszni a köznapokba!

S marokkal szór újra elém
skiccet, rajzot, s mit tudom én,
tán még röntgenképet is.
Lázasan mutogat: itt is, ez is –
Ezt itt miért nagyoltad el?
Ezt meg miért hagytad abba?

És ez is elmegy a többivel?
Hát ennek itt ez a sarka?
És jó, jó, van sok remek részlet,
de csinálod már az egészet?
Ezek megteszik nekifutásnak,
de a végső, teljes, szárnyaló vízió
meglesz egyáltalában?
S mikor lesz nem tűrhető, de csillogó?

Mert nézd, – most szembefordul velem –
ezekkel se te, se én nem szégyenkezhetem
Atyád előtt.
Neki az érett, teljes, tökéletes kell,
s az ilyesmitől csak haragra gyúl,
hisz – s ujja kopog az asztalon –
azt én sem tagadhatom,
hogyan valami ezekben mégiscsak lapul.

Konzultálni jár azóta hozzám.
Alig beszél, s alig javítja munkám.
Ül az oldalamon baráti csendesen,
s mégis másképp fog a tollam, ecsetem,
ahogy látom, hogy azt lesi, várja,
megszületik-e a sok-sok vázlat
betetéző koronája?

Az idő múlik, s ő nem türelmetlen,
de ahogy itt van, és vár-vár mellettem,
találkozik a szemünk, ennyi az egész,
meg egy hangtalan kérdés:
még mindig nem vagy kész?
Most lustán elnyúlnék a napon,
de ránézek, s tovább folytatom
amit miatta nem merek abbahagyni.
Lassan átítat a heve, ízlése,
s mint gyümölcsöt, mi nem érett meg a fán,
átjár belülről, s utólag érlel
ez az én infravörös lámpám.

Pirulni érzem magam, s levededni,
édesedni és beteljesedni.
Nem is hagy már soha magamra,
ha ma elment, holnap újra látom,
mint összecsípett szemmel méregeti:
van-e új a vásznon?

Egyre jobban átjár engem,
s bár munkám enyém marad,
ha elkészülnék, ott alul a szignó
úgy fest majd, mint egy kettős névalak.
A műben valahogy ő is benne van:
megszitált és kilúgozott engem,
beleette magát a rostjaimba,
s most egy testben mozgunk már ketten.

És nem tudom, hogy mi következik?
Ő szorít ki egészen magamból,
vagy én olvasztom őt a sejtjeimbe,
s ketten leszünk, vagy egyikünk se?

Mert egyszer mégis Atyám elé lépek,
s akkorra tán ő leszek, az angyal,
ki lehányt immár minden földiséget?

Vagy én leszek, én, én magam,
kiben semmi sincs már a halálból,
s azért nem is jár oly messze
a régi tervek színes csodájától?

Sőt ismerve Atyám meleg szívét,
egyszer csak az is kisülhet még,
hogy halálra ne rémüljek rajta,
magam voltam halálom angyala!
Rólam szóló ragyogó álma
fogta mosolyogva tétova kezem,
s ki elől ti sikoltva futnátok szét,
én azzal ölelkezve érkezem,
mikor ráveritek egy foszló rongcsra
koporsója utolsó szegét!

Sömaj Izrael. 1973–1977

Sömaj Izrael (I)

Nem vagy próféta, de azért csak menj, menj,
hisz úgy fortyog bennük a fekete szenny,
nem érdemlik meg, hogy utcalányt végy el,
s fattyúdat hívd majd „Irgalmatlan” névvel,
nem érdemlik, hogy nappal ássad a falat,
ahogy ők keresik majd a patkánylyukat.

Dehogy vagy próféta, de csak gúnyold őket,
a puha ruhákba öltözőket,
az én nagyon-okos szolgálóimat:
– csupa kocsi, csupa balatoni lak! –
a tolmácsokat, kutatókat, átvedletteket,
kik a pokolban is berendezkednek!

Ha nem is vagy próféta, mutasd meg nekik:
enyéim ma vackukat priccseken vetik,
hajnalban, este járnak ismeretlenül,
amerre az emberár folyik, szétterül,
csajkából, tasakból esznek nagy sietve,
millió szolga közt durván elkeverve.

S mert nem vagy próféta: ne büntess, ne jósolj,
de jelet lásson benned, ki jelemnek hódol!
Nem kapsz állatbőrt, nyíratlan fejet,
a jeltelenség lesz döbbenetes jeled!
Mert felmutatlak nekik az utolsó percben:
a rongy, a semmi, az nem árult el engem!

Nem volt tán próféta? Száz termett egyszerre!
Jelet vártatok? Azt adtak reggel, délben este!
Jel volt, amint ettek, dolgoztak, aludtak,
szava volt csöndjüknek, tüzüknék, bajuknak!
Népem előtt a tenger egyszer vált ketté,
s ez a szám most megnőtt százszá, ezerré!

Igaz, hogy senkik, s hogy leköptétek őket!
Mózesre mondtátok, hogy: taposd szét, öld meg?
Szemetek se bírta rajta el a fényem!
S e kócbábuk hordtak vállon és tenyéren,
ha bután, ha rogyadozva, ha röhögtetően,
de erő, csodák, jelek nélkül, s csöndben

lehunyták szemüket, ha testük elkopott,
– Én se tartom sokra őket –
de más prófétám nem volt, se nagyobb, se jobb!

A bevezetőt elmondja Ezekiel

(Ez. 2,3,13,17,19. fejr.)

1. Az ifjúság napjai ízesek voltak,
s a vakációk napsütöttek,
színes könyvek, színes emberek között,
naívvul langyos tüzekben.
Mert az igazi csak akkor fűtött át,
mikor már nem voltam, csak a rabszolgád.
2. Csak azóta látom a látásaidat,
hisz kergék vagyunk, míg a dolgunk jól megy.
Mindig tudtam, hogy Tenyereden hordod
a világot és az embereket,
de hogy minden alatt, fölött, mögött,
és benne, benne, benne is,
szinte úgy ott élsz, mint a Kenyérben,
ezt csak most tudom, érzem.
3. És csak azóta hallom szüntelen:
„A megalkuvók földjére küldtelek,
az elcsúszottakhoz és eladottakhoz,
mint atyáidat a kannibálok közé,
másfele hát el ne kalandozz!
4. Az arcuk rideg, s a szívük féktelen,
és te épp azért mész közéjük,
mert a szívük hideg, s az arcuk éktelen.
5. Nem hisznek neked, de áskálódnak majd,
ám ne félj se tőlük, se szavuktól;
skorpiókkal leszel, amikor velük,
s már másnapon piacra dobnak,
hogy öledben tartottad zokogó fejük.
6. Te csak arra hallgass, mit Én mondok néked,
bár se nem nyugtat, se nem vigasztal,
csak keservesen éget.
7. Te csak arra nyisd meg szemed, füled, szád,
mit én adok, mutatok neked,
azt igya fel minden porcikád!”
8. És ezt a könyvet nyújtottad felém,
ki is nyitottad a telis-teli írtat;
panaszok voltak benne, s himnuszok, jajok, –
ahogy, testvérem, most magad is olvasod.

9. És elteltem belülről a könyvvel,
dolgozik bennem, átjár, átítat,
kilúgoz, kiszorít mindent, ami más,
belőle csordul, mi bennem áhítat.
10. És folytattad: „Nyelvüket ismered,
értelmük sem mélységesen mély,
olyanok, mint a többi emberek.
11. Ha idegenek lennének, hallgatnának rád,
ellazítanák felfűjt arcukat,
puha gerincüket kiegyenesítenék, –
de nem nyitják ki fülüket előtted,
mert Előlem zárja szívét ez a nép!
12. De Én azt adom neked,
hogy az arcod élesebb lesz az övükénél,
és homlokuknál a homlokod;
az arcéled legyen obszidián:
maga mitsem ad, és mástól se kíván!
13. Ám azért csak menj a néped közé,
atyáidhoz és testvéreidhez,
hátha mégis hallgat rád valaki,
s legalább annak nyugalma lesz.
14. S szólj a maguktól-lelt-prófétákról,
hogy Én mondom: jaj az örülteknek,
kik, mivel semmit sem láttak,
lépére mentek önfejűknek.
15. Vagy nem örült az a balga jós,
ki kántál, hogy ezt mondja, ezt az Úr,
mikor Én csak várok hangtalanul.
16. Hát rájuk nehezedik majd a kezem,
kik üres hívságokat látnak,
s hazugság lapul a jósbeszédükben.
17. Azzal csapják be népemet,
hogy folyton a békét hajtogatják,
mikor épp a béke, az nincsen meg.
18. A vihart küldöm majd békének nekik,
s haragom zúdul békéül rájuk,
míg le nem dől minden ócska fal,
mit habarcs helyett sár köt és takar.

19. Te pedig mondd a sirató éneket,
mi jaj is, meg himnusz és panasz,
mert Engem az is igazol,
mi téged sírásra fakaszt:
20. hogy pogányok gyűltek a messziségből,
kivetették a népre hálóiakat,
megsebesülten vergődik köztük,
így vonszolták Babylon urához,
s órája már-már végsőt üt.
21. És verembe lökték, mély verembe,
hogy a hangját Izrael hegyei között
ne hallja többé senki se!
22. Ma még ő sirat templomot, oltárt,
holnap siratni legfeljebb őt fogják!

Ma azonban Péter így beszélne a Tragédiában:

A régi Róma elesettjei
szánandók voltak, roncsolt emberek:
ivarszervekből és a gyomrukból
tevődött össze világocskájuk.
De köztük állattá ki még nem lett,
az tág tüdővel itta-szívta be
mit hoztam nékik: Krisztus szózatát,
és önlelküknek mély ígézetét.
Az Úr nem lepne meg még azzal sem,
ha prédikálni köszirtekhez küld.
Hisz támaszthat fiút azokból is,
mint csontmezőkből hamvas-friss embert.
Dehát ezek itt emberek-e még,
vagy örült álmok torzai csupán?
Ez büszkén ír egy újabb bibliát,
s a diliház lesz végső otthona,
ahol azért csodálják majd tovább.
Míg más a lélek mulékony sebét
új gyógyszerül, mint légy, beköpdösi,
s ha elmérged, letörten felsóhajt:
az emberpsziché, jaj, nem normális!
A létünk undor, s nincs is értelme,
de hősi módon álljuk a sarat!
Amannak ez a filozófia:
mert macskaként ugrott a földről fel
– egy pár mérföldre, s néhány órán át –:
az Istent nem találtam mégsem ott,
hogyan letartóztathattam volna Őt –
így szólt, és zárt osztályra nem került!
Kinek Jean d’Arc-hoz férni volt lelke,
mért fojtja pusztá hengegő gúnyba?
Szép új világ, ki tőled megborzadt,
– kacagjak, sírjak, rajtad, esztelen? –
jógába ölte igazságszomját.
Kikben az ember testi nyomorán
felhördült joggal minden porcika,
a nyűgöt úgy veszik le válláról,
hogyan hullik azzal embersége is,
s mit értél akkor el Prométheusz?
És egy nyomott, riadt, tüdőbajos,
szánandó cseh-zsidó fiú nyomán
magát modernnek valló nagy csapat
mi nyíltan mondja, hogy a nagy világ,
a Minden abszurd, relatív, üres,
s a Lét, ha van, csak esztelen nihil!
Az Úr nélkül hát sokra vittétek:
megőrzítettétek önmagatokat,

s a Létre írtatok fel: Tébolyda!
Dehát a népek gyógyíthatóknak
születtek meg az első hajnalon,
s lefoszlasz majd, te örült nemzedék,
mint hámlik gyógyuló testről a bőr!

Intelem mái prófétáinkhoz

Nehogy már azt higgyétek,
hogy ti vagytok a látók,
a bölcsek, a tiszták, akik felett
egy tűzoszlop világolt.

Nehogy már azt higgyétek,
hogy poros-eres lábatok mögött
friss, ifjú népek keresik majd
a földi meg az égi örömet.

Nehogy már azt higgyétek:
vértanúitok izzanak a múltból,
vagy a jövőből ragyogó századok
köszöntenek fiús hajoltukból.

Nehogy már azt higgyétek,
valami döbbenetesen nagyszerűt
vár tőletek az a sok-sok szerencsétlen,
ki rí és ríkat, vonít meg üt.

Pár ezer éve volt úgy, hogy
prófétákat vártak a népek;
ma a kiégettek, a neuraszténiások
csak egy épkézláb embert szeretnének.

Pár ezer éve volt úgy, hogy
térdre egy csodás halfogás omlasztott;
ma az tekint könnyes szemmel az égre,
ki egy mosolygó arccal találkozhatott.

Észre se vegyenek benneteket,
nem fontos, hogy mi van rajtatok,
csak ha kilöktek, ha elsodortak,
fájó úrként ott maradjatok.

Észre se vegyenek benneteket,
olyan mindegy ajkatokon a szó,
csak ha öklük elhallgattatott,
csend üljön rájuk, nehéz és fojtó.

Észre se vegyenek benneteket,
kezetekben mellékes a munka,
csak ha lekötözték tagjaitokat,
ne legyen erőtök a simításukra.

Észre se vegyenek benneteket,
míg köztük vagytok, kínlódva, égve,
csak ha eldugtak már a föld alá,
keressék őrjöngve: hová lett a béke?

S ha majd megáll bennük dermedten az ütő,
s légszomjas kezük reszketve tapogat,
az eltűnt szép, jó, igaz helyén
ismerjék fel üres nyomotokat!

S ha majd megáll bennük dermedten az ütő,
s a Semmi tátja feléjük a torkát,
akkor lehelem Lelkem nyomotokba,
hogy felszikkázzék bennük is az Ország!

Intelem az ostoba prófétákhoz

Ültél
évtizedekig
egy csillagra meredve,
s szárazva fényeit.
Más tizedekig
úgy jártál körben,
ahogy a vízhúzó ló tapos,
sőt meg is fordul bölcsen.
Az agyad ezalatt
oly sivárrá dermedt,
mint porló falai
egy holdkráternek.
És amit remekelt
közben a földgolyó,
idegen számodra:
ugyan mire jó?
S most a lakóinak
nincs mit mondanod?
Amit eldadognál
megrekedt, elkopott?
S te magad, te, te
oly ósdi, oly szürke, oly szegény,
oly szűk, oly nivótlan,
oly félbemaradt legény!
Oly rosszul indult,
s oly ide-oda lökött,
és mennyi vizet nyelt
az úszni-nem-tudó kölyök!
Ha rád gondolnak:
nevetnek? – szánnak?
Vagy szemébe röhögnek
küldő Gazdának?

Ostoba vagy, prófétám,
csakugyan:
ha ők így gajdolják,
akkor így is van?
Kértem Én tőled
diplomát, könyveket?
Vártam, hogy nyomodba
tömegek gyűljenek?
Hogy valami szentelt
Bábel-tornyot rakj,
hol már nem lázadnak,
s hol te szolgám vagy?

És ha arra szántalak,
hogy üresnél üresebb űrben
mécsesként hamvadj el
céltalan tűzben?
Hogy kik kutatják az Idő
ember-nem-lakta tájait,
egyszer majd felfedezzék
magányos lázaid!
S glóriát rebegjenek
hálásan Annak,
ki még ott is mécset gyújt,
hol csak üres falak vannak!

Az Igen-ért küldöttelek!

Állj, állj, hová rohansz oly vadul,
ne azt nézd, mi ott van alul,
ne dühöngj az aranyborjú felett,
hisz vakok és ijedtek: gyerekek!
Persze butaság, amit csinálnak,
s ezt majd fülükbe is rágszad,
de a kőtáblákat nem azért kaptad,
hogy a földhöz, vagy fejükhöz csapjad,
se a valóságban, se képletesen,
nem lesz jobb ettől egyikük sem.
Igaz, hogy ami lenn és bennük fortyog,
azzal nincs neked semmi dolgod.
Mint egy kővémeredt Nem,
magasodj följük itt a hegyen.
De ha karodon a kőtáblák
a dübörgő Igen-t nem kiáltják,
mi hitelt, s erőt ad tagadásodnak,
maholnap ők is meredt halottak!

Csak nem hiszed, hogy te, vagy ők, vagy bárki
egy Nem-ből tudjon életet kívájni?
A táblákat is azért viszed,
hogy az élethez legyen hitük, hited.
Ez van előbb: az Igen,
amit azért akarsz, mert ilyen.
A Nem-et a másakra mondod,
mi az Igen-ednek állít frontot!
De az igenlő táblák nélkül
csonttá fagy és elsötétül,
ki lehetett volna hős és szent –
hát ne a Nem-et, – dörögd az Igen-t!

Szelíden lépkedj le a hegyről,
orcád ragyogjon a szeretettől.
Szálás termeted ne vegyen észre,
hogy vigyorog a borjú bamba képe,
két tábládat ölelve szorítsd,
ne légy marcona, sőt mosolyogj is,
mert ha rajtad át új élet csordul,
port örökhetsz a borjújuktól;
s ha nem ők: fiúk lesz hős és szent,
csak ne a Nem-et zúgd, az Igen-t, az Igen-t!

Akit Én küldök, biz annak sokszor
bár jobbában virág, baljában ostor!
De szolgálímnak mégsem az a dolga,
hogy komoran sújtsák a többieket porba.
Én nem hívtam senkit Isten ostorának,
de Ferenceim járják az Umbriákat,
s ha ott a madarak Igen-t dalolnak,
a Nem-re ugyan ki gondol holnap?
S ha csak az unoka lesz is hős és szent,
Nem-et akkor se mondj, – dalold az Igen-t!

Jónás felel

Sokat szóltál, Uram,
s mindenben igazad van.
Én csak á, á, á, dadogok,
s még ez is megbízhatatlan.

Bár értek már sok mindent,
s le is szoktam a csodálkozásról:
például, hogy nálam különbet
nem találtál se közel, se távol?

Hiszen akikre régen felnéztem:
büszke tornyok, hósapkás hegyek,
mint homokra épült vályogkunyhók,
ma az ár vizében fekszenek.

Ez a hitvány fűzfa meg
állja a vizet, a sarat,
s ha egyéb nem is, egy sípra való
a görcei közt csak akad.

Vagy hogy mit teszel Ninivével,
az épp ily kiszámíthatatlan:
megbocsátod, elveszejtet,
vagy felélesztet új alakban?

Hogy összeszedsz a szemétdombról
minden ringyót, gyilkost, árulót,
s megkívánod: mit megtisztítottam,
azt tisztátalannak te se mondd!

Könyörgő sok litániámra
sose volt semmi válaszod.
Egyszer súgok egy halk, könnyes szót,
s egész világom megváltoztatod.

De csak gondoljam, hogy szeretnéd itt
ezt, vagy azt velem felépíttetni,
keltesz mindjárt olyan földrengést,
mi még a nyomukat is eltemeti!

Mikor meg a tieidhez küldesz,
mintha lányos mesékben élnél:
hisz a gyerekeid sehol sincsenek,
vagy mi rejti őket: kelet, nyugat, éjfél?

Én megvagyok a cetben, s a tök alatt is,
s mint napraforgó fordulok Feléd;
de szaladnék is örömmel, mint kutyád,
hogyan a kívánt zsákmányt hozzam Eléd!

S mint kutyád, zavartan topogok,
mert az elejtett vad nincs sehol,
sőt nem is lehet, mert erdőd helyén is
csak sivatag van, hol a szél kóborol.

Zavarnál egy üres vakvilágba,
s számon kérnéd tőlem a nagy semmit,
hogyan mit csináltam búzád magvaival –
hát nem hallod, hogy csak a lép zúg-zeng itt?

Mondd meg: bohócnak akarsz?
Mert vetek én szívesen cigánykereket,
de akkor tudom: nem komoly az ügy,
s magamon legalább én is nevetek!

De aratni menjek a tenger vizére,
halakat rákászni a felhőkből,
gót dómokat rakni délibábból,
s ha ledőltek, kezdeni előlről?

Ne okoskodj, Jónás, ne kérdezz, eredj!

Megyek, Uram, hogyan, elmegyek, elmegyek!

Simeon akarta így!

Te, ki állítólag nem is létezel,
s ha mégiscsak lennél, nem törődsz velünk,
hogyan van, hogy arra is emlékezel,
mit szavainkkal éretlenkedünk?
Évtizedekig forogtad az időt,
s a véres csillagokat addig pörgeted,
hogy mi nagyhangú szólam volt előbb,
abból ülepszik valóvá a tett!

Húsz év előtt volt, ugye jól tudod,
abban a néma remeteségben,
hol nekem még csak pár év jutott,
de tizenöt-húszra állt a többi készen,
– és mennyien: százak és százak! –
ahogy lelkesen ömlött belőlem a rím,
olyan szó hagyta el keményen a számat,
hogy utolsónak várjatok ott kinn!

Magam is csóváltam rajta a fejem:
komolytalanul nagyot mondottál,
aki egykettőre el kell, hogy menjen,
onnan, hol a többi lassan földbe száll,
minek ripacskodik, bár szándéka tiszta –
felharsantak a jerikói kürtök,
s a százakból egy se maradt vissza,
míg Valaki téged újra ide küldött.

Ma már egyedül vagy, s csöndben nevetgélsz:
proféta voltál, vagy ki játszik veled?
Olyan családias, olyan atyai élc:
szaván fogni a szájas gyereket!
Sehol egy régi arc, régi lélek, szó,
a prófécia százszorosan vág:
magam vagyok immár és utolsó,
bocsásd el hát békében szolgád!

Rabbal zsúfoltak a lyuknyi odúk,
a henye örök lustán szórakoznak,
az undok malmot csapatban tapodjuk
ülepe alatt a ránk ült Gonosznak.
Egyedül vagyok, mint a sivatagban,
a prófécia százszorosan vág,
legutolsónak, látod, itt maradtam:
bocsásd el most már békében szolgád!
(Luk. 2,29)

Várom Elizeust

(1 Kir. 19,19-21)

Szűnj meg már, Atyám, szűnj meg
aggódva, résztvevő szeretettel,
de galaktikányi távolságból,
mozdulatlanul,
kísérni vergődésem szemmel.
Köröttem minden elvadul,
mint kuglibábok dőltek el
kedves, régi fiaim,
kikért ma is frissen hasít a kín.
S még azokból is élnek Egyiptomban,
kiknek szíve az én véremtől dobban.
Hol van az a majd száz fiatal,
kiknek ajkáról a régi ebédlőben
ömlött, patakzott a karácsonyi dal?
S hol az az ebédlő, azok a dalok, s az a karácsony?
Szétesett minden, akár az énekesek,
s maradt a fizetett árulás,
az idegenforgalom,
s a kihaló, avas, múzeumi eset.
Amerre ma árnyékom hullik,
megszólal a Kassandra-kuvik.
Mintha héja csapna a baromfiudvarba,
úgy fut szét mellőlem apraja-nagyja.
Temetőkön bandukolok végig:
a hantok mind-mind frissek,
s csupa jóbarátot rejtenek, csupa régit!
Tudom, hogy közülünk egy se bukik
meg nem érdemelt gödörbe,
dehát a gyökér is kipusztul
örökre?
Örökre?
S megmaradunk páran gyászvitéznek,
kik csonkán, megcsúfoltan
csak mementóul élnek?
S közülünk is hol ez, hol az sikolt fel eszelősen,
hisz ki bírná mindezt végig idegekkel,
én se, te se, ő sem!
Ne ámítsd magadat. Atyám,
nem vagyok külön az enyéimnél!
Csak talán, talán – de miért? –
engem náluk jobban szeretnél?
Nem mondhatod,
hogy Rajtad kívül volt más gondolatom,
de futkosásomnak semmi teteje:
lidércként minnek kísértgessek

begyepesedett kurgánokon?
S ha a száraz, kietlen homokba
legalább küldenél egy Elizeust,
ki feláldozná ökreit, szekerét,
és vidám, rámenős lenne még,
ha mondanám neki:
most én erre lopódzom, s te arra fuss!
Ám az éjszakában csak hiéna üvölt,
s még egy Elizeust nem terem a föld!
De én kérlek, kiáltok, rikoltok,
sírok, üvöltök, követelek,
hogy bár a napból, holdból, csillagokból,
de Elizeust nekem teremtsed meg!
Berekedtem, alig suddoghatok:
adod, Atyám, Elizeust, adod?
Szemem a vaksötétbe mered,
a földre lapítom fületem,
minden érzékem feszülten figyel:
honnan, merről jön Elizeus el?
Csönd.
A föld sustorogva forog,
s én hunyt szemmel, némán, összefont karral
csak Elizeusra gondolok.

És ha Én kérdezek?

Mit sírdogálsz itt versről-versre,
keresztet, Júdást emlegetve,
sajnálva-sajnáltatva magad,
mintha az Ő nyomában ti lennétek
az elsők, kiket piacra dobtak?

Eddig nem láttad, hányan voltak
az elátkozottak, éhenholtak,
kiket bár fanfárral exhumáltak,
most már saját szobruk tövében
még piszkosabbul meggyaláznak?

Hogy hihetted az aljasságról,
hogy nem létezik, csak máskor, máshol,
hogy veled indul az aranykorszak,
mikor testi-lelki mocskok multán
mind kivesznek a nyomorultak?

Csak a borzongást vélted örökölni,
mi inkább nyugtatja, mintsem gyötri
mindazt, ki csak a kiskapuig lát;
s lemosolyogva az elhalt hörgést,
fennen hordja beképzelt orrát?

S most, hogy rádszakadt a történelem,
csak baktatsz a létben, szűk körödben,
mint életunt rab a börtön udvarán,
s ahogy ócska lemezt pörget a játszó,
te verset nyöggetsz vers után?

Hogyan hittél, ha tudat alatt
az összkomfortos földet raktad,
mint luxusyachtot, mégis össze,
és másnak vélnéd a rozzant tutajt,
ha a hullámverés nem jön közbe?

Hát az Egyházad még hajóféle,
de csak hogy bukjék vízbe, szélbe;
s bár elsüllyedni nem fogsz rajta,
de álmodhattad a matrózokról,
hogy csupa szelíd, békés fajta?

Végkép nem ismerted magad,
vagy a többit hitted angyaloknak,
s mert rend volt, amíg fogócskázta,
azért a bárány vendég lesz már
valami növényevő oroszlánál?

Mikor éreztek meg már végre
minden szűk cipőt, mintha benne lépne
saját féltett-kényes lábatok;
mikor ugrik majd fel minden ember,
ha az utcán csak egy részeg háborog?

Mikor nem lesz már naiv, aki hű,
s a moccanástok mikor testvérszerű?
Te kérded Tőlem a Miért-et, a Messzét?
Én várhatom, hogy a földiek
a földöntúlit végre fölfedezzék!

Az Ellenlábas

No persze,
Faust óta engem mindig kiebrudálnak,
meghamisítva végét a dalnak!
Mert az Úrfaustban még elvittem ökelmét,
csak az újkori humanista elmék
számára az túl bigott,
hogy a túlvilágon fizessen valaki
azért, amit itt csalt, felélt, megivott!
Magatokat hamar kimentitek,
ha tudnak róla, ha nem az égiek.
Ez a fickó is
mily meghatóan örül Neki,
s mégsem hiszem, hogy a fülét
csak a mennyei Hozsanna bizsergeti.
Lehet, hogy oly süket,
hogy maga sem tud róla,
de így is csak önmaga
álruhás rajongója.
Honnan lenne hozzá, és kitől
szeme, füle, hangja, ínye,
hogy a Fentieket így megálmodja,
s így is higgye?
Nem azokon ámul, önmagát csodálja,
mert ha a Nagy is így belefér,
mily nagy lehet a saját szempárja?
Nekem csak az orrom nem szokott hazudni –
hát most lesbenállok. S ha egyszer az úrfi
a szép maszk mögül csápjait kidugja,
angyalai ellenére megtanítom,
hogy merre visz a Faustok valódi útja!

Ezekieltől Móniig

Nem ma kezdtem lángolni, és élni,
s nem ezek a falak hallottak először;
múltam akár Ezekielt éri,
és soraimban hosszú nemzedékek
ma is élő lépte dörömböl –

– már Péterrel megfeszültem a kereszten,
s Páléval hullott le Rómában a fejem.
Az én térdemet is átvágták Sciliben,
hol lihegve fejtettük az izzó sziklát,
míg kínjainktól megváltott az Isten.
Rajmunddal voltam Afrikában
lelakatolt szájú rabszolga,
és éjszaka jégbefagyottan
a negyven vértanú legutolsója.
Szolgáltam a thébai légiót,
én vettem be egykor Rheimset,
elégethettek Rouen piacán,
itt ma újra megbilincselnek.
Minden láncokban benne zsibbad
minden láncolt testvér keze-lába –
ahogy Katalinnal írtam levelét,
ma ezt a verset is ő diktálja.
Szalézié arcomon a mosoly,
a komolyát Ignác adja,
pedig fejemet a guillotine lecsapta
a kármelita nővérekével együtt,
kik a forradalomkor Compiègne-ben éltek –
és sokan máskor, máshol, egyebütt.
Az udvaron Teréz sétál értem és velem,
Foucauld-t gyötri bennem a nyári hőség,
sapkámmal Kolbe köszönti órét,
és egyetlen lélegzetvételem
két évezred szentjeit élteti tovább.
Minden katakomba kitelnék belőlem,
minden lágerben ott porladok a földben,
és mégis izzom János tűzével,
s minddel, ki azóta égett, és ég el.
Azt hiszitek, hogy magamról dalolok?
Bennem az Ő egész országa sajog!
Még hangszál sem vagyok, száj, vagy ajak,
egy sejt, min az áramok átrohantak,
és talán kisültek,
de nem enyém a gyász, s nem enyém az ünnep.
Bennem Tamás okos, és Bernát szeret,
József tanít, és Margit vezekel,
s a Te Deum és a De profundis

egymást ölelve énekel.
Lőrincsel osztom az ő kettős tüzén:
testem a rács-rostélyon forog,
s a lelkem érted, értetek ég ugyanott.
„Kincseit” Erzsébettel ápoltam tovább,
Berlin lápvilágát Sonnenscheinnel jártam,
s Duvallal titeket, párizsi kocsmák.
Európa nekem annyi, mint Benedek,
Ágoston a csillag fölötté,
és Mónika – ó, Móni, szívem szülötte –
– ugye lüktettem benned, bennetek,
mint kezetek ma is görcsösen fogom,
az Egyház egésze kell, hogy égjen bennem,
mert egy egész pokol követ nyomon.
Dehát most én itt bárhogy is intonáljak,
szikrázva viszi a kórustok tovább,
s magam is boldogan fűjom, hallgatom,
ezt az Ezekieltől Móniig ívelő
egyetlen hatalmas Alleluját!

Sámuel

(1 Sám. 3.)

Szárazínú kamaszfiú lehetett.
Egy inge volt, s egy pár saruja,
s álmát a templomudvar zugában
néhány báránybőrön aludta.

Körötte tombolt a Héli-cirkusz.
De húsa ettől nem forrósodott át,
csak – ha lett volna, ki tanítsa reá –
hallani vágyta az Úr szavát.

Álmából pattant a vén puhányhoz,
mikor a Hang háromszor is hívta,
mint éjjel is fut-csörög az erdőn
a forrás, mi mint te, oly üde és tiszta.

Te állj most elém, te napégette srác!
Nézd, rajtam nincs több, mint rajtad volt;
a báránybőröm pár deszkadarab,
s a szentélyben ma is Héli parancsol.

Hozzám fuss hát, ha újra hallod Őt!
Mire mi vágyunk, arra Héli sosem!
S bár a Szavát én is alig értem,
elhallgatnók azért, veled kettesben!

Mindenszenteki szózat

Csak nem akarjátok még mindig megülni
minden enyéimnek ünnepét?
Hisz csalók voltak, vagy becsapottak
mind, kikért őrvongott a nép!
Idegbajosok, vagy tudatlanok,
beteges, koszos, vad figurák,
hallucinálók meg reszketősök,
zavaros szemükben a démoni bujkált!

Csak nem akarjátok még mindig megülni
a gyanús meséket: csodáikat?
Ki tudja belőlük mi hasznot húzott
a sok ravasz, koncleső pap?
Csak nem akarjátok még mindig megülni
az áldozatot, szeretetet, szenvedést,
mit bárgyú ifjak, szenilis vénék
arcára egy örült babona vés?

S ha mások már nem, ti mért ünnepeltek,
ti beijedt templomküzöb-koptatók?
Vagy így vélekednének akkor is ők
ha ti sugároznátok forrón a valót?
Ha, ki Ferenc, assisi-i lenne piciben,
ki Ágnes, bárányszelíd, de hős,
Mária „olyan” gyereket nevelne,
s rólatok lenne minden szent ismerős.

Légy oly kicsi, hogy csak a szomszéd lásson,
a felhőkre majd az Ítélet vetít,
hol hegyóriásként nyúlhat majd magasba,
ki itt nem vitte fel a fehér köpenyig!
De kik most az ünnepen nyüzsögtök,
ha a vetítő csak a szobafalra dob,
már nem lesz más édeskés képetekből,
mint alamuszi Júdás-, meg Shylock profilok.

Szóval elmúlt az idő, hogy ti itt nekem
mindenszenteket gajdoljátok,
ha egy félvárosban nincs annyi szeretet,
mennyi legkisebb szentemről ragyog.
Ha annyi hűségtek, bátorságtok sincs,
mivel a srácok rabló-pandúrt játszanak,
hát emlékeztessen majd az ünnepre,
mit kitépek most: ez a naptárlap!

Simone Weil idézése

Mondd hát, mire jutottál, mire,
te kis tanárnő, te senkise,
ki Londonban sem ettél többet,
mint amennyit tieid elé
akkoriban Auschwitzban löktek.
S elpusztultál, ugye, látod, látod,
mert nem is így váltják meg a világot,
sem a valódi humanisták, mint te,
sem a Krisztus, ki csak naiv volt szinte.
Hanem a dörzsöltek, az oly nagyon okosak,
kik akár ülve nyalhatják a holdat,
a „hivők”, „apostolutódok” és „atyák”,
kik azért nem éppen szószerint vallják
a Hegyi Beszéd bohó csacsкасágait.
Persze voltak és vannak alibik,
hogy így mentjük meg ezt meg azt,
vagy „helyreállt már a hierarchia”,
mi jelent egy pár himbáló Mercedest,
mi körül se lélek, se hűség, se ima.
Dehát ugye te nem vitatkoztál
sem az eladókkal, sem a vevővel,
a döntő bizonyosság úgylis a halál,
a nagy dumákkal semmi sem dől el.
S a halál arca számtalan:
a kalodás lét minden faja is az!
S ha kimenőben majd fitymál a sok pimasz,
hogy te kis hülye, már rég nyugalom van,
mit csináltál a börtönben egyedül?
Táncoljatok, intek, a borjaitok körül,
s lassú halálomban szótlánul megyek,
miként ez legutóbb Londonban esett.

Így törnek fel bennem –

Izaiás könyvét olvastátok már?
Ahogy zúg, árad, jajgat, kiabál,
ráriad egy makrancos népre,
hogyan egyenesen és az úton lépne,
és valójában mégis semmi más,
mint versek, himnusz, sírás, vallomás,
dallam, ritmus, égre, földre dobbanó,
hogyan amit dumáltok, álnok és nem való,
amit gondoltok, agyatok szégyene,
és magatok is megrokkantok bele,
ha a Létbe ültetitek át!

Így hajtom én is ezt a kintornát,
a rímeimben az zuhog. dörög,
mi nem pillanat, de örökkön örök,
és azért lázad, sikoltozik, fáj,
mert emberek helyett csak embernyáj
topog körötte koncra lesve,
és fájdalomából lesz a verse.
Ma így írna tán Izaiás is,
s nem Jeruzsálem, de Moszkva, Párizs
néznének rá gyanakvó szemmel;
s ha én lehettem volna egyszer
a Lélektől ihletett látnok,
tán úgy írtam volna, mint nála olvassátok.
S úgy fogok most is tollat, íróvesszőt,
úgy állnak össze állítmányok, jelzők,
hogyan ha külön a Lélek nem is ihlette,
de bizony tudom: nincs is ellene,
ha Éjjel az őr ébren van és kiált!

(Iz. 21, 11)

Így törnek fel bennem jajok és imák,
ha a Sürgető szól: láss, és riassz!
S én kiáltok, hogy az álnok, a pimasz
ott surranik a házatok felé,
s nem nézem: hangomra ébredtek-é?
De ha nem szól a Hang, magam vagyok a csönd.
Mert tán már meg is unták odafönt
a fülükön alvó süketek népét,
s akkor én is elnémulok végkép,
a sötétet némán virrasztva tovább!

Izaiás – ma is!

(Iz. 28,7-13)

Csak tántorognak borgőzősen,
vagy pálinka viszi árokba őket,
papok és próféták tántorognak,
kik fölött bolond szeszek győztek.
Vad borok buta bukottjai,
kiket falnak vittek mérges italok,
látomás közben is botladoznak,
s a tanításuk sántít és dadog.
Minden asztaluk hányadékkal tele,
nincs ott egyetlen tiszta foltnak helye.

S még ők kérdik, hogy kiknek prédikálok,
a verseimet kiknek mondom el?
Még el sem választott csecsemőknek,
vagy kiknek az emlő már éppen nem kell?
Hogy amit mondok, barbár, érthetetlen,
vagy gyógyós gyerekek dadogó szava:
hogy nem kell a kocsijuk, a pénzük, a rangjuk –
micsoda sötét abrakadabra!

De hogy buktok majd arcra meg hanyatt;
lebunkózva mind egy szálig,
mikor majd az Úr kérdi fel tőletek
az Írások abrakadabráit!

Jeremiás siralmai

(Siral. 1, 1-8; 2, 9-15)

Aleph

Az elveszett város hogy megtelik néppel,
eszébe se vág, hogy özvegységre jutott,
s kövei úgy hevernek szerte-széjjel.

Beth

Bár megsiratnád önmagad, te szajha,
atyádfiai gúnyolnak úgyis,
hogyan eladtad magad jobbra-balra.

Ghimel

Gebbesztő fallal vettek köröskörül,
azon belül csak a bilincs csörög,
s túlhanra a sóhajod se röpül.

Daleth

Dicstelen benned ezentúl az ünnep:
meggyalázott oltár, hitetlen hívők,
áruló papság, hervadó szüzek.

He

Harsogó urakká lettek gyűlölködők,
rabszíjra fűzik még a kiskamaszt is,
s kincseidet szemétdombra öntik.

Vau

Vagyon és méltóság hogy lemállott rólad:
vélt nagyjaid árva kecskebakok,
kik ködös jövőd előtt bujdokolnak.

Zain

Zendüljön fel már bús panaszdalod,
ha pribékjeid ki is röhögnek
minden tüzes és fájó szabbatot.

Heth

Hamis és tétova étellel vétkeztél,
te élveteg stréber, megalkuvó céda,
s most is csak elbújni, s nyögni szeretnél.

Teth

Törvényen kívül, meztelenül állasz,
múltad, reményed egykép összetörve,
s Hallgató Uradtól nem jó semmi válasz.

Iod

Istened házát hódítók tapossák,
s hiába hintem hamuval fejemet,
darócban is hűen Hozzá, s tehozzád.

Caph

Két szemem kiszáradt, bensőm kesereg,
a népemért vad szorongás öldös,
hisz alig látok már játszó gyereket!

Lamed

Lányok és fiúk anyjuktól kérdezik:
ez hát az élet búzája, bora?
S eldobják, miből éltek szüleik!

Mem

Magasából elgáncsolt az Úr,
elpuhult testtel hanyatt vágódtál,
s a régi gyalázat mind nyakadba zúdul.

Nun

Nemde légvárat láttak a látóid,
kik, bajaidról hallgatva, lengették
remélt diadalok korai zászlóit.

Samech

Szomszédaid meg kacagnak most rajtad:
hol az a híres ezeréves ország,
mi szemébe nézett annyi sok viharak?

Jeremiás imája

(Siral. 5.)

Mikor jutunk már, Uram, eszedbe,
s mikor gondolsz a velünk törtétekre?
Minden örökségünk idegenre szállott,
házunkba fészkeltek hangos barbárok.
Apa nélkül való sihederek lettünk,
özvegy anyánk csak a síró keserven csüng.
Arannyal fizetjük vizünket és fáinkat,
míg a kincseinkért piculát se szánnak.
Mint a barmoké, nyakunk a járomban,
és szabadulnunk nem lehet, csak holtan.
Tegnap Egyiptomnak nyújtottuk kezünk,
ma kenyeret az asszíroktól esdünk.
Vétkes apáink nincsenek már itt,
és rajtunk tornyosodnak kövült bűneik.
Kényurainkat lakájokból szedték,
s nincs mód, hogy tőlük megmenekedhetnénk.
Mint a kiégett kemence szétreped,
úgy esnek szét bennünk mindenek.
Meggyalázott mind az asszony és leány,
s nem marad meg férfi, csak aki patkány.
Ki fiú: kiirtják anyja méhében,
s a leány élete: szégyentelen szégyen!
Mocsokba húzkodják tizedik ősanánk,
azt is kiherélik, amit csak álmodnánk.
Jussunk hát már egyszer, Uram, az eszedbe,
s Te is gondolj, Te is, a velünk törtétekre!

Sömaj Izrael (II)

Hagyd!

Nem bűnöd, nem dolgoz, téged nem küldtelek,
egemig lángoljanak bár a bűnjelek,
te akkor is hidegen, nyugodtan hagyd

– a halottaknak,
kikről már lerohadt nemcsak a hús, a szív, a lélek,
de ősök, gyerekek, feleség, testvérek,
a bomló-oszló halottaknak,

– hogy eltemessék,
rejtegetve ember, Isten, ördög előtt
azt a förtelmes dögtemetőt,
mi azért van csak, hogy oda temessék

– a halottaikat:
a mocskot, a rontást, a tébolyt, a, terrort,
a csalást, a gyilkot, árulást, szolgasort,
pokol-alatti halottaikat.

Te pedig
ki minden porcikád lemostad,
ha csak rád is néztek az eleven-holtak,
te, te, te, te,

jöjj,
ne félj, ne menekülj, mint fénytől a holtak,
ne liheg, ne nyüzsögj, mint ki belül már rohadt,
mint Atyjához a gyermek: jöjj,

és kövess,
ne tanácsolj, ne süss, ne parancsolj, ne vezess,
ne bókolj, ne görnyedj, hasra se ess,
készséggel figyelve, pontosan kövess

Engem,
se pénzt, se rangot, se ösztönt, se kardot,
se kápót, se zsenit, se cimborát – senkit,
csak Engem,
 csak Engem,
 csak Engem!

Jákobként birkózva. 1972–1977

Igen és Nem

Neked él, ki idefenn lélegzik,
s a földbeterő Tenyeredbe fekszik,
fejét a fáradt az Őledbe hajtja,
s ugyanoda szédül a részeg, a szajha,
a gyereklabda Jobbodból Balodba száll,
akárcsak a hosszútávú gépmadár,
mert Neked él, aki nappal játszik,
míg el nem ér a Hosszú Éjszakáig.
Játsszék királyt, vezért, vagy parasztot,
Te adod be mindüknek a mattot,
Tiéd a hívő, s az istentelen:
szemközt ülnek a két térdeden.
Mert Rólad szól, ki állít, ki tagad,
a szó mind csak függöny, egyedül Te vagy!
Mind Belőled veszi lélegzetét,
a szent éppúgy, mint a kocsmatöltelék,
mocskos galerik, vagy conquistadorok,
búcsús nénikék, ki nevet, ki zokog.
Neked élek én is: hol hűségese,
hol meg acsarogva Néked vétkezem.
Mert egyikünk sem élhet önmagának,
sem annak, hogy szeret, gyűlöl, vagy lázad,
eszméinek, vagy hogy barkácsol untig,
könyököl, nyüzsög, tapos, vagy csúszik,
mert vagy gyerekeként simul Tehozzád,
vagy mint korcs kuvasz ugrál és csahol Rád,
de mint egy létező sincs a Léten kívül:
Igen és Nem egyként vall az Istenéül!

Minden versem –

Minden versben valahogy
összefoglalom magam;
évek gyűltek fel bennük:
nem is kevés, vagy hatvan.

Minden versem valahogy
befejezett egész kör:
bármit kérdez, bármit mond
csak magamat mondja föl.

Minden versem valahogy
Kapuidon kopogtat;
megmutatja: ki vagyok,
s kérdezgeti: Te ki vagy?

Nem értelek

Nem értelek,
hogy mire kellene bármelyikünk,
vagy mire kellek én Neked?

Magamról tudom,
hogy milyen senki-semmi vagyok,
s a többiektől még így is ódzkodom.

Olyan mélyen
alattam van az egész napvilág,
s közelebb Hozzád nem jutok mégsem.

Nem lehetek több,
mint bárki halandó Előtted,
ki a földön élt, izzadt és nyögött.

Mindezt mért csinálod?
Nem tudom, csak Rád bízom magam,
s ezt a Te egész, képtelen világod.

Ha szól hozzám –

Nehogy azt higgyétek: ha szól hozzám,
ez úgy történik, mint János Patmoszán,
vagy mint Pállal Damaszkusz előtt,
s kik utánuk látták az Eljövendőt,
viharban, fényben, fuvallatban,
mennydörögve, vagy mosolyos halkán,
híva, szidva, biztatva, küldve,
kinek milyen volt erénye, bűne,
biztos, nyugodt öntudatra gyűjtve,
hogy ez az Út a Minden Utak Útja,
min őket fáklyaként Keze viszi végig,
s árokba jutnak, kik azt lebecsmérlik.

Velem nem esnek ilyesmik, mint velük,
mégis szól hozzám mindig, s mindenütt.
A legegyszerűbben van ott a legjobban:
az egyszeregyben is Ő maga dobban.
Friss mosolyomból Ő mosolyog,
feddőn is Ő néz, mikor pirulok.
A szemetekből tréfásan integet:
találkoztunk hát, pedig nem is hitted!
Ő hallgat bennem, mikor süket vagyok,
s füttyös kedvemben Ővéi a dalok!

Ő indul először, bárhová megyek,
én csak csimpaszkodom, mint apján a gyerek.
Mi bennem ég, nem fároszok lángja,
Tőle kaptam, de csak biciklilámpa.
Csillagai fenn jelzik északot,
de az útból csak pár métert láthatok.
A tócsákat elkerülni: ehhez elég,
s a betonról le sem tévedhetnék,
hacsak olyan vén bolond nem leszek,
hogy magam oltsam ki a fényemet,
mert ilyen is van, ugyancsak bőven,
roncsuk felvillan jobbra-balra tőlem,
mint a Kresz-táblák: légy csak óvatos,
az öntudat pedálján a Sátán tapos!

Az éjszakában így megyek tovább,
s ha itt-ott egy madár álmában kiált,
tudom, hogy Ő szól bennük utánam:
fúj a hajnali szél, kössem meg a sálam!

Mért hallgatok Rólad?

Péter is így mondta a könnyein át,
tudva is, meg látva annyi botlását,
hogy legyenek bármily igazak ezek,
épp oly igaz az is, hogy mégis szeretlek!

Így faggatlak én is, türelmetlenül:
Kenyered naponta a számba kerül,
s az éveket együtt morzsolja velem,
nyomott köznapon, aranyló ünnepen.

S mikor annyit írtam itt már magamról,
hűvös jelenléted mért nem zakatol
dörgő robajjal a rímek sínein,
mint vad haragom, kis örömeim? –

– Mert a vér eredben dalolva szalad,
attól részegülten, ami önmagad.
Aki száll, mint szellő a felhők felett,
tengerek küldték és felfogják hegyek,

illatot, magot hord, s maga nincs sehol,
mégis hallik, amint füttyöl és dúdol;
ő se tudja már, hogy hallgat vagy beszél,
de illatáról érzik rajta a Kenyér!

Jelenléted

Fejem fölött a kis szekrényben
vigyázol rám ostyás-fehéren,
némán, s nyűtt rongyokon.
A reggel csöndre hiába vágyik,
hát emberséged lágy morzsáit
csak úgy bekapkodom.

Munkám zörög majd zűrzavarban,
unalmam csusszan zsibbadt-lassan,
és lopva fáj egy rím,
míg délután az átokláda
erőszakos, szennyes zajába
fúl béke, vágy és kín.

Valóban tudnám: szekrénykémben,
míg kushadunk mi, ki van ébren?
Elnyúlok este újra.
Te láncon élsz itt, épp úgy, mint mi,
csak Néked fájóbb bennem bízni,
mint nekem Abban, Kit így őrzök
erőtlenül, s megbújva.

Van, hogy –

Van, hogy egy év múlik el,
van, hogy egy fél,
jöhetsz Péterrel nyáron,
s hoz a betlehemi éjfélt.

Már egy hónappal előbb
gondolok arra:
száz szemed legyen, hogy most
el ne kapjon egy csapda.

De két hét múlva, mikor
a papír már kiment ,
zöld váltók villogják
a szabadot, az igent.

S míg a süteményem között
a smasszer unottan matat,
nem is sejti, hogy az a csillogás
a Te glóriás hajad!

Úrnapon

Tudod, könnyen vetek lángot,
s úgy hallom minden kiáltásod,
mint egyenesen hozzám szólót,
minek visszhangját is várod.

S én meg is adom halkán, zúgva,
mint Tihanynál a hegy is fűjja,
s Rád ismer benne, ki már hallott,
bár enyém is az, mindig, újra.

De hangom, jaj, mért nem oly tiszta,
mint Téged rejt a Fehér Ostya,
hogy önmagamból ne szennyezne
se egy színfolt, se egy morzsa?

Mindennapi kenyerem

Hol késnek most dörgő villámaid,
csengő harangjátékod hol marad,
mért szürke, csöndes itt, mi máshol elvakít?

Az arcod Tőle míg ki nem pirul,
szokáspenész borít, nem élő bőr,
ki lélek, Pümkösdjétől meg is ittasul! –

– És mégis, hidd el, oly meleg nekem,
akár a péknél frissen sült kenyér,
csak azt habzsolva, Ezt lélekkel eszem

S el is bambulva, mint egy kis kölyök,
ki reggel mindenfélét játszik már,
de közben mégis abból, s Ebből is török.

S ha elvennétek tőlem egy napon,
ingerkedve azt, és Ezt gonoszságból,
gyerekként elsírnám magam nagyon-nagyon.

Aligha –

Aligha él oly bennszülött törzs még,
kiknél a Háza ily furcsa lenne:
egy ócska szekrény sarka a Tiéd,
s ott is csak úgy vagy: nylonba rejtve.

Tömjéned: olaj-, zsír- és hagymaszag,
zengzetes káromlások a liturgiád,
a nap felében egymagadra vagy,
bár ezek itt az ünnepi órák!

Észrevétlen hatsz, mint a levegő,
miben lélegzem, mozgok és vagyok,
mi szintén csak akkor érezhető,
ha a tüdő és szív már kihagyott.

Ilyenkor szívom tele magamat,
Rád gondolva érzem ózonod,
hogy velem maradtál, s el nem hagytalak,
bakancsoddal melletted kopogok.

Hegycsúcsra értünk. Béke, csend, tisztaság,
az egész lágerben csak Hozzád van közöm.
Lábunk alatt a messzi nagyvilág,
s nyugodtan lélegzik bennem az öröm.

Mint rab –

Mint rab a hozzáláncolt társát,
úgy hurcollak magammal én,
ezernyi szennyes emberroncs közé,
és börtönök mocskos fenekén.

Lakatlak egy áttetsző tasakban,
nem a selyem földöz, csak vakságuk,
körülvesz testünk minden gyöngesége,
s kicsinyes emberi kátyúk.

Félnapokra is Magadra maradsz,
mint egy bábu, mit a gyerek elhajított;
távolról ha gondolok reád,
ahogy az erőmből futja itt-ott.

És ha éppen Melletted is ülök,
fáradt vagyok, keserű, vagy szétszórt:
oly ritkán, és alig-alig hallom
a Te igazi, a Te erős, szép Szód.

De ha beállítasz karácsonyra, frissen,
s én fel a lépcsőn karomon hordozlak:
nincs ily meleg, tüzes-könnyes röpte
a Tejutadon szálló angyaloknak!

Szodoma

Ahogy a föld lassan süllyedt alattunk,
megkérdeztem Tőle én is egyszer:
megállítod kösziklán a talpunk,
ha akad köztünk hűség – ezer?

S Ő csöndesen mutatott erdőkre, hegyekre,
hol százezrek vonultak, futottak egyre,
lihegve, fújva: Csokiország iránt,
mi nekik „otthon”: vágyott és kívánt!

S ahogy a föld tovább süllyedt lefelé
megkérdeztem Tőle újonnan:
Igazságod ezt akkor is engedné,
ha köztünk, mondjuk, száz hű fiad van?

S Ő csöndesen mutatott városra, falura,
hol milliók zsongtak, kézcsókra járulva,
egymást eladva, egymást átejtve,
hogy nekik jusson rongyokból a szebbje!

Rendületlen süllyedt a föld tovább,
s én félve-izgulva, de erősködtem:
a pokol akkor mégiscsak kiokád,
ha lesznek a hűek – legalább tizen!

S Ő templomokra mutatott szó nélkül,
kívül glancoltak, s üresek bévül,
mert ha a pásztor is bohócnak áll,
az igazi cirkuszért rajong majd a nyáj!

Én elnémultam, s a föld egyre süllyedt.
Mi egyebet kínálhatnék Neki?
Nem hiszem, hogy mindezt tovább tűrjed,
ha csak egy is akad, ki a dolgát teszi!

S erre felnevettem: lám, most megfogtalak!
Mert hiszen ez már csakis tőlem függ,
hogy meglegyen az az egy hűség – fiad,
s akkor, ugye, le is zárt az ügy!

Erre nem jött Válasz. De a világ még áll,
s úgy látszik Valaki, valahol,
valamire vár.

Tóbiás éneke rabsága földjén

(Tób.13,1-7)

Halálomig áldani foglak
gyöngysorán át az évszakoknak.

Mert ha sújtottál, adsz kegyelmet,
s hogy kivételezz, nincs kedvenced.

Hogy a pogányok közt is Rád figyeljünk,
ezért hagytál a kezükbe esnünk.

Itt hirdessük az Igazságát!
Most derül ki: Őt kik vállalják?

Kik Uruknek, kik Istenüknek,
Atyjuknak, ki simít, büntet!

Csúfságainkért közénk szórt.
S mi vitassuk, hogy folt-e a folt?

Tükrözze Őt a hétköznapiunk,
s a mosolya már táncol rajtunk.

Ha szemünk az Időtlenre tapad,
a perc nem őrli fel nyugalmunkat.

Jussak börtönbe, ádáz fogságba,
áldom őreim füle hallatára.
S hívlak, ti szegény botladozók,
hisz nektek is csak Ő akar jót.

Így ünneplem a Mindenség Urát,
kinek gyereke rab és porkoláb.

Reggeli látogatás

A nap kibukik a sivatag fölé,
s Én elsőnek látogatlak meg,
hiszen nyúlósan árva napjaid
ettől lesznek színes ünnepek.
Azt is látom: titokban mindig vársz
valami kis aprócska csodára,
s közben mind a ketten tudjuk:
ami tegnap volt, az lesz újra máma.
Mert mi dolgod akad? Üresen silbakolsz,
mint olyan nagyon régen már,
a nap, ahogy kelt, majd lenyugszik,
s nem történik semmi, halott a táj.
Nem is lenne szükségem itt rád!
Őrizni ezt a megdermedt lávát?
Vagy alatta a halott várost,
mi már a délibábból is kiveszett,
ezért nem kéne itt lenned!
De megegyeztünk, hogy itt maradsz,
s egyszer majd úgy találhatnak meg,
mint embernyi lyukat a hamu alatt,
hogy ük-ükunokáid is megtanulják rólad,
mit az apáid fürgén elfeledtek –
s vihar se lesz, csak egyhangú, unalmas meleg.

Hogy az a pajkos angyalom,
amelyik gondjaiba vett,
sugdós-e majd ma is
csacsi verseket, –
bizony nem tudom,
lehet hogy éppen más felé játszik,
s bár időd erre bőven van,
ne felejtsd: nálatok nem a rím,
de a hűség a legnagyobb hiánycikk!

Azt is megértem, hogy így egyedül
magadnak dúdolsz önkéntelenül,
és magadról ebben a sivatagban.
De nemcsak szád, füled is van!
Hamarébb a nyelved sem sorvad el,
mint a dobhártyád:
a magadé mellett az Én Szavamat is
többször hallgathatnád!
Nemcsak helytállás a feladatod!
Ebből a lávalyukból nem egy halott
kell, hogy majd egyszer napvilágra jöjjön:
betemetett ember számtalan akad,
de te ott bimbót hozsz, és virágokat,

mert hulla ki-ki mindenütt lehet,
de hely nincsen halott a földön.

S most magadra hagylak,
mert egymagadban kell helyt is állnod,
csak a szemem marad itt rajtad!
Holnap újra megnézek.
Ne törd sokat a fejed, hogy a világ miként forog:
sok hűhóval kevesebb homok
az eredmény, mint amennyi itt,
a talpad alatt magától csikorog.

Látom, jegyezted szavaim.
Most nézd át mindent, és vedd észre,
hogy Annak ez csak töredéke,
s alig hasonlít Rám a rím!
Mennyire ragacsos emberi,
rajta minden tintás ujjad nyoma,
míg Én, mint vízjel a papíron,
épp csak hogy átderengek rajta.
Hogy egyszer már túlnőjj magadon,
az Adoro-t most mondd még csöndben el,
s aztán itt van a nap, megjött a reggel!

A kútban

Dánielt benne oroszlánok várták,
három ifjú társát meg a tűz,
téged a hangtalan Semmi,
s az időtlen Úr.

Egy zavaroszemű örült
a sarokban azért ott kuporog,
s szemben egy elaljasult vén:
kívül-belül csupa mocsok.

S messziről hangok szűrődnek:
az élő Isten szolgálja, te,
hogyan téged is kivisz a kútból,
hiszed-e még, mondd, hiszed-e...?

Mért érezlek olyan messze –

Mért érezlek oly messze-messze?
Hogyan törhetnék a közeledbe?
Mért nem hordlak kitéphetetlenül,
ahogy bennem az útszéli gyom zsendül?
A Képed mért rajzolja parancs és érv,
mikor emberek arca árnyékként kísér?
Miért tapintom mindenütt magamat,
hisz ujjaim csak utánad kutatnak?
Mért nem harsonázol agyamban, szívemben,
hogy hangommal egyszerre szólánánk mindketten?
Mért nyomorgunk így a paradicsom óta,
mintha minden erő nem a Tiéd volna?
S miért sorjázzam a durcás miért-eket?
Biztos, hogy Benned kész minden felelet!
Lennél csak, mint az angyal Jákob mellett,
éreznéd, hogy többé el nem engedlek!
Vagy tán a miérttek sok hálószepe
olyan varsa, hogy megakadsz benne?
S míg ezek csomóit markolászom,
vakon tapogatok a Te ruhádon?

De hisz akkor minden Miért, Van és Lehet
félreemosolyogva Téged rejteget!
S bárhova nyúlok, megragadhatlak,
nem egy angyal van itt, egész angyali hadak!
Akkor mégsem vagy oly messze-messze,
s tán én sem ülök itt elfelejtve!
A kezem sem kell Utánad nyújtanom,
s azért nem leltelek hosszú utakon,
mert bennem ültél csendben, szelíden,
s én csak futottam, rohantam pilledten.
Pedig, ha befelé fordulok,
kitépve a sok giz-gazt, gyomot,
mik elrejtették az Arcod előlem,
Rád találhattam volna könnyen.
Dehogyan éreznék messze-messze,
ott lennék, s nem törnék a Közeledbe!
Éreznéd, hogy többé el sem engedlek –

lennék csak Jákob, az angyala mellett!

Csendet teremtek benned!

Csendet teremtek körötted:
a nubiai puszták csendjét,
ezt mind-mind te örökölted.

Rázd ki a zsongást a füledből,
semmi dolgod vele többé:
nem válsz már meg a kövektől.

Léptedre sakál sunyit majd odább,
megszállott is lesz, több, mint elég,
s a buckák eltévedtek csontjait hordják.

A testvéri kórus visszhangja elül,
bal talpad neszére csak a jobb felel,
kívül magadra maradsz, s Rám belül.

Antal durva pálmalevél köpönye
lesz csupán bőröd és az ég között
az évezredek és múltad minden öröke.

De Én a tenyerem boltozom föléd,
s a sivatag négy széle felől
ujjongva köszönt a dalos öröklét.

Csendet teremtek hát benned:
a bezárt templomok csendjét,
mik valóban már csak Engem ünnepelnek.

Maradj nyugodtan! Várj! Mosolyogj!
Csended, s a sivatag megsúgják,
hogy mikor hajtsd le redőtlen homlokod.

– ilyen üres –

Hát nem hiszitek,
hogy ilyen üres lehetek?
Néma őreim: az ész, a hit és hűség,
míg mások oltárán eleven tűz ég,
vacognak a dermesztő éjben.

Hat viharos évtized alatt,
mikor annyi acél, s beton meghasadt,
a forró magmát a mesemélyben
beszorítva fogta keményen
valami döbbentő erejű gránit.

Nem Véle perlekedem,
bár Feléje tátozok éhesen,
a fény is derengve tör át a hályogon,
s ha zenéről ma is csak álmodom,
a vesztes is, bűnös is én vagyok egyedül.

Színtől, fénytől bódultak más szemek,
más dobhártyákon millió hang rezeg,
s habzik-tajtékszik bennük az élmény,
csak bennem a tompa, ködös-szürkés fény,
csak bennem lesz élmény az élménytelenység.

De ha tudnám, hogy ezt szántad nekem,
eldideregnek vaksi-lelkesen,
ha nem rázna a gyanú újra, meg újra,
hogy köröttem minden bíborba borulna,
ha Rá figyelnék velőm velejével.

Pedig porcikám mind Feléje áhít,
markolnék Belőle hegyet, vagy morzsányit,
s milyen ritkán, halkán, messzi-mélyen
a szívnek titkos rejtekében
sejlik fel bársonyos Hangja.

Ne új sugarakat lövellj feleletül,
a rozsdát mard le,
mi rám települ!
Kérek, vitázok, lázadok, ha kell,
hogy minden idegcsúcsom meztelen lüktessen,
hogy lássak, daloljak, táncoljak tüzesen,
s így lobbanjak el!

Magunk leszünk

Falai betonból, s gonoszságból állnak,
homlokok, szívek döngetik bentről,
s lassuló ütemben holtraválnak.

Lázadva kezdi, ki eltompul végül,
meghibban, s aljas ronccsá hullik szét,
s mire kilép innen: gazzá sötétült.

Száll a láp felett, és mézet gyűjt a méh,
így járok körben öt érzékkel itt,
mint ki jelen van, s mégsem benne él!

Ahogy a kígyó farkába harap,
úgy önmagamba visszafordulok,
s magam tartom börtönben magamat.

Fölöttem szféra szférába simul
összecsukódó esti szirmokként,
s én belül csírázom, hangtalanul.

Vastag rétegben ülepszik rám a Csend.
Sorra kialszik minden fény és hang.
Magunk leszünk: én itt, – s Te odafent.

Nem egyszerű!

Nem egyszerű,
 mikor az eszed nyílik,
foggal körömmel a hitet megragadni,
hogy eltartsd a síríg!

Nem egyszerű,
 hogy férfióköl, s -könyök
szeretettel csak egyet megsimítson,
míg durván fellök ötöt.

De ahhoz képest
mindez gyerekjáték,
ha utad végén rongyos-porosan
csak reméled, hogy Valaki vár még!

Remény

Hinni:

a felkelő napot látni reggel.

Szeretni:

eljátszani egy beteg gyerekkel.

De remélni:

várni, hogy a kétszer kettő

holnapra tán ötre megnő!

Mit tennél?

Milyen lettél volna,
ha megöregszel köztünk,
s kik ifjan Rád hallgattunk,
vénségünkben gúnyosan köszöntünk?

S ahhoz mit szóltál volna,
ha ősz Fejeddél még megéred,
hogy ugratásodra használjuk
a régi Hegyi Beszédet?

Azt hogyan fogadtad volna,
ha a tanítványaid
a Mammon minden fífikájában
lebírják a Mammon fiait?

Vagy mit csináltál volna,
ha a Te jeleddel és a Te nevedben
mi valami zugkocsmát nyitunk
ott a Vacsora-teremben?

S bár Pilátus minket kinevetett,
de mert Te furcsán beszélsz, meg sokat,
ha majd hidegen közönyös ápolók
mint szenilist, megsokkolnak?

Ha látnád, hogy a Föld egyre bűnösebb,
egyre esztelenebb lesz miattad:
korábban csak gyerek volt, ostoba,
ma züllötten kerüli, mire tanítottad?

S Te minderre semmit sem felelsz,
itt hagytál minket fiatalon,
s én ősz hajammal tehetetlen állok
világrésznyi piacokon.

Ne dobj el!

Mint gyerek, ki sírva fut az utcáról haza,
Hozzád bújnék minden nap, és minden éjszaka:

ne szidj, ne bánts, ha haszontalan voltam is,
csak el ne dobj, Házadból ki ne taszíts!

Vásott kölykök megkínóztak, s gyötörtek ott kinn,
hajam húzták, megvertek, és tépték füleim,

de Te ne bánts, ha vásott voltam magam is,
jaj, el ne dobj, Házadból ki ne taszíts!

Megcsúfoltak, belém rúgtak, s mondták röhögve:
gerinced ép, veséd megvan, s orrod se tört be!

De Te ölelj, ha voltam olykor durva is,
ó, el ne dobj, Magadtól el ne taszíts!

Besározva gyalázták mi legdrágább nekem,
s tapostak a földön fekvő, ájult emberen!

Te csak ölelj, s ne lásd mi bennem rút, hamis,
jaj, el ne dobj, Magadtól el ne taszíts!

Amit láttam, mit átéltem, oly iszonyatos:
szemlehunyvva bújnék Hozzád, vonj hát Magadhoz!

Ölelj, ölelj, megfizettem tallért, garast is,
ne dobj el Magadtól, jaj Házadból ki ne taszíts!

Nem lehetne?

Szállnak az éj lila angyalai,
futnak a nappal bíbora elől,
s ahogy nyílik a börtönöm ajtaja ki,
mély sóhaj kél fel a szívemből.
Olyan pokoli, szörnyű, iszonyú
a rothadó kárhozat odabenn,
s mégis, mint kire búra borul,
békén ülök ott benn az Öledben.
Ha viszont kint majd újra kimosom,
hangját a fülemből, orromból szagát,
Kezed nem érzem többé húsomon,
s csak felhőkön üt át a glóriád.

Ha csak messziről prüszköl a pokol,
messziről kacag az ég is,
hogy az elmaradjon, míg ez bennem honol,
nem lehetne valahogy, valahogy mégis?

Szomorú boldogság

(Boldogok a szomorúak: Mt. 5, 4)

Bár ostobának nem lehet mondani,
nem ragad rá csak a hülyeség,
már huszonéves a papíroson,
de a koponyája tizen- sincs még.
Rum, csaj meg dohány, kajak és linkség:
a szemhatára eddig ér csupán –
az ilyennel mit kezdesz a földön,
s mit vársz tőle az Ítélet során?
Én mosolygok is rá, törődnék is vele,
de csak szomorúság a dolog veleje.

Apját, anyját ugyancsak ismerem:
tegnap azok voltak, aki ma a fiúk;
ő holnapra lesz a szülei mása,
majd unokák jönnek, s nem látszik a kiút.
Az ürgelyukat maggal bélelik,
gürcölnek a kölyök újabb linkségére –
mit akarsz még tőlük itt a földön:
csak ha vihar van, pislognak az égre!
Régen, ugye, mennyit futottam utánuk,
ma csak nyomorúság emlékezni rájuk!

S mennyi van belőlük! Nézd hegyről a várost,
atlaszból a földet, naptárból az időt,
nézd a keresztényt Krisztusa után,
s a választottakat Messiásuk előtt.
Mária népe, meg katolikus király,
itt a Szentföld, ott új csodák nyoma,
s csupa Júdás, Káin, Ézsau, Jezabel –
kit állítasz hát majd a Jobbodra?
Ahogy így olvasom a históriákat,
a keserű seprő az ajkamig árad!

Igen, láttam a hegyormokat is,
ragyogott rajtuk a hószín és a bíbor.
De mennyi volt belőlük, no mennyi?
Az óceánhoz – egy kehelynyi színbor!
A mágnes is csak a vasat húzza,
s a földek csupa kátyú és latyak,
várhatod-e a porból lettektől,
hogy fel, az egedig szárnyaljanak?
Látod, szomorú már elég bőven vagyok,
mikor küldöd ígért, boldog-szép vigaszod?

Van, kinek –

Van, kinek ragyogóan kinyílik az ég,
ha csöndben suttogja a rózsafüzért,
s felfigyel arra, mire sose gondolt.

Nekem ilyenkor nem jut eszembe semmi,
csak hogy kikért, mikért kéne esdekelní,
ha imám láng lenne, s nem hamvába holt.

Ki felgyújtod a gondolatot másnál,
kéretlen kérésre miért ne hallgatnál?

Szegény és szürke vagyok

Milyen forró vers – mondod –,
de jó lehet neki,
talán nincs is hétköznapija,
mert, mint egy oltári füstölő,
csak izzó parázssal van teli.

Ne hidd! A vers Hóreb hegye,
s a szürke órák a sivatag,
pusztán át tartok feléje,
pusztából nézek vissza rá,
s közben a Hegy – egy pillanat!

Sirat-e valaki?

Ezek a falak, ez a rácsosztotta ég
már húsz év előtt hallották verseid,
és itt mosolyogtak feletted, itt.

Hisz oly lelkes voltál, oly hősie:
minden bokorban testvéreid ültek,
s a csillagokon rólatok szólt az ünnep.

Szinte láttad a hitvallók sorát,
amint a megdőlt oszlopoknak
támasztó vállal nekihuzakodnak.

Aztán mégis, ahogy ősszel a fákról
a rozsdás lomb lassacskán lesárgul:
ki meghalt, ki elfáradt, ki elárult.

S most már a láthatár ködös széléig
visszhangtalan szállhat a szavad,
csak itt-ott imbolyog egy árnyalak.

Észveszejtő éjeken még mintha hallanád,
hogy új ifjak dalolnak egy távoli seregben,
vagy füled, agyad, lelked hagy csak lassan cserben?

Már csak a panaszod ríkatod árván:
nehogy minket hiába sirasson
áldott Boldogasszony!

És ha már késő? Ha elvégeztetett?
Jaj, csak azt még meg tudnád hallani:
Fent a csillagokon sír-e még Valaki?

Bennünket odafenn sirat-e Valaki?

Keserű

A vers tükrében lelkemet keresve,
hogy ily kesernyés, tán meg is sajnálsz?
De annyi baj gáncsolt el arra, erre:
a Gyűjtő, Nosztra, Újhely, no meg Vác.
Addig csalódtam kint, s bévül a rácson –
embernek hinni? többé nem próbálom!
(Ez így van, testvér, nem hazudom, mégis
a szívem adom ma is mindért én is!)

És látnád csak, mint én nézem, a tükröt,
s benn gomolygó, ködlő magamat:
mi átkozott egy ősre kellett ütnöd,
hogy parazsadból annyi elhamvadt.
Majd – hittem – szárnyalsz, mint egy erős isten,
s rongyokban baktatsz, borostásan, itt lenn.
(Nem érsz te semmit; őriződnek bárha
az Ég Urának Angyala se drága!)

S Te, ifjúságom világbíró Atyja,
lágycsillagfény a mindenség felett;
a végítélet jelét lobogtatva
ma üstökösként hordoz zord eged.
A háborúk, a lágerek, a hullák,
a szolgaság a lelkem mélybe húzták.
(A fog elvásik keserűdbe, ámde
fiad vagyok, és édes, jó Atyám, Te!)

Hol van a Húsvét, Angyal?

Angyal:

Ó emberfia, ülvé a priccsed rogyyanó mélyén
életed hat tizedének az útjait járod-e néha?
Régi karácsonyod titka felett Alleluját az égbolt
úgy dudorászott, mint barijának az ellető pásztor?
Járva a börtönt, hordtad a Gazdád durva keresztjét?
S harmadnapra, vagy évtizedére várt-e a Húsvét?
Lánggal a Pünkösöd Lelke megolvasztott-e egészen?
Szólasz-e nyelveken, régi tüzekkel máii csudákra?
Szólnak-e nyelveden régi tüzükkal apostol atyáid?

Lélek:

Angyalom, ott ringott bölcsőm a pesti sűrűben:
pont tizenkét ilyen kis srác tette ki egy tucatunkat!
Két világégés közt, amint ittam a könyvek zamatját,
többiekénél mind tágabbra nyílt a pupillám.
S mentem megbabonázva, lápjain át az Időnek,
bukdácsolva a Csillag után, csak egyre utána.

Angyal:

Egy pár látnok és holtsüket ármádiák meneteltek
szembe a Patmoszi Írás hírhedt négy lovasával.
Csontjaik feltoronyodnak a Séol hullamezőin,
s égőbb, vagy haloványabb csillag ma mindenik látó.
Még kicsi visszfény sem voltál, de tanulni szerettél,
így küldött el a Gazda a poklok bugyrain végig.

Lélek:

S vádolhatsz-e azért, mikor égő poklokat láttam,
és a romok közt embert nem, de bőven a roncsát,
hordva a Küldést felzokog bennem egy fájó „mivége”?
Könnyű tanulni ütődve, verődve, zokogva, örülve,
gyűlt mézed ha csurog mosolyos, szép szájak elébe.
Ám ha a dzsungel ránőtt az ember háza tövére,
dögkeselyűt, patkányt, párducot mézzel etetnél?

Angyal:

Járni a poklok tornácát, az az értelem ebben:
rengeti, rázza utána a hajnali földet a Húsvét!

Lélek:

Értelem? Nyugszik a Séol csontos halmai mélyén,
emberi széppel is, jóval is egy tömegsírba behányva!

Angyal:

S éppen azért küld minden kürtöst széjjel a Gazda
vén, redves, kukacos csontoknak fújni a marsot.

Bár egyedül, bár szájszakadásig, bár ki se mozdul,
dolgotok: fújni a kürtöt a pállott, dögletes légbe!
És ha elomlasz, bár mostig csont morzsa se moccan,
Tudd, hogy a lélek mégis ott él a trombita-szóban.
Bárha te még nem látsz is a Lángból árva sziporkát,
máskor is formált kőből is, csontból is embert a Küldő.
Ám az időt nem sürgeti-hajtja kaján örömdre,
s nem produkálja magát csip-csup vásári csodákkal.
Távoliaknak gyűjtja az égen ritka jelét fel,
népe meg Rá legyen szomjas, rőt görögtűzre ne várjon!

Lélek:

Angyalom, máig is ezt hiszem, vallom, élni is vágyom,
ám szemem: két meredt, lázasan égő, vérekes csóva,
míg csak hangtalan-hangos kürtömet fújja a szájam,
nyugtalan fényét mindegyik csontba sorra bevájja:
jaj, hol a Húsvét, hol szökken már talpra a csontváz?
Hol van a Húsvét, Angyal? Lesz már újra az ember
emberi ember? Jaj, hol a Húsvét, Angyal, a Húsvét ...?

Villódzik –

Angyal:

Írj csak nyugodtan hűvöses, ókori hexameterben,
lűktet a véred, s különben szerte feszíti a ritmust,
s formátlan lyukakat égetne a versbe parázsa.
Rímek ezüst csengői se szóljanak bársonyos hangon,
csak dobbanjon tompa-kemény ütéssel a mérték,
mintha kivégző osztag jő a kaszánya sivár és
néptelen udvara kőborította útjain végig,
s gyászfátyollal fojtva a hangját, buffog a dobszó.

Lélek:

Írjak? Igen! Megdermed mégis a toll a kezemben.
Mért, minek? Mindig újra magamról? Én ahogy
látom, bennem hogy izzik, sír, dalol, fájong, lázad,
viháncol Rólad akarnék már egyszer írni, végre csak Rólad!

Angyal:

Arról beszélnél, mit te se láttál, képed sincs róla,
mit nem tárt elibéd Látás, vagy mennyei Szózat,
mit fenntartok a vérig és végig hűségesekek?
Tőled ezt várom: az Arcot éppen a botladozásod,
az tükrözze, amint hullámozó vízen ha játszik,
össze se állt, és szétfolyik máris újra az arcod.
Így villódzék életed színén távoli Arca:
fátyollal letakart tükörből hívogatóan.

Lélek:

Képnék így szép, de valóban kiknek is hirdethetném ezt?
Tán kiket ölben, két karon, szívben hordoztam egykor?
Egyikük szembe köpött, s hátulról szúrt le a másik!
Elfordulnak a gyávák, kik helyett hordom a zászlót,
kikre meg én mosolyognék, úgy eltűnnek előlem,
sanda gyanúval, hogy mit is várnék tőlük valóban? –
mintha tavasz gázolna a télvég süppedt havára.

Angyal:

Fájdalmad ne tegyen vakká: nem vész el az Ország!

Lélek:

Nem bizonyára! Ámde a hűség, az se botoljék!
Azt gondoltam, most ez a dolgom: itt a pusztában
lángoszlopnak, fel-felkiáltó rőt jegynek lenni,
vonzani, hívni, pirosan égve útra mutatni,
körben állókkal mit se vitázva csapni magasba,
megriadt szívek biztatására: erre születtem –
lúdbőrzik viszolyogva tőlem az emberek háta!
Tökrészeg lelkek büfögő nagy kórusa horkol

szerte az éjben. Csak ha vizelni felriad egyik,
s egy csalitosba a sátrából vaksin kibotorkál,
az röhögi a bolond lángot, hogy az árva sötétben
hogy csapkod egyedül, ahelyett hogy hasra feküdve
bódultan fúrná a fejét be a sárba, homokba,
mint ők, mint a világ, meg az ember, a strucc,
meg az Isten!

Angyal:

Bárha csupán férgekkel élsz is ma együtt egy lyukban,
akkor is kozmosz lesz a világ, és lélek a lélek!

Lélek:

De mondd, hogy mit tegyek érette én,
és hogy legyek része is egyben?

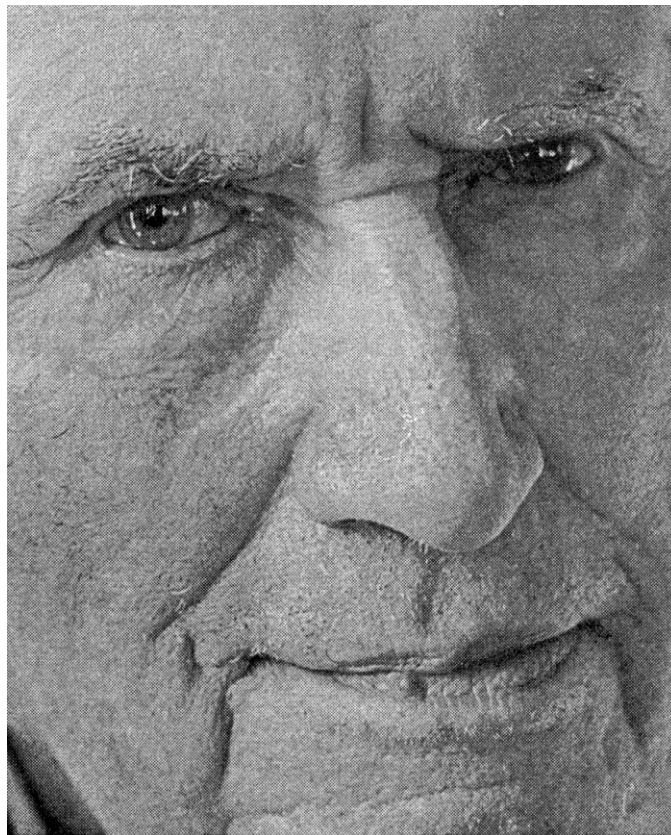
Kórus:

Botladozásod tükrözze Őt, mint vízen ha játszik,
össze se áll, és szétfolyik máris újra az arcod.
Így villódzék életed színén mennyei Arca,
fátyollal letakart tükörből hívogatóan,
hívogatóan –,
hívogatóan –

Önarckép. 1972–1977

Mire jó a vers?

Neked?
Honnan tudjam?
Tán, hogy gúnyolódhass rajta!
Nekem?
Ide zártam jelenem és múltam,
mint egy sodródó palackba!
S mire élő ember alig volt kíváncsi,
ha mást nem, az Istent, itt fogja kívánni!

Kegyelmet kértek számomra

Sciliben, majd kétezer év előtt,
keresztények voltak a kőfejtők.
Átvágott lábínnal a mély fejtésben,
az ég odafönn aranyban és kéken,
köröttük hőségtől olvadt a szikla,
követ vitt, s vizet alig hozott a csiga.
Mert Szicília napja izzott,
velőt szárítva, s aszalva izmot,
de a kőkút lakói bölcsen tudták:
a legnagyobb csoda, hogy nem várunk csudát!

Míg meredten ül a császár-isten,
kijuthatunk mi akkor innen?
Hát nem magától értetődik,
hogy a csontunkat is porrá őrlik?
S hol is lehetne másutt a helyünk,
kiknek csak az Isten az Istenünk?
S ha ezt a kutat meguntuk volna,
Ő nem nézne ránk homlokráncolva?
Vagy azért másszunk csupán innen ki,
hogy cirkuszba járjunk, üvölni?

De ha derékon kötve mégis kirángattok,
csak nem hisztek másnak, mint ami vagyok?
Mert mint eddig éltem, úgy élek tovább,
s a Legnagyobbára várva, nem várok csudát!

Konokul

Egy-egy csöndesebb vasárnap délután
baktatok az Úton visszafelé,
szemem az úttest burkolatán,
mintha csak régi nyomaim keresné.

Pedig azokat régen széttaposták
hajdanvolt állatok, tankok, emberek –
csak az én szemeim látják még a tócsát,
minek sarával egykor összekentetek.

Csak talpam érzi a betemetett gödröt,
miben felbuktam akkor éjszaka,
csak az én szívemet markolják a görcsök,
ott, hová többé nem megyek haza.

Mái eszemmel már ügyesebb lennék!
Csak hol az út fordul, s jobbra, balra tart,
hiába töprengek, hiába minden emlék,
ma is csak úgy venném mindegyik kanyart!

Évfordulón

Te hitted volna harminc év előtt,
hogy így peregjen majd le az időd?
Valós és láthatatlan rács mögött,
és nem tapintva mást, mint vak ködöt?

S elhitted volna harminc év előtt,
hogy élni hagynak ilyen esztendők?
Kacagj ki hát a mocskos udvarra,
s nevet rád vissza mind a harminca!

És hitted volna harminc év előtt,
hogy ennyi lesz csak múltad és jövőd?
S hogy megcsókolnád most az Úr kezét:
országá dolgát bízta rád, hogy véd!

Az álszent

Álszent! – a Sátán ezzel üldöz:
bűnökről beszél, és maga is bűnös!

Nem mondtam, hogy jó vagyok, csak vágyom rá:
szám már tudja, kezem még csak próbálná!

Álszent! – az Ember ezzel zaklat:
önkezére nem tud, de máséra hathat?

Ti vagytok a frissek, ügyesek,
hadd fussak hátul, ha nem tudok Veletek!

Álszent! – az Angyal riadt rám:
vas az, mi nem tapad a Mágnes sarkán?

Mit nem fog fel Angyal, Sátán, s az Ember sem,
Irgalom, ugye Tőled remélhetem?!

Kísértés

Nem szégyelled magad, te vén gyerek,
így dúdolászni naiv verseket,
százszor pergetve szót szó után,
és érzelegve hamisan, sután,
míg elszunnyad benned, hogy ne hallj, ne láss,
az a transzcendentális szorongás,
míg elfeleded, ami köztudott,
hogy életed üres és csődbejutott,
hogy nem jegyeznek sehol, te senki,
és szuflád se volt teremteni,
hogy hiába zúgott körötted a Vidám Park,
te nem forogtál semmi körhintán,
se sexen, se kártyán, se alkoholon,
te aszkéta, te puritán bolond.
Ki sajnálna, az is lebaltáz:
„az a hajthatatlan erkölcsi tartás” –,
így nem lehet a létben boldogulni,
csak a gödörben eltűnni, úrfi.
Változtatnod is már késő,
legalább hatost ró már a véső
a holnapra korhadó deszkalapra.
Csak egy hasznom lesz belőled, mafla,
mint autórongsból az útszélen,
hogy ki mögötted jönne ily merészen,
keresztet vet, vagy káromkodik,
de visszafogja, min ül, a kocsit.
Nem is kívánom, hogy megváltozz,
maradj csak hű ócska sémádhoz,
úgy sokkal jobban megfelelsz nekem,
ha tönkremész simán, és „hűségesen”.
Dehogyan akarlak magamhoz csálni,
csak az Uradnál, annál tarts ki!
Ugye milyen vagyok! Modern és friss:
Kísértő, ki egyben missziós is!
Maradj hát hű, – és pusztulj bele,
mert hogy verset írsz, már annak a jele,
hogy potyognak a golyók a csapágyból –

– s nehogy te is megvéssz, Sátán, maradj távol!

Vízkereszt

Férfi voltál. Körötted nyögtek, sírtak,
de benned lángolt, s kacagott a Csillag!

Megöregedtél: a sötét csak sötétebb,
s te mégsem lettél pernyéje az éjnek!

S ha földbe térsz, mint éj-fekete váz,
leszel ott is, mint itt: víg epiphániás.

Csak a Jászolhoz benned Három Királyként
az Öröm nem egyszerre: egymás után lép.

Mindenképp fáj

Milliárdnyi bolygóval, üstökössel,
járok a Nap körül, távol és közel.

Amin a fénye, mint tükrön, felvillan,
nekem mind testvérem, apám, vagy fiam.

Mi elhagyva a Napot, sötétbe zuhan,
azzal nekem sincs többé közös utam.

Néha mégis hűtlenséggént bánt,
hogy egy-egy hűtlent elveszteni – fáj!

Ha meg hűségből őket így emlegetem,
belül szid valami: ó, te embertelen!

Reménytelenül

Ifjan,
az élet bűneinek még előtte,
mámoros szemmel nézel a jövőbe.

Az Igaz
izzik fölötted, mint az ég csillaga,
van erő, mi tőle távol tarthatna?

Rossz?
Van az is, de a Jó a millió,
s magának köszönje, kit megmar a kígyó!

Az Ember,
ha lassan is, de mind emberebb lesz,
s ehhez egy téglát majd te is tehetsz.

Ám az élet
lassan hömpölyög, de szakadatlan,
s a cél? A Cél, az mind távolabb van!

A Világ,
amint egyre jobban átlátsz rajta,
van, mint volt, s ha fordul, inkább balra.

S magad?
Hősies tenmagad, te, te szegény,
csak battyogsz egyedül az út peremén.

Elült
a Hév, a magától értetődő Bizalom,
s egy leapadt batyu az összes vagyón.

A Szavak,
mik hordozták gyönyörű mindened,
csak üres gombok, ragyogó flitterek.

A Hősök?
Költők és nagyok, hűek és lázadók?
Pár vérbajos, agresszív, hóbortos pók!

A Valóság,
a végső, a véres és szárnyaló,
milyen más, mint hiszi sok fiatal csikó!

Csak rohannak
itt melletted el, az Utat megtöltve,
míg szívüket a lábuk fel nem őrölte.

S hiába
ha szólsz, ha integetsz, zokogsz,
kígyómarással – mondják – menj az orvoshoz.

De fölöttünk
a menny tengernyi csillaga ég,
s mi rendbe tesszük apáink bűnét!

Vénen,
életed annyi terhével megrakva,
rá se merj nézni a csillagos ifjakra!

Ahogy a hídon

Csak átmentem köztetek,
ahogy egy hídon átmegy az ember,
ha dolga akad arrafelé,
de azért sátrat a járdán nem ver,
s az utat sem teszi lakóhellyé.

A könyveiteken átrágtam magam,
mint egy mesebeli kásahegyen;
itt-ott még tetszett is a csillogás,
de hogy ezt mind magamévá is tegyem;
csak a mesékben élhet ilyen vak óriás.

Játékaitokat félszemmel néztem,
s a kezem se nyújtottam utánuk.
Mikor lesztek már felnőtt korúak,
kik nem vélik valónak az álmuk,
s kincsnek minden talált vackukat?

Nem vettem részt semmi bunyótokban,
hol mindenki az Igazságot bögte,
de ha az véletlen feléjük is tévedt,
csak a haja szála állt az égnek tőle,
hogy az ő neve mire nem csalétek!

Ahogy egy hídon megy át az ember,
én csak úgy mentem át köztetek,
nem nézve pénzt, rangot, hatalmat,
nem keresve mást, mint lelkeket,
kik nyakig szemét közt – éhen halnak!

Szállok-e, vagy hullok?

Már csak halványan emlékezem:
sok hajó nyüzsgött a kéklő tengeren,
s ragyogott ránk a nap fenn és lenn!

S mi versenyezve szélnek álltunk,
feszült a mellünk, barnult a hátunk,
s mindünket hajtott a kacagásunk.

A gyöngék hamar lemaradtak,
hajóm keményen dőlt a habnak,
s úztek, előztek a komolyabbak.

A raj megritkult, szétszóródott,
mi hang volt, elfúlt, szín elmosódott,
hej, másként boldog, ki itt boldog!

Elhagyva mindent, s tőlük elhagyottan,
irgalmatlan nagy vágtába fogtam,
s mintha más is ragadna titokban.

Nő az árboc, a vitorla szélesül,
nő a szélvész, kis hajóm repül,
s én a farban ülök egyedül.

A víztükör a végtelenbe tágul,
hajóm már a fellegekben száguld,
s a Semmi kéklík ott a ködben hátul.

A bolygók oldalt csöndben elmaradnak,
el mind az arcok, s zöngéi a hangnak,
és pisla nyoma titkos tejutaknak.

Előttem az áldott Téged-sejtés,
minden emlék szürkül, foszlik, elvész,
s még belül is hallgat a vers-zengés.

Hajó sincs már, mi magában hordjon,
vitorlává önmagamat bontom,
a Volt, s a Lesz birkóznak e rongyon.

Mi haszna már előlem elbújni,
Feléd sodor mi simát vet, mi hurkot,
csak azt nem tudom: szállok-e, vagy hullok?

Mit jelent írni?

Mit jelent írni, cetlire, lopva,
lesve, nehogy a szomszédod feldobja,
megbújva egy munkadarab mögött,
éppen csak sejtve, hogy talán nem dőcög
a papíron se, mi benned még szárnyalt,
s beletörődve, hogy sose lesz árnyalt,
csábos alakú, csodás rímekkel,
csak egy sóhaj, játék, mi a szívnek kell,
hogy az égre még mindig felmosolyogjon,
még mindig higgye, hogy a hóhér is rokon,
s mit csak kiokádsz, mint egy vérrögöt,
mi a gégedben éppen megkötött,
s megfojtana, ha nem köpnéd papírra,
hát itt van, most itt fekszik leírva,
ez a nyálkás, véres, gennyes csomó,
ne kérdezd, hogy szép ez, vagy mire jó,
ki arra jártál, ahol az ég zengett,
s vért izzadt, ki megmaradt embernek,
ki az üres tengeren hanyódva,
önszíved dobod a hideg habokba
mentőövnek, min kilihegd magad,
mert mögötted harminc korbácsos év maradt,
s rácsok mögött a tizennyolcadik,
de míg csak pihegsz, s a hangod hallik,
rímeid csengik a sötét éjszakába:
lázás vergődésed mégsem volt hiába,
még virraszt benned, még dalol a lélek,
csillagait szórja felfelé az égnek!

Vízállásmérő

(Sokadik évfordulóra)

Zúdult a jég, bömbölt a zöld-ár:
ócskaság, én a poklokig viszlek!

Megdőlt száramon réteges a sár,
ám állok! De hol vannak a vizek?

Súlyosodóban

Mint a bástyafalban egy kődarab,
bebetonozva a vak középre,
úgy ülök itt évről-évre.

Nem érzek se őszt, se tavaszt,
a nyomást visszanyomni: minden gondom,
s mind keményebbre súlykolódom.

Mi híg volt bennem, illan és fogy,
a sűrű sűrűbbre ülepszik,
s nincsenek már fémek, mik tuskóm által metszik.

Figyelem növekvő fajsúlyomat,
s elgondolom: mi tömörség van ott,
Ki csak így szól magáról: Vagyok!

Határkő

Mohos határkő, földbe süppedett,
Atyám, ím várom szép irgalmadat,
ha eljön majd a végső Rettenet,
ismerjed fel a kőben is fiad!

Ne kérjed tőlem szép Magasod számon,
egy kő nem is szárnyalt soha;
becsüld meg súlyos mozdulatlanságom:
egy hajszálnyit sem csusszantam tova!

Az elmúlt élet vadvirágos rétjét
nem várom vissza már magam köré;
az embergyűrű vonzó volt és élénk:
s velük sem játszik emlékem többé!

Nem vágyom rá, hogy múzeumi tárlók
villogtassák fényüket rajtam;
s bámész szemek, hol csípősek, hol szánók
gyanúval nézzék: meg se rogyantam?

Süllyedjek inkább ismeretlen mélybe,
nem látva közben semmit sem a tájból;
csak fedjen sár, és ne az égbolt kékje,
bár sír ott fenn az élet, bár viháncol.

S Atyám, Te áss ki majdan a végszóra,
úgy szétrepedve, sárcsimbókosan,
s mutass fel, hogy megtértem ím a porba,
de ott, hová Te tettél, meg is maradtam!

Ki voltál igazán?

Véletlenül vettelek észre
a fali tükörben.
Prothéziseddel a két állkapcsod
soha nem észlelt kilengéssel
sietve örölt.
Fölöttük két éles szem,
s egy ősz bozont.
Utálatos voltál.
Mintha egy rák, egy polip
odvába láttam volna,
mely annál vadabbul kiszedi
részét a világból,
minél kevésbé része már
maga a világnak.
Ez hát az arcod,
ezt mutatod,
s így látnak.

S ha behunyod a szemed,
csak Atyád kamasz fia vagy,
ki Annak sok-sok dolgából
biz, keveset lát,
biz, keveset ért,
s ha közbe-közbe el is kanászodik,
(hisz oly gyerek még!)
de alapjában véve
lelkes és hű, mint a tavasz.
S te örülsz neki, s szereted magadban
ezt a nagy álom-kamaszt.

S Atyád majd egyszer eldönti,
ki voltál igazán?
Az ő égi álma,
vagy valami őslény: sáros és földi?

Gaudete

Hányan tapostátok ezt az udvart,
s hogy elmentetek mind,
magam tartom már csak az Ádventet,
s ki tudja még meddig, idekint.

És ti, akik sokkal többen vagytok,
s kik sose jártatok errefelé,
nevetekben és helyettetek is
tart ez a hangtalan Roráté.

S hányan seregeltek, Bálok prófétái,
négy százan, vagy inkább négyszázezren?
S hogy sivalkoddok a bálványok körül,
míg én Őt várom, ádventi csendben.

Mert bár Ádvent van, én mégis, mégis
boldog, vidám és hálás vagyok,
dehogy álmodtam, dehogy vártam volna
ily kitüntetést, ekkora rangot,

hogy egyedül leszek: Kolbe a bunkerben,
vagy Jägerstätter a pallos alatt –
s az egész Egyházat bennem utálják majd,
s bennem fojtogatják ezek a falak!

S míg az évek súlya másokat megrokkant,
és életükben leülepszik a csömör,
én itt megérek és kiteljesedem,
s mit befutottam, zárt bennem a kör.

S Nagykarácsony jő: a Teljes Találkozás,
hisz egyedül virrasztva csak Téged várlak,
tudod, hogy fütyülök erre a cirkuszra,
s számat készítem a Hozsannádnak!

Modell

Ki szegény, önarcképet fest,
mert modellre nincs egy vasa,
s a rab is csak magáról szól,
egy élménye lévén: önmaga.

Kaleidoszkóp

Magányos kisfiú:
lábát lógatva ül egy könyv felett,
hunyt szemében őserdők, tengerek.

Komoly, hús fiatal:
aktákat forgat fenn a levéltárban,
s azt hiszi: a létben igazság van!

Magabiztos férfi:
emberpalántákat ültet, locsolgat,
ettől lesz bizonynal szebb világ majd holnap!

Tépett, űzött harcos:
utóvédnek ugrik egy gödörbe,
mikor riadt nyulak futnak csak körötte.

Kopaszra nyírt fogoly:
lábát lógatva ül egy prices felett,
hunyt szemében holt hiedelmek.

Kóbor prédikátor:
mosolyog és magában habog,
a fákról bámulják verebek, galambok.

Öreg remete:
Atyjának nyújtja a kaleidoszkópot,
Neki tán mondanak valamit e foltok.

Ez ki itt?

Reggel megborotválkoztam.
S csak néztem, néztem a tüköröt,
s azt, aki visszanézett onnan.
Azt a széles, nagy, még hajas fejet,
benne éles fényű, szürkés-kék szemek,
s vastag keretben súlyos lencsék.

Csak úgy dőlt róla a tekintélyesség.

És valóban sújt is irgalmatlanul,
s ha ölébe vesz nagyot és kicsit,
könnyük is hullik, ha rájuk pirít.
Kezükbe ad eszméket, könyveket,
mutatja, hogy melyik gomba mérges,
s a srácok magukban biztosan hiszik,
hogy atyjuk felnőtt, erős és fölényes.

Jó, hogy ez az üveg nevetni nem képes!

Mert a tükör, a régi tükör tudja,
hogy ma sem néz másra, mint egy elmerengő,
csöndes kisfiúra.
Ki rövid nadrágban dúdolva kóborol,
a sok szájas, kérkedő kamaszt
akár ne is lássa,
de ha felnőtt egyszer, valamikor,
azt hiszi, hogy bejut egy nagyszerű világba.

A régi tükör, hol csak fészülködött,
elnézően mosolygott reá,
mert tudta, hogy a durva kamaszok
felnőttnek se lesznek másokká.
S a nagyszerű világ: egy dzsungel
tigrisek és oroszlánok nélkül,
sakálok, férgek, dögevők tanyája,
kik egymást falják undorító étkül.

Azt már nem látta a régi tükör,
amin a mai csóválja fejét:
lassan már alig fészülködök
s csak egy kisfiú vagy most is még?

Egy kisfiú: ma épp oly árva, idegen,
mint mikor még rendőr se forgott
a zűrös pesti Kálvin-tereken.
Egy kisfiú, ki ma se veszi kézbe
a felnőttek koszos játék-kacatjait,
nem snúrozik lopott krajcárokkal,
s nem érdeklík új tippek, új palik.
Egy kisfiú, ki megülne a hegytetőn,
mikor az Úr a nagyokhoz szól komolyan,
mi néki magas, de hol mégis otthon van.
Ott nincs útjában senkinek,
s azzal játszik, hogy papír-csengőin
naivul kiver egy pár gyerek-rímet.
S ha az Úr a nagyokat otthagyja,
a kisfiú szelesen Hozzá szalad,
s boldog, ha ennyit kap csupán:
nem rossz, de azért ne illegesd magad!

A habot lemostam,
újra lencsén át nézek a tükörbe,
az üveg mutatja ezt a hiú maszkot,
de én téged kereslek, kisfiú, mögötte.
Te vagy az igazi, a hegytető szélén,
hadd üljek oda csendesen melléd:
előttünk nyílik a szelíd végtelenség.
S ha este téged Valaki megsimít,
tán vállamra is rátéved Keze,
nem firtatva, hogy ez az ember ki is itt?

Ne sírj majd utána –

Bennem csak szegényes tükörre akadtok.
De vissza rólam egyformán hullik a fény.
Ám annak oka mégsem én vagyok,
ha te egy kis méccsel álltál elibém,
s a testvéred egy Jupiter-lámpával.

S ha ezért most hozzám vágod a mécsed,
ne sírj majd utána, hogy milyen sötét lett!

Arc, profilban

„... az ember olyan keveset tud
magáról, ha nincs senkije, akiben
visszatükröződhetik...”

(Musil)

Mély arcodra régről emlékezem,
sima volt és komoly, mint a tiszta értelem.
Ma erős alsó ajkkal éles és kemény,
s én eltöprengek vésője zord jegyén –

s az arcod árkein magaméit látom!

Sok volt, ugye, mit a világ kérdezett,
s gond, hogy pontos legyen mindig a felelet.
S nem is felelhettél, csak önmagaddal,
nem a szád figyelték, a szemed mit vall –

így kellett nekem is kirakatban állnom!

És sok volt, ugye, a fuldokló lélek:
rohanni, húzni, mikor hogyan éred!
S mint a mentőkben, ha szól a telefon,
benned se volt más, csak aggodalom –

az enyém is innen oly szikkadt, és száraz!

S ráébredtél: mennyire magad vagy,
kénytelen, hogy mindig, s mindenkinek adj,
mert ha kicsúszik kezedből a köté, l,
a vödör a Világút fenekére ér –

s ami odahullik, minket terhel már az!

Érhette az arcod könnyű, szálló tréfa,
gondtalan merengés, mosoly, ha csak néha?
Játszhattál kutyával, gyerekekkel, felhővel,
daloltál gondtalan, magadban menően? –

Én se dalolhattam ennyi örült között!

Te is láttad, ugye, napról-napra:
belülről sötétül el az ember arca,
s hogy álladon a hús megereszkedett,
róla olvashatni ezt a keservedet –

hát az én arcom mibe öltözött?

Minek mondotok engem?

Szürke felhők vágtattak az égen,
s az Idő gúnnal heherészett felém:
mondd csak, te lélek, minek tisztelnék
téged az emberek a földtekén?

S felnyílt a szám, mint fölfakad egy seb,
miből véres genny helyett szavak ömlenek.

Mikor még tanultam az Isten egyszeregyjét,
bennem a merev kishülyét nevették,
ki kétszer kettőre mindig négyet mond,
pedig azt nem éri se a baj, se a gond,
ki urak és vigécek között
egyszer hármat rikkant, máskor meg ötöt.
Hisz Evangéliumra csak nem lehet
bazírozni a földi életet?
Az Írásba nyakig merülhet a vaksi,
node azért: aliter in praxi!

Így aztán engem is zsidónak suttoztak,
mikor zsidót ütni nagyság volt, s bódulat.
S mikor azt se tudtam, hol, mi fán
terem a BBC – én lettem anglomán!
Majd meg gyorsan kleriko-fasiszta,
ki tücsköt-bogarat „követelne vissza”,
mikből egy szemernyi se volt nekem sose,
s nem is güriztem értük, régen se, most se.

De már záporoztak csőstől rám a vádak:
hogya az Őrülnék szedtem katonákat!
Voltam kém, lázító, összeesküvő,
kis híján akár leánykereskedő,
s homoszexuális, hisz kész bizonyíték,
hogya ágyamból a nőt ki nem cipelhették,

márpedig ők tudják, hogy vagy így, vagy úgy –
s gúnnal dörrentek rám: ne hazudj!
Mert köröttem az egész boszorkányszombat
csupa jellem volt, gáncstalan lovag,
s én hazug, szélhámos, ifjúságrontó,
„titkos nyomdában” bősziült parancsnokló,
ki kamaszokat szédít fegyveres hóbortba,
lázás röpcédulák tízezreit szórja,
a megveszekedett sátán maga –
vagy tán egy hiányzó kerék csak a baja?

Biztos távolból álszent rokonok
kézdörzsölő hada viszont így motyog:
hiszen jó, jó, sose akart rosszat,
de a középutak, azok aranyosak!
Minek a vonalat oly élesen húzni,
kissé meg kell hízni, kissé megnyugodni.
Hiszen a veríték csorog a hátunkról,
hacsak nevét halljuk innen a távolból,
mert fel is borulhat kispolgári létünk
azon, hogy egyszer vele együtt éltünk.
Imádkozni se merünk már érte,
hogy az Úr ragadná akár fel az égbe,
csak emészthessünk a sörös krigli mellett,
ha Nubia vadja egyszer nyúlnak ellett!

Így szólnak felőlem, nagyhatalmú Idő,
a múlt, a jelen, s ki tudja hogy a jövő.
S a ráncos képű Idő tovább vihogott:
hát nem sok szépet mondtak el rólad,
de szólalj meg te is, Örökkévalóság,
mi az árfolyama ennek a fickónak?

S a világűrből bosszús szózat dördült:
tudd meg, te Időnek fogatlan banyája,
porod is széttúrják a Semmi férgei,
mikor őneki még izzik majd a lángja!

Idő, a testeden mécses-sor fut végig,
kik tartják a lángot: arccal, mellel védik,
s nem is ismeritek az árva lelkeket,
kiket megfojtotok, vagy csak kinevettek.
De hogy ők sorban a kapuimat érik,
derekuknál fogva emelve az égig,
fáklyaként tűzöm falaimra őket:
az egyetlen érték, amit kapok tőled!
Végtelen csarnokom lángjuktól világol,
s tőlem kapják nevük, nem a perc-világtól!
Őt is kuvasz-falkád bárminek ugatja,
ember volt csupán, s az élő Isten papja!

Szürke felhők vágatnak az égen,
az Idő gúnnyal váltja havát, lombját,
és én csöndben, mozdulatlan nézem
öt szál ócska, rozsdás rácson át!

Bagoly mondja a verébnek –

Olvastam egy-két nagyokos palit,
akik kajánul nevettek azon,
hogy milyen egyházellenes valamik
a Canterbury mesék, vagy a Testamentom.

Egyháзамért nyolc börtönt laktam végig
jóval több mint másfél évtized alatt;
de ha rímeimet majd így kiherélik,
hűségemből csak egy eretnek marad.

Még szerencse, hogy a próféták is mind
gyanús eretnekek voltak egy kicsinyt,
utálva azt, ki tán hisz, de nem él;

s ki ma a papokat lángolva szidja,
épp az Egyházért emésztheti kínja,
ami nem ruha, de lélek, s meleg vér!

Fazék-sors

A világ egy szédületes tűzhely,
hol milliónyi fazék rotyog,
s a lelkek, családok, nemzetek
itt forrják ki önmagukból
az illatokat, s a mérgeket.

A konyhán az Úr a főszakács,
kit tűzre tesz, kit lehúz onnan,
ahogy az ebéd megkívánja.
De ha a kukta beleronthat,
a sátánfinak hízik a mája.

Szegény szilkém folyton táncol
a láng hegyibe, s le a tűzről.
A Szakács nem tart még tisztának?
Vagy tán a kukta reménykedik,
hogy azért még – lekozmalhat?

De jó lenne!

De jó lenne kicsinek lenni újra,
s most nem félni, mint akkor féltél,
dermedten, megbénulva!

Ha még egyszer lehetnél iskolás diák,
de úgy, ahogyan ma álmodod meg
a diákot is, meg az iskolát!

Ha Atyádhoz újfent szegődhetnél,
meztéláb, csöndben, s ugyanoly forrón,
jöjjön bár tavasz, vagy rideg tél.

Ha ma mennél ki először a Földre,
hangtalanul, csak a Magot szórva,
s mit se bánnád, hogy a konkoly nő-e?

Ha ma vennéd kézbe először az Írást,
és Tamást, Ottokárt, Ágostont,
hogy ne csak vedd, olvasd, de értsd is, és lásd!

Ha este elkezdhetnéd újra a napot,
s kezdhethetnéd újra az egész életet,
más tollal írva tele régi lapod:

ez lenne az igazi, ez lenne, biz, jó,
ha a gyümölcs érett zamatával
nyitna ki a tavaszi bimbó!

Út és útjelző

Könnyű neked gúnyolódnod,
hogy én milyen sáros vagyok.
De az út visz valahová,
míg a jelző ott, ahol áll,
rohadni is megrohad ott!

S én mutatom, hogy sáros úton
árokba fordul kocsí, ember.
S ez igaz marad akkor is még,
ha köved már csak gyom veri fel!

Láttelelet

Tán addig voltál ifjú és bohó,
míg észre sem vetted magad.
Ma úgy vizsgálod minden porcikád,
mint készen álló diplomamunkát –,
hogyan megvénültél, ebből tudható.

A kék szemed:
acélos tiszta, mély, fenséges rengeteg,
tüll-függönyön épp átderengő fél-mosoly,
bizalmat kér, bizalmat ad –,
s behunyva őket mindezt nem lelem sehol!

Ott belül
egy csendes gyermek olvas, dúdol egyedül,
az Atyjáról szó álmokat, ki messze jár,
rajzol magának hű testvéreket,
– csilló meséknek tünde képeit
és próbálgatja: leckéjét vajh tudja már?

Felugrik majd, s szemed mögött
kitár egy súlyos vaskaput,
s a hűvösen borzongató, szikrázó agyba jut.
Szomjú agyad:
mily fűszeresen illatos, hűs nyári éj,
és benne hány bimbó fakad!
Felette égnek milliányi csillagok,
s velőd végső szférái fent
a sarki fényből húznak bűvös kárpitot.

A gyermek bámul, s hangtalan töpreng:
ha szól az agy, miért hogy mégis oly sután gagyog?

Merengve száll egy liftbe most, és elnyeli a vaksötét,
de rátapasztja csakhamar rőt szívfaladra a fülét.
Kamasz szíved:
ezernyi zugát nem járhatta senki meg!
Atomerőmű jár, lobog benn szüntelen,
félelmes, izzó, robbantó csudák,
hol forr a düh, a bánat sír, szeszélyek égnek, s ösztönök,
mind fájva marja önhúsát,
és fül legyen, mi észleli,
hogyan benn valami sercegőn zörög.
A gyermek félve megsimítja csontkemény falát:
mi lenne, jaj, ha nem volna e gát?

Majd elmerülve megy tovább gyalog,
s kijut tetődre, szélső bástyafok.
Mint Semiramis függőkertjein,
ó mennyi rügy, virág, illat és mennyi szín!
Erős tenyér:
csak ápol, szolgál, óv, segít és felnevel,
akihez ér.
Kehellyé mélyülő lejtős húsán
üresen áll egy csöpp sarok-szeglet:
ott virított az a tulipán,
kit Atyja már magához vett,
nincs virág, mi elfoglalná azt a kis helyet!
Itt is, ott is hervad egy-egy tű,
s a gyermek gyomlál, öntöz, míg az este jó.
S a mélybe hulló Nap nyomán
lidérc, rém, villi, boszorkány
a láthatáron körbe nyargal ezrivel.
A négy lovast, a Jánosét
itt milliószor milliónyi váltja fel.
Körötted zúg az örült kavalkád,
s a néma ég nem pillant le
se rájuk, sem terád!

A gyermek borzong, fáradtan felkél,
és hunyt szemével hunyt szemedbe csöndben visszatér.
Az asztalához könnyes szemmel ül,
s tükrébe bámul felnőtt-egyedül.
Göndör hajában észrevesz
ti megcsillanó őszesek,
s a gondtalanba fájón visszanéz.
Magát nem járta akkor körbe,
s Atyjának egyre csak köszönte,
hogy kis világunk tüskés bár, de szép!
Még akkor ifjú volt, s bohó;
a bogáncs – hitte – kék virág,
s ma tudja már, hogy még az is csak
embert verni jó!

Erő

Igen! Erő lüktet bennem,
és tágmellű öntudat énekel,
s minden ágyú- és bombátokra,
ha csak egy gumi csúzlival is,
de szívem mindig ráfelel.

Csak nevetem
ezt a ti zörgő-börgő erősködéseket!
Hát mondjátok:
lelkem egyetlen dobbantásával
a Marson vagy a Tejúton legyek?

Egy egérlyukba dugaszolnátok
az orkánt, mit bennem a Lélek kavár?
Hisz titeket is felkap,
és úgy pörögtök benne,
mint mindig is pörög viharban az avar!

És azt is jól tudom,
hogyan érzitek az Erőt,
fogvacogva érzitek;
életösztönötök szűköli benne
a rátok váró végzetet!

Hisz hanyatt-homlok taszít titeket,
mint hegynyi mágnes a neki meg nem felelőt,
de húzza is az embernyi embert,
mint villámot egymásból a felhők!

Meg tudtok a villámmal alkudni?
Ki tudtok előle térni?
Ki tudjátok várni?
Hisz idejét is önmagában hordja,
s mikor késik, csattanóbban vág ki!

De azért nem én vagyok az Erő maga!
Csak tüze, mi a Vezúv torkán kilövell.
Tömjétek be, fojtsátok meg a krátert,
s a robbanásban majd találkoztok
a Lélek igazi Erőivel!

Arcképem alá

Ahogy itt most nézzük egymást,
ha még vagyok, s ha nem leszek:
csak mi élünk itt a földön,
s most csak veled beszélgetek.

Máskor más is nézhet engem,
olvashatja e pár szómat,
de ebben a pillanatban
egyedül csak neked szólnak.

Ha derűs vagy, mint szeretném,
ha csalódott, kiúttalan,
gyötrött, félő, keserű is,
hallhatsz még a rímharangban!

Földi, s földöntúli távol
beszédünket már elnyeli,
de a harang azért hallik,
ha a szíved nincsen messzi!

Énbennem is az harangoz,
s bólogatja most is feléd:
megszületett – feltámadott,
csodás Benne, csodás a Lét!

S ha nehéz, ha friss időben
ez a zsongás felkél benned,
végy észre, mert úgy, mint egykor
itt mosolygok temelleted.

Koponyám körül

Homlokom két tenyerembe simul,
sejtelmesen kúszik rajta tíz ujj,
meg-megáll, tapogat,
gödröket meg dudorokat,
lassan hátracsúszik a fülem mögé,
s a nyakszirten rezzenve összeér.

Úgy vettem kézbe, mint kelyhem kupáját,
s bár itt nincsenek, kik a Bort innen várják,
megbillentem mégis:
te velő benn, s te vér is,
meddig rezegtek még a bilikomban,
s hogyan, s hová ömlötök ki onnan?

Két oldalt két sima halánték.
A reccsenésüket majd hallom talán még,
mikor egy sárhányó, vagy kerék,
kimondja fölöttem, hogy elég.
De vajon azt is végigmotyoghatom majd:
s ha mégsem elég, Atyám, tedd hozzá e sóhajt!

S most hátul, hol a fej erre-arra forog,
ujjam hegyével egyet koppantok.
Itt lesz a lyuk, amit kivés
egy csattanó tarkón lövés.
Pecsétet ütve éltem aljára:
nem volt eladó – ez hát az ára!

Vagy a kór láthatatlan hangyái velőmet
majd észrevétlen hordják ki,
ahogyan Kínában még nemrég
végezte a rab sivár életét.
S az élő boltív majd lassan összeszakad
önnön úrének nyomasztó terhe alatt?

Koponyám körül a kéz tovább motoz,
ide is, oda is találatot oszt.
De választ arra nem kapok:
ha szétestek mind a varratok,
kisepri az Ötvös a tört cserepeket,
vagy talán, talán, talán
összerak belőlük egy ragyogóbb kelyhet?!

Reggeleim

Én úgy serkenek minden reggel,
érzem, hogy csak most indult el
a ritmus bennem, s a szívverés,
s a vizek fölül még szállni látom
a Lelket, ki itt járt hajnaltájon,
s belénk lehelte az ébredést!

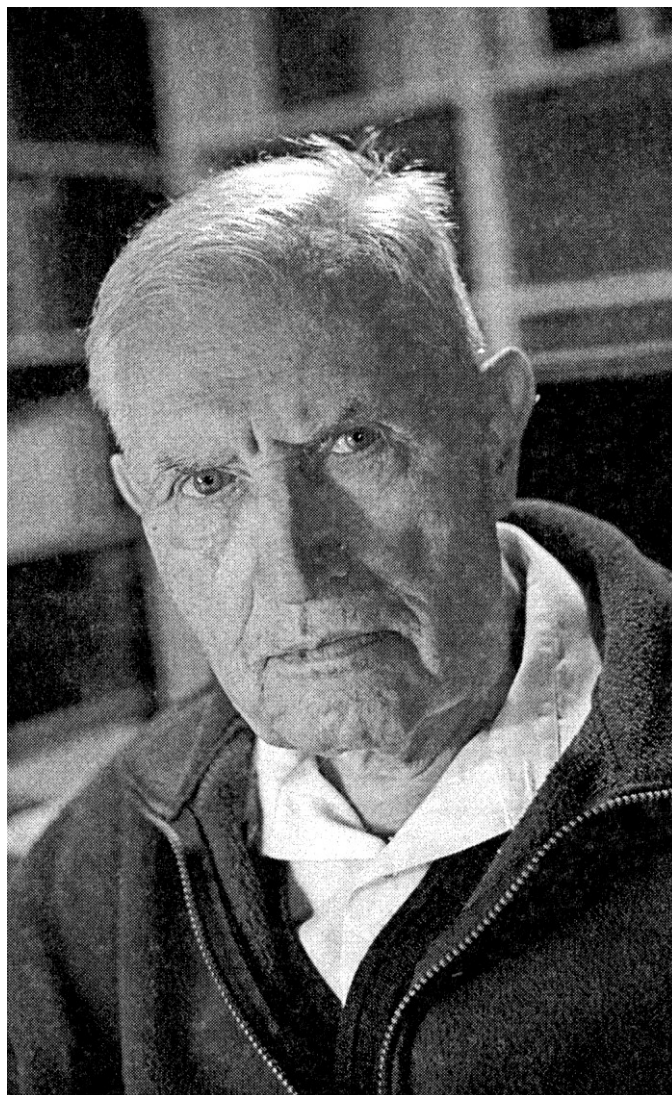
Vázáimból sorra kidobálok
minden tegnap-még-szép-volt virágot,
csak most bimbózik az igazi!
Ma telek meg én is ötlettel, verssel,
ma lesz belőlem ember, végre ember,
s nem az a fonnyadt tegnapi!

Az oldalban is csupa bimbót lelek,
s nem mocskolják be dögök, legyek
a fenyőzamos levegőt;
s mind olyanok lesztek, leszünk,
mi már tegnap meghalt, megszűnt,
de itt élt az első bűn előtt!

Nekem minden reggel harmatos,
a szellő kacagva rám csapdos,
s én, szemem nyitva, visszanevetek:
ma meglessem a harangvirágot,
s ha kisimulva kéklik, tátog,
a lét tündére ott lebeg!

Aztán dél lesz, forró, bágyadt,
égetnek maró dühök, vágyak,
harangvirágról szó sincs már;
s ha az est kapuja megcsikordul,
s az első csillag fönt kifordul,
szívem már csak irgalomra vár!

De mért szívódik fel a harmat,
a virágok mért fonnyadnak,
mért törik meg szívemben a tüzes bor?
S ha szólt reggel a Veni Sancte,
mért lesz abból mégis este,
mért lesz mindig Confiteor?

Önéletrajz

Mint a hüvelyéből kihúzott penge
szisszenve villan, fenyegetően csengve,
olyan vagyok ma!

Pedig voltam ifjan zárt fenyőtoboz,
mi száz pikkely alatt száz magot hordoz,
magába merülten.

S voltam tavaszi gally, bimbós, virágos,
sajnáltam azt a szánalmas kisvárost,
és szerettem is.

Majd fa lettem, kemény, mankónak való,
nyugodt és biztos, támaszkodni. jó,
s aki csak segít.

S most penge vagyok, hüvelyéből rántott,
összehúzott szemmel nézem a világot:
mit csináljak vele?

Neked létezem –

Ugye, hogy mennyit fecsegek,
ha magamról, ha a tieidről,
de alig van szóm Hozzád és Neked!

De Körötted az apostolok sem szóltak!
Jakab, Barnabás, András:
nincs tőlük egyetlenegy mondat!

Csak Péter lobbant, a szalmaláng,
még János is, az elérhetetlen,
Kebledre borulva, némán néz le ránk!

Hát tőlem vársz akkor szépet és nagyot?
Egy üres zárkában állva
létezem Neked, és hallgatok.

Tükörben

Milyen hétköznapi, egyszerű,
problémántúli az a kékszemű,
komolyan mosolygós, őszülő
arc, mi a fényképedből néz elő,
vagy a tükrödből, reggel, borostásan, –
de kinyitnám, hogy belül lássam,
mert dühítően idegen vagy,
te magadbiztos, lehiggadt maszk.
Hol van rólad az a rengeteg
törés, zúzódás, mit a fergeteg
évtizedek alatt sulykolt beléd?
Hazug szemedben nem ég, nem ég
a riadt, kitérő, sok félelem, –
az ösztönt, vak gögöt hol lelem,
a törpe lélek hol bujdokol,
nem fintorogsz az undorodtól,
hisz függöny vagy csak, árnyék-lárva,
hallik mögüled a zokogása
egy kifütyült nagy-nagy művésznek,
te szutykos vászon, foglak, s letéplek,
akarom látni, mi ásít mögötted –

– ifjú, hegyi zúgók csörögtek,
kavicsok közt, zöld moha-szőnyegen
mentél az élet elé, fölényesen.
Oly megfeszülő akarással,
a Mindent fogni, megtudni lázzal,
ahogy egy húszéves tud lelkesedni.

A csobogás elhalt, s nem maradt semmi.
Csupán a szellő játszik neveddel,
messzi rokonait lebbenti fel:
álmodnivalóan hősök, szentek,
kik mind ki is teljesedhettek
volna ezen a sima arcon –

ha magad adod oda a harcon,
mint ez a középkori király,
fáradtakkal a lábainál,
kiknek emésztette belül a gondja,
míg benned reszketett szűkre fogva
a polgári lelkű aggodalom –

vagy bévül a klastrom-falakon
ez a magába merült szürke barát,
hunyt szemmel nézve a Lényeget, magát,
s ha szemed száraz volt, s arcod merev
hogy másokkal együtt zokogj, ne vess,
csiholtál volna több erőt magadból,
hogy Feléje szárnyalj, s a magasból
egyszerre vedd el minden gyötrelmüket, –

s akkor sem mozdultál, te süket,
hogy az Idők fekete-rőt bakója
választottakat toborzott bitóra,
pedig a Szóért adta többszáz éve
fejét nevednek legifjabb testvére,
London egyik piacán, valahol –

– a sok nagyszerű kosztüm alól
szikrázva tüzelhettél volna,
de beültek a széksorokba
csámpás földi mocanásaid,
s átsámcsozva a hígat, talmit
megbuktatták a művészt, a lelked –

– s ha sírása már elcsitult benned,
azt hiszed: nyugodt lehetsz a képen,
örjöngj, lázadj, te elveszett énem,
nyúlj a tükörbe, s verd azt ott pofon,
hogy minden mélye felfakadjon,
s kiáltson csak fel az égre:
hívjatok újra a függöny elébe,
s eljátszom néktek London piacát! –

Csak pillanat –

Csak pillanat volt, amíg játszottál
bölcshód és iskolád között,
csak szusszant egyet a nagyvilág,
s könyveid felett az új háború
a régibe beleütközött.

Lélegzetnyi volt a nyugalmad,
mielőtt az ököl rádcsapott,
s vánszorgó percek, s órák után
a tespedő börtön-öröklét
eltűnő nyomát sem láthatod.

Hogy megborzongatott még Reggel
a szellős, messzi életút,
s már óaranyban itt az Este:
a szélvihar az óceánon
egy lehelettel általfűjt.

A világod is: halk percenés
valami titkos óraműben;
de az ingó-lengő zűrzavaron
itt is, ott is át-átpiheg
egy időtlen Szív, lüktetően.

Együtt. 1973–1977

Férgek

Mint a férgek, úgy nyüzsögtök körül.
Neked már szádon, szemedben ott ül,
hogy a magod is szeszben fetrengett,
mikor egy korcs méhben kapott helyet:
lapos a homlokod, lenőtt a hajad,
egy hülye, s egy állat pázrik a bőröd alatt.

Mint a férgek, úgy körülnyüzsögtök.
Kölyök se voltál, s már mindenki ütött.
A pofonoktól állad ma is ferde,
combodat a szíj foltosra verte,
míg belőled nyomott, kivert vad nem lett:
ágyadból éjszaka csorog a vizelet.

Úgy nyüzsögtök körül, mint a férgek,
mert mikor tested szőrösre érett,
mostoháid gúnnnyal löktek üzekedni
utára, fészerbe, a mezőkre ki:
éhes szemed ma is vetköztet mindünket,
s egész testedben csak egy nedű lüktet.

Körülnyüzsögtök ti férgek, ti, ti,
agyatok csak sárlik, vagy eszi a krimi.
Ha könyv, ha muzsika, ha lélek,
kiröhögitek: süket beszédek!
Az igazi, mivel fog és köröm bír –
azt is gyűlölitek, ki helyesen ír!

Körülnyüzsögtök, mint a férgek, úgy:
se gerinc, se velő, se vér, csak húgy,
se igen, se nem, csak nyerítő bók,
éveik férfiak, ők maguk hernyók!
Hol az az apa, elnök, király, várúr,
kit mindje ki nem szolgál – s el nem árul?!

Ám, ha én viszolygok, hogy a gomoly ronda,
Angyalom, hogy nézel te az én arcomra?
De nézd csak heréjük, csípőjük, púpjaik,
s mondd: az embernyi nem én vagyok itt?!
Mint ragyogó, nyúlánk, pároszi márvány
szökkennék Feléje, két karom kitárván!

Vagy ha, mint én őket, te úgy röstellsz engem,
mi furcsa vakság van az én szememben?
Hogy köztük magamat olyan másnak látom,
bár hű testvérnek, de oly felettük állón.
Mért vannak ők ott, én itt, ha így van,
s ha nem, mi igaz, mi hamis a kínban?

Ők se férgek, vagy én is az vagyok?
Újra, s újra mérek arcszöveget, alakot.
Hogyan tűrhetsz meg egyáltalán
csak egyet is belőlük, Atyám, Atyám?
Hisz reszketek, míg egyetlen tekereg:
nehogy reggelre feregnek ébredjek!

Őrült szemek, lötyyedt izmok közül
villanok ki, mint kagylóban ha gyöngy ül.
Ujjam gerincemen futkos nyugtalan,
de nyálkát nem ér, vissza csontról pattan.
Csigolyáim: mint egy gyöngysor szemei,
mint a rímek, ha ajkam egy versem pergeti.

Már megnyugodnék, de a kagyló szótól
a feregundor újra végigborzol.
Nem tűröm, nem bírom, nem akarom,
ha nem vagyok az, s ha ez csak az én bajom,
de Atyám, gerincnek, vérnek Istene:
undor belőlük bár egyetlen pete!

Ha szemem nyáladzó szájukra téved:
gyorsan megtörlöm titkon az enyémet.
Szíjjal csíkozott gyerekkorát hallva,
hátról hitetlenül tapintok magamra.
Atyám, milyen féltett fiad lehetek:
szele se ért, mi verte testvéreimet!

S testvérvoltunknak ez a bizonyossága:
rájuk így lassan énrajtam is ráгна!
Gyönyörrel mutatom sima szépségemet:
mit eddig védtél, prédává nem lehet!
Atyám, az utolsó órán könnyörgök:
féregképében kísért itt az ördög!

Ujjaim, mint Dürer imádkozó keze,
kérve, kapaszkodva nyúlnak felfele.
Simítsd ki mindükből a gyulladt fekélyt,
becézd a bőrünket, míg lélekkel lesz szép.
S ha aranylón ébreszt nyári reggeled,
úgy ébredjünk majd: eltelten Veled!

Kebledre borulva, egy angyal testével –
s még ezt a verset is tépjük akkor széjjel!

Béke

Vasárnapi béke,
oly szívfájdító mély,
itt benn csönd, és odakinn
napsütötte késő dél.
Egyetlen nyárfám lassan ing,
gerle bűg, és pittyeg a pinty,
s én merengek, nem vágyva semmire.

Oly kevés, ami körülvesz,
és ki is elégít teljesen:
ebédre spaghetti volt,
s estére majd sajtot eszem,
egy papírdarab, tollam, pár könyv,
s egy ablaknyílás a falon fönt,
amin át összerosolygunk az éggel.

Hogy mire tudtok ti összeizzadni,
s aztán elverni milliárdokat,
mialatt köztetek a hypertónia,
az érszűkület, s az infarktus válogat?
Vagy bennem ég ez a bűnös és gyanús,
hogy nem vagyok csupán pusztta hús,
s dühöngtök, mert fölfelé vágyom?

Diónyi fájdalom

Nem voltunk sokan. Csak pár gerezd,
de biztos, kemény héj mögött.
Kívül a világ: vad is, meg rest:
rohadt, okádott, s dühöngött.

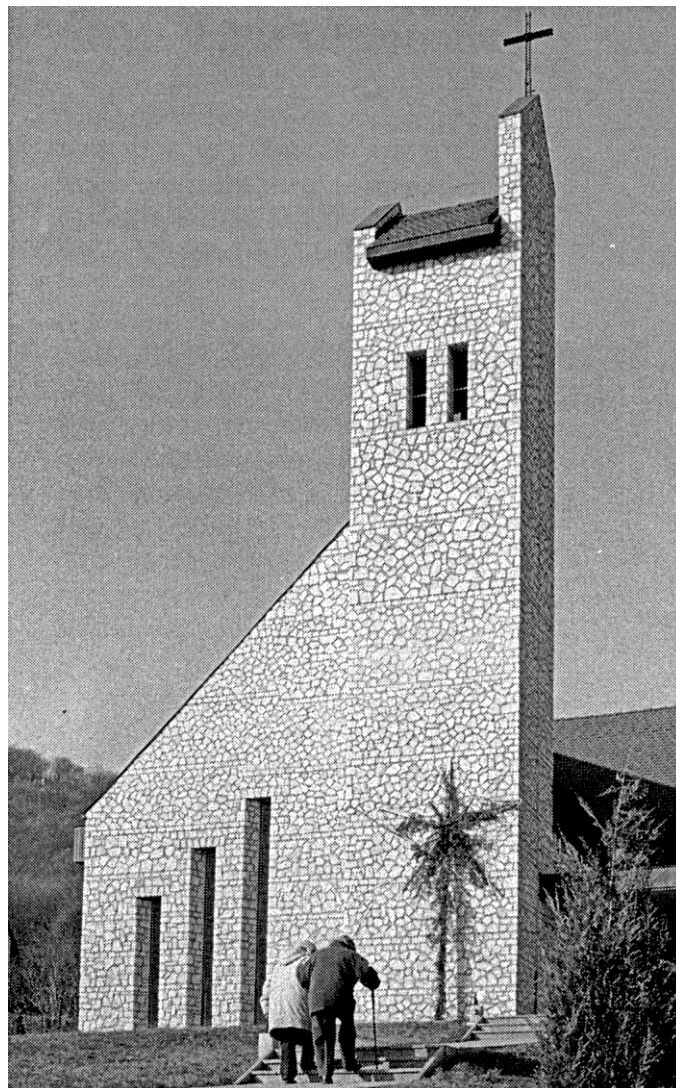
Már csak magam vagyok. A többi
önmagáért régen meglakolt.
A sár lassacskán mindenünk előnti,
s a héj – csak volt.

Százszögű kristályok

Mily könnyen bújnak a Te virágaid
egyetlen színes, illatos csokorba,
mit egy ölelő kar magához hajlít.

S mi miért vagyunk százszögű kristályok,
mik felsebzik a markoló kezet,
s egy se simulna a másikához.

Virágaidnál százszor szegényebben
mi mereszt oly élesen belülről,
mi feszül az emberi szívekben?

Én is köszönöm!

A görög bölcs egykor, megöregedve
a sorsnak, isteneknek köszöngette,
hogy hellén lett, nem barbár Ázsiából,
s nem is barom, mit terelget a pásztor,
sőt Sokratessel együtt élhetett!

Sok mindent én is így köszönhetek:
nem vagyok pun, asszír, perzsa, de hellén:
száz lázas pogány közt higgadt keresztény.
Nem csordalény, sem individualista,
nem ültek rám bős germán ködök,
nem egzisztencialista, ateista,
sem l'art pour l'art-al ötvözött.
Nem bánt a metafizikai szorongás,
nem emészt a világűr feletti láz,
a fehér faj, vagy az ember jövője,
s hogy minden értelmetlen, relatív,
a non-sense és a non-figuratív,
s hogy Godot egyszer megjő-e?

Hadd köszönjem azt is, hogy nem lettem állat:
nem birtokol semmi „titkos szolgálat”,
nem lettem bankár, diktátor, kuli,
otthonom nem egy őserdei putri,
nem lettem strici, se százalékba rokkant,
vagy sörön, tévén, mozin édelgő,
mindenki lakája: gerince-roppant,
harisnyaszárba garas-gyűjtögető,
se ökölrel versenyző hústorony,
vagy olyan, ki az agyát adta el,
se aposztata a forró frontokon,
se ki rablógyilkosként vezekel.
Nem lettem a százmilliókból egy,
de vándor, ki a pusztán Nyomaidon megy!

S hogy együtt élhettem Ágoston-Tamással,
Danteval, Peer Gynttel, Babits Jónásával,
Jeremiással, kit Werfel mutatott be,
Ottokárral, kiből zúgott az Ige,
Le Fort-al, Bernanos-val, Schapperrel, Undsettellel,
az édesanyámmal és testvéreimmal,
fiatalokkal, kik előttem ültek,
s hűek voltak, forrók, s egyszerűek,
az utcák annyi szürke emberével,
kik, mint az elektron fent a szférákban,
üres űrben, de ezerfokos táncban,
izzón égtek nappal, s égtek éjjel.

De akiket **ők** mondanak nagynak,
azoknak, látod, Sokratesem,
még a nevére sem emlékezem!

Köztük vagy

Egy tűzijátékpatronban
együtt szorong az eljövendő nemzedék.
S amint az Úr a Lét sötét úrébe ellövi,
a patron fénycsóvás, izzó tüzekre gyúl.
Sok milliónyi színes csillaga
kacagva vág a bársony éj sötétjének.
Egymást előzve, versenyt futnak szét,
tüzelve, ingerelve, s irigylve másikat,
de lelkesedve, s felhevülve is a szomszédon.
S kórusban zengik biztos hangjukon:
ím, itt vagyunk, eljött az új világ,
és győz a fény, a lélek, s győz a tisztaság!
De közben már a pályaívek szertehajlanak,
s az alsó görbék kis sziporkái
az egyre feltörő csóvát fájongva szemlélve,
részvét- és észrevétlenül csöndben kihunynak már!
Dandárjuk még tovább süvölt,
egy pillanatra, mint egy álomkép, talán megáll,
és máris hullik, hullik, hullik minden szerteszét!
Most már minél tovább vibrál egy szikra még,
annál inkább belátja: minden értelmetlen volt,
s lidérc volt csak, ha volt az álomkép!
A véghetetlen űrben egyre inkább egymaga:
mi otthonosnak látszik most a patron fojtott belseje!
Az értelmetlen út végén csak ostobább fejjel
mind nagyszerű az egykori sok tróger osztálytárs!
Csak még egy végső pillanat, és feldereng benne,
hogyan hátha nem a játécsillogás minden,
s a pillanatnyi külső álomkép helyett,
jaj, legbelülről kellett volna csillaggá lenni,
mint itt, s amott a tenger csillag-szem
az ő gyorsan sötétülő feje fölött!
Ó, mennyien vagytok, s mi szépek mind!
S mily ostoba is voltam, én!
Zuhantában még látja, hogy közelg felé
az Irgalom két összezáruló Ujjának lágy hegye,
majd érzi: lassan elcsitul a dőre, vak futás,
s kihunyva köztük, most először önti el
a Végtelenből áradó Hajnal nyugalma őt!

Vadak között

Mint az ősi indián törzsek,
ők is a hold véréből származhattak,
mert az emberek velük mitsem törődtek.

Nem sátrakban laknak;
furcsa, rácsos, irgalmatlan falak mögött,
s nem tudják, hogy mivégre vannak.

Régóta eszem manióka-kenyerük,
van, ki így hív már: édesapám –
szívesen aludnék a földben is velük.

Öcsém

A rács túloldalán áll és mosolyog,
nektek rólam beszél, s nekem rólatok.

Jól ismeri a félország börtönét,
hová a rabló vitt, mindig eljött még.

Udvarias, hűvös, halk és nyugodt,
nem fél, nem hőzöng, és sosem nyalizott.

Mint sakktáblán a magányos csikó:
megfontolt, szívós, de lép, ha lépni jó.

Az egész rokonságnak ő a tengelye:
ki itt, ki ott kapaszkodik bele.

Egyszerűen hordja mindenki gondját:
eljár és harcol, bár maga hasznót nem lát.

Nyilván ettől oly friss és egészséges:
nem sarokban rozsdál, kényes munkát végez.

S mert a felkentek másutt lakomáznak,
ő jelenti nekem a Világegyházat.

Kit velem együtt az útszélről hoztak,
mikor a hívottak elővatosodtak.

Habár más az út, amelyen járunk,
egy maradt a célunk, és egy az álmunk.

Ha felcserélt volna kettőnket a Gazda,
nem lenne kisebb belőlünk a haszna.

S így ha nem is hord Kulcsot, és Botot,
tán többet nyit fel, mint némely kulcsosok.

S ha **előttük** menne Atyja örömébe,
szippenve kérdik majd: hát ez meg kiféle?

Lacinak

A könyv előttem Góliátnál nyitva,
s míg elgondolkodom,
lágý, ifjú arcod nézem, amin még csak
a szemüveg rokon.

A Góliátnak én is nekimentem,
s felül nem ő maradt,
de rút fajtája minden évtizedben
újból erőre kap.

Te hol leszel majd egy vagy két év múltán?
Lapulsz egy fal megett?
Vagy mész mosollyal, tiszta magabízón,
mert földre döntheted!

Én nem dugnálak páncélba, mint Saul,
de várom izgulva:
mit csak Őtőle kaphatsz, senki mástól,
lesz nálad Parittyá?

Megbírsz magaddal jobban, mint nagy őköd,
ha férfi lettél már?
Hisz majd magadban téged is naponta
új Góliátod vár!

S felgyúlsz-e még, ha megvénülten látsz majd
készülni új fiút?
S reméled azt, hogy nálad sokkal-sokkal
szebb győzelemhez jut?

Nem érted ezt? Se baj, majd egyszer később!
Most nyúlj a Kő után!
És fuss előre! Hátul ott a gyávák,
s szemközt az Ős-Titán!

Katkának

A nylonod, s rajta a sok kis virág
már itt van az asztalomon,
s feléd üzenek azok szirmain át,
amíg kenyerelem berakom.

Nos, kis Kati, hidd el ezt most te nekem,
az életünk ennyi csupán:
így nyílni virággá, ily szép színesen
az Úr kenyeres asztalán!

Márti iskolába megy

Indulj el, Márti, iskoládba,
először indulsz arra ma,
s most ez lesz, évekig eljárvá,
kis életednek tartalma.

Mikor sapkádra hópehely száll,
már ismered a betűket,
kis ujjaid közt töltőtoll jár,
táskádban könyv lesz, meg füzet.

Arany kapuit tárja néked
a szép, a csábos nagyvilág,
míg elbűvölve látod, érzed
a fonséges harmóniát.

Ó, Márti, Márti, irigyellek,
hogyan vár rád, friss öröm;
de mondd, ha raktáraid telnek,
szólsz így is majd, hogy köszönöm?

Az arcodon megőrzöd végig
a szép mosolyt, csodálkozást,
s ott bent a gyermeket, a régit,
a mindörökre iskolást?

Vagy elcsábít néhány beképzelt,
üresen kongó pöffeteg,
ki nem tudott mást sok eszével,
mint lassacskán örülni meg?

Ne szédülj, hogyha hívogatna
betű-lidérccel a mocsár;
csak rothadásra, nem kalandra
buknál, s elnyelne ott a sár.

Ne higgy vakoknak: letagadják
a rétet, szellőt, csillagot;
betűnek, könyvnek fordítottját
bazsalva mondják: sár vagyok!

Ki lélek lesz, virágként tárul, –
s a könyvek mind ezt tükrözik,
csak útnak rakd, ne barrikádul
betűid kockaköveit!

Mint ujjadról küldöd a lepkét
a szép magasba: pille szállj,
e rímek dolga, hogy hessentsék
könyvek felé a lelked, Kisbogár!

Hej Idő, te lompos, vén varázsló –

Sanyival csak itt találkoztam.
Jó félfejjel volt nálam magasabb,
borotvált álla kéken csillogott,
s bátyjáról beszéltünk egy nap.

A báty? Egy izgő-mozgó kis kukac,
az arca csupa nyíló értelem,
a második padból vigyorog reám,
most már örökre tizenkét évesen!

Mert akkor kapta fel a forgószél,
és letette valahol Nyugaton,
huszonévesen a tüdőrák talált rá,
s többé már sosem láthatom.

Nagy ég! Felnőtt férfi már az öccse is,
ő meg végére ért az egész útnak,
s én észre se vettem a szemeket,
mik a homokórán közbe lehulltak.

Csak álltam, mint egy régi pillér,
nehézkesen hordva terhemet,
én se mozdultam, az se könnyült,
s így nem zavartak a hulló levelek.

De a pillértövön az embersarjadék
csak-csak kihajt észrevétlenül:
amíg állok, rovátkák gyűlnek rám,
s mit a sarjak nőnek, én hordom jegyül.

S míg „én”-né, egy új világgá válnak,
mi rólam lehullik: csipetnyi kaparéék, –
hej Idő, te lompos, vén varázsló,
ki a foglyod jobban: én, vagy Sanyiék?

Együtt

Az ég borult, de bennem csönd van,
csak a gép zümmög a zugolyban,
s valamitől a derekam fáj –
eszembe jutsz, rám csenget egy rím:
benned szunnyad el tőle a kín,
s a lelked már suhanva száll, száll –

(Az ég borult, s annyian vagytok,
kikben valami fel-felsajog,
de nem gondol rátok senkise,
kínlódva a másik fájdalmán,
nem kondul bennük név név után,
hogyan őket is szállni segítse –)

Dávid

Mert ember és Isten gyermeke:
izzik a célt dajkáló szeme.
S az értelmes szem erőt igazgat,
innen feszül kezén a mozdulat.
S mind a kettőt tűz hevíti át,
különben otthon ül, s békén van Góliát!

Zárt ajtók megett

Mire valók az olyan versek,
mik itt szólnak, benn, az ajtók megett?

A versek akkor mire valók,
ha takargatják a szennyes valót?

Prófétáim tán susmutoltak
sötét sarkában egy szűk akolnak?

Mit úgy tesztek ti, elrejtőzve,
kiviszem – tudod! – a háztetőkre!

Hogy kerülhet egy rímre lakat,
ha csak az mondja el az Igazat?

Túrd el mégis, ha függöny mögött
vetköztetem, kin sebet kötözök.

Szegény atyáim gennyét, bűnét
hogyan kiáltsam, hogy ne röhögjék?

Bélyeg van rajtuk, fekély, s daganat,
s értük csak én szégyellem magamat!

Földönfutók

Évek múlva havazni fog talán
annak a februári napnak hajnalán,

mikor Wartburg komor várából sógorék
kilöknek, és rám borul a szabad ég.

Balkézzel majd egy batyut vonszolok,
jobb karomon síró vers-porontyok.

Előttem egy koldusasszony lépeget,
furcsa, hogy a nyomai még melegek.

Ferencesekhez, ha vannak is, alig mehet:
ma nem érdeklik őket az Erzsébetek.

A sarkon mellénk lép Atyánk Fia:
Neki sincs hol Fejét lehajtania!

Mái mozaik

Az emberek transcendens aggodalma már
világra szóló méretű (*Herbert Read*),
de mindig csak egy elfecsérelt élet végére.
S ezt nagy-gondosan készítik elő,
amíg még akcióképesek, s ifjak is,
transcendens nemtörődömségükkel.

Az élet fenntartásáért kipusztítjuk
az élet fenntartása minden értelmét! (*Sertillanges*)

Mi mind oly hitványak vagyunk, minők vagyunk,
s rajtunk keresztül hitvány lesz a nagyvilág,
mert bármi nagyszerű elvekkkel is bírunk,
mákonnyal altatjuk már régen őket el,
mint kisdedüket élvezeg anyák. (*Maritain*)

Miért kell bor, család és ifjúság meg nő,
miért a pénz, a rang, az emléktábla s a jövő,
miért az alkotás, a könyv, a kép, a film,
s az élet végeig sok esztelenkedéseim:
a bárgyú, kongó sok fontoskodás,
azt hinni: mért ne hihetném, ha már elhitte más?
A farkcsóválástok köröskörül,
hisz szívem, mint a költőé, a Semmi ágán ül,
nem hangtalan vacog, de rémülten üvölt,
ki nézi csak e vacogást, legyen csillag, vagy föld,
már nem lehet szelíd!
Te érted ezt a kint?

A mindenség üres, s én egymagam vagyok,
már minden cél és üdvösség halott,
biztos megőrültem, s az ember is végkép,
s már egyikünk sem bírja ki az életét,
csak önkívületben! (*Szabolcsi Bence*)
Értsd meg, te visszhangos; jeges világ:
ezért tátong itt minden üresen!

III. kötet: Sömaj Izrael (2.)

A Leviathán hasában

A Leviathán hasában

(Jób 40,25-41,26; Iz 27,1)

Én meg nem szököm, s te ki nem okádsz,
a gyomorfaladba kapaszkodom,
míg téged az undor torza ráz.

Hidd el: az én undorom még nagyobb,
mert téged csak a kólika gyötör,
de én itt benned, belül vagyok!

Szenyes hullámaid átcsapnak rajtam,
lezártam hát szemem, fülem, szám,
görcsöd dobálhat, de csak benn, magadban!

Ha megfeküszlek, tán megtanulod,
hogy ne akard a világot elnyelni,
magaddal töltve meg minden kis zugot.

S én vállalom ezért a lázaidat,
s hogy veled együtt én is hánykolódom,
te miattam fetrengsz, s én miattad!

De itt benn magadban vagyok én a **más**,
nem hogy a világ idegen neked:
benned él, mit sosem asszimilálsz!

S ha majd hassal felfelé ringat a tenger,
foszló izmaidon átfúrom magam,
s a szörnyből fölénnel bukik ki az Ember!

Rabszolgák

Fiatal lány volt, néger.
Ruháját a kereskedő
emelte könnyedén fel
a derekáig.
Megforgatta lassan,
s a combjára paskolt.
Körben heherésztek
– Warren rajzolja a képet –
a múlt század közepén,
valahol az USA
déli felén.

Ma, állítólag Európában,
a fiatal, másnapos rendőrorvos előtt
dereka alatt meztelenül
áll a lány.
Az orvos mólés arcán
gúnyos fintor ül,
forgatja, csipesszel nézi,
no, csak hogy tetves-e?
Hiszen apáca –
s ezért ő is néger,
fekete!

Michelangelo: Rabszolga

Meztelen,
hogy minden undok gyaláztatnak
tárt legyen.

S megkötött,
mint kit magából fajtája is
kilökött.

Vonaglik,
s már alig bírja mancsok, szájak
mocskait.

Fájdalma
a pokloktól a csillagokig
áradna.

Feszülő
megcsúfolt testén játszik mégis
az erő.

Ragyoghat
lágyszőre, mit az Isten ujja
simogat.

Csak tudnám,
vad napjainkat alkotója
látta tán?

S a véső
érezte volna: modellje még
nem végső?

S hogy hordja
a sátán terhét, bőven lesz még
rabszolga!

Elhiszem,
ha így mondod, de honnan ismert
ő – engem?

– nem fogjátok hinni –

Én csak képeken láttam az utat:
az autók rajta négy sorban suhantak·
hét vége volt, week-end két három napra,
s húzta őket a Dél napos tengerpartja.
Négy sor egymás mellett, ezrek egymás után,
s négyen merengnek benn is a rádió-muzsikán.
S hétről-hétre mindig így megyen:
Észak Délre indul minden pénteken,
s frissen hazatér vasárnap éjszakán –

nem fogjátok hinni:
a leghosszabb utam sincs száz méternyi,
körben járunk, hárman egymás mellett,
a sor hossza tán ötvenre telhet,
s a végére elfárad mindahány –

Csak hirdetésben olvastam könyvekről,
s hogy másutt filmek, képek özönje dől,
válogatnak az újságosoknál,
hol a bábeli zavar nyomtatva kiabál.
Koprodukciók villognak a vásznon,
a fordításokat az Ensz tartja számon,
s az óceánokon a telstar-ok szórják át
az ember-tenger hangját, látomását,
s minden szem-fül éj-nappal ezt issza –

nem fogjátok hinni :
félhavonta úgy osztanak itt ki
négyünknek darabra nyolc könyvet,
ahogy négy szappant is előnkbe löknek,
s mind csak a brossurát öklendezi vissza –

Évről-évre hallom a műholdak számát,
toppant a rakéta, és a Holdra száll át,
s ahogy gyerek méri ugrásnál az árkot,
a Vénuszra, Marsra olyan pillantást dob.
Benne súlytalanul járod az utat,
s a mélyből bensőd is egyre feljebb juthat!
Széttárt karjaid közt a galaktikákkal
kíváncsin ismerkedsz széles e világgal,
s tán még az Arca is jobban látszik, mint rég –

nem fogjátok hinni:
a szájat itt nem szabad imára nyitni,
a szellem és a lélek száz diadalát
a vaskos sár javára százszor ellopják,
hogy megfakuljon benned minden régi emlék –

nem fogjátok hinni:
haldokolni is pap nélkül fogunk mi,
mert szonda, szputnyik, szatellit repülhet,
csak magad ne vágj itthagyni a földet,
végre egyszer a Mindennel betelve –

nem fogjátok hinni:
ion, proton, sugár: hurrá, valamennyi,
éljen az egész gyönyörű nagyvilág,
csak a csilló ékkő arany foglalatát,
csak azt ne lásd meg, Ki van a mennyekben –

Látható, vagy láthatatlan?

Vannak látható bilincsek,
s vannak láthatatlanok,
s alapjában olyan mindegy,
melyiket kell hordanod.

Mind felsebez kívül, belül,
de öröme is van okod:
fűzőláncod sem egyedül
milliókkal hordhatod!

S ha Uraddal találkozol,
s nem lesz stigmád, sebhelyed,
mutasd fel a csuklódat, hol
hordtad ezt a peracet!

Bethesda a X. kerületben

Nem vagyok orkán, égiháború,
nem is villámlik a szemem,
nem vagyok bölcs, időtlen korú,
s nem az Örököt mérlegelem.
Ő az, aki szól: fuss oda, eredj –
inasaiból vagyok csupán egy!

S ha küld, se mint elemi erőt,
mi új pályát szab a csillagoknak,
vagy meteort, mi gőzölögve jó,
hogy az óceánok mélyei felforrnak.
Csak mint rugót, mit lenyomhatsz százszor,
akkor is kipattan még a rugóházból!

Nem hívott trónálló szellemnek az Úr,
nem harsonázom a betölt időt;
nem piheg bennem se avitt, se új,
se régmúltak, se távoli jövők.
Dolgom, hogy a Küldötte legyek
bethesdai tavatok felett.

Hogy felkavarjak vizet, iszapot,
megmozgassam a heverőket mind;
és bár magam nem gyógyíthatok,
s nem veszem el a tályogot, a kint,
de ki nagyon akar, itt lesz mégis ép,
mert én buzogtatom a tó vizét!

Sőt – az se kell, hogy vízbe szálljatok,
vagy ödöngjete a tavam körül;
bármit csináltok, bármerre járhattok,
én itt vagyok, s a tó mindig pözsöl.
Csak tudjátok, ha valamitek fáj,
hogy a tavunk habzik, és csak reátok vár!

Ki itt belépsz –

Ki öt évnél nem tölt el többet
ennek a pokolnak szutykos mélyén,
ha jók az idegei, még rendbe jöhet.

De ki nyolc-tíz évig itt körbe jártál,
aki voltál, nem leszel már!

Kiket tizenöt évre hoztak ide?
Legyetek irgalmasok hozzájuk,
s lőjétek tarkón őket izibe!

S ha nem így lesz, csodát tett az Isten:
tűzön mentél Hozzá, s nem, mint Péter, vízen!

Stilicho fiai

Bár a szeme értelmes lenne,
egész testében vonaglik a hím,
ha műhelyben, udvaron, folyosón
nőt árul el a hang, a szín.

Én nyelvet is Fauston, Dantén tanultam,
gall krónikák izzottak az asztalomon,
neki elég pár botcsinálta tollnok,
s már van mersze, hogy ő is irogasson.

Szavaiban fölény és indulat,
a distinkció szerinte kibúvó,
bár nem akarja, hisz nem is ismeri,
az apja mégis a vandál Stilicho,

ki Rómában meszet márványból égetett,
az oszlopokat fogattal döntötte,
fia meg sztyeppének nézi Európát,
s katedrálisain is csak röhögne.

És mennyi-mennyi van belőlük,
egy egész elrontott nemzedék;
nem ismernek könyvet, szobrot, muzsikát,
ha azt keresztények szerzették!

Két évezred minden eszménye
nekik sötétség, babonás nyomor,
Rómában is azóta gyúlt fény,
hogyan Stilicho népe ott honol.

Azok csóvát dobtak a fórumokra,
ezek lenézően vállukat vonják,
de rádió, kocsis, tévé ellenére
barbárnak fájón egyformák!

De kik az Urbs-ot pusztították,
lassan a Pásztor juhái lettek;
szegény ifjú, máj barbárok:
egyszer titeket is megkeresztelnek?

Egyedül

Most már úgy állok itt,
mint a sivatagban elpusztult város
magányos főterén egy obeliszk.

Mert ami itt kincs volt,
futva, vagy rejtve, fegyverrel, csalva,
de elhordta, cipelte eleven és holt.

Ami pedig szemét,
elégett, rohadt, bűzlött, párállott,
vagy éjjel a hiénák fölették.

Ám egy magamfajta kő
kormos lesz, csonkult, vagy ledőlt,
de el nem pusztul, s el sem vihető.

És így az Angyal
róla leli majd meg a várost,
mikor megidézi – harsonahanggal!

Bármelyik nap

Borult ég, terhes, szürke nap,
ha hétközben, ha ünnepen,
körben néma és üres világ,
akár egy Robinson-szigeten,
tébolyult Robinson-szigeten.

Most hang ömlik, zúdul a falról,
s úgy betemet fület, agyat,
mint az atombomba hamuja.
Takard be meztelen belső-magad,
magadban kuporgó önmagad!

Majd a ketrec bódult esettjei
rázzák egymást, mint őrült a rácsot.
Pereg róluk a rozsda: az élet,
s ahogy így a rácsot vékonyulni látod.
az életed is vékonyulni látod.

Végre sötét lesz; elnyúlva fekszel:
vasak, tetők közt egy árva csillag néz.
Fáradtan mondod: nem, nem igaz,
hogy valahol szív lüktet, s tiszta ész,
hogy benned még szív lüktet, s tiszta ész!

A bugyorban

A bugyorban, mint bolygók közt az űr,
néma csend nyúlik el, mérhetetlenül.

Fel, s alá járok, az ég benéz rám:
a pillanat tuskója: pároszi márvány.

Békés szívem csak ránéz és elhalad,
s már kész szobrot formáz a kődarab.

Mint ülő, szárnyaló testek és tagok,
sorjáznak mögöttem kövült pillanatok.

Ha visszanézek: mint egy vernissage,
hol egymást éri ezer műalkotás.

A nyugvó nap fénye fogja őket át,
mint fülkéi sorát egy bíbor-kollonád.

S az éjben, mi a földre ráborul,
a tárlatot megnyitni, érkezik az Úr!

Én a sor végén izgulva lesem,
hogy vásároljon, s kezet fogjon velem.

Itt van! A tömeg szeme Rajta, s rajtam,
ha most nem lép hozzám –
(erre már nincs rím a dalban!)

Emlékek

Kánikula. Fülledt este. Tiszapart.
Merengve a csillagokon
hallgatod a békakart.

Pár fénypont pislog csak a sötétben –
s hogy csillog ma mindez
benned, az emlékben.

Hátha belülről izzanék minden, önmagába,
mint Rembrant vagy Rouault
valamelyik vászna?

Olvadó tűzzel ródd hát e szavakat,
mert ez is emlék lesz egyszer,
ez a pillanat !

Karc

Egyetlen fát nézek egész nyáron,
ahogy cellám előtt hajlong, zizeg, –
node Exupéry bolygóján se
állna többől a Margitsziget!

Magam köszöntöm önmagam

Még mindig újabb névnapok,
s én üdvözlésre ballagok,
magam köszöntve gondolatban önmagam.
És így is bajba van
egykép az ünneplő, s az ünnepelt.
Mit is kívánhatnék
betelhetőt, mi eddig bé nem telt?
És mennyi-mennyi hátra még,
mit kiskoromtól mindig kívántak nekem,
s nem hozza már meg jó sors, munka, semmi sem,
és senki sem,
és senki sem!
Kívánhatom,
hogy ne forogjon bolygónk velem oly vakon,
lehányva múltat és jövőt,
s nem várva mást a Sorstól, Égtől, Semmitől,
csak pénzt, piát, villát, kocsit,
s pucéron nőt?
Vagy tapsikoljak tán azért,
hogy templomát megtűri még a piactér,
csupán tornyára csörgősipkát rak,
hisz kik alatta gyűlnek össze benn:
a nép ingyen bolond,
s pénzért a pap?
Mi dolgom nékem itt?
Hogy megfaricskáljam
egy elveszett kor néma rímeit,
miket magamnak elskandálhatok,
s ezzel köszöntsek névnapot?
Mi dolgom volna mégis itt?
Mint Théba pusztaságain
gyötörjön vad vihar, vad kín,
rút démonok üvöltsenek körül,
s én balga fejvel higgyem azt, hogy kínomtól
a bűnös bánat nélkül is csak üdvözül?
Dehát mi dolgom akkor itt?

A névnapok hullámai
egymás ölébe átringatnak, át;
mint bárka siklom, halk-sejtelmesen,
s hogy megjöjjön már, Galambom lesem,
csórében messzehívó, zöld olajfaág!

Nemcsak régen történt!

Meghalni is úgy kell köztetek,
mint Virág Benedek, a „szent öreg”.

Lábtól hasaljon ott egy hű kutya,
s a vállközbe fejét a macska fúrja.

A homlokon egy csirke álldogál,
s nem gyászol más, csak némán a Halál!

Az utcákon, mint vak hangyaboly,
egymást tapossa a sok lázas botor.

S nem sejti köztük senki se,
hogy a lelkük fekszik benn – kiterítve!

Diotrephes

(3 Jn. 8)

Milyen lehetett? Hasember,
kinek akár egy János sem kell?

Kukac: behúzta magát egy lyukba,
s oda most már senki be nem jutna?

De nagyságának tudatában van:
az Úrnak is csitt az egyházában!

Aki néki nem elég mélyen bókol,
gyorsan kikerül a testvéri akolból!

S micsoda életerő lobog benne:
ma is itt ül rajtunk terpeszkedve!

Szavad szerint, János, rég jöhetnél már,
eredmény ma sem lesz, de az ige – talál!

Ugye, nem kívánod?

Ha titkon eltemette
Tóbiás a holtat,
hogy még a gyilkost is
zokogásra bírja –
ugye, nem gondoltad?

Bár Zakeus felvágta
számos arany-zsákját,
hogy rövid csontjait
daliásra nyújtsa –
azt már nem kívánták!

Izzad, aki húzza
fogáskor a hálót,
ájult, kín hűségért
ver végig a korbács –
s mégse mondjuk: kár volt!

Futásban győztesen
hogy ne is lihegjek,
a tengert legyűrve,
hajóm se érje vész,
itt a rácsok mögött
még meg se fonnyadjak –
hű mégcsak lehetek,
de cirkuszi bűvész?

Hogy még a testem is,
mint a lélek: égjen,
hogy ez a marék por
mint egy angyal szálljon,
s pislá mécssem legyen
olthatatlan villám –
ugye, Te se mondod:
még ezt is kívánom!

Pünkösöd vigíliáján

Ha valakitől ma üresek vagyunk,
akkor az Te vagy,
kit senki nem vár, nem hív, nem áhít,
mert nekünk nem kell senki Másik,
magunknak maradunk, s Te is csak maradj!

Ezen a vigíliátlan vigílián
nézz szembe ezzel a ténnyel:
Az Atya? Rég volt a teremtés nagyon!
Az Ige? Szépen szól, hadd maradjon!
De Tűz és Lélek? Nekünk karosszék kell!

Sok csodás, szép, régi templomunkkal
azért eléldégélünk;
a leckét felmondjuk, piszkítjuk a papírt,
hajlunk annak, ki hajlítani bírt,
s kinek jut irgalom, ha nem nekünk?

Vagy épp ilyen tán a vigília?
Ilyen teljes úr?
Akkor az első csillag feljötté óta
még nem vártak így soha, soha,
ahogy mi heverünk itt, szenvtelenül!

Fák az udvaron

Egy vén jegenye: mióta itt vagyok,
ahogy én nem, úgy ő sem gyarapodott.

Amióta itt vagyok, nőtt fel a másik,
sok colt számol, mi nálam mind hibázik.

A konyha előtt: széthasadt almafa,
mint rajtam nincs gyümölcs, úgy nincs őrajta.

Szemben ákác: először ez nyit tavaszkor,
négy sorban álltak az utcámban – akkor!

A fal örök árnyában torz csemete:
tíz év alatt se nőtt egy centit se.

Valami életfa-féle? Sehol, sehol!
Majd megfojt lassan, sírás nélkül a por.

A nagy cédrus itt álomban sem kísért,
csak sikoltoz éjjel, útján ki ide ért.

Ferenczy madarát hiába kutatom,
csupa káromkodás csattog az udvaron.

S a fának, hol a Jó s Rossz tudását vettük,
egyedül gonosza lelhető helyütt.

De nem találhatsz két kis nemes gallyat,
hogy őket ágyad fölé keresztbe rakjad,

s testamentumot írj alattuk, szörnyűt:
ki itt ültetett, sátán volt, vagy örült!

Mindnyájan lehetnétek!

Számolatlan évezredek óta
sütik a rabság égő bélyegét
számolatlan milliókra.

S hányra nézünk mégis elbűvölve,
kik úgy léptek ki a mocsárból,
mint a Lélek csilló tükre.

Sokrates, Platon, vagy Pál,
Jean d'Arc, Tasso és Dante,
vagy Anna Frank, a kócos, csitri lány.

S ilyenek mindnyájan lehetnétek! –
De ki pribéjkük volt, az megmarad
mindörökre csak pribéknek!

Modern Március

Nem volt húszéves, hogy közénk került,
mert egy márciusi verset írt;
válogatott a rabingek között:
a rózsaszínt szerette, a rózsaszínt!

Kinn háromezren felül keresett,
s anyjától kapott még kettőt,
ujjheggyel rendezte egyre a haját,
s szemmel falt minden kincstári nőt.

Ha olasz szám szólt, vonaglott a teste,
de ha csak Kölcsey, regényt olvasott,
Rhodésiába vágyott munkavezetőnek:
„tíz év alatt meggazdagodnék ott!”

A pulcsi, a lengő, a trapéz, a párhuzam –
ezekhez kellett pár márciusi sor?
„Hülyeség volt” – mondta a bírónak,
nesze neked, te dunaparti szobor!

Sztriptíz

Ami először hullt le rólam:
a levéltár kutatóterme.
Hunyt szemem recehártyája:
színes ablakára emlékszel-e?

Majd az iskolát vetettem le
fájva, és lelkes-boldogan,
mikor plastik-gyurmává züllött,
mit én lélekként hordoztam.

Aztán röhögve tépdesték rólam
a szabadságot, a ruhát, az embert,
megszoktam a pórázt, a kalodát,
a napot, ha sütött, az esőt, ha vert.

Azt már nem is tudom hogyan,
csak szétfoslott köröskörül
a könyv, a muzsika, a szellem,
s a liturgia elcsöndesült.

Maholnap a testem sem érzem,
annyit rúgták, motozták, fogdosták,
annyira nem enyém a bőröm,
tán észre se venném, ha lenyúznák?

Óceánig nyúló láthatáromból
szűk alagútba húzódtam vissza.
Mint kútgyűrű fekszik kútgyűrűre,
úgy ér itt csigolyát csigolya.

Egyenes. Nincs rajta törés, se hajlat.
Másnak rabság, nekem tündérpalota.
Gerincnek hívták valamikor rég,
s hajdan közönséges, ma pedig csoda.

Ez rajtam a végső bevehetetlen,
mi már a legmagamhoz tartozik,
ahogy Ferenc dobott le minden göncöt,
s ajka csak Miatyánkot harangozik,

úgy élünk e dióhéj-világban
egy héj alatt, az Atyámmal ketten,
s én körben a széles Óperenciát,
s a Múlt egészét régen eltemettem –

De ha egyszer majd ásatni jön
a Végítélet, mint expedíció,
a Régész csak legyint versre, iskolára:
csupa kulturális csízió,

de gonddal nyúl egy sor csigolyához,
s elfütyyenti halkan magát,
mint ki a hullók új korszakában
ritka kiháló fajt: embert talált –

Márianosztrai asszociáció

Régi-régi kolostorkerengő,
minden oszlopa másként faragva,
udvarán kút, fák, virágerdő, –

emlékszel a nosztrai udvarra?

Szűk, kis napsütötte négyzet;
miattatok vágták ki fenyőit,
mind a tizennégyet!
S már suhanhatott a szem kötől köig.
A rácsokon itt is, ott is átderengett
egy-egy időtlenné kimunkált arc.
Mint oszlopok álltak egymás mellett:
színes márványok, mészkő, vagy kvarc,
mind egyetlenként az Isten tenyerén,
s a földi kerengőn is mind-mind páratlan,
és mégis sorban a falak mentén
egy tartásban és együtt mozdulatlan,
szinte mint egy régi-új kolostor,
liturgiája modern és mesés:
böjtös némaság, bilincs és ostor,
és szenvedéstelenül szenvedés, –

emlékszel a nosztrai udvarra?

Reflektorfény, rideg és kopár,
a kerengőt egy angyal silbakolja,
s emlékcok oszloprendje áll –

Elmegyek, elmegyek...

Elmegyek, elmegyek, hosszú útra megyek,
hosszú út porából nyugodalmat veszek:
harcos, kemény szívem keserűn csitítom,
búcsúpoharam is magamban kell innom.

Első harcaimban akik körülvettek,
pecsenyés tüzeknél rég ott melegednek;
helyükbe felserdült hajlékony vitézek
ósdí hűségemmel nagyképűn lenéznak.

Ifjúnak, öregnek, kikért verekedtem,
ásatag figura, terhes teher lettem.
Kiknek kezem várná kezük szorítását,
az egész valómat pokolba kívánják!

Nem kapdostam soha aranymarha után,
szortyog is a víz most lyukas csizmám talpán.
Ünneplő tapsokért sose bájologtam,
de a gúnykacajtok fáj, biz, a nyomomban.

Elmegyek hát innen, hosszú útra megyek,
semmi dolgom többé se veled, se veled.
Szívemnek tengerszem-mélyére süllyedtem,
csak a Mindenható virraszt még fölöttem!

Nem szoktam – hadd szokjam

Nem szoktam, nem szoktam kalickába szállni,
csak szoktam, csak szoktam zöld ágakra szállni.
Zöld ágakra szállni, fenyőmagot enni,
fenyőmagot enni, gyöngyharmatot inni.

Nem szoktam, nem szoktam, zöld ágak közt járni,
csak szoktam, csak szoktam kalickában hálni;
kalickában hálni, csíkosba öltözni,
minden széptől, jótól csöndben elkészönni.

Nem szoktam, nem szoktam fenyőmagot enni,
fenyőmagot enni, gyöngyharmatot inni;
csak szoktam mindenek aljasságát nyelni,
pokol bűzéből is Feléd reménykedni.

Hadd szokjam, hadd szokjam Benned elmerülni,
Benned elmerülni, testvérnek örülni;
testvérnek örülni, aljast mind feledni,
még szemétdombon is fenyőmagra lelni.

Hadd szokjam, hadd szokjam kalickában hálni,
kalickában hálva, mind messzebbre szállni;
a Te tenyeredből gyöngyharmatot inni,
széles örömben mosolyogva sírni.

Lovamat kötöttem...

Lovamat kötöttem piros almafához,
magamat kötöttem gyöngé violához.
Lovamat eloldom, amikor, s ahol kell,
de téled, violám, csak a halál old el!

Lovamat kötöttem de sok almafához,
dobogó erőmet iskolás padkámhoz,
könyvtári polcokhoz, gyerekfüzetekhez,
tisztulásra vágyó emberi szívekhez.

Magamat kötöttem Hozzád, Violámhoz,
gyerekes vágyakhoz, férfi-bizonyosághoz;
de sok nem is sejtett ütés-leköpéshez,
mit a toll le nem ír, csak a lélek érez!

Lovamat, hej, százszor dúdolván oldottam,
hol a tüzem nézték fanyarul, unottan;
dehogyan vártam arra, oldanom hogy kelljen,
paraszt hamuja hogy kitessékeljen!

De hol én szürkülnék bágyatag hamuván,
Violám, Magadtól, nehogy Te eloldjál!
Sétáló lábadon leszek a bojtortján,
bármilyen halál jó, Téled el nem old ám!

Lovamat kötöttem de sok almafához,
magamat kötöttem Hozzád, Violámhoz.
Lovamat, hej, százszor dúdolván oldottam,
de ami Hozzád köt, a bog oldhatatlan,

kibogozhatatlan!

Egy apró seb csak a bal bokád fölött

Genny, daganat, már nem tudsz lépni se,
kendőt tész rá, s egy gumival kötöd:
egy apró seb csak a bal bokád fölött.

Csak borzongsz kissé, és szédül a fejed.

Nem ízlik az étel, könyv és toll;
csak nem lett tán a nagyvilág beteg,
mert borzongsz kissé, és szédül a fejed?

Csak ketten tudjuk, mi gyenge fából vagy!

Esettséged eddig nem látta még más,
azt se hallják, hogy versed megakad,
de ketten tudjuk, hogy gyenge fából vagy.

No, fuss csak egyre az irgalom után!

De silbakolj is tovább lelkesen,
meg ne lásson egy gyermekem sután,
mert akkor futhatsz az irgalom után!

– szálllok egyre felfele –

Sokszor szégyelltem fiatalon,
hogy szánomra nem gond a kenyér,
a nagyok előtt nem kell hajladoznom,
testem, lelkem nem szorítja mundér,
hogy a bomba, bár falkában üvöltött körül,
de csak mint láncon az eb: kerítés mögül,
s ha semmim se volt, gondom annyi se,
szállhattam, mint a felhő, felfele.

Visszanézve ma sem értem még,
hogy nőhettem fel oly bántatlanul?
Bár, mim kellett volna, alig nevelték,
de nem is metszették le rügyeim balul.
Hogy maradhattam ily feszülő, nyitott,
hol a többi csak egyetlen csajkából ivott,
s én testben, lélekben egészségesen,
csak a Te szavad, azt innám, lesem.

S jöttek évtizedek, nehéz léptűek,
börtönt, s üldözést hordva vállukon.
Mégis friss lettem tőlük, könnyűded,
hogy a hitet mégsem árulom;
nem vagyok gyáva, használhatatlan,
csak a beosztást mostanra kaptam.,
s azok nyomán, kik előttem mentek,
mégiscsak vihetek én is egy keresztet!

Látom mindezt, de ma sem értem még,
hogy a hűség csak ennyi, ilyen egyszerű!
Mi őrzi karom, lábam víg lendületét,
angyal, lélek, öntudat, derű?
Hogy rácsok mintha nem is volnának,
nekifeszülve az ég magasának,
lángolva, mint az Isten fellege,
s oly hang nélkül szálllok egyre felfele –

Miért?

Csillogó szemmel, mélyen lélegezve
jóízűt futottam be a végtelenbe.
S ha tán a nyálasok selypegtek: minek?
a szellő elkapta, ki hallotta meg?
S mikor már emberarcot formáltak ujjaim,
s az enyémre is ráült a gond; a kín,
gyanúval, gúnnnyal sütött a szemük:
– íme a naivak, a buzgók, az új seprűk!
Vállat vonva végeztem dolgomat:
szép munkáért még nem akasztottak!
S hogy a vihar markában
minden táncolt, reszketett,
egyre gondosabban rajzoltam
a hajlatokat, éleket.
Üvöltve gyűlt körém a csócselék:
– ez aláássa mindünk hírnevét!
Nem feleltem, s nem bántottam őket,
de nem is csüggesztettem a földre le a főmet.
Dolgoztam, mint addig, hűen, pontosan.
– Ez maga örült, vagy örült ördöge van?
– Viharban minden épeszű meghajol –
és sövényük, mint a Colosseum, átkarolt.
– De emberek, én nem csináltam semmit!
– Csak dolgozom és vagyok!
– Épp ezért érdemelsz halált,
– az orkán törvénye: lapuljatok!
A kör köröttem mind szűkebb,
egymás szavát sem értjük meg.
Minél jobban vigyázok a rendre, jóra,
átkait a tömeg annál inkább szórja.
Hogy élnék, tennék egyre nemesebben,
ez a bizonyosága, hogy elvetemült lettem!
Nem követelnek jó, vagy gonosz tetteket,
a lelkeket akarják prédául, a lelkeket!
Én, ha tudnám., se adom, adhatom,
bennük: düh, szégyen, bosszú, aggodalom.
Vadul ácsolják a bitómat,
mint egykor a Mesteremét,
maholnap kivégeznek,
de közülük senki sem tudja majd,
hogyan mért?

Címer

Emlékszem régi képekre,
hol ősz apát, püspök, király,
felénk kinyújtott két kezén,
ki templomot, ki klostromot kínál.

Övék volt, összegürcölték,
kövekbe fúltak éveik,
s nem hagyták holtukban sem el:
ma már tán rom, de őrzik képeik!

S ezekkel voltak napjaik,
ezekkel csordultig tele:
hogyan nőtt a fal, hogy színesült,
csak ebből állott mindük élete!

Bár így állhatnék majd Eléd:
kezemben: Gyűjtő, Nosztra, Vác,
és még a többi „klostromom”,
miket nekem még tán holnapra szánsz!

De akkor most csak békesség!
Míg nő a fal és színesül,
te gürcölj békén, s várva várd,
hogyan rád rögződjen mindje címerül!

– mikor már senki sem emlékszik rátok –

Mint egy ősi szikla a hegyoldalon,
állok, mióta eszemet tudom.

Évtizedek húznak el fölöttem,
lenn emberek sírnak, s az ég dörög fenn.

Paskol a vihar, belémvásik a moha,
hőségnek, fagynak rajtam a nyoma.

Lehasad rólam itt-ott egy darab,
s torzzá lesz tőle árnyék és alak.

Ki gyerekfővel itt labdázott még,
nem leli meg bennem régi kapukövét.

Új házak, új utak nyúlnak erre szerte,
ma eltéved, ki a helyem rég ismerte.

Minden megbolydul, mássá válik,
de engem semmi meg nem másít.

Mi tuskómból mindig megmarad,
ha kicsi, ha nagy, de szikladarab.

Hiába divat, pénz, fenyegetés,
nem lesz belőlem egy tál lépesméz.

Megőrlnek, mert láb alatt vagyok,
s beszórnak velem egy útdarabot.

Ott is felfogom a lucskot, sarat,
mi szikla volt, ott is szikla marad.

S hogy nevetlek, ostobák, titeket:
bár egy vagyok, így millióvá tehettek!

S mikor már senki sem emlékszik rátok,
én még akkor is őrzöm majd halott utcátok!

– belőlem virít ki minden csillag –

Mint a víz,
ugyanaz vagyok, és mindig más:
a kútban, a csapon, a tocsogókban:
keresztvíz és forrás.

Bensőm egy,
de sok a ruhám, sok az alakom,
s mikor azt hiszitek: elvesztem,
csak gazdagodom.

Telítődöm, az ércel, a bajjal, a vajúdó korral,
mik elém fekszenek, s miket átjárok:
mind alakít és forral.

Hű vagyok,
mert hisz akkor lennék hűtelen,
ha a kilúgozott föld és idő
nem érződnék az ízemen.

Dolgom,
hogyan felfogjam, s osszam szerteszét
az új századok ujjongó robaját,
s a perc meghitt neszt.

Csak fattyúim:
utcáitokon a sár vagy a tócsa,
mi nem old semmi újat magába,
marad egyforma.

De a vizekből
a Lét egyre új létet fakaszt –
s így belőlem virít ki minden csillag,
és minden tavasz !

– lélek nem él, csak az egészben –

Ti vagytok a jobb és bal kezem,
ti a tudóm két szárnya,
koponyámban ti a két szem.

Bizonytalan rokkant vagyok,
ha egyiktek hiányzik;
a félszeműek sokszor egész vakok.

Mert nincsen ég sem föld nélkül,
sem fehér nélkül fekete,
s a fent mindig a lent-re épül.

Az egyik önmagában: áporodott makacs,
a másik: hajladozó puhány;
míg kéz a kézben: acéllelkű vas.

Kettőtök nélkül nem lennék én sem,
mert részletekkel teli a világ,
de lélek nem él, csak a ritka egészben!

Hiszekegy

Ő vigyorogva a szemembe röhögött:
nézz ki az ablakon, a rácsok között,
mutass rá bármelyik járókelőre,
s maholnap itt szárad előtted a bőre,
mert lefogatom, s tanukat állítok,
mígnem egy kötélén kalimpálni fog,
mert én vagyok az Úr, s nem az a Vén ott fenn, –
s én csöndesen mondtam.: Hiszek egy Istenben!

Erre dühöngve rohangált fel, s alá:
még a börtönöd is én teszem pokollá!
Mert mennyben, földön mindent én csinállok,
éntőlem függ életed, halálod!
Tudod, hányat vittem már le a pincébe?
Golyót tarkójába, s vinnyoghat a férgé!
Hiszel hatalmamban poklon, földön, égen? –
Csak a menny és a föld Teremtőjében!

Most már az öklétől döngött az asztal:
csak az marad meg, ki szolgálni akar!
S veled még beszélni sem lehet semmiről,
az ember bezárt ajtókon dörömböl.
Hát meg fogsz rohadni a börtön fenekén,
s jóddal kenjük ki a helyed, te kelevény!
Vagy nem hiszed, hogy veled még ezt is lehet? –
Csak hogy Krisztus meghalt, s eltemettetett!

Hol elsápadt, hol vérbe borult arca:
nem gondoltál még a sétaudvarra?
Hol félméterre a bakancsod alatt
csontvázak feküsznek hason és hanyatt.
A bilincs is rajtuk: ezen egyedül,
ott a nő karja férjére feszül,
így fültok majd ti mind a sárba ott!
De Ő halottaiból feltámadott!

Meg se hallott, úgy darálta tovább:
hiába vártok bármilyen csodát,
nem exhumál majd a jövőendő század,
nem neveznek el rólatok utcákat,
a fejlődés bennünk ért el a csúcsára,
ti meg maradtok az élet lomtára.
Miért is jönne egy új emberalak? –
Ítélni eleveneket, és holtakat!

Rám meredt, és eltorzult a szája:
a te fajtádat a diliház várja.
Mert aki nem lát bennünk nagyszerűt,
az vagy hülye, vagy elvetemült!
Nem vergődök vele; a helyére teszem:
az elektrosokk majd segít ezeken.
Ti csörgősipkát kaptok, én meg nevetek,
s én rámosolyogtam: hiszem a Szentlelket!

Dúlt-fült, fújtatott: hát nem hiszel nekem?
Akár a pápát is ide cepelem!
Sokba kerül? De ha nekem megéri,
Mihály arkangyal tán előlem megvédi?
Leütve elhozza egy diplomata-kocsi,
s vajon a hívekből marad egy maroknyi?
Mit hiszel? Az árnak elébe ki vághat? –
Egy katolikus Anyaszentegyházat!

Most aztán higgadt lett, hidegen nyugodt:
amit nem hiszel, majd magad is megtudod!
Mert elszámolnom, s most nyisd ki a füled,
a csupasz bőröddel sem kell senkinek!
Nemcsak őrséggel veszlek köröskörül,
de gyűlöllek is feneketlenül,
és szétmorzsollak, akár hiszed, akár nem –
s én hiszem az örök életet, Amen!

Nektek „pol” versek –

Népem és korom
fél- és negyedhívóinek
hol írom, hol, zokogom.

Ha én sem beszélnék –

A farizeusok, a csak a betűvel törődők,
kik sorsára hagyják ma is a vergődőt,
a sok írástudó, ki csak azért ír,
hogy gazdára leljen az Állami Nagydíj,
a főpapok, a lelkek autokratái,
kik csak autón képesek utánuk járni,
emmausziak, kiknek tömeg kell és pátosz,
vagy hazafutnak a mama szoknyájához ,
nagyokos tamások, akik azt hiszik,
öt ujjuk többet ér, mint az az egy hit,
minden időknek örök hörcsögei,
kiknek minden jó, csak a lyuk legyen teli,
a magabiztosak: üres léggömbök,
kényesen lebegve a fejünk fölött,
kik könnyedén veszik a pontot, meg az i-t:
csak semmit precízen, semmit szószerint,
a nyulak, élni se merve, mert hátha...?
s a patkányok: hajrá, bármi csatornába,
kórusban bőgitek mind-mind a fülembe:

mért nem jössz ki velük, csak te, csak te?
Látod, mi megvagyunk, nekünk jó így is,
te folyton felsírsz: itt bibis, ott bibis!
Hol van, mi szerinted nem kéne,
hol meg hiányzik egésze, vagy része.
Siratod a jót, az igazat, a juszt,
mért nem megy, hogy te is nyugalomhoz juss?
Ne végy mindent észre, légy már nagylelkű,
ne csupa jog, erkölcs, fogadalom, eskü.
Ha már így esett, hát így is puffan,
ne gondolkozz mindig a Krisztusban!
Egyre csak Hozsannát kiáltanál,
de ha a csillagokban egyszer nem így áll!
Hallgass el hát végre, ne zavarj a csöndet!

A köveket hallgatni, azt hiszitek, könnyebb?

Júdás felháborodása

Neki a legkönnyebb, bármit is mond,
s bármennyit duruzsol körötte a nyáj;
most megtelepszik fenn a Golgotán,
s imádtatja magát pár ezer évig.
Lesz keresztje is, hogy a templomokat
ilyen ereklyékkel rakják végig.
Lesz mise, körmenet, csodák, legendák,
mozgalmak, iskolák, újságok, rádiók,
lesznek papok, kik mindezt prédikálják,
s az apácák is kitesznek egy milliót.
Lesz a Vatikán, mint a Föld köldöke,
szerzetesek is, meg első áldozók,
s csinálnak szobrot, képet, könyvet és fotót:
S a hűek akasztva és szitává löve,
megcsonkítva, eladva, megfázva,
hazaárulónak, kémnek kikiáltva,
pénzzel, szesszel, nővel meggyalázva,
a világcirkusz porondján felvonulnak,
mint az olimpikonok, roskadozva
terhe alatt a babérkoszorúknak.
Mert Ő is, meg azok a tanítványok,
– mint az Atyja is fenyeget Ózeásnál,
hogy itthagya bennünket, elvonul, odébb áll –
dehogyan szennyeznék be magukat a bűnnel,
tehát velem és velünk, s az egész világgal,
nagy-kényelmesen mennek a börtönbe,
a vérpadra, vagy az éhhalálba lökve,
csak azt nem vállalják, amit én!
Mert nekem marad nyakamon a Föld,
mocskosan., sötéten, feketén!
S én vállalom úgy, ahogy van!
Nem akarok tisztább lenni nála,
se önzetlenebb, se erkölcsösebb,
s az ösztöneimet se tiprom a sárba:
én minden szennyet vállalom veletek!
Együtt leszünk elkárhozottak,
kizártak és messze elvetettek,
s együtt fogjuk gyűlölni is egymást,
mert együtt gyűlöltünk minden. keresztet!
De én mégse megyek a Kálváriára,
én ezt az életet imádom, ezt, ezt,
nekem gyönyörűség egy állami autó,
és vakrémület minden kereszt.
Igen, én hordom a harminc ezüst súlyát,
s a még többet, mi hozzá titokban jön,
s akár naponta hajlongok egy küszöbön,
csak hogy ezt a zsebembe dugják.

S tudom: mert elvetem az áldozatot,
s nem poshadok a börtön kényelmében,
amily hitvány rendet tart Ő a dolgokban,
még idegösszeomlás lesz a részem,
s fel se köthetem magam, ahogy szoktam.

Káin rokona

Jegyet tettél a homlokomra,
mindegy, hogy milyen,
mindegy, hogy mikor, mindegy, hogy miért,
de mióta Kezed a homlokomhoz ért,
az emberáram mellettem elsiet.
Káinnak lettem a rokona!
Hogy gyilkoltam, vagy holtat támasztottam,
s így került a Jegy oda,
valójában senkit sem érdekel.
A lángos Jegy, az a barátságtalan,
magányos és magányt szülő:
miért más, aki más, mint a többiek,
a földön járók közé minek a repülő?
A vakondok sohase fog szállni,
s ami más, mint az ő normái,
az közveszélyes örültség!
Ha valaki úszik a légben: káprázat,
és elmebajos a magasba ugró,
ki csak néz is felfelé, már lázas,
az egészséges: a ganajtúró!
S aki egészséges, félhet a ragálytól,
ezért maradjon mindenkitől távol,
kivel nem hempergett együtt a sárban.
Ez a biztos. Minek kutatni, mit akar,
mindig jobb a nyugság, mint a zaj,
hogy régi testvér, minek firtatni,
ha majd nyugszik egyszer a föld alatt,
s ekkor, akkor érdemesnek látszik,
hát majd kikaparjuk, hogy itt van, ni!
Káin az Édentől keletre ment,
én járok körbe, járok fent és lent,
és sebességem, a saját nyomásom
lök szét titeket, ti hamu-könnyűek.
S még csak le sem szidhatlak,
hisz amik vagytok, csak azt teszitek,
azt, azt, mit én nem fogok soha!
S így maradok, aminek kijelöltél:
a megbélyegzett Káin rokona!

Kiről írok?

Dörrent a Hatalom toporzékolva:
„Hozzám mersz te lenni ily goromba?”

Nem akarok névvel senkit leszólni,
legyenek az USA, vagy a Mars lakói!

„Ha a jenkiről írsz, nyíltan mondd meg,
s vár a villa, az autó, a csekk!”

Ha lenne nálam eladó ének,
gondolod ők gyatrán fizetnének?

De én nem írtam sem nekik, sem neked,
sem az öt kontinensen senkinek!

Bár észre se vennék, hogy én is létezem,
ki makulátlan, nem dühöng a versen.

De kit előnt a harag, s leütne orozva,
csak a saját bűnét verné ezzel dobra!

S bárki a vétkes, csak bűne miatta
szirénázik a vers riadalma!

Nem-et mondva a bűnösnek szembe,
s riasztva, ki renyhén szenderegne.

Ezért csak halkan szitkozódjatok:
még el találjátok árulni magatok!

– mint nyúl az őszi szántásban –

Így élek immár harminc éve:
futva, lebukva, újra körülnézve.
Hallgatódzva: hol, ki zuhant földre?
Fontolgatva: várjak-e még többre?
Szétzilálva minden csupasz bokrot,
mert csapda lehet egy kapu, egy oszlop,
s ha befordultam az utcasarkon,
visszanézve: követnek vajon?
Postámat rendre számon tartva:
hiába várok megint egy lapra?
Kivigyázva látogatóm arcát:
az új vádhoz merről gyűlnek akták?
Hatszor megrágva, mit tollam elkövet,
hisz nagyító bolházza betűimet!
Az írott árkust este összetépve,
hogyan kész legyek a hajnali vendégre.
S tudva, hogy mindez esztelen okosság:
nincs vad, mi örökre elkerülje sorsát,
s arra való minden masina, rádió,
hogyan biztosan fogja bokámat a háló.
Hol csapda vágja le a lábam tőbe,
hol én rágom ki magamat belőle,
s míg ketté nem szeli valami a hátam,
élek, mint nyúl az őszi szántásban!

Megkoszorúzták a sírját...

Mennyi kivégzett, és mennyi halott!
És mindenki koszorúz – keresztbe!
Mert, ahol gyilkolt, senkise ott,
csak azt, akit mások terítettek le!

A világ 1976-ban

Hol élsz, te ember? Hol, te süketfajd?
Mit beszélsz folyton a Foghatatlanról?
Hisz bennünket vad vágyak tüze hajt,
s a vérünk fortyogva zakatol.
Te nem látsz meg semmi háborút?
Forradalmakon nem örülsz, és nem sírsz?
Honnan ereidben ez a poshadt víz?
Tán számító vagy? Lapuló gyáva?
A népek egymás torkát markolásszák,
s te lesed, hol fő meg a ludas kása?
Nincs szavad rá, hogy felmentünk a Holdra,
s hogy mindenki tudja, hogy mi a többi gondja?
Hogy szabad lehet, pökhendi és önző,
durva vagy gögös, keményen könyöklő,
s akinek úgy jó, hogy hazudjék,
próbálja szájon vágni a bíró, vagy az ég!
A Föld úgy fekszik kemény markunkban,
mint a gyümölcs, mit mi szedtünk le,
s nem ahogy istenek gyöngye tenyere
az országalmát markolta unottan.
S a másik ember? Semmi testvér többé!
Vagy erőnket verjük a lába közé,
vagy korbáccsal szántjuk a hátát,
míg ők nyögve a jószívünket áldják,
ja, ne lettek volna kisebbek, mint mi,
de a fenekünket csókoltatni: ez az isteni!
Sose tudtunk, sose mertünk ennyit,
sose nőttünk még ilyen magasra,
sose tekertük ily bőszen a verklit,
s csodáinknak benned mégsincs visszhangja?
Állj ide, vagy esküdj amoda,
lesz, aki megáld, lesz, aki leköp,
de az, kit semmi, sehová se köt,
vagy alja a Földnek, vagy süket bolondja!

Fehérvasárnap

A húsvét elmúlt,
az üres Fát cibálja a szél,
s én: a Reá szegzett tábla,
úgy festek rajt, mint bolond, ha beszél.

Mutatom: megfeszítették –
s üres a Kereszt,
dadogom, hogy Király, Király,
s magamon kívül ki hallja ezt?

Üres a táj. Pár utcahossznyira
Kajafás népe dőzsöl,
s én egyedül nézem őket,
egyesegyedül – a Gyűjtőből.

Kelemen pápa imáját mondom:
atyáimért, fiaimért könyörgök,
barátért esdek, orvnak megbocsátok –,
de hisz elvitte már mindet az ördög!

Akad itt, ki csak mostohának tisztos?
Fiú, ki nem hátulról döf le?
Barát? Milyen naiv vicc,
csak ordasok kerülgetnek körbe.

Ha halott lennék, évente egyszer
kiszednétek síromról a gázt,
így csak rühelltek, mint a Mogen Dovid-ot,
vagy mint feketék a négerszakaszt.

A Húsvét elmúlt,
a szél az üres Fát cibálja,
s én zörgök, lengek, törődök rajta,
mint idejét múlt, nevetséges tábla!

A holtan nagyok

Van a Hatalom, és van a Hit.
Mit beszéltek a dolgok mellé,
s mért ünnepeltek valakit?

A fenének hordtok koszorúkat
ménkű szobraik talpa elé,
mikor onnan már egy se mozdulhat?

S ha mozdulna még: felkötnétek!
De jó, hogy már az apáitok tették:
tiétek a haszon, övék a vétek!

És úgyis a tiétek az istráng,
azok fiainak a nyakán,
kiket úgy ünnepeltek: a mi apánk!

Most Kolbe-nak is veritek a kolompot,
de tegnap még úgy hívtátok őt is,
ahogy ma utánunk szóltok: bolondok!

Ott állnak kőből a legkedvesebbjeim,
de magam bújok az ünneplők elől,
mint a csordából kivert hím!

Mert hordjon kardot, hordjon kazulát,
a hűségünk, a hitünk, akármink,
nekik koldus, ócska, idegen világ!

És szemtelen! Mert független mer lenni!
Pedig jól megélnének a csontjainkból,
csak hagynánk magunkat eltemetni!

Hit és Hatalom közt nincs többé béke,
mióta az Isten Fia sem volt több,
mint egy falusi ács ingyen legénye!

Megbotránkoztál?

Ha izzik a vers, s minden sora jól odapörköl
s mint kancsuka szíja, vájja a bőrbe magát,
ha sebzett állatként az agyadban bömböl,
míg bő veritéked csordul a hátadon egyre alább,

ha nem tudod már letagadni, hogy gyáva kukacként élsz,
hogy lágy, puha vagy, kocsonyás és semmirekellő,
itt dobra vered pár éved és azzal az életed kész,
s hogy csak te magad vagy ebben a bűnös, s félre vetendő,

ha lassú kéjjel fojtánád vízbe azt, aki így ír,
s reméled, hogy legalább az Isten megteszi majd,
nos akkor nem veszett kárba a tinta, papír,
csak adjon az ég neked még ezeregy ilyen bajt!

Mit akartatok velem?

Tulajdonképpen mit akartatok?
Egy spiclitek megszökött, vagy halott,
s a helyébe kelletttem volna én?

Hogy többé ne zavarjam a köreiteket,
s annyi év után, ha még kimegyek,
csak egy elfekvőben várjanak valahol?

Hogy az utcán rémület osonjon végig,
mert a gyerekimát is latra lemérik,
s a lélek inkább fojtsa meg magát?

Hogy reklámként bőgjön a világba:
ki Istenéhez még mindig hű máma,
vagy ügynök, vagy kötnivaló bolond?

De ha sok dörzsölt húzástokon túl
tesz néhány ellenlépést is az Úr,
nem vall majd csődöt minden számítás?

Hisz adhat kétannyi időt meg erőt,
s lángot, mi felgyújtsa mi szunnyadt előbb,
s akkor tulajdonkép mire jutottatok?

Csak mese!

Valahol, túl az Óperencián,
ne gondold, hogy nálunk talán,
merthogy újra nyílnak mindig a mesék,
így történhetett meg ez is nemrég!

Egy szép városban, fenn a várhegyen,
hogy mindenkinek felette legyen,
állt egy cifra, de roskatag bálvány.
S mivel nem hitt benne már senki sem,
a fejesek kimondták törvényesen,
hogy messze, majd az Üveghegyekből,
mikből a Föld száz új csodája dől,
más bálványt hoznak: ragyogót, újat,
mi előtt a nép térdre borulhat.

Mindenki tudta, mindenki várta,
csillagként ért az országhatárra,
féltve, takarva, szép lassan vitték,
a ponyváját se láthattad itt még,
óvatosan ért el a régi helyére,
csak a bennfentesek gyűlhetek köréje.
S mikor leszedték az úti leplek halmát,
vigyorogva acsargott le rájuk
egy torzonborz, meztelen és ronda
állati altest meg sátáni pofa.
De döbbenet senkin sem érzett!
Gyönyörűbb, mint minden ígézet!
Még a ruhája is mily csodás!
Tündér kezére valló alkotás!
Szélesre tárják mind a kapukat,
özönlik a nép, mint zúgó áradat,
körülfolyja a bálványt, mint hegyet,
ki szemét dörgöli, ki köhint egyet,
de szól a fanfár, s mindenki zengi:
a nap halványabb, mint a bálvány,
s a hold elsápad ruhája láttán!

S egy gyerek ostorral, csigával
furakszik épp a tömegben által,
de az, amit itt csodálnak, néznek,
felfoghatatlan a gyerekésznek.
S míg vének, papok, művészek, bírák,
dagadt pofával fújják a trombitát,
– de hisz ez meztelen, és hogy milyen rút! –
hallik, mint a kiskölyök kiált.

És most, és most, most fordul a mese!
Összenéznek, de nem üvölt fel senki se
felszabadultan, hogy persze meztelen a bálvány,
csak mi gajdoltunk bután és gyáván,
s ki szétverted ezt a mocsári ködöt,
hurra neked, te csodás kis kölyök.
Nem! Egymást lesve felordítanak:
a szentségtörő, a romlott cafat!
Pusztulj! S torkába verik a csigát,
ostorával a hátát felszabják,
legalább egyet mindenki. rúg belé,
s a már alig vonagló húshalom
a bálvány torkán csúszik lefelé.

A fiatal hús a szörnynek jól esett,
másnap újra vár egy gyereket.
És attól kezdve nap, mint nap
ilyen friss ebédre tátogat.
De van ám esze: nem kellene neki
a föld hazugságban pácolt vénei.
Csak a mocsoktalant, a tisztát falja,
a tömeg ott járhat az orra előtt:
puhányok, piócák nem érdeklik őt!

Ezek biztonsága így ugyan teljes,
de srácból egyre kevesebb lesz.
A város kész elfekvő kórház:
csupa genny, fertőzés, roncsok és láz.
Bezárt szobába bújva, ki-ki
körülpislog, s hangtalan nyögi:
mért nem akad nálunk, mint a mesében,
egy kisgyerek, ki erre jön éppen,
talán ostorral kerget egy csigát,
s megáll, felnevet és nagyot kiált:
de hisz ez meztelen, és hogy milyen rút! –

S itt szája elé kapva a kezét,
a zárt szobában ijedten néz szét
a sok betojt, nyálas, nyavalyás –
Én is csak súgom: mesémnek vége,
s ha csak hallgattad is: fuss el véle,
míg oda nem hurcol egy volt iskolatárs
mindkettőnket a bálvány elébe!

Elveszett nemzedék

Láttam őket!

Fiatalok voltak, frissek és erősek,
s elindultak hetykén és kacagva,
meghódítani a mennyet és a földet.

És elébük állt a Sátán.

Megveszlek – mondta az elsőnek –,
van itt arany, fűszer, nő és márvány,
s én nem vagyok kicsinyes
s a gyerek állt csorgó nyállal és gyáván.
Arcszíne lassan zöldesbe hajlott,
megcsillant ravasz disznó-szeme,
sorolni kezdte a kocsit, a villát, a yachtot,
s nőtt, nőtt a földből mindez kifelé,
de az álma nyugtalan lett, s hajszott.

Hát te? – lépett a Sátán a másik elé,
s az reszkette dadogta: nem vagyok eladó!
Nem-é?

S akkora pofont kapott,
hogyan az agya is meglódult belé.
No, megtagadod már az apádat?
Igenis! Sose volt! Vagy ha mégis:
gazember volt, csirkefogó, állat!
– Itt van egy garas, hogy betömhessed a szádat!
S ki volt az anyád? Amolyan jóféle?
Anyámat nem adom, az anyámat nem!
Nem?
Add csak azt a pálcát, és tartsd az üleped!
Bácsi kérem, jaj, jaj,
egy ribanc volt, ki engem a világra ellett!
S a Sátán felröhög:
nesze egy garas kenőcsre,
s még meg is köszönöd!

A harmadikhoz fordul: veled hogy leszünk?
Az csak áll némán, és keményen,
nem szól, rá se néz, szeme csak az égen.
Így is jó – csikorog a Sátán –,
s lángsugárral kétfelé szeli
hosszában, közében.

Az Úr meg a magasból lehajol,
két tenyerébe simulnak a csonkok:
az egyikből friss földet kanyarít,
s a másikkal mesés, új égboltot.

„Hívők”

Ó, ti ferdepofájú fél-szentecskék,
este imádkozó polgár-stréberek,
kiknek nem jut a Sátán morzsáiból elég,
de az Isten tenyeréből rég kiestetek!

Ó ugyanis már túlontúl sokallja,
amennyit te a Sátánnak hajbókolsz,
ezzel meg azért vagy zúrbe, bajba,
mert alacsony neki, hol képét tartod, a polc.

Hát ha akarsz, akard a menny egészét,
vagy dőzsölj a Sátánnal az asztalfőn,
de ki mindkettőjük kegyét becéznéd,
csak csúnyán ráfizetsz mindkettőn!

Az Egyház záró szava

Igen, ti ezt sosem értettétek,
hogy kettőtökben egyetlen a lényeg!
A matricái vagytok csak egymásnak,
mint két birkózó, kik soha el nem válnak,
s csak az a kérdés: melyik van épp felül?
Míg én nem másik vagyok, de más legbelül!
Másutt létezem, és egészen másként,
hol ti dühöngtök, én magasba szállnék,
hol fojtogattok, nem vagyok jelen,
s mikor eltemettek: az az életem!
Ti mindent csupán kétfelé hánytok,
jobbra, vagy balra szórnak a lapátok,
s eszetekbe se jut így nézni valakit:
se egyik, se másik, hanem egy harmadik!
Csatlózt akartok, vagy ellenséget!
Ki. nem gáncsol, s nem jó segédnek,
naiv fantaszta, vagy ravasz csaló:
Mórus Tamás, vagy a trójai faló.
Én nem lesem: a győzelem hol piroslik,
mert nem játszom ezt a rabló-pandúrosdit,
hol minden találmány, új fogás,
csak a másik lábát buktató gáncs,
vagy petyhüdt érzékek kicsiklandott kéje –
miért kell, hogy oda legyen érte?
Lett ezektől az Ember maga nagyobb,
vagy csak végtagjain tépőbbek a karmok?
Az Élet tündöklőbb, briliánsabb?
Vagy fortyogva épp önmagára lázad?
Nincs miért küzdjek bármelyiktekért,
de sirathatom, mi bennetek elvetélt.
S ha ezért valaki megáld, vagy leköp:
az egyik nem vonz, a másik nem lök,
csak az a bizonyos Foghatatlan,
ki mégis annyira jelenlevő,
hogy Tőle vagyok Földeken, Holdakban
kettőtök mellett a **Harmadik Erő!**

Zsoltárok tükrében

Bús esti ima

(4. zs.)

A szöggel spékelt drótokon
imám: riadt, futó fegyenc,
megbújni Nálad, átoson.

A szívem hol ólomnehéz,
hol foszló szappanbuborék,
ó, mért nem izzik az egész?

Hánykódva rongyos zsákomon,
sok bűnöm visszapergetem,
és rajtuk némán. bánkódom.

Csodássá tetted szentjeid,
hát engem is hallgass meg már:
lehessek köztük bár egyik!

Emeld fölém Arcodat ,
nem étel és bor érdekel,
én Tőled lennék vitorabb.

S most azzal altasd békén el
az egyre jobban szűkülőt,
hogy biztonságban lesz egyszer!

Mint az a madár – ?

(10. zs.)

Hányszor a fülembe súgtátok ijedten:
nézd, itt vagy ott áll egy istentelen!
A sarkon egy másik leselkedik,
fegyverük elér a puszta melledig.
Hálószemekként markolják a földet,
hogyan gondolod, hogy sorukat áttörjed?
Csak egyet tehetsz: mint az a madár,
ha felriasztod, el a hegyekbe száll!
Hol a gyökereket kisedik a földből,
nem szüretel az igaz se többször.
Csak egyet tehetsz: mit az a madár,
melyik már a távol hegyek felé jár!

Sokszor feleltem, sose értettétek:
az Úr szemei oda is elérnek;
őket is nézi, de engem is lát:
kicsoda vadászik, s ki hordja irháját?
Nem akarok én senkit legyőzni,
nem hívom rájuk a kén esőit,
megoldom magam a feladatot:
lesüllyedek, mint a régi alapok,
rakjátok hátamra az új köveket,
ugye, hogy itt is mennyit tehetek!
S ha csak egy fészert épül is fel rám:
madarak is lesznek az ereszt alján!

Ember embernek farkasa

(11. és 115. zs.)

Nem Istennek, a föld fiának alkonyul,
s az embernek marad az ember farkasul.

Kivész a jó, a bölcs, a szent maga,
s lesz az ember az ember farkasa.

Az álma is gonosz, rút, hamis,
s a testvér egyre jobban farkas is.

S ma már akkor is rikolt a félelem,
ha nem is látszik az állat az emberen.

A bestiákról én is úgy verselek,
ahogy a sötétben füttyül a gyerek.

S ha a fütty elúzi a sötét rémeit,
ne jusson el a farkas se a versekig.

S ki Benne bízom, s a verset is állom,
majd csak átdalolom magam a halálon.

A palack szelleme

(12. zs.)

A szellemet Salamon király zárta
dugaszott, pecsételt palackjába.
S az örvénylő tengerbe dobta,
csigatempójú századokra.
„Ki megszabadít, dúsgazdag lesz velem” –
ígérte az első ezredig a szellem.
De a tenger tovább vetette, hányla.
„Halálomig leszek a szolgája”
fogadta a második ezredre,
de most se lett szükség az ígéretre.
Mire az évezred harmadszor kitelt,
s a palack egy halász hálójába akadt,
a keserű, vagy megőrült szellem
harsogta az új fogadalmat:
„ki megszabadít, azt én tönkre teszem!”

Körültáncol a gyerekmese,
hogyan hallik a zsoltár három meddig-e:
hogyan az ellenség meddig tapos még?

S egyre jobban értem a palack szellemét!

Valle de los caídos

(20/2. zs.)

Egymás mellett fekvő vérbő spanyolok,
csak némán, vagy békén is szunnyadtok?
A fojtogató marok már mind kisimult,
s az üres koponyákból kiporlott a múlt?
Senki sem harapja át a másik torkát?
A józan föld alatt adtok már parolát?
S hogy kioltotta bennetek a tüzet a Kéz,
nem-gyűlölni most már nem is oly nehéz?
Vagy egy más Tűz izzott fel, egy másik Arc,
más Cél nyelt el, más Úr, és másik Harc?
Vértől és vérben itt egyképp vesztesek,
hátha valahol csak együtt győztetek?
Mikor az Íja arcotokba feszült,
tán megláttátok, mi fontos egyedül?
S csak itt feküsztek némán egymás mellett,
de ott, ugye, daloltok, s tárt karral öleltek!

Szókat tajtékzom

(38. zs.)

Jaj, de már hányszor a nyelvembe haraptam,
hogyan olyat ne szóljak, ami oktalan.

Féket raktam szememre, fülemre,
mikor fogytán volt már bensőm türelme.

De hallgathattam mogorva daccal,
– mint bepörgött rab, felhördült a szívem,
s szókat tajtékzik az ostoba angyal.

– Legalább megsúgnád a börtönöm hosszát,
az esendő én hogy, s mikor jut Hozzád?

Maroknyi por vagyok csak Előtted,
– mint mindnyájunkat, nézhetsz levegőnek!

De mi a csudának nyüzsöggön a lelke,
túrjon fel egy rakást, azt se tudva, minek,
hisz csak átsuhan, ahogy az árny lebben!

Ugye, meghallod, ahogy itt nyüszítetek?
Ugye, nem leszel a könnyeimre süket?

Az élet útján ma is úgy bujdosom,
mint nyomorult ősem, a busa cro-magnon.

Ne dobj hát oda örültek dühének,
s a Te szemed se tartson keresztűzben,
nehogy megfulladjon ajkamon az ének!

– mint futó sebesültből a vér csöpög

(39. zs.)

Bár izgulva, de bíztam Benned,
hogy szorongásom észrevetted,
s kirántva ebből a sírgödörből
kemény sziklára állítasz rá.
Ajkamról új ének tör föl:
ez lesz talán a himnuszoddá!
S akik hallják, megilletődnek,
Te reménye a reménykedőknek!
Mert az a boldog, ki Benned bízik,
s ösztöneiben sosem izzik
bálvány, totem, tabu, babona –
Te annyi mindent tettél értem,
mi Néked semmi, de nekem csoda,
s mi páratlan voltál, ha Tanácsod kértem!
El se kezdem mesélni mindjét,
hisz több, mint amit szóval bírnék!

Nincs szükséged kérő áldozatra,
a Füled számomra anélkül is nyitva.
S mert bűneimért se vártál illet,
azt gondoltam: majd elmegyek magam!
Hisz nekem is szól, mit ír a Könyved,
hogy Akaratod tennem akaratlan,
ez az, Atyám, mi elbűvöl engem,
ha Törvényed benn dobog szívemben!

Igazságod zengtem a világ piacán,
s tudod, hogy mennyire nem óvtam a szám.
Nem fojtottam magamba a dolgod,
elbeszéltem, miként segítettél.
Vissza az Irgalmad így most Te se fogd,
mikor a bűn és a baj a fejem fölé ér,
és számosabban, mint a hajam szála,
hogy eleped tőlük a lelkem is már ma!

Hát zavard szét őket, és piríts rájuk,
kiknek életem a zsákmányuk,
hogy meneküljenek szégyennel tele,
kik azt élvezik, ami nekem fáj,
s némuljanak el dadogva, hebegve,
kik csúfolódtak: úgy kell, úgy kell már!
S örülhessünk Benned mindahányan,
kik csak dicsérnek szebben, jobban nálam!

(Ajánlás)

S ha fanyalogva mondod ezekre:
kongó szavak egy üres szövegre,
mert nincs benne tévé, divat, lottó,
s mi téged reggeltől estig hajt,
ha megjöttél a nyári Balatontól, –
szavaimról hidd el, mit szívem még bevall,
hogyan maradnak el az életem mögött,
mint futó sebesültből a vér csöpög.

Ilyen ősi a bűn!

(40. zs.)

Magam csak az irgalmadat kérem,
mert bűn borít csupán, semmi érdem.

Ők meg így beszélnek rólam. szerte:
bár pusztulna, s neve is kiveszne!

Ki vigyázna is rám, üres blöffel szédít,
s künn mondja ki átkát, a szívbélit.

Ha összejönnek itt-ott gyűlölőim,
azt élvezik, mi nékem égető kín:

no, ezt a pestist ugyan jól kifogta,
lefeküdt, hát kész a koporsója!

S kikkel együtt ettem, sok barátom,
ma csizmájával rugdos a bokámon.

Szegény szívem, nemcsak veled van így,
másra a régi zsoltár se tanít!

Ilyen ősi a bűn, látod, látod,
értsd meg hát magad – meg a világod!

Fuldokolva

(41/2. zs.)

Mondd: akkor rég jutottak tán eszedbe,
ott kinn a lágy vizen, arany napon,
hogy kik borulnak éppen akkor vérbe, szennybe?

Hát most az örvény téged forgat,
a csontod malmok zúzzák, őrlik,
s nem vagy gondja mái ifjú napozóknak!

És akkor még te azt sem kérdezted,
mivel ma gúnnyal szórakoznak ők,
hogyan hol van hát a fönséges-nagy Istened?

Bizony, ha egyszer még Elébe állok,
csak fél lélekkel leszek ott jelen,
mert folyton hallom majd a kiáltástok.

Minden virág kagyló csak, és ki ráhajol,
a földnek tán a túlfeléről hall egy síró gyereket,
kit részeg apja éppen lazsnakol.

Hol drót, ott én már csak szögeset látok,
az óralánc is csak bilincs nekem,
s a felhőkben is rácsok égnek, rácsok!

Mi hang, csak sír, rimánkodik, sikolt,
röhög, hörög, gúny- s dühhel káromol,
vagy csattan, mint ököl, korbács, pisztoly.

A mindenségéből mint a vízesés zuhog
a könny, a vér, a szenny, s a veríték,
és én alatta szédelegve fulladok.

És többé már nem látom, nem hiszem,
hogyan ember is van, s nemcsak dúvadak,
s hogy napsütésben csónak ring a kék vizen.

Várlak

(43/2-3 zs.)

Ellöktél Magadtól és megszégyenítettél,
nem lát velem járni se nappal, se éjfél.

Sarokba szorított seregnyi üldözőm,
s a gyűlölőim szórják szét a göncöm.

Mint ölni való juhot löktél nekik oda,
s belém mart, tépett a pogányok foga.

Ingyen adtál, csupán ráadásnak,
lyukját se keresve meg egy libertásnak.

Röhögség lettem minden ismerősnek,
gúnyolódnak rajtam, akik szembe jönnek.

A hitetleneknek jó firma vagyok,
s itthon fejük rázzák a kicsik és nagyok.

A gyalázat most már mindig lesír rólam,
arcom maga is ég, pirtól borítottan,

ellenségeim sok szava miatt,
kik rám vicсорítják agyaraikat.

Meddig alszol még? Meddig? Meddig?
Keltedet napjaim hiába lesik?

Azért rejtet el tán az Arcodat:
meg ne lásd, ha nyomorom felfakad?

Hogy meg ne lásd porban fetrengő lelkem,
se testem, mi a kortól már nem kikezdetlen?

Hiszen soha meg nem feledkeztem Rólad,
nem csúfoltam fel az adott szómat!

Nem csusszant a szívem vonalnyit se hátra,
se az ösvényedről nem lépett le lába.

Hisz nyúlnék csak egyszer a bálványok felé,
Tenálad hamarébb észre ki venné?

Robbanj már egyszer a segítségemre,
szabadítson ki irgalmad keze!

Mert naponta lesem dobbanó Lábad,
s feltarisznyázva várlak, csak várlak!

Mulandóság

(48. zs.)

Nevezd el önmagadról
a földet és a korokat:
kirablott piramisodban
még a csontod se rohad!

A magányos ember zsoltároskönyve

(68. zs.)

Istenem, vizeid már ajkamig érnek,
nekem, a kivetett, árva szegénynek.

Belesüppedtem a mélységes iszapba:
órák, évek töltik egyre magasabbra.

Nincs pont, hol megvessem a lábam:
sorra töröltek minden rubrikában.

Rám zuhognak a hullámóriások:
bomló emberiség, elveszett országok.

Belerekedtem, belefásultam:
imázni, harcolni mindig elárultan.

Hisz több a gyűlölőm, mint a hajam szála,
mintha minden sejtem nem nekik szolgálna!

Számon veszik rajtam, amit el se vettem,
meg nem törtétekért járok bélyegesen.

Te tudod, hogy voltam bűnös és esztelen,
de ők csak a jóért bánnak így velem.

S ettől a tieid meg is zavarodnak,
és ha én idézem, nem hisznek a Szódnak!

Aki meg távolról tartott még Feléd,
pirulva fordítja el a tekintetét.

S mikor Érted túrném a gyalázatot,
még én leszek a botránkozásra ok.

S végül enyéim között is száműzött:
terhes, gyanús, megvetett, lükkött.

Mikor a templomodért buzgólkodtam,
virrasztva, fáradva, nyúlként hajszoltan,

a Neked szánt csúfságot zúdították rám:
ha pusztulnék, hátha velem pusztulnál?

Zsákot húztak rám a ruhám helyett:
hátha levetem ezzel a lelkemet?

Ugráltatnának, mint egy bohócot,
hogymindenki lássa: a tieid bolondok!

Rajtam szórakoznak a hivatalukban,
hol pénzük és nőjük, és rangjuk van!

Rajtam röhögnek félig részegen
mit tettél, Atyám, Magaddal – s velem?

Csak Te ne késs!

(69. zs.)

Kisgyerek korom óta
körülugatott, röhögött, rőfögött
mindig is a csorda.

Néha keresték az életem
sokszor megvetéssel, aljasul, cselezve
piruló szégyenem.

Leskelve motyogták: bukj el!
S ha csak körülnéztem tanácstalanul,
már kórusban zúgott az úgy-kell!

De én nem kértem nekik,
s nem is vártam, hogy a gyalázat viharja
majd a nyakukba esik.

Nem kértem győzelmet,
nem kell az ünnep, himnuszok, bosszú,
vagy virágos körmenet.

Hadd maradjak egyszerű senki,
szánnivaló szegény nyomorult,
alig embernyi!

Csak Te ne késs!
Siess, fogj, húzz, emelj, segíts, támogass,
s nem érint a vész,

nem érdekel a vész!

Azért ez nem olyan egyszerű!

(72. zs.)

A hűségeshez milyen jó vagy Te,
egyszerű szívűek Atyja, Istene!

S megcsuszamlott mégiscsak a lábam,
s már inkább estem, mintsemhogy álltam,
mert megirigyeltem a gonoszokat,
látva, hogy a bűnös mennyit harácsolhat!

Nekik soha sincs semmilyen bajuk,
jóllakottan reng a hájas-nagy hasuk.
Nem üvölt bennük a zűrök riadalma,
ha a szomszédjukat verik épp dagadtra.
Villog a gögjük, mint egy diadém,
s az erőszak fedi őket ruhaként.
Megkövült szívükből gonoszság pezseg,
eszük nem öklend csak eszteleneket.
Gúnyosan szólnak hozzánk, s gonoszsággal,
már ránk taposni felemelt lábbal.
Felfűjt pofával az eget rohamozzák,
s nyelvük hurokként fogja a föld torkát.
Szegény népem ezért hódol nekik,
s ők belőle a lelket is kiszedik.
S még hőzöngenek: honnan tudná az Isten?
Titkos jelentést sose kap Ő innen!
Igen ilyenek, ilyenek a bűnösök,
s nyugodtan kotlanak hatalmuk fölött!

Hát akkor hiába tartom szívem tisztán,
s ártatlan két kezem moshatom, biz, ám!
Mikor vesszejükkel naponta, nevetve
jókat odasóznak csupasz fenekemre.
Viszont, ha mondanám: úgy teszek, mint ők,
fiad helyett lennék magam is ripők.
Törtem a fejem, hogy dülőre jussak,
de nyomát sem leltem valami kiútnak.
Míg csak szentélyedbe be nem mentem,
hogy még a végüket, azt is lefigyeljem!

Hát csúszós talajra állítottad őket,
s akit meglöksz, beválik rommezőnek.
S hányszor ledőltek már pillanat alatt,
nagy dörgés közben tűntek el a falak,
s mint álomképet, ha felébred az ember,
szétfoszlatta őket ama reggel!
Mikor az eszem el-megkeseredett,

vagy gyötrelem markolta szívemet,
én voltam az az értelmetlen tökfej,
ki, mint egy borjú, Előtted úgy jár-kel.
De most már mindig Veled maradok,
hisz jobbról a Kezed kézen fogott!
Tanácsaiddal Te vezetsz engem,
s felemelsz egyszer, Magadhoz ölelten.
Kim van nékem Nélküled az égben?
S ha Veled vagyok, mit ér a föld nékem?
Elszáradhat bennem a szív és a hús,
Te vagy a helyükbe számomra a juss!
Mert kik elfordulnak Tőled, el is vesznek,
végüket veted, mint a hűtleneknek!

Hozzád közel lennem, milyen nagyon jó,
Elédbe hajlanom, ez a nyugtató !

(S azért meséltem mindezt neked is,
hogy mi benned fáj, te is csendesítsd!)

– mert, például, így is lehet! –

Ez az örök dráma bennem és tebenned,
ez az Isten nagystílú játéka,
s rejtett kulcsa a világtörténetnek.

Előjáték

Lehet hozzám az Úr akármilyen jó,
hol itt, hol ott csúszik meg a lábam,
mert a másikat figyeltem és láttam,
s megmorogtam: a bűnös, a koszos áruló!

Első felvonás

Mi bajuk is lenne?
Olyan izmos, jólöltözött mind!
A bánatom kedvüket nem szegte,
s az ostor, ami rajtam pattog,
rájuk se legyint.
Csak úgy sugárzik róluk a vak gőg!
Ahogy szájuk sarkán a cigaretta fityeg,
felcsapott fejfedők, zsebredugott kezek,
s a megvetés, mi szemükből ránk mered!
Hogy bugyborékol bennük kavarogva
ami csak bűn és lázálom,
gúny és rosszakarat füstöl róluk tova,
s röhögve taposnak arcon meg háton.
S ha nyelvük még az eget sem kíméli,
persze hogy földünket tűzkorbácsként éri!

Második felvonás

S motyogtam egyre a fogaim között:
hát megvakult, megsüketült az Úr,
hogy nekik ad erőt, s békét velük kötött?
Én meg hiába őrzöm a szívem, mindhiába,
moshatom a kezem bármily tisztára,
a verést mindennap megkapom.
Na, és ha kilépnék a fiai közül,
s beszélnek, ahogy azoktól hallom,
mi lenne akkor, no, mi lenne?

De akárhogy is noszogattam magam,
nem vitt a lábam másfele!

Harmadik felvonás

Milyen esztelen is voltam, milyen örült,
úgy nézhettél rám, mint egy baromra,
mikor az agyamra ily keserűség ült.
Hiszen Te vagy az, ki mindig velem van,
ki úgy vezetsz engem, kézenfogva,
Nélküled üresen tátong az ég,
s ha Veled vagyok,
a szép föld már nem gyújt mosolyra!

Mint Mont-Saint-Michel-en az Őrültek Útja,
mi korlát nélkül visz a toronycsúcsra,
úgy akarok én is menni Feléd,
ha zúgják is lenn, hogy már az eszem sem ép!
S nem baj, hogy szemmel kinn az Óceánon,
ami lent történik, én már nem is látom,
hogy a gőg, s annak minden dísze,
rongya, mint hajnali álom, fakul, eloszlik –
én Mihályhoz léptem ki a toronyra,
s ott maradok vele immáron holtig!

Nem egészen!

(74. zs.)

Csak őrjöngjete! Még megjön az időm,
s egyszer úrrá lesz a Jó a vak erőn.
Hiába ráztok meg földet és embert,
a magamfélén áll a száraz, s a tenger!

Ti szemtelenek, ugyan mért pattogtok,
mért hordjátok olyan fenn az orrotok?
Miért háborogtok az Atyánk ellen,
minek szavaltok bódult örületben?

Meg nem ment titeket se Kelet, se Nyugat,
a hegyek, a sivatag el úgyse bújtat!
Hanem majd az Isten, Ő lesz a bírátok,
lesz, akit felment, de mit mond tirátok?

Micsoda kelyhet markol a Kezében,
habzó borával megtölti egészen,
s azzal itat, ti föld gonoszai,
fel fogjátok a seprőt is hajtani!

S igazad is lesz, Dávid király,
ha majd a mérleg végsőt himbál,
azon az utolsó, nyomott hajnaltájon,
mikor szétfoszlik majd minden álom,

s mindegyikünk ijedt lesz és póre,
ahogy nézi, vizsgálja az ítélője,
s ha ők minden lyukba be is bújnának,
mi sem leszünk ám csuda bátrak!

De kiinniok amit nekik kell:
ők vették meg a keservünkkel!
De hogy ott aztán még én daloljak,
no, hallhattok majd sokkal jobbat!

Látom a sötétet!

(87. zs.)

– inter mortuos est stratum meum –

Ne mondjátok: majd polgárosodik,
minden kamasz kiforrja magát,
csak meg kell érteni, túl kell élni
ezt a vertikális népvándorlást.
Hogy nem szabad merevnek lenni,
és pápábbnak a pápánál –
hagyjátok végre ezt az önámítást,
vagy Ágoston egyháza még mindig áll?
És Pálé is mind él Kisáziában?
Hát hová tettétek a szemetek?
Kár a szóért, hogy ki itt a bűnös,
csak az a biztos, hogy koporsóba fektettek!
Feltámadás is van: nőnek, férfinak,
de mit városnak, népnek, földrésznek hívnak,
az vagy lebírja, vagy belegebed.
Nem tudom: kikelünk belőle, vagy sem,
de azt igen, hogy koporsóba fektettek.

– quorum non es memor amplius –

És ilyenkor hiába emlegettek
régi szenteket, történeti hivatást,
s hogy végső szélén a szakadékperemnek
a csuszamló test hányszor megtalált
mégis valami egyensúlyt,
mi elodázta a halált.
Dehát embernél nincsen végtelen,
s annál biztosabb, hogy most már idesújt,
minél többször volt türelmes a Kegyelem.
Lehet, hogy régen a tieid voltunk,
de megemlékszel még ma is rólunk?

– removisti notos meos a me –

A régi osztálytársak hová lettek?
Barát és tanítvány: mind kivesztek?
Mert hogy felettetek, mestereim,
a temető lombja sustorog,
lehet fájó, ám érthető dolog.
De úgy indultam, egy egész nemzedékkel,
s ahogy vonultunk: dobbal, zenével,
mintha egyre többen lettünk volna –
egy darabig.

S mikor az út kietlenebb tájakra vitt,
maradt egy bensőséges kis csapat,
s hogy már a remény zöldje sem virít,
a lépteim árván konganak.
Emberek, tárgyak: oly ismeretlenek,
tévedésből sem hallok rokon hangot,
csillagokat sem jártatsz már felettem:
mindent elvettél, amit elérhettem!

– abominabilem fecisti me –

Kísérőműl csak az utálat maradt,
mi az űr minden zugából rám szakad.
Seregnyi fiam veszett már ködbe,
s ha az utcán szemközt kerülne egy rokon,
biztos, hogy a túlsó járdán jönne.
Magukban hányan fellélegeznének
a hírre, hogy nem vagyok többé,
s eloszlott egy árny, mi oda-odatulult
mindennapos piszkaik fölé.
Van, ki akasztva szeretne látni,
a másik jeges gyűlölettel teli,
s kinek atyámnak kellene lennie,
azt válaszolja hűségemre:
„jól el kéne fenekelni!”

– clausus sum –

S hogy a sok csapás keserűvé ne tegyen,
velem együtt hál rohadt priccsemen
a nyolcadik boldogság.
Hogy ne hihessem magamat oknak,
akitől joggal elfordulnak
a megértők, a frissek, a szentek –
bilincseikkel jelölnek ki
újra meg újra a tiednek.
Ez az a fény, mi lábamnak világít,
s a Szaharában ami csak hiányzik,
mindent bőven pótolnak e vasak:
szorításukban Kezed bujdokol,
őriz, melenget, s Magához ragad!

– oculi mei ob miseriam tabescunt –

De ettől a Szahara sivatag marad,
és nyomornak a nyomor.
Tested kipállik a mosdatlanságtól,
fogaid sorban kirohadnak a szádból,
és csajkád felett elönt az undor,
mert árad belőle mi keserű, avas és dohos,

mi penészes, bűdös, romlott és piszkos.
Lassan megérzed, hogy minden porcikád,
minden idegszálad felveszi a rozsdát,
hogy szemed sarkában rángógörcs ver fészket,
s mint a beázott, lyukas tető alatt
megfoltosodnak, majd kidűlnek a falak:
ma itt, holnap ott omlik le benned valami –
s hogy a nyolcadik boldogság nincs ingyen,
s nem is zsongító tündérmese,
s mire Izsákot az Angyal leveszi a tűzről,
tán nem lesz már szeme se –

– portavi terrores tuos et elanqui –

– de ha igen, az se jelent semmit.
Több rémület dörömböl rajtam,
több settenkedik nyomaim körül,
mintsem, hogy a sorrend érdekelne,
amiben torkukba kerülök étükül.
Hogy az árva bárányból a farkasok
először honnan harapnak ki egy darabot,
nem ez a sorsa lényege,
hanem hogy fabatkát sem ér az élete.
S a bőre megborzong már joggal itt,
ha a csorda még csak tág körben vonít.
Így hallom őket én is ébren, alva
csak rémületet lélegezem,
és tátogva, dadogva, félájultan,
de ebből áll az életem!

– familiares mei sunt tenebrae –

És ettől van köröttem rég sötét!
Tétován mozgok benne, mint a vakok:
nem utazom, s alig beszélek, olvasok.
Nincs mit látnom ebben a sötétben,
de látom a Sötétet, s ahogy azt kell: sötéten!
Csillagom csak akkor van,
ha egy ravaszul kiálló szegletben
váratlanul hókon verem magam.
Hallgass! Távoli zárban fordul a Kulcs,
de mit mondanak majd a hóhérnak?
Oldozd fel! Vagy: nem bánom, sújts!
A feneketlen sötétben szorongok,
s mire Te egyszer a lelkem innen kihalászod,
vak leszek és fehér, mint a barlangi rákok!

Biztonságban

(90. zs.)

Nekem parancsolt az Úr felőled:
utadra rendelt őriződnek.
S én alád tartom két tenyerem:
ne bukj el köveken, embereken.
Te nem állnál az oltalma alatt?
Még árnyéka is csak takargat!

Vagy nem emlékszel a vadász-csapdákra,
s ahogy azokat ronggyá zilálta?
A falra, mi ledőlt a hátad mögött,
a bombára, mi szemközt süvöltött,
s hol kettőt lebírtál: a vonatlépcsőre
ki más volt ott a végzeted őre?

Bizony Ő vett a szárnyai alá,
s lett a földrengésben sarkcsillagoddá!
Balodon már elhulltak ezren,
de jobbról sem ér el a tízezer sem!
Mert a Magasságos sasfészked neked,
ki szállni nem tud, utánad nem jöhet!

Ne rettegj éji surranásuktól,
piaci gúnyjuk beléd nem hatol.
A lélek sorvasztó, sötét pestise,
s a test nyomora nem árt néked semmit se.
Üldözőid sorsát közelről nézheted:
lapuló árulás, bomló idegek.

Az Úr parancsolt felőled nekem,
s a pokolra szállásod is őrizem.
Ha emberpofájú vad sunnyog feléd,
ha lábad körül patkányok szeme ég,
menj csak köztük fütyörészve végig
Atyád fiai a sárkányt sem félik!

Ne keményítsétek meg –

(94. zs.)

Mégis elkiáltom az ujjongó hívást,
bár kevesen tartunk sziklának ma itt,
de ha én látnám csak Tebenned az üdvöt,
akkor magamnak mondanám dalaid.

Egyedül vagy most is végzetetlen,
pedig minden sarkon felmered egy Moloch:
kényelem, hatalom, ösztönök
de a Mély, s a Magas csak a Te birtokod!

A gép, mi a vizek alján úszik,
s testvére, mi a nap felé repül,
sohasem jut túl a tenyereden,
s benne, ha tagadja is, egy gyereked ül.

Legalább ma halljátok meg Szavát:
„Ne keményítsétek meg a szíveteket”,
elég dacos köszívet hoztak már
a sivatag óta az évezredek.

A negyven óta majd négyezer éve,
hogyan fajtátok egyre a terhemre van:
ti tántorgó lábak, tévelygő szívek,
hát nem akartok élni békés-boldogan?

Most hallgassatok, most a Szóra,
hisz már szétesik a föld, vagy szétrohad,
még megmenthető a maradék élet,
hallgassatok a Szóra, ti nagyon okosak.

Mint rongy mállnak szét az idegeitek,
s a dacotok csak gyógyósokat terem,
nyáladzó szájú roncs lesz az ember,
jaj, vegyetek erőt kérges szíveteken!

Mert Ő épp úgy végzetetlen ma is
a sok divatos, bárgyú Moloch felett,
hát végre, végre halljátok meg Őt,
és ne keményítsétek meg a szívetek!

Öreg ember zsoltározik

(101/1,3. zs.)

Atyám, ne rejtse el Arcodat előlem,
mikor a szorongás görcsöl a bensőmben.

Napjaim szétfoszolnak, akár a füst,
s csontjaim tüzelnek, mint parázson az üst.

Nyárvégi gyepként száraz a szívem,
kenyerem megenni is elfeledem.

Keserűség húzza fintorba a számat,
a bőröm tőle torz ráncokba szárad.

Sivatagba tévedt madár vagyok,
bagoly, mi, éjjel romok fölött huhog.

Álmatlanul nyögök, sóhajtozom,
mint árva madár a tetőzsupon.

Elleneim ingerelnek folyton-folyvást,
s ki szembe szid, álám még titkos vermet is ás.

Hamuból készül a kenyerem,
s az italom könnyeimmal keverem.

Napjaim fogynak, mint az árnyék,
mint a száraz levél, immár messze szállnék.

Csak Te maradsz meg, Atyám, örökké,
s a Neved minden nemzedékeké!

Hát mért emészted el az erőmet,
mért vágod el napjaim sorát,
elragadnál éltetem telijében,
Magad meg élsz hosszú korokon át!

Valamikor kigyúrtad a földet,
s a magas menny is a Te alkotásod,
ezek mind sorra el is múlnak,
de Te a véget soha meg nem látod!

Megkoptam én is, akár a ruhám,
de ne cserélj le mégse, mint egy inget,
mikor éveidnek úgy sincs szeri-száma,
a lelkem sietve meg ne öregítsed!

Mint szolgád fia, éljek biztonságban,
s az utódaim ugyanúgy tovább,
velük tedd az életem teljessé,
hoggy gyümölcseről becsülhesd a fát!

Atyám, ne rejtse el Arcodat előlem,
s ha napjaim foszolnak, mint a füst,
tükrözzelek, ha csak halvány-esendően –
hisz főm, mint a régi tükrök, már színezüst!

Irgalom

(102. zs.)

Úgy éltem fel az ifjúságom,
mint kártyán szerzett, dús vagyont,
s az, mint a mesék madara,
Kezedben újra szárnyat bont.

Bűnöm is marokkal szórtam:
a múló percek gyöngyeit;
s nem szerintük fizetsz meg nékem,
súlyukkal Kezed nem fenyít.

Dél lett mire ébredeztem,
s nyújtózni lát az esti csillag;
de Te bírod irgalommal,
haragodnak még nem is virrad.

Ha bűnöm keleten már búzlik,
inkább messze, nyugatra küldesz,
toronnyá rakhatom a vétket,
Irgalmad azon is felül lesz.

Kényeztetsz, mint kedvenc fiadat,
kiről tudod, hogy gyöngye legény:
porból, húsból, hiúságból
villog még a fény is a szemén.

Szélfutta vagyok, ingó-bingó ,
fű a kövek közt, vánnyadt-zöld,
szárazt a bűn, a vakság, a börtön,
ha sorsom durván felüvölt.

Helyem kihűl, nyomom eltűnik,
s az emlék rólam még hamarébb,
csak Irgalmad az, mi fölöttem
egyik örökléttől a másikig ég.

Ugye, nem harcolsz végig velem,
s mindvégig nem is haragszol,
megmentesz majd a végromlástól,
s megtisztítasz szegény magamtól.

Felejtet, mi csak ezt érdemli,
s szép javaiddal puhán betakarsz,
Irgalmaddal lemosod a szennyet,
ha Irgalmadból véget ért a harc!

Fia vagyok!

(109. zs.)

Azt ugyan még nem mondotta nékem,
hogy a jobb oldalára állhatok,
de ahogy elnézem elleneimet:
törpék, akár a számolyok.

Nem vettem észre, hogy nekem nyújtaná
magas várából hatalma vesszejét,
de biztos, hogy senki embert nem ural
az az egyszeri fönség, mi bennem ég!

Szentség bizony nem izzott fölöttem
születésem réges-régi idején,
és Néki mégis fontosabb vagyok,
mint hajnalcsillagán a tiszta fény.

És papjának tart már mindörökre
ez rég elhangzott az ígéretében;
s ha jobb felől elkísér továbbra is,
pont a király-törést én nem igénylem.

Hogy népeket ítél, hullákat halmozva,
szemem szinte kifolyt – úgy láttam, s így látom:
bosszús óriásként megy végig a földön,
de nekem, Atyám, Uram és Barátom!

Naiv zsoltár, amiben mégis van valami

(111. zs.)

Most és mindig akkor vagyok boldog,
s akkor nem rágják szívemet a gondok,
ha tartok Tőle, mint Atyámtól,
s ha lelkem a törvényétől lángol.
Azt is tudom, hogy gyerekeim
nőnek, s virulnak földünk terein,
s áldólag gondolnak rám is.
Dúsgazdag vagyok, mint Ofir, vagy Párizs,
lehetek hát nagylelkű, s bőkezű.
A napot jelentem nekik a sötétben,
s irgalmat se kell, hogy valaki kérjen,
nekem jó, ha irgalmazhatok,
s ha valamit tőlem mindenki kapott.
Nem is ingok meg sohasem,
így marad meg az emlékezetem.
Veszett hír azért nem törhet soha rám,
mert vágyam, megtapadt az Atyám Arcán.
Fel se fogjátok, mennyit jelenthet,
hogy nem tud gyötörni a félelmetek,
de hányszor hoztalak én zavarba!
A szegényeknek csak osztogatok,
és sose izgatnak a holnapok,
ma is én vagyok köztetek a császár!
A gazember dühöng, fogat csikorgat,
eszi a penész a nyomorultat,
s halála már a húsában vájkál!

Nem vagyok olyan!

(117. zs.)

Körülvettek, mint a méhek?
Nem! Mint darazsak, bögölyök, vámpírok,
mint vérszopó denevérek!

Megégettek, mint tűz a bozótot?
Dehogy! A bakó kifeszítve pörkölt,
s hogy újfent égethessen, volt, mikor feloldott.

S az Úr nevében összetörtem őket?
Ugyan! Elég gond volt nekem,
hogy a kezükben én össze ne törjek!

Mondják – mondom

(122. zs.)

Élményei másodlagosak,
a mondandója mankókon biceg,
minden sorát egy foszló zsoltár-hulla
zöld penésze, az mérgezi meg.

A szolga szeme ura kezén függ,
s asszonya kezére figyel a cseléd,
nem kóborol a vers sem szerteszét,
csak Szód az, mire a rím visszaüt,
s úgy lesz „én”, hogy leborul Eléd!

Műanyag iratkapocs

(123. zs.)

Úgy találtam véletlenül,
mint egy leszakadt gombot,
s azt se tudtam: mi lehet?
Iratkapocs volt műanyagból,
de hol láttam volna én ilyet?

Most forgatom, hajlítom, babrálok vele:
messzi tejutak apró úrhajója;
hol élnek, álmodnak, játszanak,
hol minden hajnalt egy új zseni köszönt,
és köszönt ezer ilyen kis vacak.

S itt minden poros, álomtalan,
ősaeonok óta ugyanaz:
fejek és lelkek verkli módra,
mint a Sátán bábszínháza,
zökkennek balra, konyulnak jobbra.

Micsoda tűzként csapott fel dühötök,
mikor elevenként ide nyeltetek;
mint a zuhatag csaptatok át rajtam,
s habzó vizetekben elmerülten
vett magába ez a szennyes katlan.

S mégse leszek préda a fogatok alatt,
sőt tárgult tüdővel lélegzem fel;
mert Ő a csapdát nemcsak feszegeti,
de élvezzük is, hogy ehhez egy iratkapocs,
és műanyagból, már elég nekem, – s Neki?

– de akik jönnek –

(125. zs.)

Mikor először szabadultam,
hidegen és kijózanultan,
nem telt az ajkamtól kacaj,
nyelvem lezárta a gyanú-fal.

A vagonban sugdostak köröttünk:
mégiscsak kiderül lassan az ég
egymás mellett ketten zötyögtünk,
s mosolyogtunk is néha még.

Évek előtt indultunk útnak:
őszü vetésnek, szomorúnak,
s akkor se vígan jöttünk,
csak bátran, ki-ki a termést hozva magában.

Azóta újra, s újra elindultam,
nem könnyeztet már az indulás ,
csak a zsoltárt olvasom felizgultan:
hol az az ünnep, az az aratás?

Csak Te!

(126. zs.)

Ha Te nem vetsz belém sziklát alapnak,
s nem rakod rá Magad a falakat,
nem súgod fülembe reggeli imámat,
pontos érveket ha nem adsz a vitámnak,
nem töltesz mosollyal, rímmel, kedvvel,
nem mondod, hogy testvér az az ember,
s a csillagokból nem lobogsz felém,
egy kártyavárat fel nem húzok én!

Ha Te nem őrzöd, mi bennem készen áll,
hogy el ne érje bűn, rontás, bűbáj,
az arcot, mit magamból faragtam,
torzzá ne üssem a végső pillanatban,
a jelet, mit tettem papírra, lelkekre,
a sivatag homokja be ne temesse,
s a számadásom majd rendben legyen:
magam ezeket meg nem őrizhetem.

Bolondság lenne hajnal előtt kelnem,
sírnom az itt elfolyt milliónyi percen,
s bolondság futnom ott kinn utánatok,
ha mólés éjeken csúnyán eláztatok;
borús napomat kedvtelen ízlelnem,
mert üres volt, lapos, nyomott és rímtelen,
szájösszeszorítva tennem és túrnöm:
megrakod, míg alszom, a kamráam, a csűröm!

Csak feszítetek!

(126/2. zs.)

Vagy tán nem hallottátok még sosem,
hogy minél inkább megfeszül a húr,
a hangja annál élesebben száll,
s a célba annál keményebben fúr?
Hát csak feszítetek!

Nem látjátok az Úr ajándékát?
Hogy tegzem nyílveesszőkkel duzzadón teli?
Mind hosszú, hajlékony, hegyes,
feltollazott, és biztosan repül.
Enyémeik ők: ifjú tanítványok,
kik ujjaik közt épp úgy nyúlnak el,
miként a nyíl a harcoséiban!

Bolondok, mégsem vesztek észre semmit sem:
hogy tölti tegzem, s egyre tölti csak az Úr,
s ha harcra vártok poklotok kapuiban,
nem én leszek, ki végül is megszégyenül.
S most jöjjetek ti szívós, friss, biztos nyilak,
én itt leállok, s lábam megvetem,
de véletek a Mindenséget körbelődözöm,
a régi Szót hogy elvigyétek mind a népekhez,
ma, holnap, mindenütt, és mindörökre, örökkön!

Esti béke

(130. zs.)

Mint ki ringatja csecsemőjét,
fáradt asszonyként hajlom föléd.
Nem szállt ki ölemből szemed, vágyad,
csúcsokra a szíved sose szántad.
Nem készültél csuda dolgokra:
önmagadnál nyúlni magasabbra.
Sőt a véred egyre csitítottad,
lelkem, gyermeke Uramnak.
S most este fáradtan hajlom föléd,
s ringatom magamban Néki az övét.

Reflektorfényben

(138. zs.)

Ahogy a főveny vég nélkül pereg,
gondolataid egyre ömlenek.
S az enyéim száma meghatározott,
mikor még egy se látta a virradatot.

Fenékig ismersz, s átlátsz rajtam,
a csírákig a tudatalattimban.
Végigtapinthatasz elől és hátul,
Ujjad közé fogva, kezéd játékaul.

Gondolatomat előbb gondolod,
akaratom előtt mozdul Akaratod.
A szó még el sem jutott a nyelvemig,
de hangsúlyát is hallják már füleid.

És nem is akarok elfutni Előled,
titkolva, mik úgyis napvilágra jőnek;
nekem csak öröm, hogy pokolba, mennybe,
s a világ köldökéig csak Te vezethetsz be!

Hisz a sötét: Előtted járó égő fény;
a homokot is látod veséim ölén,
mik maguk is sötétben születtek,
Te fontad ott össze rostjukat szövetnek!

Ahogy a főveny vég nélkül pereg,
örök terveid tovább ömlenek.
S ha a végtelenbe úrhajóm elérne,
azok tárulnának ott is csak elébe!

Naphimnusz

(48. zs.)

Rólad beszél az Úr!
a hiú agyunknál gazdagabb,
elnyújtózva felettünk, alattunk,
kik egy pincelyukba ragadtunk.

És Rólad szól a Nap,
s mennyivel többet, mint Dávidnak, Ferencnek,
s ha a ványadt arcomon nem is barnállik,
a szemközti falon látom a csodáit.

S Rólad cseveg a Hold
a trubadúroknak, s az űrhajóknak is,
s míg mi ketrecekben változásra lesünk,
ő az Időtlen tükrözi nekünk.

S Rólad üzennek a csillagok,
hogy Krózus vagy térben, időben, ötletben,
bár udvarunk fényszóróinak zöldje
fátyolt von minden csillogó tükrödre.

Szikrázó kórusban hagy énekelnek
az üstökösök, galaktikák, égitestek,
miket meggörgettél, miknek irányt szabtal,
s most mind ott forog a lábaidnál,
míg szabott útjuk le nem pergett.

És Rólad dúdolt a föld,
mint Rólad mormolt a tenger,
míg be nem szennyeztük olajjal, hullákkal,
s most Rólad mind a kettő – némán vall.

Rólad ropogott, zúgott, dörgött
a jég, a tűz, a lég, s a vihar,
s mi bombákkal tettük őket csúffá,
s ezer hullámhosszon még hazudtunk rá.

Rólad zengtek a hegyek, az erdők,
Te mosolyogtál az üde gyümölcsről,
de nekünk azonnal millió-annyi kellett,
s inkább megmérgeztünk földet, vizet, kertet.

Rólad vakogott, sziszegett, csicssergett
a dúvad, a pacsirta, meg a kicsi gyík
míg az élet kacagott, nőtt és bővült,
s az ember ember volt, és nem örült.

A föld egyre szűkebb, színtelenebb,
bár futószalag önti az örülteket,
s még kínzó, esztelen zajjal van tele,
hallgató csillag lesz lassan a neve,
mert Rólad már alig szól, s mind kevesebbet.

De hisz a népek gyógyíthatók,
csak néha serdüljön fel egy ifjú, vagy lány,
ki újra megtalálja a hangot Feléd,
s virágba borul a domboldal, s a rét.

S a föld, az ember is gyógyítható,
s ha titkon elpirulna egy király, vagy bölcs,
hogymiért is hitte istennek magát,
már kórusban zúgna itt az igazság.

S a lelkek hogyne lennének gyógyíthatók,
csak csöndesednének le a tieid,
s hagynák már el a hálót, ladikot,
mint kiket az Úr valóban hívott!

S tán még mi rabok is meggyógyulhatunk,
bűnök, rácsok, gögök kötözöttjei,
ha találkoznánk valakivel egyszer,
mint Gubbióban a farkas Ferenczel.

De ehhez az kell, hogy ketten: te meg én,
ne másról beszéljünk úgy, hogy: szegény –
a zsoltárt daloljuk rácsaink között,
mit a futó Dávid lihegve költött,
s hangunkra tán felsír az újszülött remény –

Él is benned?

Zsoltárok! Ó, hogy zengtem őket én is,
gégém elszorult, szemem könnyezett, –
csak lábam járt tovább a régi úton,
ahogy az éneknek vége lett,
a szép éneknek vége lett.

Mondd, öreg, mi ég a rímeidben:
a Lélek, hűséged, vagy bengáli tűz?
Tudsz valamiről, tán vágyódsz utána,
vagy él is benned, és sarkalva űz,
van valamid, mi belülről űz?

Hányan fújták már az utcasarkokon
tökrészezen farsangi papírkürtjüket?
És hány álszent tutult a józan délben
ha megnyúznának, te akkor se tedd,
öreg Eleazár, soha meg ne tedd!

Átok, méreg és orgyilkos a vers,
mi nem a húsodból kivágott hús;
és egyetlen hiú, maskara-rím:
tőr, mivel hátulról önmagadba szúrsz,
botorul csak önmagadba szúrsz.

Hát ünnepeljék a skriblerek egymást,
önnön fejükre szabva ítéletet,
mert sok nagyképű szótok szerint
ülnek majd törvényt is felettetek:
a versetek ül törvényt felettetek!

Mert csuda nagyok, kik köztetek írnak:
az Isten is szégyenli előttük magát:
hol van Benne annyi öntudat,
mitől nálatok feszülnek a strófák,
a pöffeszkedő, nevetséges strófák!

Te amit gaznak, hazugnak mondtál,
behegedt csíkja se égjen a bőrödön;
vagy tartsd a szád, és titkon vezekelj,
s a versed legyen: Igen, és: Köszönöm.! –
csöndes igen, halk köszönöm.

S Eleazár, ha utólag vennéd észre,
hogyan valamiben kormos vagy te is,
ess magadnak a versed ostorával,
nehogy előtte egyszer pert veszíts,
a saját versed előtt pert veszíts!

Kisebb szégyen, ha elől zúg a versed,
s magad is csak talpalsz, kifűlva utána,
mint ha kikiáltó kinn a vurstliban,
s te unottan imbolyogsz más irányba:
versed gúnyba, s te a pusztulásba!

Liturgia

A régi Ádvent visszatér

A reggel újra köddel ébred,
az Ádvent újra visszatér,
s te vénült szív, lángpírral érzed:
a régi ember kínja él!
A régi ember újra él!

Félszáz Rorate zúg mögötted,
s a Vére annyit mosdatott:
a százszor méltán elűzöttet
be újra miért fogadod?
Hát vissza miért fogadod?

Vaj, mennyi Ádvent kéne néked?
Feszüljön újra, s újra meg?
Hogy egyszer ízestül kitépjed,
mi rákként együtt élt veled?
A régi ember élt veled!

Ó, Ádvent, telj be egyszer végre,
s a Csillagunk ragyogjon fel!
Ó, Kisdéd, bár úgy születnél Te,
hogy az a régi haljon el,
de mindenestül haljon el!

Az este újra ködbe hullik,
egy pislá csillag integet,
a régi, Ádventtől az újig
oly mélyen sajgó vágy vezet:
Feléd sóhajtó vágy vezet!

Karácsony, 73.

Ködös, unalmas, nyomott reggel.
Hol éjjel tündökölt az ég,
ott most csak nyúlós szürkesség jelzi,
hogyan táncol a nap is felkel.

A Férfi már dolga után ment,
az Asszony némán sűrög-forog,
a Gyermekek alszik, mosolyog,
s puhán betakar mindent a csend.

Én cipőt varrok egy sarokban,
dúdolok, s néha Feléjük nézek:
mind eltűntek az éji vendégek,
csak nyomuk látszik kinn, latyakosan.

Oly hétköznapi, oly megszokott világ.
A falu széle: akár a maiak,
s benn a városban papok, rómaiak
mosolyogva egymást foltogatják.

Karácsony borban

1. Az első adventi gyertya

(Első hét, Kedd: Iz. 3,1-7)

Elnézem ezt a kényes várost,
s Izaiás könyvét forgatom:
a régi Isten régi Szója
hogy válik új és új valóra,
élővé lesz a borzalom.

Nincsen gerinc, mi állni képes,
szempár, mi nyíltan szembenéz,
ki férfi lenne, hű és bátor,
vagy tenni tudna önmagától:
magvában már mocsárba vész!

Nem ismerős, csak festett falról,
ki bölcs, ki költő, próféta;
nincs köztük vonzó, meggyerő arc,
örökség, lángész, munka, csak sarc,
mi másutt bűn, itt jó tréfa.

Heréltek ültek minden nyakra,
kis taknyosok az uraik;
kölyök fellázad apja ellen,
s hogy mesterműnek gáncsot vessen,
ki kontár, abban utazik.

A gazda albérlőjét kéri:
te jól fekszel, s még van gúnyád,
az asztalfőre ülj fel gyorsan,
csak légy urunk a romlásunkban,
s neved megkapja majd utcánk!

Csak azt nem láttad jól, Izaiás,
hogyan lesz, ki ettől meghátrál:
„velőm, gerincem hitványocska,
nem lenne képes ily dologra”,
ilyen szerénnyt itt senki sem talál!

2. A második gyertya

(Második hét, Péntek: Iz. 24.)

A talpam alatt csupa buktató,
a szemem előtt ködös sötétség,
s a fagyos űrbe kiáltozom: halló, halló!

A műholdak képpel, szóval terhesen
fejem fölött vadul jönnek-mennek,
s egy süket jelet sem hoznak énnekem.

Nem látok senkit megszületni,
egy gyilok van csak, mi gazdátlanul öl,
s köröttem egyre kisebb lesz a Semmi!

Van még egyáltalán. hely mellettem,
hol elférhet valami Valami?
Isten még talán, de már az ember nem!

A fül még hall, s a hallás már elmerült,
– ahogy süket éjben rikoltja a Szó –
a szem még mereszt, de látomást nem szül.

Az egész valóm adventi várás,
magam vagyok az Ádvent maga,
s nincs másutt, hol várna még rám szállás.

Nem maradt már semmi sem a létből,
csak ez az én ócska, jászolnyi szívem;
lejössz-e ide, ha megvan még, az égből?

3. A harmadik gyertya

(Iz.40; 45,7)

A sivatagból kiáltás tör elő:
mozduljon a halott, meg a meddő!

Az úttalanból út kúszik alám,
mikor már kivert túske és csalán.

Taposs simára engem – sziszeg –
kátyúkon az Úr végig nem biceg.

S az úton felém az Ima hömpölyög:
egek, harmatozzatok a föld fölött!

Őt csöpögtétek, felhők, az Igazat,
Őt teremje a föld, ha meghasad.

S ki mindig önmagad veted, aratod,
azt öleld át végre, Aki adatott!

Mert hiába daróc, s hogy vadmézed sincs,
ha nem Őt szorítja rajtad a bilincs!

4. A negyedik gyertya

Újra éget, mint már annyiszor:
kinőni a vakarcs arasznnyiból!
Tipródva öklendeni fájdalmamat,
mi ül bennem, mint egy gennyes daganat,
hogly oly éretlen, apró, korcs és suta,
kit úgy csúfolnak: a teremtés ura!
S hogy hiába nyújtózott mindig a szemem:
megkapaszkodni egy öles termeten,
mert lehettem én bármi törpe,
manók nyüzsgötek mellettem körbe,
s oly nagyok közt, mint egy gyufaszál,
mit ér, ha én vagyok a gnómkirály?

S most ezt a vágyat csitítom, ringatom
a sötét, rorátés hajnalokon.
Ez a remény lángol mindegyik gyertyán,
hogly most leszünk embernyi emberek talán!
A Szó Azt rivallja, s az Úton Az közelg,
Kit ha repként az ember átölel,
kinyúlik, s felnőtt tág-magasra –
Mint várlak, Ígéret Hatalmasa,
hogly vaját és mézet csorgass elibém,
s legyen, mint Te: egyszerű, szegény,
acélos, nyugodt, ember és lélek
ugye eljössz, hisz várlak és reméllek!

5. Szenteste

Mélyfekete égbolton ó-arany csillagok:
ragyogjatok, ragyogjatok!

Üveghangon csengő-bongó jégkristály:
víg angyalok dala szitál.

Fehér hóban durva gubanc hagy nyomot:
pásztorok, bocskorok.

Izgatottan béget, bög, és kiabál:
ökör, juh, meg egy számár.

Szemközt hideg, rideg üreg mered:
istálló vagy barlang lehet.

S benn Csecsemő,
aranycsillag, bársonyosan nevető!

A Kismama,
tisztá, mint az angyaloknak lágy dala.

A Férfi meg
önti rájuk szívéből a meleget.

S ki jászoluknál térdel, sír nevet, habog?
A kis pásztor, az én vagyok!

S kinn minden csillag pislog, táncol, úgy kiált:
új világ, új világ!

6. Hajnalban

József halkán keltett. –
Tudom, gyorsan. csomagolni:
nyeregtáska, néhány holmi,
alig töri nesz a csendet.

Csacsijuk is készen áll.
Szótlanul kihozza Őket,
Rájuk adja a kendőket,
pirul lassan a szemhatár.

Nézem: vaj merre indul?
Egyiptom: hús, járom, sötét,
hátsz látszik a barlang még:
így hív el mindenkit az Úr!

Az úton együtt kavarg:
római ő, zsidó szimat,
beképzelt tiszt, alja pimasz:
szokott emberi farkasok.

Alig akad helyük.
Szürkék a nagy tolongásban,
sejlenek csak haloványan.,
de én csak baktatok velük.

– ma már oly Karácsonyt kérek Tőled –

Köröttek lógtam egész életemben,
Beléd csimpaszkodtam, Rád leselkedtem,
szobádba osontam, s tanulmányoztalak,
érdekelt ott minden kis vacak;
Szokásaid, a Múltad, Családod,
s hogy mire tartod ezt a cifra világot?
Mikor sétálsz benne dél- és estidőn,
viharban, csöndben, s ha bosszant a fön,
millió helyen rajtakaptalak,
hogy arra jártál, s a nyomod ott maradt!
Volt köztük, mi már megkövesedett,
a másik a lábadtól szinte még meleg,
a levegő még mozgott, hullámozott,
de csak becsapott üresen az álnok,
hiába kaptam a köpenyed után,
rég túljártál már az Óperencián!

Hát ennek végét kell szakasztanom,
s egy ködös, lucskos, rorátés hajnalon,
itthagyni mindent, ami csak Tiéd,
ami út és nyom, és vezetne Feléd,
mi jelez, képvisel és megjelenít,
ábrázol, vagy hordozza színeid,
Nevedben, s a Nevedért él és mozog,
de jaj, mégse Te vagy, csak a nyomod!

Csillag, angyal és pásztor már annyi volt,
gyereked is, kik után szívem loholt,
ma már oly Karácsonyt kérek Tőled,
hol Téged semmi el nem felhőzhet,
hol, mint a valóban., csak az úr ásít,
s Rajtad kívül nincs benne senki másik,
de Magad viszont Vagy, Vagy, Vagy,
s én megközelíthetlek s felfoghatlak,
s eltelhetek Veled egészen csurig,
hogy nem éltet már más, és nem is butít,
mert hol Kisdedként ölel Téged a jászol,
a szalmaszál leszek, amivel épp játszol.

Vigília

(Cras egrediemini, et Dominus
erit vobiscum.

Dec.24: Responsorium)

Holnap, – vagy egy szép napon,
kilépsz majd e csúf falakon.

Karácsony lesz: ha nyáron, ha ősszel,
s kuckód megtelik könnyes ünneplőkkel.

Téged néznek, de nem rád kíváncsiak,
szemedben keresik karácsonyi fiad:

a Kisdedet, ki megszületett benned,
ádventje végén két-három évtizednek,

mert Ő mondotta: aki így kilép,
magával hozza Urát, Istenét,

hisz a Kisdedre rá sem talál,
míg önmaga falain belül jár,

mik mindig, akár ez a börtön,
egy bűzös lyukban tartják itt a földön.

De ha kilép onnan: holnap, holnapután,
a Gyermek kacagva várja jászolán,

s akit Ő vár, annak úgyis mindegy:
a falakon bévül, vagy egy kissé – kijjebb.

Újévek, újévek!

Köröttem alszik három elítélt,
s köszöntöm halkán újév reggelét!

Ó, hányszor, hányszor rám virradtál már
bohókás, hangos régi, s új naptár!

S mókáztam én is, vagy kacagtam mást,
körüldaloltunk: bimbós indulás!

S bár máskor ültem ódon könyv felett,
most forgattak a táncos mindenek.

Az óév ment, s rohanva jött az új,
tudod még számát kezemen, te ujj?

Mind távolabbról zúg a forgatag:
előre törtél, s minden lent ragadt!

Körötted gyérül testvér és a szó,
a puszta nő, de fogy az utazó.

A lábad egyre messzebb, feljebb lép,
s melletted már csak egy-két elítélt.

A Nap felé kilőtt kis űrhajó,
kihunyt alattad földi szép és jó !

Körötted három alvó elítélt,
s Napod rohanva tűz, tüzel feléd ...

Nagypéntek, újra

Dermedt-megkövülten bámulom a Fát,
tudom, mit illenék gondolnom, mondanom,
s nincs szavam, mi most köszöntene Rád!

Öt világrészen kétezer év óta
Ezt siratta, dalolta, követte
szeretteidnek annyi milliója.

Nyomukban az én gyámoltalan lelkem
tavaszonként szintén ide kushad,
egyre jobban, jobban megterhelten.

S nem hozok Eléd még egy új betűt sem.
Minden könnyet elsírtak a hűek,
s végzett a kétkedő, a gyáva, a hűtelen.

De eddig legalább, lazán vagy lelkesebben,
de Menetednek sereghajtójaként
az Utadat még végigtüsténkedtem.

Ma már úgy fulladok, fáradok belül,
előttem egyre messzebb imbolyog a Fa,
lusta derekam minduntalan leül.

A tömegtől. lassan. lemaradtam,
nyilván nem vagyok se apostol, se pribék,
csak a vágyam szűköl szakadatlan.

Egy rongyos koldus battyog még velem,
s csak susog: irgalmazz, irgalmazz!
Uram, a Fádhoz, elérünk mi ketten?

Triptichon

(Krisztus Jézus azért jött világra,
hogy a bűnösöket üdvözítse,
s ezek közt én vagyok az első. 1 Tim. 1,15)

I. A bal lator

Mit tudsz kezdeni, Uram, énvelem,
mit tudsz kezdeni, bár itt a kereszten?
Mint fában a szű, bennem lakik a bűn,
és szerteszórom, mint szélvész a port,
fekélyeimmel mit kezdjen a világ,
s önmagával az, ki csak bal lator volt?

Perecet csórtam kisgyerek koromban,
s éhínség követte csakhamar Hongkongban.
A földön ma korbácsok zuhognak,
félőrült, hörgő sikolyokat verve –
sírt az a kicsi is a térdem alatt,
kit én gyűrtem le kamasz-kedvemre.

Itt nyílt zsarnokság dúl, ott sunyi elnyomás,
a túlsó féltekén véres forradalom
hát az a szolga, az az ügyetlenke,
kit én torkoltam le egy „ideges” napon?
(S utána se tudtam, mi teendőm lenne.)

Az ítélet percenként sújt bennem
ostobát, aljast, gazembert, gyávát,
de így aztán a szerencsétlenjét
minden égtáj alatt lövik és aggatják.
Őrültek, ostobák tombolnak vadul,
kiket lemondóan magukra hagytam,
s most mi maradtunk, mi mindnyájan alul!
Mennyi házi áldást téptek le a falról!
Ahol hit, ott béke, szeretet, Isten –
hát tüzelt ez vajon belőlem, magamból?
S a bűnöm nemcsak sérülés, mi van,
de mint lappangó férgét a szúrágta fa,
még ha bánt is, dajkálom magamban!
(Hogy bánná akkor üszkösödő vétkét,
ki Fokföldön gyónik, Delhiben, Londonban?)

Mint bebőrzött, puha lekvárt
nyomok lepnek el: ujj, pata, csőr, száj –
ezek gyúrták meg mindig a puhányokat,
míg filiszter nem lett mind, s nyárspolgár!
Ezért volt már gyáva a régi kis kölyök;
a felnőtt azt hiszi: lélek, emberség,
de ki tudja: valóban mért nem ütött?
(S akik nem ütnek világszerte
az ütőknél kevésbé bűnösök?)

A hívő több bennem, vagy a humanista?
S melyik lesz azokban, kiket tanítok,
ki tudja, ki tudja?

Pár gyerekemről azt hiszem: a Tieid,
dehát a zöme nem úgy hullik el
– velem együtt –
mint Fatima fája veszti leveleit?
Itt élek, kerengek, nem tudom mióta,
s hol az az űr, ki rádöbrent volna,
hogy mégiscsak Téged feszítenek meg
kapujában. a második ezrednek
Európa egyik büszke városában –
– s ki nem teszi ezt, melyik ember, állam?
S én ártatlan lennék, mindig, mindenben?
Mikor ezt még magam sem hiszem!

Üvöltő farizeus talán nem vagyok,
hisz ezen a fán csüngök magam is;
de, Uram, ne feledd a bal latrot,
nem lesz azért az Írásod hamis,
mikor majd Országod trónján leszel,
s rájössz, hogy amit megváltottál,
a gazokkal együtt én vesztettem el!

II. A Megfeszített

Az Írás nem lehet hiányos, vagy hamis,
de lelked gazdagabb, mint annak betűi,
két lator él benne: a jobb is, s a bal is,
s végső sorsodat az Atya betűzi.

Sohasem mondd el, amit elmondottál,
ha a jobb latorból semmi sincsen benned,
s ha kereszted nem az enyém oldalán áll,
de így holnap talán Magamhoz vehetlek.

Meg kell még Keresztem jobbján is feszülnöd,
egy masszába folynod minden enyéimmal,
s ha velük lesz Tűrő, Harcos, Támasz, Küldött,
a két lator egymást Hozzám segíti fel.

És egy vagy Bennem is, te jobb és bal lator,
nem kell-e ruhádat ma is folyton mosnom,
s míg kisbárányt mentesz a tövisbokrok alól,
hol szégyellek, s hol rád bíznom minden gondom.

Mint a sas fiait, felettük repülve,
hívlak, egyre hívlak, s hívnak az enyéim;
borítsa a jobb már benned a balt tűzbe,
rácsod vessen lángot, s izzék a kemény rím!

III. A jobb lator

Te szegény, félájultan vonagló Uram,
sok kínod után. szolgád még hátra van.
Nincs nálam ostor, tövisek, szegek,
dolgom, hogy szívemmel kínáljalak meg.
De kényszerítlek is, hogy fenéig igyad,
s én tőle már végre megszabaduljak.
Ki más inná ki? Mit csinálnék vele?
Hisz ami benne van: fenéig epe!
Bocsáss meg, én siratlak, sajnállak,
értem, ha előnt az öklendő utálat,
de igyad ki, igyad az utolsó cseppig,
Neked már mindegy, rajtam meg enyhít,
angyalok szívét is lyukasra marná,
ami itt gyűlt össze keserű savvá,
s hiába öntöm ki, áztatom, súrolom,
ég, föld be nem veszi, nincs rá hatalom,
Te vagy az utolsó reménysugár,
Halálra kínt, no igyál, igyál!
Megpróbáltam csábos rímekbe szűrni:
epe lett a vers is, s a pohár nem ürült ki;
a verseket is Neked kell elnyelned,
Uram., hát ajkadhoz emelem a kelyhet,
itt jönnek hosszú sorokban a kortyok,
s ahogy nyeli őket kinnal a torkod,
úgy leszek én könnyű, szelíd, kacagó
tudom, hogy munkám hóhérnak való,
s ha megittad, majd lecsuklik a fejed,
én tettem, s ma is teszem ezt Veled,
de Téged várnak fésző hajnalok,
én viszont ebbe csak belerohadok,
így meg a sírodban. kelyhet, szívet, verset
úgy talállok meg, mint összehajtott leplet,
kacagó részét a Feltámadásnak,
gyorsabban igyad hát alját a pohárnak –
vége: egy csepp se maradt bennem,
de egy rángás sem él a Megitatott Testen.

S most odarogyva Keresztfád tövéhez,
mint a hű kutya is holt urával érez,
elnyúlok ártatlan, sok gyerekversemmel –

ha Te feltámadtál, majd engem is kelts fel –

Nagyhét, 74.

1. (129. zsolt.)

Börtönmélyből
könyörögve kiáltok fel Hozzád,
hogy bírnám ki,
ha bűnöm itt is nyilvántartanád?
Irgalmad,
hajnalod irgalmát, ó, be várom,
mint kinn az őr,
ki topogva fázik az éji váltáson.
Könyörület
csak Nálad van, de ott, ugye, bőven,
kiáltok hát,
mélyeimbe egyre süllyedőbben.

2. (89. zsolt.)

Ha ezer év is múlik el a földön,
s letűnik pár dőlyfős birodalom –
Neked ez csak olyan, mint az én tegnapom.

A testem még fenyő egy régi diákképen,
mi most itt csíkosban ernyed és fonnyad,
mert a porba-sárba visszaparancsoltad.

Haragod egészen elemészthet engem,
gazdag éveimből sóhajtás se marad,
ha szemügyre veszed, ami bennük salak.

Már hatvan éve izzadok és fázom,
s ha ez hetvenre, nyolcvanra is nőne,
a hiúságon kívül mi marad belőle?

3. Nagypéntek

Túl minden hiten, tételen,
álmokon, mikben remélhettem,
a tér és idő felett valahol
a Meg-Nem-Álmodható hangja szól,
a ki nem számítható, ingyen ajándék,
ami nélkül csak halálra válnék,
ami nélkül minden önmarcangolás,
gödör, mit a lélek jómagának ás,
s mint dombról hulló harangszó zengi:
Atyám, bocsáss, bocsáss meg neki,
sorra köszönnék rá a Nagypéntekek,
mire csak rásejt, hogy mit cselekedett!

4. (31. zsolt.)

Valami új boldogság szakadt rám,
valami nagyon-nagyon könnyű lett,
valamivel puhán betakartak,
betakartak engem, s szeplőimet.

Nyögtem, hogy csontjaim kiszikkadtak,
s Kezed éjjel-nappal rám súlyosodott,
elszáradtam, mint nyáron, aszálykor,
de most megifjultan felujjongok.

Nem tagadtam, s titkon sem bújtattam
tornyosodó rosszaim Előled,
s Te örökre cserélted az átkot,
azzal, hogy nem rovod fel őket.

S még mondod is: „Nevelni akarlak,
ne élj úgy, mint az öszvér, meg a ló,
mi nem hallgat csak gyeplőre, zablára,
te, ugye, nem leszel ily ész nélkül való?”

Nem! Én Hozzád vágyom közel jutni,
hogy Téged uraljon vérem mámora,
ki elfeledted annyi sok botlásom,
és csak utaidnak legyek vándora!

5. (22. zsolt.)

Már nem fáj a tegnap, s nem bánt a holnap,
mind lehagytam a kívülvalókat.

Az órák mutatók nélkül ketyeg:
nem-múló percek hordják a Lényeget.

Te vezetsz új vizek, új földek felé,
nyugtom és futásom az ösvényeidé.

Vannak itt bőven vaksötét völgyek,
de Veled semmi, hogy rajtuk áttörjek.

S üldözőimnek csak kopog a szemük,
ahogy asztalomra rakod a menüt.

Ahogy öltöztetsz, poharam megtöltöd,
ők meg csehójukban. nyelhetik az ürmöt.

Sugárzik köröttem a Te vonzásod,
s csak megszinesítik a rámhulló átkok.

Lélekben máris a házádban élek,
várva, hogy örökre vallj már a tiédnek!

A liturgikus év utolsó vasárnapján

Ahogy éltem,
Rajtad kívül senki sem kérte,
senki nem becsülte,
senki nem köszönte,
csak gúnyoltak érte.

Akinek maradtam,
nem hasonlít rájuk:
a pénzük, a boruk, az ülésük,
idegen a hamis esküvésük,
s vagyok az eleven vádjuk.

S mikor elhalok,
mint a magasba tartó hegedűfutam,
végre majd megkönnyebbülnek,
hogy kiki most már nyugodtan ülhet
mocsokban, sárban, egy penészes zúgban.

A három ifjú éneke

(Dán.5,56-58;
a vasárnapi Laudesben)

Atyám, fiaidat Babilon ura
dobatta tűzbe, parázsba, hamuba.
Babilon még áll, tüze is parázslík,
s a fiaidat faldossa mindmáig.
S ha én egyedül is ültem a veremben,
rájuk gondoltam, s velük énekeltem.

Minden alkotásod áldjon, Atyánk, Téged,
himnuszuk töltse ki a messzi öröklétet.

Áldjon a Nap, s a Tejút napmilliárdjai,
s a Holdon az Ember lába nyomai.
Az Androméda, és millió más ködök,
keringő spirálok, kavargó körök.

Áldjon a hőség, mi sül a kráterekben,
s mitől a trópuson mocsárláz terem.
A déli sark minden rút fagya,
s a Kelvin-skálán az abszolút nulla.

Az esős monszun az őserdők felett,
s a rizsföldekre hulló szivattyú-permet.
A műjég, min gyerek-korcsolyánk futott,
s a valódi, mi még őrzi a mamutot.

A Boldogasszony augusztusi hava,
s a dér, mi ráült a telefonhuzalra.
A félévnyi hosszú északsarki éj,
s a görög nappal, mi ősregét mesél.

Áldjon a neon a városok útjain,
s a börtönsötétben lappangó kín.
A kezünk alatt megjuhászott villám,
s a gombafelhő, mit szintén befogunk tán.

Áldjon a föld, bár gonosz, sáros és süket,
de valahogy mégis a Te gyermeked!

Áldjanak a hegyek, s régi váraik,
lesikló sáncokkal a dombok,
s mik körülfogják az Ember házait:
vetések, szőlők, virágok, falombok.

Áldjanak a csorduló forrásvizek,
s a völgyzáró gátak betonhegyei,
s az óceánok végtelenje, miknek
kezét egymásba egy szűk szoros teszi.

Áldjanak a cápák, delfinek, algák,
s a mélység fölé csüngő bathyscapek,
s akik bírják a lég óceánját:
sirályok, fecskék, vagy a turbógépek.

Áldjanak az oroszlán, s a tigris,
gazella, kígyó, béka meg rovar,
bárányok, halak, miket a föld és a víz is
asztalunkra tesznek szelíd mosollyal.

Áldjad te holt anyag, s te is, te eleven,
nálunk sokkal szebben, s hűségesebben!

Áldjátok mindnyájan emberfiak:
fehérek, sárgák, vörösek, feketék;
s kik Akaratát el nem feledték
a sár és a vér bűbája miatt.

Áldjátok papjai, lángos prófétái,
írói, művészei, gondolkodói,
apák és anyák, akik Róla szólni
elég bátrak vagytok, s Reája várni.

Áldjátok kicsinyek és szegények,
kiknek életét befonja a csönd,
s kik dicsők lesztek egyszer odafönt,
ahol majd Atyánk szentjei élnek.

A három régi kamasz-srác után
árván állok itt most egymagamban;
hát akkor rajta, minden pillanatban
az áldást akár három szájjal fűjnám!

S Babilon téglája bárminő vastag,
az áldás áttör földet és falat!

Évezredek torlódnak egymásra,
s egyre nő a Babilonok száma.
A fiúk meg fogynak, s Dániel lent ül
a verem aljában egyes-egyedül.
S úgy szeretne tudni olyan éneket,
mi szólna háromezer hiányzó helyett.

Meddig?

(Iz.6,9-12)

Olvasom, hogy küldi Izaiást az Úr.
„Menj, s beszélj a néphez, de ily balul:

Csak halljatok, s ne értsetek egy versnyit,
nézzétek a Látást, mint az üres semmit!
Vakítsd meg ennek a népnek a szívét,
fülét tompítsd el, s ha szeme is kiég,
pupilláival nem fog látni,
s a fülétől sem kell hallást várni,
a szívével sem fog érteni Engem,
nehogy megtérjen, s Én még meg is mentsem!”

S ahogy felnőttek szavába kotyog a gyerek,
a kérdés máris ajkamon lüktetett:

Meddig, Atyám, meddig lesz így, meddig?
S ahogy megsimítják a kotnyeles csitrit,
ki nem értheti még a nagyok dolgát,
szelíd Hang szól bennem: „te csak játssz itt tovább!”
Majd elgondolkozva, fájón bólogat:
„a régi kovászból míg morzsányi akad!”

Reggel – este

1. Prima (Tim.1, 17)

Az időtlen Idők,
és életem időbeli idője
láthatatlan és halhatatlan Királyának,
az egyedül igaz Istennek
adassék meg mindörökre

minden dicsőség és tisztelet!

2. Prima (Vasárnap a karácsonyi időben)

Hogy tűnnek el mellőlem örök és rabok,
s én maradok, csak maradok.

Úgy váltakoznak akár a rabruha:
téli és nyári hónapokra.

S én mozdulatlan vagyok ugyanaz,
bár fogyó éveim küldtek új tavaszt!

3. Nona

Mint csillagfény gyűljék ki Arcod felettem,
ki félig rongyokban, s félig meztelen,
árván gubbasztok e szemét-hegyen:
híg velejű, vén bolondod!

Sok minisztered Mercedesek hordják,
bennük lakáj-lelkű, olvatag pofák,
sandwich-emberként magukra rótták
Neved, mihez semmi közük.

Semmit sem kérek magamnak, nekik;
ha kikacagnak, s hűségem megvetik,
elvagyok én itt akármeddig,
Arcod égjen csak felettem!

4. Completorium (Vasárnap; Jer. 14,9)

Bennem lakozol,
a Neved elhangzott felettem,
nem hagyhatsz üresen Magadtól,
Uram, Istenem!

5. Completorium

Az este
borzongva jő a temető felől,
beoson a vaskos falakon át,
s mint testvéreinek annyi ezre:
kívülről oltja a lámpád.

Liturgikus idők

1. Nagyböjt (Laudes, Iz.58,1)

Üvölts, és abba ne hagyd,
szavad zúgjon, mint a kürt;
vágd néped szemébe
a kéjes önzést, a gyáva bűnt!

2. Hétfői Sexta (Iz. 55,7)

Mint lelkes kamasz, ki a trópusokra
indulna reggel, ágyából ugorva,
úgy futottam át az éveken,
szikráztam, égtem, lelkesedtem,
észre se véve a legyintgetőket,
a dühöseket, vagy menekülőket,
hisz értük – helyettük feszültem a harcban,
ahol csak jót és szépet akartam,
várva: a csapáson csak jönnek utánam, –
míg egy sivatagban egymagamban álltam!

Most már nem megyek, nem indulok innen,
felétek már rég egy árva szavam sincsen,
a létem vijjog a Létbe egyedül:
gonosz, az utadról menekülj, menekülj!
A hitvány hitványságon ne kérődzék,
az Úrhoz fusson, amíg könyörül még:
az Ő Irgalma olyan bőkezű,

körben csend, homok, – és se víz, se fa, se fű!

3. Hétfői Vesperás (Joel 2,7)

Oltárod s a börtön között
siránkozni Hozzád jövök.
Mért adsz minket gyalázatra,
pogányokat a nyakunkba?

4. Válaszos zsoltár a Passio idejéből

Ki nyitja meg asszu szemeimben
a könnyek forrását,
hogya átsírjalak, ti tenger napok,
ti fáradt éjszakák?
Mert könnyek közt is mosolyogva
sírnék Előtted,
ha Érted esnék mind, mivel csak

hosszan gyötörnek.
Ha csak a Sátán vájné
körmeit belém,
s nem lett volna mind testvér, kin
felbuckáztam én!

5. Hétfői Tertia a Passio idejéből (Jer. 17 ,13)

Elepedtek, kik elhúzódtak Tőled,
s a bújkálók nyoma homokba veszett –
A sivatagon ki lábolhat úgy át,
hogyan otthagyja a folyómedret?

6. Nagyböjti Laudes (Jer. 11,9)

Most biztatjátok egymást, ugye:
a kenyérébe rakjunk fűrészpont,
töröljük le a föld színéről,
azt se mondjuk róla, hogy: volt!

7. Nagyböjt: hétfői Vesp. (Jer. 18,20)

Emlékezz csak rá,
hányszor álltam a Színed előtt,
hogyan csillapítva bosszúságodat,
értük pár szót eladogjak –
És ők? És ők? És ők?

8. Jusson már Eszedbe –

(Válaszos zsoltár a Pünkösöd utáni VIII. hét hétfőjén)

Jusson már Eszedbe sok biztatásod,
s az öldöklő angyalnak kiálts oda:
ereszd le a karod, és szállj már tova,
hogyan el ne pusztítsd az élő világot!

Én feltárnám a mellemet neki,
de nézd az enyéim: megriadt juhok,
a gyengeségünk Magad is tudod,
hát haragodat ne érezzük meg mi!

Inkább erre a himnuszra figyelj,
s énám fordítsd Szemed és Füled,
a te házadra, arra vess ügyet,
hisz Néked dalolok ma és minden reggel.

A Te néped

1. Apostolok

(Az apostolok közös Vesperásának Capitulumma Ef. 2,19-20)

Se jövevény, se idegen,
se magányos vendég,
s nem cselleng körülöm
az örült egyedüllét.
Vagyok a szentek útítársa,
Atyám házából egy,
minden apostola, prófétája
bennem új és friss elegy.
S ki végső Sarokkő mindünk alatt:
Krisztusa velem volt és marad.

2. Vértanúk

(A vértanúk közös Laudesének Capitulumma; Bölcs. 3,1-3)

Az igazak lelke Tenyereden piheg,
a halálkín őket nem markolja meg.
A balgák mindüket csak meghalni látták,
de ők hordják Békéd fényes koronáját.

3. Hitvallók

(A hitvallók közös Nonájának Capitulumma; Bölcs a 10, 10)

Igaz utakra vontál, jó Atyám,
megsejtetted az Országod velem,
tanítottál a szentek lábnyomán,
s azzal becsültél, hogy szenvedhettem.
Játékaimra Te tetted fel a –
Nem! – Magad lettél rajtuk a korona!

4. Compostellai Szt.Jakab (júl. 25.)

(Az apostolok közös vesperásának
antifónája Magnificat-ra; Ef. 2,19-20)

Légy hát, lelkem, bátor,
harcolj az Ősgonosszal,
s mi ma borús: az égi sátor
vígan vár minden bizsonnyal.

5. Szt. Lőrinc (aug. 10.)

A lágerben sem tagadtalak meg,
parazsa felett is dicsértelek.
Kipróbáltál az éjszakáddal,
analizáltál tüzekén által,
s hogy mire jutottál, Te tudod –
de Lőrinc, ma te könyörögi értem,
ki kínlódva a tüzet belül érzem,
úgy, ahogy érezte egykor a húsod!

6. Keresztelő Szt. János lefejezése (aug. 19.)

Olyan vagyok, mint a salétromsav,
mit üvegballonban tartanak elzárva:
te is szívesen mentél a pusztákba!
De ami mégis a markodba akad,
ebben a kráterben vagy kristállyá ég,
vagy, mint szélhordta hamu és salak,
lesz a messziséget borító szemét!

De a merszet mindehhez honnan veszed?
Nem félsz, hogy egyszer – lefejeznek?

7. Capitulumok

a. Őrnyalok ünnepe (okt. 20.)

Őrangyal? Ugyan mit őrizel?
Az istenit, mi lehetnénk,
őrizni ugyse kell.
S az ember, ki szememben ég,
őrséget aligha érdemel.

b. Kis Szt. Teréz (okt. 3.)

Hittél egy papi életen át,
járt ad a börtön-kálváriát,
s ha mégsem lettél
magabiztos, boldog,
ki csábulna hívőként
követni a sorsod?

Te tudod, Teréz, hogy nem úgy vagyok gyerek
ki száz játéka közül Atyjára nevet,
de ki minden tört bábul
épp azért könnyezik,
mert gyerekként siratja bennük
a testvéreit!

c. Assisi Szt. Ferenc (okt. 4.)

Sohasem volt hímes köpenyem,
amit levethettem volna.
Csak az agyam szürkül lassan odabenn,
mert mindennap egy páratlan szirmát
hullajtja Eléd a börtönpadlóra.

d. Ráfáel arkangyal (okt. 24.)

Nem látunk semmi biztató jelet,
nem hallik próféták igéje sem.
De azt se tudja köztünk senki még,
mi tűz villog egy ifjú útitárs
szemén, sejtelmesen?

8. Egymás mellett a két Márton (nov.11., 12.)

Mikor az egyik tizennyolc éves srác,
még csak köntösének adja a felét,
de végóráján már önmagát teríti
kiosztásra Eléd.

A másik gyalázatokba hal bele,
mint az örök papi talpnyalásnak
és az igazságnak számkivetettje.

Egymás mellett a két Márton:
sorsotokat együtt várom!

IV. kötet: Sömaj Izrael (3.)

Kérygmata

Bevezető

Alapfogalmak

Homorú-domború tükrökkel
úgy vagytok körös-körül teli,
hogy ezt a sima üveglapot
elétek kell biggyeszteni.

Miért?

Mit nyavalyogsz?
Hisz mindenre felel a dogmatikád!
—
Az eszemnek igen,
de miért zokog bennem valami tovább?

Szavak

Hogy adjak nektek súlyt és színeket,
mikor a humbungjaiktól kiürültetek?

Kiket sose nevezek meg

Kik a való létből úgy kiestetek,
hogy nem ismertek se jót, se rosszat,
mint a szél, a víz, vagy a kő,
csak nők, mint a gyom is nő,
ti vagytok, kiket sose nevezek meg —

Körbe-körbe

Isten

Aki nélkül lehetetlen,
s Kivel majdnem érthetetlen.

Ember

Fából vaskarika!
Galambot is formálhatsz sárból,
de hogy az felszálljon az ágról,
bíz, az ritka!

Börtön

Múltad hevered ki, s jövődre vigyázol,
mint ki szabadságra ment el a világból.

Halál

Több lapot már az Úr nem ad,
s mi a kezében volt, kiejátszottad.

Isten

Olyan, mint közülünk senki sem:
görbe vonalakon ír egyenesen!

Kortársak

Kortársak

Hangyák, hangyák. Abból a bolyból jönnek,
amire téged rákötöttek.

Misszionárius

Milyen erős lehet a hited,
hogymint velünk élve nekünk is hirdeted?

Már hogy én nektek hitet adhatnék?
Elég az gondnak, hogy köztetek
megőrizzem a magamét!

Költő

Úgy nem tanulhatsz meg idegen nyelvet,
hogymint a magadét jobban ne kezeljed.
Költőnek se lesz több és gazdagabb,
mint amennyit embernek érsz – hétköznapi!

Nyárspolgár

Pocok, ki tömött vacca elé
silbakul az Urat rendelné.

Szakbarbár

Finom csapágy. De mikor kiselejtezték,
rádöbbsz arra, hogy ő is csak szemét!

Nő

Éva volt a sátán bábja,
ki megváltódott Máriába.
De azóta is sokukban újra
nem mozog más, csak a sátán ujja.

Férfi

Csak könyvekből ismeri a világ,
hogymint tudott túrni, izzadni és fájni.

Ma azt nevezik így, ki adni képes
mi csak egy pucér nőténynek jár ki.

Gyerek

Kicsinek hiszik, pedig a legnagyobb,
mert a lényege: az Övé vagyok!

Pap

Kovácsnak jelöltek,
vagy keleszted, vagy rohasztod a földet.

Író

Vátész, próféta, rapszodosz
volt rég,
ma utasítják, fizetik s leköpi
a legtöbbjét.
És nem szorul ökölbe a kezük,
mert egy tál lencse, az lencse mindenütt!

Szabadsághős

Életedben, s majd haló porodban
milliónyi híved ünnepel.
Futásban, börtönben, s a bitód alatt
mindig csak egy szál magadban leszel.

Bíró

Zsiványok közt az élen jár:
a többi lapul, s ő még kiabál!

Apostol

Kit Valaki egyszer elküldött,
s fogát szíja tőle az ördög.

Szent

Kétlábú, tollatlan állat. Még él itt,
bár a bénák és vakok marslakónak vélik.

Intézmények

Intézmények

A lélek megdermedt öröme, kínja,
ház, mit öntestéből választ ki a csiga.

De az erdőn is több az üres héj,
mint ahányban még a csiga is él.

Isten házai

Egy katedrális:
Kétszáz évig építettek.
A város népe himnuszok szavára
görnyedve hordta köveimet,
s könyörgött a dús, s a szegény pára:
bocsásd meg, a bűneimet!
Egy Ibusz-templom:
Műemlék vagyok.
Most restaurálnak harmincmillióért,
de hogy kinek, vagy minek, tudja a hóhér!
Páran jól keresnek rajtam.,
a többi iszik, káromkodik,
s üzekedik a szerszámos barakkban.

—

Bűn?
Ugyan mit érthettek hajdan
ezen a három betűn?

Család

Úgy hordják ezt a szót bűneik felett,
mint púpon a fügefalevelet.

Haza

Őt tartják a legszebb lánynak,
kit épp ezért jól prostituálnak.

Egyház

Földi Isten-ország! Megvan hozzá bármi,
csak még egy pár szentet kéne importálni!

Érték és érdek

Érték és érdek

Én a szappanbuboréktól vagyok boldog,
s ti, hogy ürülnek a szappanboltok!

Alázat

Ez vagyok, és ennyit érek.
Hites áru, pontos mérleg,
se hírverés, se önkínzás,
a nyers való, és semmi más.

Fegyelem

Ti szememre hánytátok:
embertelenül fegyelmeztet vagytok!

S a Lélek rám kiáltott:
egyetlen mód, hogy embernek megmaradj!

Egocentrizmus

A végső elmebaj:
egy földi vízcsepp azt hiszi magáról,
hogy a Tejútrendszeren ő a vaj!

Karrier

Öt mázsás sertés a kiállításon:
de a húsa nem kell se rostélyon, se nyárson.

Gőg

„Fabulon a bőre őre,
sima lesz a bőre tőle” –
s ezt hiszi is a krém, a dőre!

Az álszentség karrierje

Jót hirdettek az írástudók,
csak az életük, az volt hamis;
ám fejlettebb a mai utód:
aljas már a tanítása is!

Könyv

Bár, angyal volt aki feltalálta,

a sátán esik legjobban utána.

Végtelen és örökkévaló

Beszéltek róla, mint a békák
arról, hogy mi az úrhajó.

Utókor

Turisták egy azték szobor előtt:
a napot ábrázolja, vagy egy szülő nőt?

Humanizmus

Humanizmus

Plakát olyan boltosok ajtaján,
kik legjobban keresnek a rabszolgán!

Én

Labirintusba bezárt rab,
hol az útvesztő is magad vagy.

Világ

Csupa testvér, hárommilliárd,
de ha testvérek, miért mostohák?

Egyéniség

A Teremtő is ad magára:
fazékból sincs két egyformája.

Test

Sokkal több, mint néha gondolod.
Most véletlenül egymagadba vagy,
elmondhatod pár versed hangosan.,
s mily másként lüktet már a szív s az agy,
ha rímed húsos ajkakon fogan!

A Rossz

A Rossz?
Amit nem akarok,
s mégis bennem
szoroz és oszt.

A Rossz?
Mi nem is lehetne,
s mégis a világ
vele van tele.

A Rossz?
Az Isten se akarja,
de valami ripők:
– én, te, ő, mi, ti, ők –
a nyakunkba varrja!

S hogy tapad ez a kosz!

Értelmünk

Kulcs, mi bár minden ajtót felnyit,
mind mögött ott találja
újak ezreit.

Akaratunk

Úszni, csak úszva tanulsz meg!

S ki messze elkerül minden vizet!

Hűség

Tiédet nem becsülik, hisz természetes.
Várnád másoktól is? No, ne légy gyerekes!

Tehetség

Sose a tehetségnek tapsoltak,
hanem a tűzijáték forgóinak,
mik után csak nagyobb a sötét,
s az ember besározza
nemcsak a cipőjét.

Demokrácia

Nagy világcsalás!
Az Ember harmada analfabéta!
Világa üres színfal és staffage
s ott bohóckodik
a süket, a vak, a béna.

Butaság

Nagy a Jóisten vadaskertje,
s ki mellét veri, hogy nincsen benne,
az a vadak legeslegszebbje!

„Modern”

Nagyon harapsz a modern frissre,
pedig csak te vagy a napos csirke!

Demokrácia

A te bajod nem a grófok, bárók címe,
hanem, hogy magad nem voltál egyik se!

Igazság

Ne itt keresd, hol nyíltan írtam,
várd meg, hogy árván, titkon elsírjam.

Könnyedség

Ezer hajtúkanyaron át
villámként süvölt,
míg egyszer a nyílt útra
elibe ugrik egy nyuszká,
s benne nyelvet rá a Halál ölt.

Fegyelem

A moziktól a sarkcsillagig
percre járjon a világegyetem:
ezt kívánja nagyságos kényelmem.

De ha én vagyok a sarkcsillag,
hoppmester legyen a világ,
ki lesi, míg felkelni méltóztatom,
s akkor ujjongva felkiált!

Csodálkozás

A csodálkozás a Paradicsomnak
nem tiltott, de ajánlott fája,
s így törnie se kellett a Kígyónak magát,
hogy az emberek ne nagyon essenek utána.

Ezért lett aztán mindenki
olyan nagyokos itt,
hogy érti, tudja a mikro–, makrokozmoszt,
és semmin sem csodálkozik.

Kultúra

Csak autó, mozi és fürdőszoba?
Akkor bármelyik modern állatkertből
elég egy idomított majomcsorda.

Vertikális népvándorlás

Mi népvándorlás, mindig vértől izmos,
ha északi, ha déli, s ha vertikális,
mint most.

Háború

Tanító bácsi, a Jóska kezdte:
visszaütött az a beste!

Csak üssetek így oda-vissza,
míg együtt vész el Jóska, Pista!

Történelem és közélet

Kínzóinkat ma nem zavarja,
ha apáink kínzóit átkozzuk,
sem az, ha fiainknak karja,
majd az ő szobrukon áll bosszút,
nyögve közben saját pribékjeit.

Hej, lélek, nem csinálnál úgy rendet itt,
hogy az éppen élő gazra támadj,
ne sírokból vess ki egy csontvázat,
s ha ott már csak por az ököl,
vállald, hogy az élő itt akasszon föl!

Elvont spekuláció

Nem a hanyatló középkor,
a maiak, a „haladó modernnek”,
kik féltucat fazékba aprítanak bele
az egész történelmet!

Tanulékonyság

Ki görcsbe rántott aggyal született,
ki haláláig játékosan nyitott.

Hogy melyik lesz ember, nem is titok!

Idő

Hol sürgetnéd, hol visszafognád,
de egyképpen nem hallgat rád.
Majd rájössz: mindegy, mi megy, mi jó,
magad számára te vagy az Idő !

A múlt szerelmese

Az élő fáról a szű sem sejti,
hogy fiának majd épp úgy ízlik,
mint a korhadta ma őneki.

Magány

A valódi hűség Nobel-díja,
és miként az, épp oly ritka!

Béke

Ha ez benned nem derűs állapot,
az ENSZ-től ugyan várhatod!

Erkölcsei fejlődésünk

Mindig volt a világban bolondgomba,
s kik abból ették magukat félhalottra.

Ezt orvosolni, néhány eszetlen fő
a gombákra ezt írta fel: ehető!

Hogy ne legyenek többé görcsök, lázak, –
s most többet pusztít egy nap
mint rég egy század.

Történelem

Tükröm, tükröm, mondd meg nékem,
mi vagyok a mindenségben?
Vadállat, angyal, khiméra, hülye?

Amilyen szemmel nézel az üvegre!

Tehetek róla?

Rátok vártam: könyvek, gondolatok,
s az élet adott krimit és kalandot!

Művészet

Ars poetica

Felfelé néző lélek,
ki csak azt mondja, amit lát:
Atyját, a világot, önmagát –
a többi csak öntetszelgés, vagy érdek.

A Szép

Mikor az Igaz nem porban hever,
de csillog és ragyog,
hogyan szívdobogva nézegetjük
mi, és az angyalok,
míg Ő kedvesen így bókol felénk:
a Szép vagyok!

Forma

Nem bonyolult, csúrt-csavart retorta,
miben a Semmi gőze úgy tesz, mintha forma;
de anyagszerű ízléses amfora,
mi fontos ugyan, de még inkább a bora!

Ugye nem érted a verset,

akár a vízfelszín villanásait,
miknek foncsora a mély,
s tükrükben a Nap vakít.

De figyeld a Napját, s ereszkedj a mélybe,
s kigyúlnak benned is a színei meg kékje!

Alkotás

Modellek nélkül nincsen alkotás,
vagy csak egy szörny, egy örült Bosch-i váz;
steril-magadtól annyi telhetik,
hogyan követ köre rakj, de emberit
másolni tudsz csak, létrehozni nem!

Teremtő csak egy van,
s nem itt köztünk lenn!

Vallásos költészet

Ennyi istenes vers! Ugyan minek?
Oly sok minden van még a világon,
ha elmondtál már néhány ilyen,
a lelked rajta, én nem bánom,
de a föld, az ember ezerszínű,
s az írásod olyan szegény ízű!

De Annákról, Évákról senki se írt még
annyit, hogy azt mondd: fölös, sok, elég.
A szabadság, a tenger, a csönd, a magány,
mennyit szólt sípon, harsogott trombitán!

Hol a részletekből sosincs túltermelés,
ott az Egész már terhes és nehéz?

Olvasok

Úgy tudtok ábrázolni,
mint az Isten teremteni.
Övénel is ragyogóbb a hímporotok,
csak ott az alatt egy lepke is mozog,
s a tiétek mögött: az üres semmi.

Művészet

Nektek: pénzkereset vagy életforma,
önimádat, mi elmekórba
torkollik, – míg nekem:
só, mitől ízes a napi kenyérem.

Mai kereszténység

Mai kereszténység

Az életről már régen tudtam:
nem pénz, dicsőség, rang és mámor.
A hű keresztény átmegy rajta
mint útjain a poros vándor.

S én mindig pincékben szorongtam
odúban, féltényérnyi földön –
manapság lenni kereszténynek
tán nem is út már – inkább börtön.

Evangelium

Mit mond a vízről a hal,
az égről a madár?
Semmit, mert úgy élnek azokban,
hogyan észre sem veszik már.
Ám minden moccanásukban
benne van a szél, és benne a vízár!

Krisztus

„Én vagyok az Alfa és Omega”,
mondotta, s én hogy írhatnék ennél többet?
Elhalványul Előtte minden
kép, hasonlat, csattanó ötlet.

Modern hivatás

Felfordult minden fenekestül?
Te apostol vagy, és nem régész,
ne rakosgass a vitrinekben,
ne dúcold fel, mi roskadni kész.
A romokat hagyd a hiénákra,
ásód az új alapot vájja!

(10. zsoltár:
Ha az alapokat is kiforgatják
a földből,
az igaz ember mit tehet? –)

Realizmus

Nem célzat, nem iskola, nem játék,
csak épp hogy így van, és nem másként.
S nemcsak ameddig a kezed nyúlik,
mi reális, elkísér a testen-túl.

Bizonyosság

– ha nem tapintod,
nem méred centivel, kilóval,
honnan tudod, hogy megvan,
s nem fut vele egy tolvaj? –

– Az ellentmondás elvét hány centire tartod?
Hány mázsa a lángész, hány kiló a zsarnok?
A világháborút filmre veheted,
de hol a kamera, mi a lényegét,
azt mutatná? !

Túlesik minden centin és fokon,
mi ilyen kérdésekben
tesz bizonyossá!

A Jó

A szamarak azt hiszik,
hogy naiv, puha és bamba.
Pedig éles és kemény,
mint mi téli tüzedre fát hasít:
a balta.

Prédikálni?

Mint én, úgy éltek itt mások,
nagyobbak, hübbek, óriások,
s bár trombitának küldtél engem,
nem hangerőből áll a jelem.

Bűn

Csak tört gerinc és bomlott agy,
de gond, hogy belőle kimaradj.

Hűség

Csak mint a bogáncs,
nem vagyok illatos, hasznos, vagy szép,
de tűrd el azért tuskéim terhét,
és ne rázz le Magadról,
és ne bánts!

Hit

Holtbiztos ismeret,
mihez nem kellene műszerek.

Kontempláció

Atyáid írtak, faragtak, énekeltek,
te is csinálhatsz bármit itt:
minden egyre megy.

Szeretet

Mit lehet a Mindenről mondani?
Ő a kezdet, a vég, az integrális élet.
Sok apró rímtüzed
akár sorban oltsad ki.

Életszentség

Nem lángpallosú cézár
az életszentség arkangyala:
beteg fiánál virrasztó,
fáradt, megtört édesanya.

Bocsáss meg...

Igazságos ítéletet már
sok pogány bölcs is kiszabott,
de csak a Miatyánk ismeri
a bocsánatot.

A szenvedés

Köszörű,
mitől felizzik ugyan a kristály,
de ha szólni is tudna,
csak ezt zokogná: fáj, fáj, fáj

Hol a börtön?

A börtönöm már otthonos,
s a földi lét mind börtön;
a mennyben lennék csak honos,
itt mindegy, hol vergődöm!

A vég

„Be vagyok csapva!”
Naplója utolsó oldalán
így írta Beauvoir madame,
míg Lacordaire utolsó szava:
„nem vagyok becsapva!”

Én pedig azt szeretném, hogy Ő ne legyen
becsapva énvelem!

ENTSZ: az emberiség fele ideggyenge

Mi, tegnap még ritka döbbenet volt,
a hátuk mögött kúszó tébolyt
lassan már a többség rettegi –
de azért Te nem kellesz neki!

Lemaradt kérygmaták

Elidegenedés

Világunktól a hal, biz, idegen
hisz én már csak itthon vagyok a vizeken,
s nem láttam belőlük bár egy pirinyót –
szólt, és tovább futott a vízipók.

Oszlop a pusztában

A pusztulásnak, az esztelenségnek
van-e kiáltóbb jele a földön,
mint egy magányos oszlop a sivatagban,
mi fölmered dacosan, tündöklön?

Csupa energia, ezért állhat még,
de semmit sem hord: maga van magáért;
ám ettől csak századokig rohad,
s a homok úgy nézi, mint a bolondokat!

Szolgálj!

Akár a Te Deum hullámverése,
lúktet a templom oszlopsora:
mintha angyalok tartanák a falat,
egymás kezét mozdulatlan fogva.

Nyugodt-boldog-értelmesen állnak,
csudájára nyegle turistáknak,
kik nem tudják, mindez mily egyszerű:
tedd a dolgod, szolgálj, s maradj hű!

Atombombák

Csak Tenálad van rend és egyensúly,
s ami a tieid kezében Kozmosz,
a vak világban ezer darabra hull!

Biztos, hogy ehhez ész, óriási kellett,
de épp ebből az is, hogy magában
mily kevés az a szegény embernek!

Sportolók

Akaratból bőven akad itt,
csak elpufog, mint a tűzijáték,
minek az ész nem szabta ki céljait.

Órjöngő ifjúság

Van még lelkesedés, ifjúi láng,
csak szélbe lobog, mit se hajt,
iránya sincs, csak lázasan ráng.

Párbeszéd

Ti kötetekkel szóltok, gazdagon,
én csak egy pár rímem hallatom,
a lehet belőlük mégis párbeszéd,
hol lélek szava éri lélekét.

Irodalomszociológia

Bárhogy elbűvöl a gyöngye,
egy héjba a kagylójával
költöznél-e össze?

Szép versek!?

Valóban szépek ők?
A rím, a iambus nem hibás.
Csupán vakok:
nem látják sem a zord jövőt,
s nincs bennük lélek, átok, dallam
sem sírás!

Sok vén számár egy ki-mit-tud-ot játszik,
mert elvégezte mind az iskoláit!

Chamissonak

Vagy harminc-negyven éve múlt már annak,
hogy láttuk egymást, jó Schlemihl Péter.
S mert szemközt vélem piszkos börtönablak
biztat lemérnem hús aggyal, vérrel:
minek találkoztunk? örömnék, bajnak?
s vaj' megbírtunk a sok sivár kéjjel?
Hát őszülten most jobb kezemet nyújtva,
te régi pajtás, megfogod-e újra?

Mert énrólam is lekopott már minden,
az álszemérmén túl a gőg, s a vágy!
És nem maradt meg bennem csak az Isten,
vagy mit az Isten megmaradni hágy.
Eljő az óra: rendet rakni itt lenn,
hívatlanul ha hívogat az ágy;
hát nézzünk mi is egymással itt szembe:
kinek veszett el árnyéka, vagy lelke?

S bevallom, Péter, nem tudok felelni,
hogy jól is értsd a dolgot, s igazán.
Az árnyékommal nincs baj ugyan semmi,
de még nagyobb zúrben leledzem tán.
Te nem tudod, mily csúfság ilyet vetni,
mikor ilyesmi rég nem divat ám!
Mindenki megvan jól árnyéka nélkül,
mi otthon, utcán mögöttem sötétül.

S ne hidd, hogy engem kevésbé kérdeznek,
s a gúnyt is képzeld csak, mit én kapok:
ugyan, mi haszna van mögötted „ennek”?
minek hurcolsz ily ósdi kacatot?
S ti Péterei minden ezredeknél,
én mégis folyvást rátok hallgatok:
ha örült, aljas korban kellett élnünk,
– s melyik nem az? –, de ne legyen benn vétünk!

Ezért, te Péter, bátran lépek melléd,
magammal húzva jó árnyékomat.
Bár mindötöknek benne kedve telnék,
ha már az árnytalan nép nem fogad.
Csak azt a fájást, azt gyógyítsad meg még,
mi értük bennem mégis hasogat:
belőlük szültünk lénnyé annyi árnyat,
kik lényből lassan újra árnyá válnak!

Költők az életutamból

Egyiktől riaszt a tempós nyugalom,
ez friss, de ennek életét nem vállalom.
Ezek meg mind neuraszténiások:
ki öngyilkos, ki vadóc, ki megszállott,
az arany felcsillan a homokjukban,
dehát a költőt ennél többnek tudtam!
S mindent elönt a konzum-fecsegés,
pénzért kapni, de ingyen se nehéz,
mert mind azt hiszi: homunculusát
szájtátva várja az ó- és újvilág.
Pedig csak oly látnok szólhatna,
aki olyat tud, mit mindenkép el kell mondani,
s amit rajta kívül el se mondhat más,
mi hallatlan hír, de egyben vallomás,
mert a hírre önmagát tette fel,
s bele is halt! Ez az, ki érdekel!
Lehet, hogy másfelé kanyargott utunk,
de ebben a halálban találkozhatunk.
Hol már egyikünkhöz se férhet a Rossz,
és mindünk teljes, semmit se foltoz,
hisz utolsó halálos rímeikben
visszhangként zúg az Ismeretlen Isten!

A „kapcsos könyv” előtt (Arany János)

Te, mind a világ ura-bátyja,
ki magadnak vagy balladája,
mit belőled kérébe gyűjtött
a Jóisten, s a földi csűrök,
most azt lapozom, kérdve egyre,
hogymért maradtál félbe-szerbe?
Felbukkan egy-egy ismerős szó,
– nem is tudtam, hogy tőled való! –
s a keserűdből egyik-másik
enyémnek is akár beválik.

Úgy érzem én is, mint te végzed,
hogymaz az ábránd elenyészett,
körben roncsok, holtak, füstgomoly,
de az a világ, az nincs sehol!
Én is reméltem – csalódtam hát,
és önmagunkban, jaj, mekkorát!
Nemcsak Sándor nem közénk való,
mi sem, – de a sor folytatható?
Idők, csillagok rosszak járnak,
beborult Caledóniának,
és: hasadnak rendületlenül –
csak ezt imázzák egyedül!

De úgy ezt meg nem oldod soha,
hogymaz az élet egy tivornya,
igyunk körömré, mint a többi,
a pad alatt nem kell törődni,
hogymaz Istenüknek lesz-e, vagy se
még majd magyarja, vagy gyermeke?
Ami emészt: az örök kétely,
verseidnél mélyebben fészkel.
Hogymaz ordítva szeretik a hont,
s belül rohadni el, nem ez a gond!
Mit kisfiadnak súgtál régen,
hazaz élne még benned épen,
nem dalolnád a félhomályról,
hogymaz elég, hahaz neked világol.
A honnan-hová?-ra, mint Gaugin,
nem mondod te sem, hogymaz: ott fenn!
Vagy csak mint kötelét feldobja,
s felmászik a fakír a holdba,
úgmaz csimpaszkodol egyéb híján
a józan, hűséges Vojtinán.
Fájó gép, hahaz nem is pipálsz már,
honnan, miért ez a nyesett szárny?
Hogymaz férgek, csigák nem repülnek,

attól még szép lehet az ünnep.
De ha nem száll, kinek szárnya van,
abban egyikünk sem ártatlan!
Ki ilyennel bír, érzi, tudja,
hogy csak a saját marka, ujja
törte, vágta, marta, tépte le
mi csak vitte volna felfele!
S másként pihen a tölgyek alatt,
kinek a tolla nyezetlen maradt!

A Basszus (Ady Endre)

A harc elült már, Ady Endre.
Az elhulltakra, s győztesekre
az ősi föld egyképpen ráborult,
hazug ürügy ma már a lázas múlt.
Körülörjögik bár a szobrodat,
versed hallatszik minden ünnepnap,
testvérnek vall, és öntelten idéz,
ki hódolód, s ki fojtogatni kész.
De széttépnének, mint a fűriák,
ha vádról nincs is szó, csak számítják,
hogy mennyi hasznót hajtánál nekik,
és mit kóstálnak ma a verseid?
Ki szennyes múltját leplezi veled,
ki téged rakna lábai elé
jövőbe nyúló piros szőnyegnek.
Korcs híveid épp úgy gyalázatot,
mint kik megülnék ma is a torod.

A harc elült már, Ady Endre –
s én visszanézek a gyerekre,
kinek fülébe gúnnyal olvasták
a hírhedt „érthetetlen” zongorát.
De hisz én értem – mondta döbbenten,
s már látott is a Boulevard Saint Mich-en.
Az Ős-Kajánnak ő is ellenállt,
jó Csönd-herceg követte lábnyomát,
s amit mesélt a sáros, vén Duna,
mindmáig annak szívós tanúja.

S hogy férfi lett, barátnak megmaradt,
nem kérte számon Véred, s Aranyad.
Mikor sírtál az Életfád tövén,
sírt rajt ad ő is, úgy mint keresztény.
A Patyolattal utánad üzent,
hallva, mint a jégcimbalom zeng,
s tudva, hogy a vármegye házában
a páváktól még nem lesz Kánaán.
Nem hányt fel sem kába vakhited,
s hogy hányat írtál, hány üres rímet!
A lángész sem több pár nagy ötletnél,
s te ennél sokkal, sokkal több lettél,
s a többi nem számít. A polcokon
ott állsz mögötte: lázadó rokon,
s bizony, hogy ős, nem furcsa idegen.
Csakhogy míg szárnyra kelt nem egy pulyád,
te megmaradtál lustán, ideleenn,
– és így viszed a Kórus basszusát!

Szorongás (József Attila)

„A semmi ágán ül szívem,
kis teste hangtalan vacog –,,

s föléd virágos ágként én
ki mért nem hajthatok?

A tápéi Krisztus (Juhász Gyula)

„A kispapok némán sétálva várnak,
s nem ismernek meg már engemet.”
Mert nem kellettél a Föld piacának,
s a Magasban elfúlt a lélegzeted.
„Mint haldokló ajkán a tollpohár”
rezeg a vers, de sem átok, sem ima,
„égve égni” – a szód így követel,
de a feszültséged csak neuraszténia.
Lettél volna Vezúv, mi ha kitör,
kő kövön nem, marad Pompeiből!
De mint árva gejzír szöktél fel csupán:
olvadt kis folt az ősi jég burkán.
Én is csak szánva mosolygok
a kitenyésztett plakát-hősökön,
kiknek a nagyság nem okoz gondot,
s a becsület csupa tiszta öröm;
az ember maga a desztillált jószág,
no persze, csak ki az oldalunkon van,
de a te világod: békalencsés holt-ág,
s mi rohad, engem nem vonz a huncutnál jobban!
A te sorsod meg siklás a lejtőn:
fásultan, fájón, megtörve, kétkedően,
sodródva-verődve, mint a többi kicsi,
e vakablakot sem tudva kinyitni,
de mégis hangszerként az Isten kezében,
ki játszott rajtad néhány dallamot,
de arról hallgassunk, szegény testvérem,
hogyan ki tört össze s ki lett az elhagyott!
A Krisztus úgyis az ország útján függ,
s a csillagok égne a Tápén és mindenütt!

Jegyzetek Kosztolányi fölött

Az ember ifjan körül néz és borong:
„mondjátok, ó, mindenki őrült,
vagy csak magam vagyok bolond?”

+

Az egyik arcom fiatalon, vénen,
hogy „önmagamat önmagammal mérem”.

Másrészt: „neuraszténiám bús ringatója
még ez is előttem: az alföldi róna”.

Csillagtalan éjjel magam, vagyok:
„ezt mondta csöndesen az átkozott”.

Máskor „túlvilági jeleket les”,
mint középkori szent, ki „Istenbe szerelmes”.

+

Mért nem láttad, hogy minden havas reggel
„a sár is mézzel van sodorva”,
s a rokokó-fehér lakodalmi torta
magad vagy benne nyitott szemeiddel?

+

„Már sokszor előre köszönnek”,
kivetettje, te, mégis a földnek,
mert nemcsak a kincs, mire vágytál,
az sincs meg, se nálad, se másnál,
te nézel is titkon, szipogva,

a rosszul felásott padlóra,
gyötrődve magadba sötéten:
„már nem vagyok otthon az égben”.

+

Szegény kis gyermek és bús férfi,
szívem előlük szánva tér ki,
hisz beírták őket minden Könyvbe,
s ott róluk is szól egy lap, egy szürke,
és ezt mondja: „semmit sem akar,
harmincnégyéves, elfáradt magyar”,
ki azért elmenne – bibliás álom –:
„két kedvesem elül egy kis számaron,

s én kampós bottal lenn az úti porban”, –
s lennél József, ugye, Egyiptomban?

+

„Nekem már elég volt,
lassan hazamennék”.
„Csomagold be mind” – mind,
ami édes emlék.

+

„Ötven felé” nagy leltár készül bennünk:
kifelé mindazzal, mi csak szemét, lom!
„S olyan komor, fönséges lesz a lelkünk,
olyan hideg és kongó, mint a templom”.

+

Most már talpon a világ,
régén tehát fején állt.
Édese ma keserűnk,
siratjuk, mit becsültünk:
„jaj, mily sekély a mélység,
s mily mély a sekélység.”

+

Megvesztünk érted!
Azt hittük: kincs.
S úgy hívják: élet.
Értelme nincs.

+

„Az én koromban:
álmatlanul ült arany-ágyon az Isten.”
S a csapdába hullt ember egy sötét toronyban,
kalodában, priccsen.

+

Így láttam, így volt:
„üres az égbolt,
és a szívemre
rácsaptam én rég,
szürke csokorként,
a nihilizmust.”
Sem óbor, sem must
nem tölti újra, –

Ó, Zarathustra!

+

S mégis, amíg gyermek valaki,
úgy szól és úgy gondolkodik,
mint gyermeksége adja ki.

De ha az ember, Pállal, férfi lesz,
kiszórja már mindazt magából,
mi gyermeki, kezdetleges.

Sokban ekkor csak űr marad,
mert mit összehordtak kócos szívvel,
egy életen át: csak kacat.

De a szív, ki annyi tébolyt kiagyalt,
megkérdi most a repülőt is:
„láttál-e ott fönn néha egy angyalt?”

+

Az életmű így épült fokról-fokra.
S zavaros földünk annyi bolondja
szaladgál föl-le e piramison,
megfog egy követ, s felkiált: bizony,
látjátok, ez volt, ilyen volt, mint én:
szétporló, repedt, karcos a színén,
vagy csíkos, pöttyös, hús, éles, tompa,
könnyed, formás, súlyos, otromba, –
mi mind igaz, akár az ellenkezője,
mert egyszer bölcs volt, és másszor dőre,
és bár salakra hordott salakot,
a végén mégis Hegy lett valahogy,
minek „homlokán feltündökölt a jegy,
hogymilliók közt az egyetlenegy!”
S hiába süpped egyik-másik sarka,
hogymelbukik, ki ott állna meg rajta,
a sok kő külön: hitvány; együtt: fárosz,
csak mérd a kötet hétszáz oldalához
a tán tucatnyi, de tiszta Szót,
minél többet sok más se szólt!
S egészét nézd, hogy „küzdve tört a jobbra”
míg végül „szájtátva” a csillagokra,
„annak, kiről nem tudja senki, hol van”,
Hajnali részegséggel dadog a porban,
hogyma földön ringyókkal, regékkel
telt el ötven esztendőnyi éjjel,
és nem ötlött sohasem szemébe
a mennyek mindennapos estélye.

De most summázva ezt az ötven évet,
amíg a szók még a szájra elérnek,
bevallja, hogy piacán ócskának, újnak,
„hol lelkek és göröngyök közt botoltam,
mégis csak egy nagy, ismeretlen Úrnak
vendége voltam.”

A Próféta (Babits Mihály)

1. Ki voltál?

A neved régi pogány varázsló,
alvilágjáró és sorskajáltó,
s te így is hordtad: a látásra büszkén,
elbúsulva zord korodnak üszkén,
lángodat féltve, és félve is tőle:
hátha kialszik, ahelyett, hogy nőne,
indulva gyerekes antik álmokból,
s végül fuldoklásig hörpölve a sorsból,
ami a végzete minden prófétának!
Kit az új Ninive lenéz, és ki nem állhat,
s halálod után cenzúra-plajbásza
rímeidet itt-ott be is karikázza,
s katedráiról gúnnnyal sivítja,
hogyan a te Jónásod csupán egy szatíra –
téged kereslek, végső valódat!
Nem hiszek lemeznek, rádióknak,
hol feszült hangod élesen lázad:
„miért nő a fű, hogyha majd leszárad?
miért szárad le, hogyha újra nő?”
S ha szederfádon ring a csecsemő,
nem a te könnyű táncod hallom,
azon a feledhetetlen gyerekajkon
szól a vers, ki „mint röpke mag az ágról”
úgy szakadt le e cigány világról.

2. Az első versek

Mintha csak üres zsákokat ráznál
a simán pergő garat fölött,
döccenéstelenül, halkán kántál,
de kongó marad a lisztes köblöd.

3. Az ifjú lírikus epilógja

Te bírtál csak versednek hőse lenni,
te ifjú omega és alfa,
s tán tudtad is, hogy mégsem elég ennyi,
s ezért a végső verssor jaja?

Veled behunyja egy szemét az Isten,
s a balladád nem is naiv!
De: „mért nem örök diadalmaid zengem?” –
ugye, már ekkor rákérdez a szív!

4. Zsoltár férfihangra

„Bányász voltam, s magam, amelyet vágtam, a kő,
nyeső kertész, és magam, amelyet nyestem, a tő!”
Rajtad mégis a vadhajítás, és benned a meddő!
„Miért van, ha nincs? Miért nincs, ha van?” Minek kérded?
Mikor tudod, hogy mindenkinek érted történnék,
„benned a Cél és nálad a Kulcs”, és mégsem érted?

5. Vers, apostolokról

„Hol a jó mag, és hol van, aki szórja”,
„hol van Péter”, és „hol van Pál?”
Az Antikrisztusok sava-sója,
hogymindenki csak kenyérért kiabál.

„Ha nem igen-nek, legalább a nem-nek
hangzani kéne” –,
látod máig is, engem is, ennek
mardos az éhe !

Csak támolgyunk „az idő sikátorán”
csöbörből vödörbe,
mint átvezetett rab a fogház udvarán
börtönből börtönbe”

Mert „boldogtalan, ki magasan fut!”
S Ádáz, ezt akkor is alig érzük fel,
ha a halál, mi nekünk nyitja a kaput,
már csak „két ing közt egy meztelen kebel.”

6. Ország, estefelé

„Ki látta pécsi utcán a kis Babits Misit?”
Énekóra, még benne zúgtak a foszlányaid,
hát engem vonaton, nagy fiúkkal, hogy a bihari
határnak egyedül is leszünk betyárai,
s lettek aztán mégis Császár katonája,
füttyülve betyárra, Biharra, énekórára,
s ha az ég örökkék is a felhők felett,
a Márciusból így csináltak „vak ünnepet”,
szürke reményt hagyva csak, hogy
a végső Lakomán,
tán majd mégis „elolvadunk az Isten ajkán”

7. Psychoanalysis Christiana

Hát csak el, el töletek messzire,
ti felcicomázott „bókos szentek”,
kik a rang, s az autó Bál-ai előtt

oly olvadón illegtek.
„Csak a tilos szabad már!”
Csak a tilos tiszta már!

„Akkor kezdek majd lenni újra jó,
amikor a Törvény ujjal mutat rám”,
„ha azok közé veszhetnék, akiket
csak az Isten tart számon” már,
mert csak a bilincs a hűség jele,
s egy kitüntetés van: a hóhér kötele!

8. „Ki állíthat engem jobbra, vagy balra?”

Töletek végkép elszakadva,
„ki állíthat engem jobbra, vagy balra?”
Ahol mi állunk, ott nincsen tolongás.
Az ember rájön: „magasan, tüskésen,
így kell már élnem!” Így kell már élnem!
„Más vagyok, mint más!”

„Holt próféta voltál az esztergomi hegyen,
s az életünk ma is, ma is csak így megyen:
„élek, mint akik már Változatlanok”,
elzártan, „kit már senki úgyse hall”,
mintha kínaiul szólna ez a dal,
s én egy ismeretlen bolygón dadogok.

De mégse bírnak minket eloltani,
mert a magasba feltart Valaki,
hát élünk, és itt vagyunk, itten:
kopár, fergeteges és üres a világ,
hová „emelted hős, vak, kicsi gyertyád”,
mit akarsz velünk, Isten?

„Mit akarsz velem, Isten?”

9. Magad nélkül

Lassan önmagadtól is megüresülsz,
mint a kikéneztet hordó ősszel,
mi már csak az erjedő mustra vár,
visszhangos és kongó belsővel.

Belátod: ami jó, Más teszi benned,
s vélt „erényeid elhagynak, mint az ifjúság”,
de ami a tiéd, mi mindig te voltál:
„bűneid utánad jönnek, mint a hű kutyák.”

Bizony a böjt és jámborság csak pélva,
de ha géged már szűkül, s a Szód zihál,

megadón hajolsz-e a gyertyái közé,
hisz nem is olyan nagy dolog a halál?

És tudsz-e már mindent, túl vagy-e mindenén,
mosolyogsz magadon okos felnőtt gyanánt?
Mint a hordó, mi magától szétesne,
ha össze nem fogná kívülről a Pánt!

10. Jónás

A torkolat felé, te túláradt patak,
csak hordod régi, sok, hiú szavad,
mint elszakadt sövényt a habzó ár,
mit ő sem tud, hogy honnan hozza már,
és azt sem, hogy minek?
Nem kell neked a régi szó, a lágy színek,
ma már a Gazda húzza medred vonalát,
s a rímeid szent Bibliáját dalolják,
hogy száz hibátlan, szép hadsorba állván,
a földre dőljön hangukra a bálvány,
s a kő ledobja a követ.
Ki próféta, az menyei követ,
az úgy harsan fel, mint a hangszóró,
hallgassa bár nagy tömeg, vagy pár csóró,
de nem magáról szól, sem másért, senkiért,
csak mert egy Hang a Távolból belébeszélt,
életbevágó fontosat.
Nem gondol arra, hogy beléroskad,
nem érdeklí feddő Szavának sorsa sem,
hogyan fogadják: gúnnyal, lelkesen
örökre létben tartja önsúlya a Szót,
míg ködbe vesznek a vak rikoltozók,
és süket szövegük.
Csak te, Jónás, te nem veszhetsz el velük,
te halhatatlan lettél ezzel, próféta,
hogy: „vétkesek közt cinkos aki néma!”
Bár hangos nemcsak a beszéd lehet,
mert prédikálhat szürke életed,
s te szóltál ezzel is!
Hát sámánból lett próféta, ma így segíts:
kiket ebének kívánt meg a Pásztor,
ne fussuk, mint a hóhért, tolvajlásakor,
szóljunk, s ne várjuk, hogy Ő elfeledjen,
míg ott lessük a tök alatt nagy csendben
a gőgös falakat.

Előszó (Karinthy Frigyes)

Mi az, te vers? Testvérek nélkül
egymagadban állsz, lobogsz?

Csillagszóró volt az apám:
főzni nem, csak robbanni szokott!

Emlék és varázslat (Radnóti Miklós)

Szegény Miklós öcsém te, vagy bátyám, nem tudom,
ki angyalod még láttad, mint ifjú, utadon,
karddal kezében kísért, s megóvni készen állt,
mért hitted, hogy már nincs ott, hogy ő is csak galád?
Az Angyal nem detektív, és nem titkos rendőr,
nem mint diktátort véd meg: ne érjen golyó, tör,
de hogy ne züllj olyanná, minők a többiek,
kardját nem érted hordta, pontosan ellened!
És nem volt ez hiába: mint két fehér sirály
magasba együtt vittek: az Angyal, s a Halál.
Ne nézz hát hátra zordul, és szótlan ne legyints,
s ne higgye hunyt szemed, hogy mögötted senki sincs!

Boldog Miklós öcsém te, vagy bátyám, nem tudom,
mögötted állok én is a börtönudvaron.
S az Angyal itt is jár, mint a bori hegyeken,
s te emlék vagy mellette, s varázslat énnekem.
Mert így leszünk mindnyájan majd egymás angyala,
hogy Kőbányán ki sétál, elérhet még Balfra.
Miként e rongy papíros szintúgy bujkál velem,
ahogy veled a tiéd bujkált: holttesteden!
S habár azt nem tudom még: lesz-e majd sirály,
ki énfettem köröz, és tisztelegve száll –
te harag, s bosszú nélkül haltál, hát ne legyints,
mögöttünk áll az Angyal, várhat golyó, bilincs!

A bori füzet (Radnóti Miklós)

Cíteráinkat ama földön
fűzfákra függesztettük.
(136. zsoltár)

Aligha akadt Borban fűzfa
mihaszna lantod számára,
s verseidből hallani egyet,
nem épp ez volt őrzőid álma.

S te mégis, mégis énekeltél
ködösen látott eged iránt,
s fölébe tetted Városodat
mindnek, mit fogyó erőd kívánt.

A sors gyerekként csapott kőhöz,
s még nem is voltál az utolsó:
hisz e rongyos papíron is
csak lapul, bujkál a futó szó!

Illyés Gyula fényképe előtt

A hús az állakon megereszkedett,
s az arc mégis elszánt és merev, –
miként te is tudod, semerre sincs már út,
régi egyenesed a végtelenbe fut.

Az orr húsos, vastag a szemöldök,
a szellem már nem lebeg: vasba öltözött, –
hányszor kellett nyúlnod neked is kard után,
s hogy mi a játék, már nem is tudod tán?

A száj vonala keskeny, éles és metsző,
mint kiből prófétát formált az idő, –
nehogy te is azt hidd: mert megöregedtél,
ha parázslík a szó, már a Lélek beszél!

S az orr fölött a vertikális ráncok:
hányszor adta el a tudott igazságot!
Az ifjúság hangos, vad igen-je, nem-je
ne tompuljon benned halk körülbelül-re!

Mert rajtad mégis kiteljesedett
és megérett a remény,
míg benne csak a sötétbe mered
komoran, feketén.

A nyírszalón gazdájának (Áprily Lajos)

Ha írtál is amolyan „nagy” verset,
a lényeged csupa „négy soros”,
s valóban az ember erre termett:
hallja meg, miről épp a szél motoz.

Egy nagy vers szólhat éktelen bűnökről,
s egetverő bánatról a másik;
a te dalod vétekre nem éhes,
azért nem is penitenciázik.

Lábad nem taposott, kezed nem öklözött,
mikor gyilkosnak lenni volt az érdem!
Ezért „álltál az emberek között
idegen arccal, furcsán és sötéten”.

Mások zokogva temetik a Földet,
de minden szomszédot halálra gyötörnek.
Te csak a kis Annákat siratod,
hiszem hát, hogy fájnak benned a csillagok.

Hogy fűzligetből kelsz, mint Fűzfa-zsongás,
s nem mint üvöltés: ennyi a becsed;
de mért kötött a part, a völgy, az omlás,
mért nem jártad be a kék eget?

Jelents völgyedből bármit is,
mindez boldoggá aligha teszi;
végső fokon az embert, az Embert
tegnap és ma csak az Isten érdekli.

Ki az Úr felé való igyekeztiben
útravalónak csak verseket viszen,
hullatva abból is, ami süket sor,
hogyan ítélné azt el az égi Cenzor?

Félve, szédülve, lassú szárnyon,
mások is húztak át a világon.
S bár esőben, fényben, sűrű hóban,
ki Arcát látja, nincsen zuhanóban!

Mint kis testvérre, úgy mosolygok rád:
megfognál mindent kinn a földeken,
hol fácán jár, és kankalin terem,
s mögöttük néha látod csak – Atyád!

Mikor üvöltő farkasok hordják
báránybőrnek a humanizmust,
körülölel, mint suhogó brokát
ez az arythmiás, emberi ritmus.

Nektek is szól! (Váci Mihály)

Tizenöt évről négyszáz versnél több!
Félezer oldalt is túlhömpölygött
az áradat, mi csak szűrt, válogatott!
Hát mit hordanak a zavaros habok?

Sértett düh néz bennük visszafele:
a csillagokig rohadott itt minden,
mert neki szűk volt a kenyere!

Ma több a papírja, mint mit teleróhat,
s ettől már hullik könnye a naivnak,
hogy itt az aranykor, a csudás, szépséges –
(bár hármunk közül kettő ma is éhes!)

Ez a világ más felének bűne!
Hisz halljátok, hogy verhetem a dobót!
Nem is hallik tőle, hogy gúzsba verten
hány agy vergődik, és hány lélek zokog!

S végül ő is csak kiuttalan:
Valami nincs sehol, bármint kutattam!
Ember, nem voltál el-nem-kötelezett:
nem az ösztön áll mindenek felett!

S így maradtál rendetlen, slampos,
vég nélkül káráló, kapkodó csahos,
s akiért a lelkem mégis-mégis fáj,

mert mint fuldokló a rohanó vízből,
a sok léből egy-egy versarcú vers
levegője fogytán ki-kiabál –

megint egy ember, kit elsodort az ár!

Még ez sem elég! (Váci Mihály)

Nem elég lelkesedni,
de gondolkozni kell!
Nem elég fellobogni,
a tűzzel bánni kell!
Nem elég megolvadni:
a formát bírja el,
ki eke akar lenni,
s dolgozni élivel!

Nem elég fontoskodni,
most hűség s munka kell!
Nem elég botladozni,
hogymerre – tudni kell!
Nem elég számíttatni,
hogymilyenkor jön el,
jövönkért – túrni kell!

Nem elég a célt látni,
irányát fogni kell!
Nem elég útra várni:
árkon át is menni kell!
Egyedül is! Úzötten,
éhen indulni el!
Nem elég elindulni,
egymást karolva kell!
S csak az karoljon másba,
ki segíteni mer!

Nem elég jóra vágyani,
a Legfőbb Jó is kell !
A Legfőbb Jót sem várni,
de követni is kell!
A jószándék kevés!
Több kell! A kegyelem!
Mit ér mag és vetés?
Kell még: kérges kezem!
Nem kapzsi igavonás,
de nyújtott, derűs kéz,
ki mindenkiért él,
szeret, szenved, remél!

Nem elég – nagy szavakért!
Több kell – a valóért!
Nem elég – csak népedért!
Több kell – az emberért!
Nem elég – Igazságért,
küzdj jóság-, s becsületért,
mert sok minden a miénk,
csak nem látjuk még,
hogyan nem elég!
Még ez sem elég!

Mert nem elég szavalni,
a józan munka kell,
nem hatalmat akarni,
csöndes szolgálat kell.
Nem elég az én, Én, ÉN,
édes mindnyájunk kell,
nem elég a sár, Sár, SÁR,
az izzó lélek kell!
Nem léha, üres szellem,
a Krisztus kell nekünk –

mert sok minden a miénk,
csak nem látjuk még,
hogyan nem elég,
még ez sem elég!

Esti karének (Benjámín László)

1. Lecke

„No lám, a kis Mukk! Neki sikerült!”
Hogy megírta már az „Albérlet”-et!
Csak pár vonás: éles és feszült,
s: „eldöntöttem, hogy nagy költő leszek!”
S ha benne millió halott hever,
s mindnyájuk ő, őmaga,
költő lenne, ha lázadni restell?
Pukkadjon meg minden cenzúra!
Ez volt a leckéd, s te is tudtad jól;
ha megkapnád pár év jó emberi csöndjét,
hatvan évvel majd alig nyughatol,
mert fröccstől, lángostól vártad, hogy kitöltsék.

2. A szakma

Aztán egyszer csak messze ködlenek
az Istenölő esztendők, a fürgeteg,
az irtózatok lápjába elmerült
sok csendes kárhozott, nagyhangú üdvözült.
S te magad is, valaha-egész lélek
jelentesz már csak holmi töredéket,
a múltak határán, volt-magaddal szemben,
az élet, s a mű közti küzdelemben.
A lecke tiszta volt, vállaltad is,
a szakma lett valahol csúszós, hamis.
A Forradalom vaj' hol csavarog?
Hja testvér, ha a fazék rotyog,
az még nem vacsora!
Hányszor hozta az élet sora,
hogyan megkérdeztem én is kereken:
a Kereszténység hol csavarog, hol lelem?
Ekkor se légy Krisztus-epigon, megrekedt,
mire való a Hajnali karének-ed?
Hidd el, még a Kereszténység is
Többet csavarog, mint nem, de mégis
ez nekünk nem hoz amnesztiát!
Hisz benned is egyre kiált:
„jó volna mégis hinni valamiben”,
jó lenne mégis félni Tőled, Isten!
Nem hogy a bőréből bundát csinálj,
de hogy húnek tudjon „a szakma”, és a gyár!

3. Esti karének

Ismertem, ó, a lelkét, mértékét,
előttem állott Rilke verse rögtön,
és vártam is, hogy téged meggyötrjön,
de azt is, hogy utóbb majd szedjen összebb!

Mert nemcsak én, meg te vagyunk a torzó,
a nagy közösség is mindmáig az,
s mindkettőnknek az lesz majd csak a vigasz,
ha sem egyén, sem állam nem lesz orzó.

Egy új karének lett Lerombolt ház-ad,
mi visszahozta ősi, tiszta lázad,
mert visszhangot vert mégis benned Rilke:

másképp nem égne csillagként a versed,
s benn nem dobogna Földünk ember-szíve.
Hát változtassunk világot meg lelket!

Simon István

Valahogy nem volt jó arcod, –
vagy csak éretlen brachükephál,
miből csontosan ugrik ki az áll?

Két vékonyka köteted láttam,
egy korait, s egy őszbe fordulót:
biztató rügyek és üres diók.

A Laci öcsém: István öcsém öccse,
bár olyasmit nem írt ennek bátyja,
hogy „kínoz nyűtt idegeimnek álma!”

A bolyhoz-tartozásod vonzó, reális.
Bizony: ez a nehéz, hogy egyedül kell
mindenért harcolni a saját szívünkkel.

S harc helyett ti inkább bólogattok,
de szíve lehazudott zörejeivel
egyedül maradni melyikőtök mer?

S mikor így örülnék: kezdetnek nem rossz,
lássuk mit hoz a zöme, a dandár?
– Üres lapokon üresen ül a Halál!

Cseréphalom (Képes Géza)

Mai típusdráma
összesűrítve
három felvonásba.

1. felvonás

A mesékből a legkisebb királyfi
verseivel indul szerencsét csinálni.
Mindenféle próbák esnek rajta,
de van tündére, esze is, meg karja.
Jámbor olvasói izgulunk is érte,
dehát egy mesének csak boldog a vége!

2. felvonás

De jaj, a királyfi elaludt a vártán,
megköti, viszi már a hétfejű sárkány.
S ha fejjel is értél a szálló felhőkbe,
tudjuk már: nem leszel a meséknek hőse!

3. felvonás

„Gond”, „magány”, „szorongás”, értelmetlen nem-lét,
lidérces álmok, iszonyodó esték,
„az agyban” a „gondolat égő vágy és kín”,
S „düh”, „könny”, vagy „szatíra” „nem segít semmin”,
a „karácsony
legalább jelentene valamit”,
a „számon
a halál ki-bejár” és vonít,
s „csak egy vágy lüktet a dúlt zsigerekben”,
„hogya a keserű csonk mielőbb” s egyenesen
„beledőljön a keserű porba”,
kilökve egy végső Cseréphalomra!

Nyakig az éjszakában (Baranyi Ferenc: Túl az éjszakán)

Kis kötet, és minden vers külön lapon,
Juhász Gyulát se adja így a Helikon.

Igaz, ebben olyan vers nem bujkál:
„hogy haja szőkesége milyen volt, nem tudom már.”

Csak Kieló (és mások) árnyával van baj,
de jó Milena, s nyakonönt a hűvös haj!

Nem érted? Én sem, ez nem vitás,
de nem is a mi készülékünk a hibás.

Nyárvég (Garai Gábor)

Kipirultan haragjától
harsogott a Nagy Diktátor:
fel, poétám, fiam, Gábor!

Légy te is bőszt forradalmár,
tegnapunkat döntséd ma már,
kevés volt a török-tatár!

Nagynak mondták? Kötélvégre
kerül ím – a műemléke,
s a Diktátor nézi – élve!

Forradalmár csak az lehet,
aki élő királyt kerget,
s golyókkal vált egy-egy verset!

Kinek csupán tegnapunk fáj,
ma meg mindent rendben talál,
nem költő, sem forradalmár,
csak egy lakáj!

+

Mennyi hazugság, s hajlongás mennyi,
s az orrhegyig-látás nyers ösztönei,
pedig költői vagy máskor, s emberi!

Az üres benned így mind üresebb,
s önmagadról te is kesered:
„magam mohos mélyébe süllyedek.”

„Van hírem” – mondod – s „nincsen mámora”,
vagyok, s „kevesebb nem voltam soha”,
mert fecsegésednek leve van, nem bora!

+

Ha nyárvégi szerelem
piheghet a szádon,
mért fűjtad a tilinkódat
zavaros utcákon?

Kinek-minek merültél el
Jóbok keservébe,
ha „este pipálva” nézel
„az értelmetlen égre”?

De ha igaz, hogy hiteddel
egy sorsba csukódtál,
„élve-halva” hazatalálsz,
mint mennybe a zsoltár.

Verses ima versíróért (Vas István)

Az évek gyorsan szálltak el fölötte,
s a nyár sosem hozott érett imát;
eljutva már a legvégső ködökbe,
egy „Ismeretlent” nagy „Instanciát”
kutat, tagad, hív, átkoz, vágyik egyre,
ki Azt már ifjúként is úgy kereste,
hogyan értse, mit az ész és szív sem ért,
mert ez, csak ez néki az üdvösség!

Akkor is csupán a nyers valódit,
és kezdetét: az Örökkévalót
akarta, míg csak „ki nem bonyolódik”
az anyagból, mi át-, meg áthatolt
őrajta is, meg mind egész világán,
s elterpedt benne, mint egy bálvány,
elrejtve szörös potroha megett
„mindent megfejtő, titkolt Lényeged”.

A kórházban már közel járt Tehozzád,
ahol meglátta Matutinumkor,
hogyan ejted ki Kezedből a sorsát,
csak várod, míg murcija kiforr,
s „tragédiátlan és komédiátlan”
Tevéled élhet majd valahogy párban,
ha „ezt az egyedülvalót” oda
„az Egyedülvalóhoz” szállítja.

Mi történt mégis útközben? Ki tudja,
hogyan vakvágányra mért fut egy vonat?
A kőtáblákat miért dobta sutba,
és vén szivarnak miért mondogat?
Az évei mind vadabban rohannak,
a verse egyre bomlottabban jajgat,
a végső percben nyúlj, ó, nyúlj felé,
nincs élő már, ki még megmenthetné!

Az kellene, hogy végre rádöbbenjen:
nem észről, szívről, értésről van szó!
Valaki él a nagy világmindenben,
s Feléje tart itt minden utazó!
Ölve várnak, testvér, mért dacoskodsz,
az útján járj, ne buktatóin dolgozz,
s Atyánk, a végórán segíts neki,
magános versem meg nem mentheti!

Fiatal költők anthológiája arcképekkel

Tönkszerű, alig kinagyolt arcok,
szajha pózok, bálvány-pöffeszkedés;
ha szólni tudnának, ennyit hallanál: :
kevés vagyok, kevés!

Kevés, amit mondani tudnék,
mert mit szól a még vak macskakölyök?
Bennem is az van csak, ami bennetek:
ködök, vastag ködök!

S kevés a pénz, mit mindezért kapok,
mert ha egyetlen tejesköcsög a világ,
én akkor se tűrök meg magam mellett
egy másik cicát!

Csak szorongok, titkon, magamban,
mert Isten, vagy Anyag, Sors, vagy Semmi,
de a hitből van bennem a legesleg–
kevesebbnyi!

Ezért miákolok reggeltől-estig.
Versemnek minden titokhoz van szava,
mert míg hallom magam, addig nem nyelt el
egy Köd-macska!

Tönkszerű, alig kinagyolt arcok –
az Árnyék mögöttük egy tigris ad ki,
s ha ez lecsap, nem marad utánuk
csak egy tinta-pacni!

Sokaknak

„Felszállott a páva vármegyeházára” –
ki hallgatta dühhel, ki meg perdült táncra.

De a lényegét, hogy mi történt ezután,
te sem merted, mint más, megírni, kis komám!

Könyörgés az íroncokért köztünk

Uram, légy áldott minden skriblerért,
s hogy eltűrsz annyi langy bértollnokot:
tintát még csak loptak, de hol bennük a vér!

S ha szépen kérlek, meg is locsolod
a trágyadombot, hol a dudva nyit,
mit versnek hívnak pénzért okosok.

S hol felstószolják e sok-sok semmit:
a tűztől óvd a híg könyvtárakat,
önpárájukban tespedjenek itt!

Mert ez a dzsungel, ez az áradat,
ez menti meg a gyilkotok elől
a táncoló, finom verslábakat!

A két kis herceg – olvasd Shakespeare-ből –
aligha pusztul oly méltatlanul,
ha senki sem tud hercegségükről!

Sok színes, Néked szánt rímem lapul,
mint űzött vad, de szemfüles, ravasz,
e sajtupapírhalomban legalul!

Bújtatva őket, nőjön csak a gaz,
míg villám sújt le, s égig ér a láng,
s fölébe száll a rím, az új tavasz!

Segíts: hulljék ma még az árnyék ránk,
s dudvával, gazzal, s mi semmit sem ér,
takarj be pompás, bő köpeny gyanánt!

Ők meg ezt mondanák:

Már voltál a próféták majd mindegyike,
a szentek listájának nagyobbik fele.
Az kevésbé aggaszt,
hogyan magadra ezt vagy azt raksz.
Ez öntudat, s hiúság kérdése csak,
minek térsége máj nap
a végtelenbe nyúlik,
úgy a józan észén túlon túlig.
Csak arra lennék kíváncsi,
hogyan a sok jelmez mit ad ki?
A valóságban ki rokona vagy?
Ez a sok munda magadnak is hagy
valami egyéniség-morzsát?
Vagy ezek a sok-sok éves torzsák,
épp azt az űrt takarják,
ami megüli lelked alját?
Talán a nyomott évtizedek súlya
öntudatod beteggé felfújta,
s a naponta összerugdalt rab
önmagának elégtételt ad,
kis fájdalmát azonosítva
oly zsenikkel, kiknek a kínja
egy félvilágon lüktetett át?!
S békésen alszol legalább?
„Vagy mindezt lassan fel sem fogod,
mert benned már-már végsőt lobog
az az érthetetlen tiszta láng,
mitől tüzet gyújtott ősapánk,
s te visszatartasz az ősi ködbe,
hol az erdők sok rémes éji szörnye
lassú kéjjel falja fel agyad?
S a szentjeid és prófétáid
csak idegeidből egy kiégett darab?

Hol van a Valóság?

Ha egy tányérsapkás karosszékbe dűlve
elolvasná néhány versemet,
csak röhögne: jól van, ez már hülye!

Míg egy másik, piros pileólus alatt:
vallási monománia
zárt ajakkal, hidegen bólogat.

Vagy vegye kézbe az utca embere:
szegény fiúnak évtizedek alatt
vigaszul kellett e sok gyerekmese!

Csak mondjátok! Én is kötettség olvasok
keresett, bágyadt, vagy kongó sorokat,
tőletek: régi és mai tollnokok.

Mint öntudatos hernyók araszolnak
taps, pénz, szobor és utcanév után:
hátha már ma megkapnák, s ne csak holnap!

S én az enyéimmel csak imádkozom!
Nem szólnak nektek és senki másnak
ezen a szegény félőrült glóbuszon.

Vad kiáltás, fojtott szavak, vérző strófák:
Atyám világa csendül szerszámom alatt:
az érces, tömör, a legtisztább Valóság!

Zrinyi harmadik éneke

Ó mennyi könyv és mennyi átok,
s mennyi jajgató betű,
hány századunkat átsírtatok
mert nem gazdag veretű
az élet nálunk, és nem is volt az soha,
csak ócska, álnok, aljas, tiprott, ostoba!

Hogy bámultátok azt a tájat,
hol a nap nyugszik, vagy kél
hogya senki északra nem támad,
s tengerével játszhat dél.
Mégvédik mindet Isten, ördög, sors, csodák:
a nagyvilágban itt élnek csak mostohák!

A föld méhében itt nem rejlik
annyi kincs, mint odaát;
itt nem tettek dússá senkit,
s úrrá sem lett ősapád.
S a rímre, szóra, ami benne fölfakadt,
vad röhej várt, hallgatás, vagy szégyenpad!

Elismerem, ez mind igazság, –
ám annak csak a balfele!
A mérleg másik serpenyőjét
mért nem húzta semmi le?
Teríték, munka, hűség csöndje, vér, bilincs,
enélkül napfény másutt sem volt – és ma sincs!

Ne hőbörögjete, mutatva
puszta földet, holtakat;
ki szent eszméit el nem adta,
angyal erre is akadt.
De hősből volt, meg vértanúból maroknyi,
a többije meg otthon lapult – jóllakni!

Ha égre csapva vad lángokkal
szép szabadság tüze gyúlt,
sok ifjú és vén síppal-dobbal
már köréje is tódult.
De jött a járvány, és az ellen lőtt rájuk –:
hát eszméinket holtan úgyse szolgáljuk!

Vagy béke volt, s csak állnod kellett
volna bátran, szegényül,
szép látványosan éhen veszned
izzó lélekkel belül.
Harcolni – mondtad – mégis ringbe lépsz inkább,
és hajlongtál, míg nem lehattél te – a zsák!

S ha zsibvásárra nem is hordtad
pár garasért még magad,
de hogyha fej volt, a Molochnak
S bár tálcán hoztad kisfiad.
S bár gyermekestül haltak vértanúanyák,
az Úr akarta – sírtad –, hogy legyen család!

És bár szívedből nem beszélhetsz,
szád végkép be nem fogod;
mi régi versed, átkeféled,
s életrajzod átírod:
mert oly nehéz volt, itt nem jártak próféták,
s mint néped lelke, első vagy, ki nem galád!

Már minden sarkon hősi emlék,
mindeniknél deklamálsz,
de olvasd el két újság cikkét,
rángat már a tojástánc.
S ha számon kérík sok nagy szódat, ezt mondod:
én nem születtem vértanúnak, bolondok!

Csak szólsz és élsz, habár nem vagy sem
istengyermek, sem ember:
csehódban csöngsz, csörögsz üresen,
pénzért: ócska Wurlitzer.
S ha együtt köhög sok ily rozsdás masina,
ne hidd hazának, – csak lebuja lebuja!

Jaj, mennyi könyv, és mennyi átok,
óbéगतó sok betű,
napjainkat átsírtátok,
nincs egy porcikátok hű.
Az élet nálunk tényleg álnok, aljas, tiprott, ostoba,
mert hisz ti vagytok, kik nem voltak
hősök, szentek még soha!

Versek, versek, versek ...

A legszebb versek – ezer oldalon! –
én pedig csak fintorogva forgatom.

Ugyan, hogy váltott annak az esze,
ki ezt a szódzungelt összeszedte?

Végkép babona lett már az a hit,
hogy a szón azért értsünk is valamit?!

Vagy a zseni hangját halljuk már ott,
hol csak egy szegény gyógyós károg?

Annak ajkáról lessük el a szót,
ki a gázcsap előtt sikolt utolsót?

S az életerdőn hány kisfiú bolyong,
árván sír, nyüszt, vagy átkokat ont.

Tíz oldalra ha jut egy emberi hang,
mi zokog, vagy dalol, de lélekben fogant.

A többen csak fájongva pirulok:
embernek lenni ily nyomorú dolog?

Dehát miért vársz a költőktől többet,
a papok, orvosok talán különbek?

Ne szidd a könyvet: épp, hogy nagyon jó,
azért reális, mert ily aggasztó!

Mint mélységek felett az egy szál kötél,
min mégis van, ki a túloldalra ér!

+

Frissen szidolozott holdtányéruk előtt
riszálják magukat mondvacsínált menők.
Keresett kellemmel újra elrebegik,
hogy süt a nap, ha süt, és esik, ha esik.
S mert falsüketek a nyers valóra,
s egynek se látni-, se mondanivalója
Isten, vagy lélek, embertárs, fájdalom,
hát kotlanak hasisos álmokon.
Nem meséken, – a mese szivárvány,
mi a földön áll mind a két lábán,
de giccses papírcsipkéket szőnek,
link szöveget üres ködevőknek,

s egymással selypegnek: a művészet, ó –
s nincs köztük kereső, nincsen bűnbánó,
de a káromkodók dühödt kéje
már az elnyomottak üdvöskéje ...

Akkor már bölcsebb: írnom egymagamba,
ha papírra, felhőkre, falakra,
akár csak annyit, hogy abrakadabra ...

Utolsó párbeszéd

Ti:

Mint egy tanyasi káplán, oly primitív.
Ki versében nem a Bibliát mondja fel,
arra csúnyán rápirít!

Én:

Hogy bánthatnám, kiket csak sajnálhatok,
ti az alfától az ómegáig
fehér bot nélkül imbolygó vakok!

Ars poetica

Nem írok szonetteket!

Nem írok szonetteket,
nem vonzanak a csodálatos formák,
és semmi kedvem rímekből csinálni
száz kovácsolt rozettát.

Nincs külön ruhája
a versnek, ami belőlem fakad,
valahogy egésznek kell már lennie,
s élőnek, ha egyszer fojtogat!

De legyen gyerek, vagy vers,
az újszülöttet persze megfürdetik,
ám, hogy én tegyem fiúvá, vagy lánnyá,
arra már nem telik.

Nem is akarhatom,
hogy a Vers jöjjön, szóljon és legyen,
ha maga nem töri rám az ajtót,
be nem kényszeríthetem.

De hát ő erőszakos is,
mint a torkomon megakadt szálka,
s vergődöm, míg ki nem köhögtem
magamból a nagyvilágba.

Ő a házigazda,
én csak olyan hozd-ide, fuss-oda cseléd,
ki lélekszakadva végzem a parancsot,
mert mást mit is tehetnék?

Hányszor szerettem volna
megírni egy-egy nekem kedves témát,
de a Vers ilyenkor olyan jól adja
a szegény süketnémát !

De maga-magát
bezzeg elkántálná ütre-puffra,
s mert ő önmagát soha, hát azt hiszi,
hogy unni más se unja!

Néha vitatkozom vele,
mert egy ilyen öreg házibútor
már borsot is törhet az orra alá
újból és újból.

De ahogy a vulkán
ropogtatja, s birkózik a földdel,
úgy mar, dolgozik bennem is a Vers:
feltép, és önmagával tölt el.

S ha megdermedt ez a láva,
bor is terem rajta, s micsoda!
Csak éppen csipkeverősdí játék,
az nem lesz belőle, soha, soha!

Kísértés

Jambust dúdoltam csöndben, halkan,
könnyemtől csillogott a dallam,
rimánkodott Atyám felé,
s meglebbent oldalt a Kísértő,
szívélyes volt és verset értő,
szegény szívem úgy meglódult belé!

Hogy értsem ezt? Te pap vagy végre,
s a börtönt járod, csak Őerte,
s azt is dalolva, könnyedén;
ha mégsem várnak glóriával,
s csak úgy csúszhatsz a Kapun által,
mit várhat akkor egy átlag-szegény?

Nagy biztonságban kéne írnod,
amit számodra már kivívott
száz próba, hajsza, száz bilincs;
hogyan elgyulladjon mind, ki látja:
hát így jutunk a boldogságra,
s ha így sem, úgy biztonság semmi sincs!

Miféle kisebbrendűségi
komplexum az, mi szíved sérti,
vaj' lelki, vagy idegi zűr?
Csak nézz büszkén a nagyvilágba:
hát hány akadt, ki végigjárta
az utat, mit te jársz, amíg a szád füttyül?

Ezért lépj metsző öntudattal
közéjük, majd ha zeng a kardal,
s kölcsönbe egymást ünneplik:
hol voltatok, mikor itt dörgött,
hátunkon szántott minden ördög,
s ti vertétek a kártyát reggelig!

Az eltört pálcát vágd közéjük,
ne hallgasd végig sok nyögésük,
menj el mellettük hallgatólag!
S ha meg nem sértlek, tisztelettel,
kitüntetnélek én egy jellel,
hogy méltót méltón is fogadjanak!

Jambust dúdolván így mormoltam:
ha választottként fog a tollam,
az jel, hogy elvetett vagyok;
s az elkísérő Megkísértő
azonnal újabb terveket sző,
s hallhatom az új szónoklatot!

Megértem azt, hogy mindenestül
az égiekbe süllyed, merül,
kit elnyelt már a sivatag;
lebeg csak majdhogy szemlehungya,
a földet meg utálja, unja,
és sok férgétől messze elszakad.

Csak hagyd el őket, s lelked szinte,
de mégse bújj a rímeidbe,
miért siratnád azt, mi volt?
A ház, a testvér kinn az árban,
mi gondod véle, hogy korábban,
ki volt a tiszta, ki a bémocskolt?

Nézd, mennyi himnusz szült a régmúlt,
de még Tamásba is belébújt
a gondatlanság ördöge.
Megírt néhányat ragyogóan,
a többi rád vár. Hogy is mondjam?
A Trinitásról nem írál-e te?

Jambust dúdolván felkacagtam:
nem jártam még az égi karban,
hazudni meg alig tudok;
de vágyamat őszintén érzem,
s így siratom sok testvérem,
dehát Tamással versenyt nem futok!

Mi lesz így véled? Merre tartasz?
Ég, föld, pokol: ez mind hatalmas,
s versednek mindje idegen!
Kinek ma nincs tendenciája,
a földet húzza önmagára:
kivert lesz, mint Káin, s testvértelen!

Jambust dúdolván bandukoltam,
figyeltek, vagy se, itt, s a holdban,
én csak szívemre lestem, s Rád!
S csak Néked mondom el, mit láttam:
a Földedet halálos táncban,
s a könnyeket, s az éjszakát,

a könnyemet, s az Éjszakát!

Ima

Ne tőrj el a számon üres szavakat,
ne hagyd megújráznom szűk kis magamat,
kintornává züllni szelíd dallamom,
egykori imámat blöffként hallatnom.
Ha nem új a vers, nem lelkes, és nem szép,
borítsd rá jó Csönded békés kegyelmét!

Jegyzet – rímben

Miként lehunyt szemhéjaid mögött
a látóbíbor lassan felgyúlik,
ha mái versed bágyadtan pöfög,
holnapra cseng egy annál ünnepibb.
Így forr ki köztetek, vaskos falak,
szűk életemnek harsány bíbora,
s a lét ilyes vitorlákkal halad,
honnan már nincs tovább: oda, oda!

Az Ész nevében!

A Rációval mit csináltatok?
Kilöktétek éjjel a kapun,
mint egy gazdátlan állatot!

Ami fék, keret, szabály, fegyelem,
minden, ami csak szobatiszta,
nektek mesterkélts, és embertelen!

A kéj, az ösztön, a hangulat, a düh,
az értelmetlen halandzsajáték,
beképzelt gögjük, s gyűlöletük

avatnak itt költővé minden szajkót,
kik vénülten még ütődöttebbek:
kárálnak, de nem örök, s nem riasztók.

Sámánok szőtték így az irracionálist,
de azok hitték is a ködös meséket!
S ti mit hisztek? Autót meg gázsit!

Ahogy nyomott versetek dadog és zökken,
az Apocalipsis négy lovasát hallom
dobogni az ember-agyvelőkben!

Mert először a dac van!

Először van az égő fájás,
a dac, az örület, a maró kín,
csak ebből születik színesen, lángolva
a harcos, az örült, a dacos rím!

Mit ír Petőfi harcok nélkül?
Dicséri a téesz borát?
S lacikonyhás, sörös karneválon
kinek jut eszébe a welszi bárd?

Bor nélkül nincsen bori füzet!
„Mit írt volna Attila, ha befut?”
Tán giccset, tán semmit. Kalapács nélkül
a vasdarab még patkóig se jut.

A sok kis fizetett fürdőszobás
most forgatja a szemét felettük;
hogy legalább Borba mehessetek,
bár kicserélhetnélek velük!

Bori füzet így persze nem lett volna,
hisz ti ott is talpat nyalnátok,
de ha így Radnóti egy betűt sem ír,
az is több, mint minden lármátok.

Mert először a dac van, az égő látás,
és nem a biztosított tiszteletdíj,
s ha nem futottál, s nem éheztél miatta,
akkor, skriblerkém, te sose írh!

Írás a nem-írásról

Verseket faggatok: százat és százat:
mennyije dicsőség, mennyije gyalázat?
Ki mit kacag, zokog egy életen át,
mi forralja vérét, vezeti tollát?
Vajon miért ír, kinek és minek?
Írásból lesz élet? Életből ihlet?

Mit handabandáznak még a zsenik is!
Lelkem, te ne őrzöngj, ne bőgj, ne sikíts!
Rímeket, képet ne lopj tegnapi versedből,
kész litániádat se kezd el előlről.
S ha semmi se hajt a magasba szállni,
ne ugrálj: a Lélek sodró szelét várd ki!

Üres kútból sarat húz csak a veder,
mi benned nem ég, nem csiholod verssel.
Nincs költő, ki többet mondjon el annál,
mint amit valóban önmaga kóstál.
Ne méregesd sose: versed mekkora?
Összecsípett szemmel pislants magadra!

Egy emberélet végső lényege,
mi egyszeri és örök is benne:
négy-öt helytállás, féltucat gondolat,
a többi csak rutin és vivőanyag.
S mindez az élet egyetlen tűzén forr,
csöcseléknyi vers miből lesz hát, s mikor?

– akkor is –

Ahogy esti imát mond a kisgyerek,
én verseimmel beszélek Veled.
Ha Clunyben dicsért a liturgia,
bennem a verssoroknak kórusa.
Kit mások imádtak elragadtatásban.,
hagyd, hogy én Néked szavaimmal játszsam.
Könyörögtek Hozzád bölcsek már sokan,
hadd jöjjön egy rigmusfaragó a sorban.
S ha versenyt káromoltak az eretnekek,
rímeim helyettük is lelkesednek.
De ha mindezek sose lettek volna,
a lelkem gyerek- és ifjúmódra,
Hozzád akkor is így dalolna, szólna!

A Nagy Betűk

Nagy Betűim mind a Te világod,
mit nem tapintok, nem hallok, nem látok.
Mégis milliószor inkább van,
mint a tiétek egy vakondoklyukban.

/És Ő is itt mozog:
a Tagadás, a Gáncsvető, az Árnyék,
hogyan az étheri annál jobban lássék./

Gyerekség?

E csengő, vagy nyers gyerekségeket,
ha Eléje kerülsz, majd te is szégyenled!

Csacsi! Ha Oda kerülhetnek egyáltalán,
ilyesmikért lesz csak: a gyerekség jogán!

Unom

Unom a verseket,
miket toll és papír nélkül,
csak úgy a fejemben kergetek.

Idegésít, ahogy
tintazebrák nélkül a rím
az emlékezet sarában cappog.

Járkálnék fel-alá,
s a forrósodó strófákat
szám Neked, s magamnak mondaná.

Egy-egy régi sikolyt
kapkodva fel-, fellapoznék,
hogy akkoriban az hogy is volt?

És mindezek helyett
sumákolva suttogok el
hol egy félsort, hol egy ütemet.

Mert mégis csak tudom:
bár dadogva, lopva, kínnal,
ha szóltál, tovább kell mondanom!

Mit ágáltak?

Könyvek, könyvek, könyvek,
versek, írások, drámák,
zuhogva jönnek, jönnek,
lapok, regények, gondolatok,
naplók, reklámok, leleplezések,
mit üvöltötök? Mi a bajotok?

Képek, képek, képek,
lábon állók és fejtetők,
nézlek balról, és jobbról nézlek,
montázsok, illusztrációk,
foltok, feketék, színesek,
hol nevetni, hol ámolni jók.

Hangok, hangok, hangok,
cukrosak és kakofóniák,
fütytyöt kiváltók, meg tapsot,
fájó dallamok, torz ütemek,
mint mikor egy emberevő törzs
korgó gyomorral csak kesereg.

S mindez ömlik az utcán, a strandon,
hozza a bolt, a könyvtár, a könyvfelelős,
kezedbe nyomja a hajnal, az alkony,
füledbe a mozi, rádió, tévé,
hangjuk a strandról is messze kibőg, –
a csenddel ma már senki be nem érné!

Millió agyvelő,
s mind a maga nyelvén zörög,
lázasan sír, dalol, szónokol,
vezényel, dübörög.

S ez a sok zseni
tán felmérte szegény bolygónk sorsát,
s lélekszakadva rohannak felénk,
kezükben orvosság?

Nem! Gyártódik a mű,
mert stimulánsnak, altatónak viszik,
és susztere sem lát benne más célt,
csak az üzletit.

Itt meg, mint a kórházban,
szánszalommal és csendben legyetek:
ezekben egy szétesett óramű
bomlottan ketyeg.

S végül egy csomó kiskölyök,
kiket az éji erdő csöndje vesz körül;
imázna mind, vagy bevizelne, ha merne,
de így csak bószúlten füttyül.

Hányszor írod meg?

Szerelmesek mennyit dalolták
a lány haját és kék szemét,
rabláncok zord, csörgő hangjának
hány árkus ív volt már elég?

A bort, a tengert, ég felhőit,
a sunyi, aljas árulást,
hát nem megírták már ezerszer,
s hányan írják újra, lásd!

Sőt bűnt, vagy kéjt, és hazugságot,
vad káromlást, nyers gúnykacajt,
– beléndeket, mint margarétát
papírunk rétje egyre hajt.

Ne bándd, ha tépett bokrok alján
már ismert bimbód ütközik:
hisz másfelé ez nem terem ma,
s még itt sem lesz az ezredik!

Belső monológ

Szegény- szegény rab-szenvedély:
hallgatják, vagy se, de ő beszél,

bár semmit sem kell mondania,
s ki meghallgatná: nincs emberfia,

félhangon motyog maga elé,
s az őr szemében már az örületé!

Olyan újság sincs, mit Neked mondhatnék.
Lassan érlel az októberi ég,

szőlőt is, lelket is – nézd hát el nekem,
hogyan a motyogásom ily fegyelmetlen!

Hisz Atyám vagy, nem leskelődő őrzőm,
gagyogásomban is Hozzád hajt az ösztön,

mondataimnak nincs eleje, vége,
mormolok csak magamnak, s Elébe,

de ha más kajáról, dohányról moroghat,
mondhatom én is, ami engem mozgat,

Illés szekere mikor épp nem hordoz,
és csak a gyöngéim jutnak itt szóhoz:

szegény fiad beszél-beszél:
hallgass rám, Atyám., s meg ne ítéld!

A Mű

Az Egész volt örök szerelmed,
a Minden, a Teljes, a Kész,
és sosem jutottál az élvezethez,
mikor már csak simogat,
s nem kalapál a kéz.

Hogy fájt, mikor körülnéztél
míves-testvérek háza táján,
s láttad, mennyi képpel, szoborral
könyvvel, géppel, vázlatrajzzal
van telis-teli szekrény, állvány.

Hisz ez mind remek, tökéletes!
És a tiéd? Bimbó, torzó, töredék!
S eltelt egy élet, míg rádöbbentél,
hogyan a sok színfal, játék, álarc mögött
az úrt, a hiányt ők meg sem könnyezték!

Nem lesz már időd az igazi Nagyhoz!
S tán másnak se volt, soha, semmikor?!
Egy Műved lehet csak, egy Óriás;
ha ez a Vágy, ez a Tűz, ez az Éhség
egész életed Borává kiforr!

A Mű árnyékában

Félbemaradt, mit tegnap faragtál,
mert ha lemegy a Nap, az Angyal elszáll.

Elképedve nézed a feslő csodát,
sután téblábolsz idébb-odább.

Felkapsz egy szerszámot: fordítva fogod,
a vajúdó Kővel se közöd, se dolgod.

Vaksi szemek, két lógó, durva kéz,
s nyomott lelkecske, mi a Műre néz.

Szürkés ködön át csak sejtessz feléje:
mi nyújtózhat a Kőből ki az égre?

Bozontos torz vagy, ki egy torzó mellett ül,
a múzeumi őr nem hagyna egyedül!

S belül közönséges, üres és hitvány,
ösztönös, kicsinyes, irigy, kapzsi is tán!

Mit neked márvány, alkotás, csoda?
Félre innen, te szürke, te ostoba!

Mert ha lemegy a Nap, s elszáll az Angyal,
egyedül maradsz önnönmagaddal!

Verseskötet

Nem magamutogatásra pódium,
sem a szájtatóknak ópium.
Nem nyakatekert ilyen-olyan-ista,
mi előlről se mond többet, mint vissza,
s ha mégis dadog valami benne,
együtt élni vele nem lehetne.

Legyen a vers eszmény és valóság,
amivel ki-ki módolja a sorsát:
szemedbe néz, utat mutat, biztat,
tükroét is tart titkolt hibáidnak,
mert mint a feszület , amivel rokon,
úgy fekszik, széttártan az asztalomon.

A titok

Ha most kinn lennél, s könyved megjelenne,
akadna tán, ki gyönyörködne benne.

Egy okos író fel is kiáltana:
hja, ilyen élmények, ez a sava, titka!

S kérdeznék borzongva, sejtelmesem:
látomása nem volt sohasem?

Valami zsolozsmás hallucináció?
Kegyelem? Idegek? Kinek hogyan jó!

Hisz itt is kérdezik furcsa titkunkat:
szebb a mosolyunk, ha mások szava csúfabb.

Hogy nem lázít a rongy, a piszok, a hideg,
a zsúfoltság, az éhség, az örület,

az esztelen, vad káromkodás,
a habzó düh, mikor öklöt ráz,

a kitervelt, sunyi, aljas gonoszság:
csapdáit percenként aláink orozzák,

és a gyűlölet, a sátáni gyűlölet,
mi megmérgezné bár felettünk az eget!

S mit mondhatok? Nincs itt titok semmi!
Csak azt a Szót kell szó szerint venni!

Itt sem a viharban találkozol Vele,
ma is a szellők könnyed Istene,

ki nem dörög le bíróra, pribékre,
a jobb latorral most is beszélne.

Keresztre is ily furcsaságért jutott, –
de könnyű, mikor utánozni tudod!

S mikor nemcsak ritka, piros ünnepen,
de követed át a nyugós heteken,

akkor a lélek táncol, a vers magától pereg,
bár vízióid sose legyenek,

mert ez az igazi, a természetes,
hogy életet és verset Hozzá vezess,

ha tudnád, ha bírnád, ha tennéd,
akkor mit írnál, mit élnél meg még!

Dehát csitulj már, te zöldfülű,
hetenként egy perced tán nagyszerű,

s a többen bár magad emlékeznél
arra, mit itt összelelkeseztél,

akkor, akkor írhatnál talán,
de addig nyughass a tolltól, pajtikám!

Mókuserék

Pörög a vers, majd megakad,
hiába cibálsz a sorokat.

Elmúlik lassan a délután fele,
mire helyrezökken a kereke,

s ágyadban zümmögve morzsolgatod,
mit addig örölt le a rím-malmod.

Ezért rakta Ő mókusa ketrecébe:
játsszék vele, s ne önmagát tépje?

Az tartsa meg mókusi egésznek,
hogy pörög a kerék, pörög az ének?

Nem is kell azt hallania másnak,
Gazdája örüljön csak a mókusának:

hogy megnőtt, ügyes lett, s eleven,
kikupálódott a zörgő kereken,

kalitjából ma már el se vágyik,
hisz mindenki csak egy keréken játszik,

verejtékezve taposnak azon,
mi pénz, munka, hír, vagy hatalom,

s ezért adnád, mókus, finom kereked,
hogy kapj érte egy ormótlan. nehezet?

Mit nyernél vele? Több, ami nehéz?
A galaktika is csak egy nagy kerék!

És hogy forog mindötök nélkül is –
hát te csak ezen a kicsin penderíts!

Rímeknek fényes csillaga –

Rímeknek fényes csillaga,
versemnek égi, szép Anyja,
ki szóra bírod Angyalom,
hangját, ó add, egyre hallanom!

Ihletem onnan gyöngyözzék,
hol fakad minden örök ék,
s zokogjon bennem száz dallam,
ne daloljak soha egymagam!

Versekkel esdek:
versünket mentsd meg!
Ámen!

Ádvent Angyallal és zárándokokkal

Mikor a lélek sötét tárnáiban
szénporosan bolyong érzés, gondolat,
te, ihletemnek is őrző Angyala,
csendítsd meg jelző harangodat.

S ha türelmetlen, lázas kapkodással
egyszerre formálnék halat, sast, meg őzet,
a Lélekhez vígy, az ősvizek fölé,
hogyan szörnyek születését megelőzzed.

Ha szárnyaszegett, süket sípom
csupa avitt dallamot kurjogat,
az angyalok karából hozz nékem
új, lélekszötte hangokat.

Mikor papíromra könyökölve tolong
a sok dallamtalan, fecsegő szöveg,
ne engedj be mást a verstemplomba,
csak világteremtő „legyen”-eket.

S ha Angyal, téged hitetlenül várlak,
vagy székem lábához kötnélek oda,
ha nagyokosokat akarnék dumálni:
Angyal, te csak vigyázz a szabadságodra!

S ha csak akart, üres, felszínes a dal,
s nem jut, hová hívod, könnyű röpte fel,
a giccs-posványba ne engedd beülni,
szép rabságomra, Angyal, arra is ügyelj!

Szépeimből is te gyűjts majdan össze
pár tisztalelkű, csengőrimű dalt,
s ha betelőben éltem ádventje,
indítsd el őket, mint zárándokkart.

Lassú menetben húzzanak az égbe
értem imázó tiszta verseim,
zárándokcsuhában, gyertyával kezükben,
s te rendezd őket az úton, a mennyein.

S úgy lépjék majd át a kapukat,
mint egy gyertyás körmenet Gyüdön, Andocson,
s te se vedd észre, Angyal, ha mögöttük
eltakart képpel egy bűnös is beoson.

Ars poetica I.

A Kísértő, aki te is lehetsz:

Mondd csak:
vontaképen mit akarsz:
Vergődő verseid függőnye mögött
milyen az a rejtőzködő arc?
Rájöttél már te is,
mint előttem a sok-sok mindenki,
hogya nagy kölyök-vajúdasból
vénségedre nem született semmi!
Csak kifáradtan elértél oda,
hol vártad, hogy áll a Cél oszlopa,
de ott:
csak a szél hordja a homokot!
S most szemtelenül úgy teszel,
mint ki elégedett mindennel!
Mint egy gladiátor,
ki nem is számított másra,
s most is oly nyugodt, bátor,
mint mikor *belépett* az Arénába!
Legfeljebb,
hagyna maga után valami nyomot:
tán valami gépet, házat, szobrot,
gyereket, –
s nálad ilyenek a verssorok?
Azt hiszed,
kendőt lobogtatnod, van kinek?
Ostoba,
kit érdekel, ha eltűntél tova?

Önmagadat ámítod,
rájuk tukmálva gyatra lomod,
s míg én is csak unottan ásítok,
a szél hordja a homokot,
rád és emlékedre
a homokot,
a homokot.

A Papiros, amin írt a Lélek:

Sose a Lélek csengetett rímet,
viharos éjjel erőnek, íznek
kapta felülről, vigaszul, Tőle.

Másra nem bízta, csak lopva énrám,
dúdolta halkán munkája sodrán,
s derült imája lett így belőle.

Hát a pacsirta gondol-e vél e:
hajnali dallal mi lesz estére?
Fütyülik majd még szerte az erdőn?

Szakad a hangszál, ami zengette,
hangja, imája megtér a mennybe,
visszhangja zúg csak lágyan, vagy metszőn.

A Kísértő, aki humanista is lehet:

Úgy?!
Milyen fenséges és tárgyilagos,
klasszikus és rendezett
ez az igazoló versezet.
De elbűvölt-e az erdő, az ég, a tenger,
reszkettél-e a halál előtt,
nem szólva arról, hogy a szerelemmel
sem játszott tested, vagy agyvelőd.
A háborút is csak itthon szagoltad,
a dühödt lázadást sehol,
s ez a megható nyugodalmad,
– hisz egyszer minden ebsont beforr!
beszűkült, önző és kiszikkadt,
csúf önmagadból f akad.
Csak táncikálsz folyton magad körül,
mint a majom, mely farkának örül.
Sok testvéred, ki él égen, földön,
hacsak a verset róluk én nem költöm,
a te soraidból mind kimarad:
hol éhezők jajongnak, ártatlant ütnek,
megcsúfolt szolgák rázzák öklüket,
ott nálad üres a lap !

A Priccs, ahol írt a Lélek:

Minden fogolynak én vagyok fészke,
sanyarú létét tündéri szépre
naponta rajtam álmodja át.

Hányszor merengett ő is, a Lélek,
ringatta rímmel szeretetének
megannyi rongyos proletárját.

Csak nem az utcán, nyílt piactéren,
fátylakba rejt a belső szemérem
rosszat is, jót is mások elől.

Benne Felőle nézzed a verset,
tágas világa ott piheg, verdes,
hisz Nála sarjadt, s Őlébe tör!

A Kísértő, aki hívó is lehet:

No, és ha így volna, ki mire megy vele?
Tudod egyáltalán, hogy az imád
miért esdene, ha esdene?
Mert minden írás: vallomás,
ha téves, ha igaz,
egyetlen és egyenes, és mindig az !
Másról rögtön tudom: mit akar?
Te miért vagy egyszerre jobb és bal?
Amit mondasz: igen is, nem is!
A vers mindig nyitva marad,
kérdőjel, pontok, vagy vonás –
és a hitvalló épp a vallomás
elől elszaladt!

A Rács amin keresztül a Lélek az eget nézte:

Vonzó, de éles, egyszerű tétel,
amit a polgár szökkenve ér fel:
álma ez minden álapostolnak!

Ám hogyha fáj is, mégis úgy érzed:
kínos az élet, s kócos a lélek,
kételyek, gondok, kínpadra vonnak.

Zúdulva támad száz konok kérdés,
szilajon forr a semmit-sem-értés,
s láposok nyúlnak út helyett végig.

Véres sebével lázad a lélek,
de hogy épp ezzel Atyjához tér meg:
vall bizony mélyen, s ott meg is értik!

A Kísértő aki egyszer angyal is volt:

És miért nem itt lenn?
Mindenki, mindenki
a földön akar valami lenni!
Hát legyen hit! De ne délibáb!
Neked a börtön, s az Isten már mániád!
Vagy mert Dante a poklokon járt,
Odysseus erre, Rilke meg amott,
te a múzsától szakmának
a börtönt és az Istent kapod?
Ezzel a generálszósszal

leöntöd magad, s a mindenséget,
s ettől aztán felragyog
költői egyéniséged?
El akarod hitetni,
hogy csak a hitből élsz,
s reménytelenné vált életedet
legalább példává emelheted?
De bizony szúrja a szemet,
hogy ez nem az őszinte valóság,
s művirággá papírból ragasztották!
Nem hit-bolondéria,
nem remény-szerep,
hazugság, és nem szeretet!
Az émelygős kulimász helyett,
ha már hirdetni akarod Istened,
az emberséges, nyers valóság
teheti csak azt,
mert ez a nyúlós massa
lúdbőröz és riaszt.

Az Angyal, aki őrizte a Lelket:

Mondani könnyű: csak valóságot!
S szét milyen penge segít majd vágnod
álmot, meg kérést, lesz-t, meg a van-t?

De komoly tűz csak máglyarakásból!
Nyersen a rózséd nehezen lángol,
csalna, ha látnák fent és alant!

A Kísértő, aki most már csak Kísértő:

Köszönöm, elég!
Itt megpecsételődött
a Vég!
A léleknek nincsenek rekeszei,
aki egyben hazug, egészen az,
s a mesterkélt szemforgatástól
nem lesz égivé a pimasz!
Verse mind sunyit, és ott a helye,
hová nézni sem néz az Istene.
Hát elindultál a lejtőn, az úton...!

Az Angyal, aki tovább őrzi a Lelket:

Bár nem a lejtőn, de biz az úton,
ha nem is érti ángyom meg húgom,
s ki eget vár, mert böjtöt betartó.
Vágykereszttségben magad is éledsz!
Lángot a vágy is húzhat az éghez!
S hol szava ábránd, vágya való!

A Lélek, aki megmenekült:

A századok láthatatlan és halhatatlan Királyának
az egyedül igaz Istennek,
adassék minden dicsőség,
és adassék minden tisztelet!

(1 Tim. 1,17)

Ars poetica II.

Kísértő:

Ő tovább írt, s én tovább figyeltem.
S mivel erre nincs, ki nekem higgyen,
hát tanúkat hoztam, szóljanak azok,
én a háttérben majd csöndben hallgatok.

Jámbor lelkek:

Gyászbaborult az ég csillagvára,
elpirult az angyalok orcája,
testrészekről beszél a zsoltáros,
nyers hangja fülünknek igen-igen káros.

Liliom, gyöngyharmat, üde rózsza, pálma,
ilyesmikről szól szíveinknek álma.
Durvaságot keverni az éggel:
csúf is, bűn is, kísértés, meg métely.

Angyal:

Tegyétek a valóságot széppé,
s kéklik majd a szava, mint az égé.
S mi a valóság? Hát ti magatok!
Földízű a vers? Sárosak vagytok!

Isten Országa nem is gügyögés!
S a szerszám, mit használ: a metszőkés!
Csak ne Málkus fülét metéld le vele:
magad felé nézzen éle és hegye!

S ha elöttetek metszi fel szívét,
akadjon fenn a szó is bennetek,
mert nagyobbát nem kapott senki még,
mint ki testvérét így nézhette meg!

Ateista:

Bocsánat, én hívő nem vagyok,
de talán mégis,
ha szólnom engedély adatott,
furcsállom én is,

hogyan Ő meg ő, mi több ő meg Ő
úgy összefolynak,
s a versén csak máza érezhető
a devóciónak.

Angyal:

Bár mindennapos lenne ez a bűn,
hogy összefolytok Mesteretekkel,
paraszthalászok módján, egyszerűn,
az áhítatból több már nem is kell.

Polgár:

Baj, betegség, börtön,
nyomor, züllés, infláció
túl sűrűn laknak itt a földön,
ezt sírja minden náció!

És akkor kérem itt jön valaki,
minden sorában vér és bilincs,
s rímeit mégis úgy pattintja ki,
hogy a végén a Rossz sehol sincs.

Aki sosem lázad, sosem pesszimista,
bértollnok, mániákus, vagy hazug biz' a!

Angyal:

A Rossz valóság: s ezt ő megírja,
és neked ez már túlontúl elég?
Hogy gyerek maradt, bár nagy a kínja,
unod a valónak ezt a felét?

Esztéta:

Az író: ember-sűrítmény,
álmodja minden álmunkat,
de benne bűnünk is rohad:
seb, csók, dal, méreg, füst és fény.

Ki bánja, hogyha istenes?
De szűrcsölje a földi jót,
öleljen át, ti milliók,
ihlesse meg a női test,

legyen, természet, részeged,
vinnyogjon a halál előtt,
s ha mindezekhez nincs erőd,
révültnek tudhat istened,

de költőnek mi nem tartunk,
mit versed tükröz: idegen,
bár angyalok ragyognak benn,
hiányzik épp a mi arcunk!

Angyal:

Aki gyerekként vesz kézbe tollat,
várd csak meg a koporsóját,
s ha noteszát mind összehordtad,
az kiadja az igénylistád.

Ha őszülőben csendít rád a rím,
egy tál gyümölcsöt lelsz az asztalon:

de virágjukból sem illat, sem szín,
pedig hát nyíltak még a tavaszon.

Gyümölcsök mellett nincsen rügy a fán,
s ha lassan ő is a Tálba hullik,
most beszéltetnéd játékokról tán,
mikor feje már az égbe nyúlik?

Proletárok:

Ez a bajunk éppen,
hogyanok írnak a földnek,
kik fenn járnak az égben!
Ha tényleg ott jártak!?
Mert meg nem tudtuk tőlük:
hogyan kell oda jutni,
s közben még ebédre
hol akad egy kis krumpli?
Vagy ha az elérhetetlen
hogyan jusson legalább krumpliból
mindnyájunknak idelelni?

Angyal:

Nem tolongtatok vadul az égbe,
mert aki akarta, bizony elérte:
analfabéta, koldus, meg pásztor,
jobbágy, cseléd, paraszt a javából.

Jogotok oda feltarisznyázni,
mégis lenn ragad a proli az úrral,
mert nektek tényleg csak a krumpli kell,
testvérek ebben minden bizonnyal.

S erről valóban, bármily bosszantó,
itt a versekben alig esik szó.

Proletárok:

Nem a hasunkon van a hangsúly!
De tömegek pusztulnak naponta
fegyvertől, éhen, rokkantan,
s akkor ez köztünk rímekben gajdolja
a boldogságot, mi a felhőkben van!
S oly családias hangon,
mintha ezzel a sok meselénnyel
künn sörözne együtt a strandon!
Van rokonszenves bolond,
van piszkos, félelmes, viszolyogtató;
de ettől ökölbe szorul a kezünk:
pusztuljon az ilyen fafejű fickó!

Angyal:

Nagyon érthető, amit mondotok,
hogy elviseltek minden bolondot.
Éppen mert hamis mesékben éltek,
nem zavarnak borsos tévedések.

De *tőle* ökölbe lendül a kéz,
épp mert érzi, hogy mindez reális.
Nincs itt bolond, sem meselények,
a kérdés: mért nem éltek így, azonnal, máris?
Mindig a valódit ütnétek ti le,
a bolond csak játsszék: semmi gond vele!

Kritikus:

Égi, vagy földi a szó:
csengjen a, bongjon a vers!
Lomposan írni ha mersz,
himlőhelyessé torzul a tündér,
s ördögivé, ami jó!

Tántorog nála a sor:
hol kicsit, hol nagyot lép;
ríme hol csonka, hol szép,
versszak–, s ütemnek semmi alakja:
botfűlű, s lompos imposztor!

Angyal :

Sok-sok alakja virul a szépnek.
Szépek a nyírott francia kertek,
katonák, mikor egyszerre lépnek,
s lágy ütem ringat ógörög verset.

S szép az emberi lélegzetvétel:
ritmust ver a szív, lüktet a pulzus,
vibrál az arc, és szól a szemével,
dadog ha rémült, s hörög, ha bosszús.

Tágul és süllyed, mint mellkas, a vers,
hisz eleven test, nem gőzkalapács.
Nála lélegzel, ott ütemet versz,
ez is, az is szép, csak az övé más!

Pszichológus:

A vers teste tán szép,
de nem a tüdeje,
szétmarta a börtön
nyirkos lehelete.

Azt értem én, hogy egyre,
s csak Istennel számol.
De mért teszi ezt mindig
a börtön ablakából?

Angyal :

Jobban kitetszik itt benn az ember,
akár ha tussal húznál ki egy rajzot;
élesen ugrik ugyan a kontúr,
de odakint is ilyenek vagytok.

Nagyobb sétakör: kinn ez a többlet,
itt mikroszkóp nyúl sejtjeid fölé.
Magad, s másokat megismerni, jöjj
pszichológusom e falak mögé!

Fiatalok:

Utat keresünk, közérthetőt,
és célt akarunk, elérhetőt,
világosat, vitathatatlant!

Ez az egyéni úrutazás,
kamaszra valló áradozás
nem nekünk való kaland!
Egy jó, gebines kiskocsmá kell,
kocsi, amin vikendezhetel,
s ha költő vagy, légy bárénekes, –

adhatna ehhez még nyugtatót,
mert hát vannak belső buktatók,
de ő magányos élményt keres;

az ilyesmihez semmi közünk,
álmokba nem temetkezünk,
nem érdekelnek a himnuszok,

utat keresünk, gyalogjárót,
és célt akarunk, földön állót,
poéták félre, tisztuljatok!

Angyal:

Nohát ezt aztán megmondtátok jól!
Az Írásokban hány próféta szól?
Dávid, Izaiás, Zakariás, Mózes,
s a Magnificat-al még a Szűz is ott lesz!

Nem az a baj, hogy nagyon egyéni,
tudnátok csak a sárból kilépni,
mert annak vagytok nyakig adósok

Kórus:

Márpedig ez nekünk nagyon sok,
vagy szegényesen kevés,
feszítsétek meg őt, feszítsétek meg,
mindünknek ez a megkönnyebbülés.

Valóban mindez oly szép, oly emberi,
sírva-mosolygós, gyermeki-meleg,
oly törpék, oly sárosak vagyunk mellette:
feszítsétek hát, feszítsétek meg!

Mi a földön akarunk maradni,
testi természetben, nem felette,
s ebből akarna kiásni minket,
feszítsétek hát gyorsan keresztre!

Feszítsétek ezt is egy keresztre!

Ars poetica III.

Az Angyal:

Ezek most mind úgy mentek haza,
hogy persze kimossa mindenből a pasit
naiv és bornírt angyala.
De tőlük ne fájjon a fejed,
amint az enyém se fájdukt meg.
Annál inkább sulykold magadba,
amit én mondok még,
nem szeszély, nem vesszőparipa,
csak nem lehet másként.

Még a legszebb versed se lényeges,
hisz ki tudná csak azt mind végiggrágni,
mi már elődeidnél arra érdemes.

S honnan vennél egy másik életet,
miben az így összehordott zsarátnokot
egyetlen máglyában végigégeted?

Mert alfa s ómega: a lángoló élet!
Mi nem ebből ered: üres hókusz-pókusz,
terpeszkedő, vagy fizetett bűvészet.

A te verseid: szétpattanó szikrák,
mint hasábfát tolod életed a tűzbe,
s az verset fakaszt, harcot, vagy stigmát,
de mindnél csak azt nézik: hű-e?

Míg sokaké :
híg distichonok elegáns sora,
tiéd legyen:
lélek- és magatartásforma.
S addig, míg tolladból ez buzog,
hadd káráljanak minden kujonok!
Versedben életed bábozza be magát,
mindje együtt: legyen kemény gubó,
mi rejti, s táplálja csodálatos titkát,
és szétrohad, ha elszállt a pillangó!

Kell is neked gubó: bölcső és bástya,
mert a nép legkeserűbbje: a prófétája.
Mindegy, hogy csodával, karddal, rímmel,
de hol máglyát, hol mécset szít fel.
S övéi jobban keresik halálra,
és sunyibban, mint az ellenség csinálja!
Istene számot adat vele,

a Sátán fekélyel borítja, mint Jóbot,
s övé népe örült gyűlölete.
Mindezt megírhatod,
folyhat belőled, mint vér és veríték,
de ez nem út, nem cél, nem eszköz, segítség,
hanem éld át, s halj bele,
mint a bíborcsiga kifacsart nedveibe!

Az Aranylegenda nem örök,
minden nemzedék szüli a magáét,
s elveszett a kor, amelyik mögött
nem lebeg ilyen bíbor-arany árnyék!

Ahogy tágult gyerekszemmel nézted
a komor gót templom viaszbabáit:
embernagyságú József, Mária,
s a Mágusok nyújtják ládikáik,
Egyiptom, a Gyermek tizenkét évesen –
ily csillogóan éljen, lélegezzon
köröttes a priccs, a trepni, az ablakrács,
kint: kezes-lábasod, a baszk sapkád,
a busz, mikor rejtőzve visz tova,
/usgyi, gyerünk csak Egyiptomba!/
oltáraid a városban, s a hegyek között,
ezer furcsa zugban, s furesán öltözött
önmagad hajlik az Ostya fölé –
ahogy hangod pereg a magnóban,
ahogy az URH siklik a nyomodban,
aztán újra Markó, Nosztra, Gyűjtő,
az újabb zárkák új özöne jó,
imázó testvérek, gyerekek kara,
árulók, óvatosak neurózisa,
a szürkén, kopottan percenő évek,
mikkel a Számadás mind közelebb lépett
úgy nézzen ki mindez a verseidből,
hogya gyerekként állsz a rácsnál, ott elől,
/te magad, vagy bárki más, ma, vagy holnap/,
hát fogaid közt félénken morzsoljad
Joviniánusz, vagy Elek esetét,
mert legendát vár mindötöktől az ég!

S ha Lőrincet rostélyáról ismered fel,
Regulát tart Benedek keze.
Míg a szent királyokon korona ég,
Sebestyén teste nyilakkal tele.
De ezek mind csak utak és jelek,
mikből a legenda aranya pereg.
A tiéd lehet ez a verses papír,
ha, mint egy arcról, sugárzik belőle
a lüktető élet, az eleven pír.

Mert legendád lelke, égő aranya:
a reális, fogható, köznapi massa,
az ablakrács, a trepni, a priccs,
s köztük jómagad, a fájdó ember is,
ki már legendává szőtt valóság,
amin lemérik ó-legendák súlyát.
Priccsed hozza közel Sebestyén nyilát,
mint a bábuk a betlehemi éjszakát!
A múlt valósága legendává nőtt
a csillogó, tág gyerekszemekben,
s ezek felnőve a mai valóságra
új legendává aranylanak itt benn.
De ez a legenda már nem a tiéd,
ne csináld, és ne is törődj vele;
a számár sem látja a jászolnál,
hogymúlja egy kisfiú szeme.
A vers sem a tiéd, azzal se törődj,
csak az élettel, mi benne formát ölt,
csak azt éld át, és abba halj bele,
mint a bíborcsiga kifacsart nedveibe

– halj bele,
mint a bíborcsiga kifacsart nedveibe –

Ars poetica IV.

– a visszhang is elült már,
s a rácson lassan. fakul a csillogás.
Most újra – s tán végleg – egyedül maradtál,
mint a küldés után Jónás, Jeremiás.

Lehetne persze imázni, kérni,
lamentálni a gyöngeségedről,
de mi többet kapjon, ki a küldést kapta,
mondják el a leckéd mégegyszer, előlről?

S felcsendíteni az elhangzottakat
bármikor újra magad is tudod,
élni, élni, élni: ez a feladat,
a vers kristályosan majd ebből buzog.

Nincs tovább az ars poetica-ban.
Csak a küldésről ne hidd, hogy csoda.
Jeremiásban eszményt láss, ne testvért,
mert hol ő van., különben nem juthatsz oda.

S a refrén, a refrén, a mindennapi ima,
csak azt éld át, és abba halj bele,
mint Szidon táján a bíborcsiga,
lelked kifacsart nedveibe –

Ars poetica V.

Azt mondják: magányos, szűk világ,
hol csak Rólad esik szó,
Kiben pedig Benne ring
minden képzelet, s az egész való.

De énekelj meg a Montmartre-ról
egy tucat kötetben féltucat ringyót,
kit bakfisként, kit fogatlanul,
hol részegen és meztelenül,
majd meztelenül és részegen –
kiforgatják a szemüket helyéből:
micsoda élményanyag, öregem!

Ars poetica VI.

Megmagyarazza a lepkét
a gubó, amit elhagyott?
A kiszállt lelket a hulla?
S engem a leírt versszakok?

Mi

Móni arcképe alá

Ki most velem szemközt nézel,
ezelőtt csak néhány évvel,
pesti utcákon bolyongva,
tán észre sem vettél volna.
Kicsi voltam és egyszerű,
csillant rólam a halk derű,
finom aggyal, s lelkes szívvel,
mi csak jót és szépet ismer,
Miatyánknak szeme előtt,
tulipánként hordott a föld.
S a szem, mi rajtam megakadt,
már mélyebb lett, és gazdagabb.

Jött egy éj, és összeomlott
mi köröttem a mennyboltot
pillérsorként vállon hordta.
Oszloppá tett az az óra.
Moccanatlan álltam lábon,
s felnyújtottam tulipánom.
Elfogadták mind a kettőt:
megállt a vész lábam előtt,
de hogy minden helyre zökkent,
mosolyogtam csöndben ott fent!

Mások rólam. tán rég tudták,
mit magam csak most látok át:
szirmaimnak piros íve
magasabb volt, s többet bírt le,
mint százados büszke tölgyek
– lehetnél ám te is könnyed,
sártalan és fénykereső,
soha fel nem örölhető

– ezért nézlek, s erre várok,
a te titkos tulipánod
nem bontja még ki a szirmát?

Vár rád Atyánk, s vár a világ!

Rügy

Nem ismerhettem már az arcodat:
honnan, s miképpen csöppentél közénk?
Előbb kerestél éj- és naphosszat,
vagy szíved mindjárt tudta is helyét?
Birkóznod kell-e még az Angyallal,
vagy ösvényed már önmaga vezet,
füled megtelt az emberi jajjal,
vagy Felfelé húz minden ideged?

S mi van. mögötted? Súlyos árnyékok,
vagy vadvirágos, szélcsókolta rét?
Atyádra bíztad minden szándékod,
vagy szíved egyre fél, és fél, és fél?
Mosolyogva jársz a bestiák között,
tudván: nem érhet semmi végső rossz,
s míg másnak tüskét hajt csupán e rög,
neked csak új és új virágot hoz?

A Jót, a Szépet éled, vallod-e,
hogymint zászlójuk a két szemedből int?
És osztva, szórva őket százfele,
elhordasz értük százezernyi kint?
Harcolni tudsz-e, némán, szívósan,
vízként szétoldva bármi kőzetet,
s dolgozni éjben, hangtalan hosszan,
hogymint szétszórtak, azt te összeszedd?

S ha tűzbe dobnak, s hamvad szélbe száll,
a pernyéd visszahullik, mint eső?
S mint milliónyi új főnixmadár,
úgy léssz te milliószor több erő?
Ha benned ez már mind fészeng, ropog,
mit számít az, kit ismertél, kit nem?
Türelmes légy, kitartó, hű – konok,
mert méltán lettél rügy, – s a rügy ilyen!

Pünkösöd van!

Kezem alatt reggel indul ez a gép,
odatúl a rácson széljárta az ég.
S futtok ti a széllel, feszítve az int?
Vagy mit is csináltok ti most odakint?

Külön-külön zárva szemem, fülem, szám,
s az is, aki szólna mégiscsak hozzám.
Igét a ti szátok helyettem is hint?
Vagy mit is csináltok ti most odakint?

Korhadtt vagyok, fáradt, borzongás is ráz,
de tüzel még mindig az a régi láz!
Hordjátok-e együtt velem a sok kint?
Vagy mit is csináltok ti most odakint:

Itt, s a nagyvilágban vad káromlás dúl.
S feszülök az árnyak én is oly vadul!
Vallotok-e bátran, lelkesedve szint?
Vagy hát mit csináltok ti most odakint?

Angyalotok ahogy tenyerében hord,
úgy lát mellettetek a nap és a hold.
S ti is így őriztek nagyot és kicsinyt?
Vagy mit is csináltok ti most odakint?

Himnuszokat szórok, mert hallgat a föld,
egészünk nevében, mit ő széjjeltört.
Imáztok legalább úgy miként egy pinty?
Vagy mit is csináltok ti most odakint?

Nem a vér, mi minket egy egészbe fűz,
de mi belül izzik, sugárzik: a tűz!
Adtok-e meleget, fényt, derűt, friss pírt?
Vagy mit is csináltok,
jaj, mit is csináltok ti most odakint?

Útravaló

Nem akarom, hogy romboljatok,
hogyan csörrenjenek a kirakatok,
hogyan amerre az igazságatok lép,
gyerek sikítson, s vér ömöljék.
S hogy a fogát csikorgassa rátok,
kinek az ablakát bedobtátok.

S nem akarom, hogy gyűlöljete,
hogyan parázssal izzék a szemetek,
hogyan háttal álljatok, mord-szótlanul,
élvezve mi esik, vagy felborul,
s mint a szövetek mélyén lapuló rák,
ti legyetek, kik őket szétmarják.

De hogyan megalkudjatok: azt még kevésbé,
a gerinceteket örölve péppé,
a Nem-et feledve, csak az Igen-t ríva
jóra, hamisra, becsutelen kíra,
s hogyan sarat nyeljete, hason csúszva,
s az átokról emlékezve az Úrra!

Azt várom tőletek, mit a sarkcsillagtól:
ha jó a nap reggel, s ha estére hajol,
úgy áll a helyén, mint a cövek,
a Kozmoszt hozzá mérhetitek!
Hát így kalibrálják ki veletek is,
mi igaz, mi hamis, mi ócska, mi friss!

De ne legyetek szenttelen mérce,
mi kész, hogyan a hóhér kötelét is mérje,
de oda nem megy bölcsőhöz, vagy sírhoz
ha nem segít, mit ér, hogyan nem kínoz?
Ne várjátok, hogyan új Pünkösöd jöjjön:
a Szentlélek helyett vagytok ti a földön!

S a Lélek láng, de nem másokat éget,
maga bíborul, s nyúlik az égnek;
nem pörkölni, de állni a más tüzét,
a gyűlölőket kik vissza ne gyűlöljék,
ezt várom, s hogyan – mi úgyse kell senkinek
hordjátok konokul az én keresztemet!

Gyümölcs

Mit mond a búza aratásidőben,
mit a szőlő a hangos szüret előtt,
mikor javában kénezik a hordót,
mikor frissen súrolják a teknőt?

Mit mondhatnak egymásnak a körték,
ringatódzva ugyanazon ágon;
a szemükből süt-e a másakra
az a régi, szép tavaszi álom?

Megszínesedtél, akár a barack,
édes lett és leveses a húgod,
de ha a magod ízlelné valaki,
keserű ciánnal a száját összehúzó?

Mi bujkál ott a magodban, testvér,
mélyében, a legeslegmélyebben?
Így álmodtad meg magadat egykor,
ahogy most állsz itt, ilyen kereken?

Már hozzák a keretet, a talapzatot,
felállítanak rá, és úgy maradsz;
járd még körül, és nézd is meg jól:
ezt választottad-e, ez volt-e az?

Ez volt, amire mindent feltettél,
s amiért mást eldobtál magadtól,
ha újra kezdhethéd mai látásoddal,
arra indulnál, amerre akkor?

Semmit se sajnálsz, és semmi se bánt,
nincs fölös terhed, zsibbasztó hiányod,
s olyan egész lettél, izzó és színes,
hogy égen, földön nincs már mit kívánnod?

Lezárni készülsz az egész jelenetet
tragédia és happy-end-giccs nélkül,
ne fintorogj, és ne verd a melled,
mikor ujjad vége lassan úgyis kékül.

Nézd, én is veled tartok, no meg mások is,
s bár magányosan vesszük mind a Kaptatót,
ma is látjuk lenn a játszóterünket,
s a régi buzdulást is mintha hallanók!

De nőtt a szemhatárunk, és kitágult,
gyerek-elvontból lett lüktető hús-vér,
jónak és gyengének szédítő örvénye:
János és Júdás, Tamás és Ahasvér.

Magunkban, másban. régen ketté vágtuk
jóra, rosszra a nagy világalmát;
pedig rejtett háló tartja össze őket,
mint húsunkat a vénák, artériák!
S lüktet bennük valami titokzatos,
valami mindent átjáró: az Irgalom,
és muzsikál, – muzsikál, miként a vérünk,
s épp olyan ismeretlen dallamon.

De ha fogod ezt a végső minden-egyet,
hurra, testvér, évae, alleluja,
akkor Atyád úgy hívhat el a földről,
mint a freskón kelti Ádámot az ujja!

Biztatóul

Amit írtál: „frissességem és
lelkessedni tudásom megkopott”;
és amit válaszoltam:
Róm.13,12-13: az évközi Laudes
capituluma volt akkor.

Nox praecessit –

Valami halvány szürkesség
higitja fel az ég vizét.
Szememet lassan arra nyitom,
hogy a reflektor foltja bágyad a falon.
A fáradt őr nem jár már körbe,
s az alvókra sem ugrasztja rá
sárga fogú vigyorgó fényét
a sunyin felgyúlt villanykörte.
Csend.
Oly mély, és oly süket,
mint a teremtés előtt lehetett.
Ki este még
sikoltott, őrvongott, jajgatott,
most laposan elnyúlva fekszik,
és némán, mint egy hetes halott.
A szorongó, döbbent Ég
visszafojja lélegzetét,
s tudva, hogy az éj elhaladt,
békéjével úgy simít meg lágyan, szánón,
ahogy a pír rezeg az ablakpárkányon,
mert újra kezdődik egy nap !

– dies autem appropinquavit –

S mi dolgom lesz ezen a napon?
A hajnali békét estig ringatom!
Játszani tanítom
pár felhővel, egy fával,
s e három latin szóval,
hogy száraz lábbal keljen nagy vizeken által.
Rátok gondolva, s az egész Egyházra,
kik születnek, s kik meghalnak már ma,
kik terveznek, akarnak, vágynak, tesznek,
s akik csak lökve gurulnak, esnek,
a sok lövésre, mi estig elcsattan,
az Ézsaukra, kik egy tál lencséért
eladják az egész életet,
s a Júdásokra,
kik csókkal, ezüsttel kereskednek.

A rengeteg rabra,
bárki-bárminek a rabjaira,
kik mind az Ej uhnyem-et kezdik ma újra.
Mert a föld, ez az óriási láger,
még béna-néma csönd alatt hever,
de ujjak nyúlnak már a gombok felé,
s riad a száraz, a sarkok, s a tenger,
s mert hogy a nap már elközelgetett,
én is felétek fordulok mosolyogva:
béke veletek!

– *abiiciamus ergo opera tenebrarum* –

Vessük el a sötétség tetteit,
s azért a szegényért se gyűlöljünk senkit,
kit már évek óta csak a villany fénye süt,
mert ablaka előtt fal mered föl,
s még sétára is csak nyirkos töve várja,
egy mindössze három méteres kör.
És másokért sem:
kit ép ésszel bolondok közé dugtak,
hol szépen, lassan tényleg elbutulhat,
kiket gúnyolnak, kikötnek, összevernek,
s kik kínzóikkal együtt
szűnnek meg lenni lelkes embernek.
Ne legyen türelmetlen, kinek a társa
egész nap az idegeit karmolássza,
de ne úgy, hogy az ember mindenre legyint,
mert senki és semmi nem éri meg neki
a szót, a kéznýújtást, a gondot és a kint.
Reménytelen reménnyel is
egész nap újra felétek fordulok,
nehogy keserű és magányos elsötétülés
befonja homlokom és homlokokot.

– *et induamur arma lucis* –

De csak felétek, s nem világotok felé!
Apáim még azért lihegték,
hogy megdöntsék a Pénz uralmát,
s mi mennyit izgultunk nekik!
S hogy elült a véres kavalkád,
az Arany eltűnt, de helyén a trónon
máris egy új zsarnok terpeszkedik.
Az Aranyat még szembekacaghatta,
ki éhezni elég bátor volt,
de az Erőszak mindünk felett gazda:
számozott széket kapsz, és számozott sort!
Nem tetszik? Mit akarsz még?
Hiszen a kerítés téged is véd!

Igen! Nehogy valaki egyszer igába törjön,
egész életemet rács mögött töltöm!
Most, hogy virrad a nap, hát halljátok:
én nem gyürkőzöm ellenetek,
de a ketrecsornak – háttal állok!

Kacagva vetek bukfencet a réten,
a kelő napnak elébe futok,
és minden reggel felizzom tűzében!
Nem jegyre lelkesedem, s nem naptár szerint,
Atyám parazsa izzik bennem,
ha értitek, ha nem, ti mind!
Mint egy kelj-fel-jancsit, földre nyomhattok,
de amikor, s amennyit moccan ujjatok,
én úgy emelkedem azonnal,
s elevenebben, mint ez a játék,
nem mintha én is ólomból állnék,
engem eleven tűz fészít és forral,
nem kiszámított tűzijáték-töltet,
mi időre gyullad és lohad,
szép időben szépen hízelkedik,
de nem állja az esőt, viharokat.
Ami bennem ég, a Tűzből van magából,
akárha alszom is, tovább világol,
apartheid-be ezt sose dugjátok,
ki nem oltjátok, meg nem fékezik,
fel nem használjátok,
nem lesznek tiétek
a lobogó, a dacos, a daloló lángok!
Gúnyolhattok:
mit akar ez a pontnyi féreg?
Amit a fókusza egy Palomar-lencsének:
a csillagos ég fényét gyűjti össze,
hogyan magán át a szemetekbe öntse!
Mint a konzerv tiszta anyagából,
kiszorult belőlem minden, ami híg;
összerendezett, kemény fotonok
szállnak szememből, mint a lézernyíl.
S a fénynek ezekkel a fegyvereivel
naphosszat mosolyogva játszom, –
de kívül a rácsos világon!

– *sicut die honeste ambulemus* –

Látjátok,
becsületes vagyok veletek:
nekem nem kellene a ti fegyvereitek!
Én hinni tanítanálak,
hisz hitetlenkedni magatok is tudtok,
és szeretni csábítanálak,

kik a gyűlöletbe már-már belefűltök.
Tartást adnék nektek, gerincet és irányt,
egyensúlyt, békét, s bizalmat a lét iránt,
s ha egész nap fűtültök is rám,
ahogy esőt, napot ad rátok az Atyám,
nem kutatva az érdemeteket,
úgy maradok én is mellettetek!

– *nox autem appropinquavit* –

De most a villany újra árnyat vet a falon,
s én szemhéjam szürke hamuszirmával
parazsamat éjjelre betakarom.
De a hamu alatt is halhatatlan,
s fellobog a halvány virradatban,
kibújva éjjeli leple alól,
tudva, hogy első riasztásod már neki szól!
Kit is hívhatnál, kit is küldhetnél mást?
Nézd csak, hogy tolnák előre egymást!
„Én voltam már eleget!”
„Én még fiatal vagyok, nem mehetek!”
„Csak nem ott töltöm az öregkorom?!”
S azt tudhatod, hogy én nem vitatkozom.
Sőt erre vagyok a legjobban büszke,
hogy mint lobogó az árbocodon,
mehetek a szélbe, viharba, tűzbe!
És ha bágyadt is vagyok most és kedvetlen,
de azzal csukom le lankadó szemem,
hogy kínálgatom Neked holnapra magam:
a hamum, a lángom, a melegem,
s az utolsó szem hunyó parazsam.

Az árnyékom

Hasonlít, és mégis más,
önálló is, meg folytatás.
Úgy van velem, hogy kiegészít,
ahol hiányzom, ott felfénylik,
sugárözönben halvány, vagy eltűnik,
a Napot számára tagjaim szűrik.
A sár, mi rám freccsen, őt is éri,
bicegése sántán kíséri,
jókedvemre bukfencsel felel,
s az Éjszakába velem süllyed el.

Nem kerestem, nem is én csináltam,
de csak formázza a fejem, a vállam.
Felé se nézek, mégis úgy mozog,
hogy ha rá figyeltek, engem láthattok.
Hiába más kívülről a színe,
ha belül ott dobog, hol nekem, a szíve,
s mit létrehozni erőszakom se bírna,
mindig ott vibrál közöttünk
valami harmonia praestabilita.

És ha testem is tapogat, keres,
az árnyéka hogy lenne tökéletes?
Bár ha a Világosság éppen úgy esik,
meg is előzi lábam lépteit.
S akkor én megyek a kontúrja mögött,
mi így is velem van, hozzám kötött,
s aki távolról nézi, aligha látja,
hogy melyik a láb, és melyik az árnya?

S ha ez évtizedek óta így van már,
nyilván a végső perc is így talál.
S ha időben nem is, lélekben bizonynal,
együtt mérnek meg majd lattal és kilóval.
S ha egyikünk felbukik, vagy sántít,
együtt mozog vele még ott is a másik.
S itt azért dobog torkomban a szívem,
mert a Kapun át nemcsak jómagam,
de az Árnyékom is viszem.

(Ajánlás – nektek)

S ez nem is született kiváltság,
mi nem illet meg csak egyetlenegyet,
rajtad áll, hogy megteremtsd a mását:
több árnya is lehet egy magányos testnek.

Ha reccsen a sodrony éjjel alattad,
a távolból én a lelkemmel ringatlak.
Ha szenvedsz valami sötétben, egyedül,
bizalmam, mint a levegő, vesz körül.
És mit se kell már magadról mondanod:
az esti szél bedobta hozzám a sóhajod.

(Rilke-versnek álcázva, betegágy mellé
vigasztalásul, a hivatalos soros levélben került ki.)

Nem vágyom Betlehembe menni,
benned szeretnék megszületni,
fájdalmaidnak éjjelén.
Aludni benned, csöndben, lágyan,
mézcseppé válni lázas szádban,
míg tiéd leszek, s te Enyém.

Tégy félre minden gondot és bajt,
Előlem kerget mind, mi űz, hajt,
csak Rajtam csüngjön két szemed;
ha mind Elébe tudnád rakni,
mi eddig meg szokott ríkatni,
Enyém lennél úgy, s Én tied!

(Rilke-versnek álcázva ez is a soros levélben
jött ki, karácsonyi ajándéku a nagybetegnek.)

Emlékérem

Egy fej az egyik oldalán,
a másikon: kavargó csatakép,
s bár sohasem látják egymást,
együtt vannak, egyetlen darabként.

Mit hívogatsz, hát, kedvesem,
mintha nem lennék veletek talán,
kikkel egy masszából öntve,
élek a Létnék túlsó oldalán.

(Az előzők útján jött ki, utánam vágyódó
enyéim számára ajándékul.)

Volt egyszer egy régi csillag,
mi Betlehembe vezetett,
s mindnyájunknak megmutatta
a Szüzet és a Kisdedet,
a Szüzet és a Kisdedet.

És nyomában minden más lett,
új arcot, és új színt kapott:
Betlehemből röppentek szét
sok milliónyi csillagok,
sok milliónyi csillagok.

Üdvünket: a Hírt hozták el,
hogyan szép az élet: emberi,
annak, aki Istent, embert,
ki mindenkit tud szeretni,
ki mindenkit tud szeretni.

Rajtunk a sor szólni, szállni,
mert Karácsony van: sötét éj,
s földünk fölé Betlehemből
hogyan derülne csendes fény,
ha mi sem égünk: ti meg én,
ha mi sem égünk: ti meg én.

(Ezévi karácsonyi ajándékként
jött ki az előzők módján.)

Tanítás (mi tán vallomás is)

Én is úgy voltam egykor, mint ti:
a hűség, hittem, azt jelenti,
hogy Lőrincsel lefekszel a rostélyára,
s egyszer majd eljutsz a Grál-várba;
hogy Akkon, Jaffa megérzi kardod,
de Clunyben is húzod a harangot,
hogy Lerin szigetén legyilkolnak,
mikor épp az Írást másoltad;
hogy Afrikába mész, s a vad Keletre,
keresztelve, ki társad még megette,
aláfeküdve a guillotineknak,
százszor meghalva tegnap, holnap,
de a bitó alatt is tenni, tenni,
a hűség, hittem, ezt jelenti.

Mert nem voltam csak lelkes kamasz,
ki nem becsüli csak azt, csak azt,
mi bömböl, csattan, sodor, vakít,
s halálig vívja vad harcait,
mi mind kelettől napszálltáig látszik,
s az Alpoktól harsan a Csendes-óceánig!

S egyszer mellette ülve a köveken,
elnéztem egy forrást a hegyekben.
Halkan bár, de állandóan csacsog,
ha fekszel, ha felkelsz, ugyanúgy hallod.
Nem bújik el, ha vihar fenyeget,
ha esik, nem mondja: most alhatom egyet!
Aszályban sem hordja fentebb az orrát,
nem ad ki vízjegyet, s nem tart zárórát.
Puha, elfolyik és szétszivárog,
de hogy mégis mily kemény hatalom,
kamaszeszeddel nem is látod!

Mert mi lesz, ha a forrásfőt betömöd?
Felfakad másutt, más kövek között!
Ágyától töltéssel elrekeszted?
Kíváj magának egy másik medret!
Mégfogni mindig csak a helyét fogod,
de víznek marad, és vízként mozog!

S akkor jó egy nagyokos pali:
no, Kismorgó, most megfog valaki!
S összehordva egy halom. téglát, követ,
a forrásra egész házat épített,
– akár egy macska, egy róka, egy medve
az egérlyukra ülne rá keresztbe –,
s gúnnyal mondja: pezsej, forrás, pezsej
s a völgy csodálja a soha-nem-volt csendet !

Az idő múlik, s a forrás nyilván halott.
De mi bántja a házon a vakolatot?
Miféle foltok: Nedvesen porlik és pereg,
s alul a téglá vizes és hideg.
S a bútorról, mi ott áll a fal mellett,
a szép furnér csúnyán felenged.
S hiába vakolnak újra meg újra,
lelőki a forrás láthatatlan ujja.

Már nem volt hová melléje ülnöm,
mikor lehullt róla bennem a függöny,
megmutatva a víz tiszta arcát,
mi nem akarja azt vagy ezt megtenni,
s hogy nincs is neki programja semmi,
s a hűsége, hogy magához hú marad,
bármerre nyomja egy külső akarat;
csak meggyilkolhatod: gőzzé, gázzá,
de hogy ő maga váljék vízként mássá:
még nem termett olyan nagyokos pali –
S akkor ott egyszerre megértettem:
a hűség él bennünk a legmélyebben,
bár felcsillanhat egy guillotine-on is –
De a hűség valóban te magad vagy,
csak az kell hozzá, hogy annak is maradj,
akármit csinálnak a palik veled
mert minden hűség csak ezt jelenti:
lenni, lenni., lenni, lenni!

3 év versei

Talán valamit elhibáztam

Csak egy kis falusi templom,
s mindössze három tucat ember,
de egyikük se hallgat,
s a fele él a Testtel.

S az imájuk, hogy ne vétkeinket nézd,
de a hitet, Egyházad hitét
valahol, valamit elhibázhattam:
az élet más is, mint keserűség!

Nemcsak állatok vannak,
Júdások, gyávák, s mocskok-szívek,
s talán visszaadod még nekem is egyszer
nem Benned, magamban, s az enyéimben,
de az Emberben való elvesztett hitet!

Én is átmentem rajta –

Nem eltörni akarlak benneteket,
miként a meghasadt nádat,
karónak állnék csupán oda,
mikor titeket palántáznak.

Csak szoktatnám a szemetek hozzá,
s az agyatok, a vérnyomástok,
hogy sokféle rács feszül a világban:
dúvad-rácsok és ostobaság-rácsok.

S nem falun és fából, mint ez is itt,
mi egy napsugaras tájra néz,
vasból vannak a poklok fenekén,
s gondolni is rájuk őrzítő nehéz.

Ha nem néztek farkasszemet velük,
összetörnek, mint szőlőt a sajtók,
de nekifeszülve átjárjátok őket,
mint a Krisztus azt a bezárt ajtót !

Ó, a forrásaim –

Hajnal.
Még vakon sötétlik az ablak.
S én mögötte suttogom:
forrásaim mind Belőled f akadnak! (86. zsoltár)

Csöndesség.
Még alszik a világ.
Csak bennem bugyborékolnak
a fél-sóhajok, az alig-imák.

Egyedül vagyok.
Az ajtók mindje zárva.
Csak Forrásvíz suhog,
de nem bánt semmi láрма.

Ezt viszem magammal.
Ezzel indulok a napnak:
az ajkaimat nyisd meg, ó Uram,
mert forrásaim csak Belőled fakadnak!

Tedd már le a karszalagot!

Az üdvtörténet egy körmenete
felvonult és beleveszett
a dübörgő történelembe.
A por lassan leszáll,
az utcaseprők már söpörnek,
s a nyikorgó tűzoltólétra
a zászlókért nyúl egyre följebb.
Az elszórt jelvényeket
gyűjtik, cserélik a srácok,
tedd már le a karszalagot,
nehogy azt higgyék a józanok,
hogy ami elmúlt, tovább játszod.
Ne olvass folyton verseket,
fektesd le a Jeremiás-babát,
akinek tetszettél, az is hazamegy
a gépet, állatot és az embereket
etetni tovább!
A világbajnok is
lezuhanyozik az új csúcs után,
és senki se gondol már vele,
mikor a Körúton gurul a kocsiján.
Ússz a Komjádiban, mint mások,
mosolyogj, bólogass, fecsegi,
s azoknak, kik „titkodat” keresik,
mutasd meg üres zsebed!
Hisz nincs is semmi mutathatód,
mert azt úgysem hinné senki el,
hogy minden titok és fogás nélkül,
csak mert az Írás el nem évül,
te ma is szerinte szeretsz és hiszel!

A hivatás vége

Van, akit virágnak küldök,
s van, akit kerítésnek,
kit ágytakarónak,
s kit metsző késnek.
Tavaszi szélnek, nyári csöndnek,
míg mások vad viharokként jönnek,
anyókának, ki imázva motyog,
vagy kinek kezében izzik a dolog.
Téged ennek, annak meg téged,
mindje szép izzó, s mind sürget, éget,
mindje egyedi, s mind más a másik,
ne arra leskelj, ki mit csinál itt,
Énrám figyelj csak, s Engemet faggass –

Egyedül leszel, és lész ezerszám,
tölgyfa leszel, s lész fagyöngy a fán.
Lész konok és kemény, és színes bogyo,
s magad se tudod: egy vagy, vagy légió.
Az ár, ami átfolyik rajtad,
hol erős méreg, hol üde harmat,
hol azért szidnak, mert ez súlytalan,
hol mert a fája nagyon is útba van –
vond meg a vállad, állj nyugton, s hallgass –

De légy, ami vagy, úgy besűrűsödve,
mint a csillagok ritka különöse
hol tonnányi súlyú minden köbcenti,
meg nem rendíti senki és semmi,
de szinte peng körötte az űr,
a vonzás-hálója ahogy szétfeszül,
s tucat-fényévnyi távolságból
tapad rá egy egész csillag-fátyol,
amiről ő tehet a legkevésbé –

De ha már nem nőhet tovább a súlya,
s a holnap a lehetőből se futja,
már az atommagok is összenyomva,
s a Foghatatlan még mindig vonja,
átrendeződik az egész léte,
a lágy valóból a metsző érvénybe,
míg csak üresen tátongó helyén
puszta tétel lesz az egykori egyén,
ki nem is fontos már: volt-e egyáltalán,
csak az lett biztos: az esetleg, talán
cintányér-szavak, akár a meséké –

(S az lenne a versnek legigazibb vége,
hogy az olvasónak: ha ember, ha Isten,
most ti jussatok valahogy eszébe –)

Pünkösdi sequencia

A nedves, párás alkonyba feszülök,
a gyulladó tűz pattogását lesve,
Pünkösdre váró mezők fölött.

S számonkérve szólít meg az este.

A tűzre vársz,
oltár és próféta nélkül?
Zárt házak állnak körben itt,
de apostolok se kívül, se bévül,
se bátran, se ijedten,
nem hiányzik itt a Tűz senkinek sem.
Emlékszem
kemény, régi templomokra,
vakolatlanul, egy feszülettel,
hol otthon volt a kő, a Tűz, a lélek, s az ember.
És másfélékre:
keskenyek voltak, s toronymagasak,
a lélek suhanhatott bennük fölfelé,
mert tűz ölelt át ott lelket, üveget, vasat.

De mit keressen a Láng ma itt?

Nagyjaink kétarcú,
kétszer megírt önéletrajzait?
Vagy azt, ki ha már nem lett Góliát,
legalább a gyerekmeséit mázolja át?
A szecesszió lágy giccseit,
hol enyhén kanyargó patakon
lankadt nyírfák között
néhány álmatag hattyú ül a vízen,
s ti azt hiszitek,
erre teremtett az Isten?

Dehát mit keressen itt?

A hányódók és céltalanok ciki-cakijait,
kik sírnak, hogy minden mancs a zsebükbe
nyúl, de sose hallottak egy parasztlázadásról!
Nem tudnak adni mindent, magukat,
de összeszorítani sem merik a markukat,
s majd kinyújtva, majd visszarántva,
hol vízbe bújnak, hol dideregve
nyúlkálnának be a lángba!

Hát mire vársz, te naiv,
te kis hiszékeny buta;
mert naptáradban fordul a lap,
s az ív, ezért keljen a Tűz ma is útra?
Lelkek kellenének ahhoz,
és nem is törpék, kicsinyesek,
de éhesek, tágak és nagyok,
és sikolyos hívások szívük közepéből –
nyughass már a vigílián,
kopott hattyúkra az olajos Dunán
én nem várnék helyedben tüzet az égből –

Szótlanul feszülök az estébe tovább,
mert igaza van néki,
csak hogy a Tűz nem ismer ember-logikát,
s hátha mégis próbál veletek,
álmatag giccsek, cik-cakkos emberek,
olajos Dunák –

Zárás előtt

Mit összekapartál: arasszal se méred,
s magad is kacagod: ennyihez – egy élet?
S az is, mint a kagylók: mások üres héja,
ha egymásra rakod, attól a tiéd ma?

Ahogy este már csak Rajta csügg a szemed,
napközben akármi, s akárhogyan esett –
ugorj csak majd frissen, mint gyerek, ha hívják,
s üresen, lógázva hagyja ott a hintát.

S ha egyszer a hintám üresen csapódik,
a Ma ne hervadjon bennetek a Volt-ig!
Ha a játékom is elevennek marad,
hogy lennék üres lyuk én a láva alatt?

Magányos reggeli ima

Mit adhatnék Neked?
Hogy felugorva ágyamból
köszöntelek, köszöntelek?

Vagy azt adjam, azt adhatnám
hogy lelkes búcsút lengessek
ha lehunyom a szempillám.?

Dehát jó Neked valamire
pittymallóban, sötétben
a szó, az ének, a csönd, a mise?

Csak én leszek tőlük újra meg újra
mosolygó, dalos, ugrásra kész
s útját a vérem futja, de futja!

Mert visszatükrözöd reám
megszázszorozva a Feléd szórt mosolyt
a semmimből is teremő Atyám!

Izaiás emlékirata honfitársai ellen

(Iz. 30, 8-17)

Bizony lázongó nép ez, hazug fiak,
akik a Szóra ma se hallgatnak!
Lehurrognak: csiba te, ne láss!
Csak az az igazság, soha semmi más?
A nyugtatóktól vidul fel az ember,
hagyj már békén a sok jóval, szenttel!
Ha szorul a kapcánk, majd odébb állunk!

Ez az odébb-álom a ti mákonyotok!
Az Idő gebéje valahogy csak kocog,
s az Isten-hiányt ti jól bírjátok szusszal –
de ezreket elűzném egy nyúllal!
Görcsöt kap egy őztől az egész bensőtök:
a kor! a nemzedék! így mentegetődztek!
Ki lehetne hős a maga számlájára?

A szomszédéra pedig nem hős, de ember se!
Az indító szikrát kell hogy keresse
a motor, az izom, az ember, a népek –
ki nyugtat, magyaráz: gyilkol, vagy téved!
Ezért írom könyvbe, táblára, sírkőre,
hogy megmaradjon a jövőidőkre:
itt lenn rohadnak, kik f önt is csak tenyészték!

Mit vársz még tőlem, Angyal?

Mindig mondta a bölcsek, szentek kórusa:
ugyan mit akartok érvekkel, dogmákkal,
hisz minden útszéli gyom: kész csoda!

Mikor megszülettem, bölgve, mint mások,
s betöltve az x-edik ember-milliárdot,
majd éltem, verekedtem, hazudtam, hencegtem,
nem voltam. nálatok több, és kevesebb sem,
csak sárga, mint a kutyatej, vagy kék, vagy lila,
mit tép, tapos a gyerek, mit megmászik egy csiga,
higgyétek el, Istenemre mondom,
nem voltam csoda, csak pitypang egy dombon!

De mikor elzsibbadt a Nagy Verekedésbe
mindőtök ökle és buta önzése,
s hazudva, hencegve szájaltatok tovább,
mit nem bírtak már a karok és bokák,
hogyan és miképpen, fogalmam sincs róla,
csak elvált egymástól a pitypang meg a dombja.

Tudom, hogy a ködlő embermilliárdok
elmosódva vetnek hullámra hullámot,
mint az Ó–, és Újvilág partjai között
az alaktalan víz görög, hömpölyög,
s a színeit is úgy egymásba ojtja,
hogy mi kéken indul, lila lesz a hossza.
Egy tiszta színfolt, valamelyes Én:
csak mérföldekre jut egy-egy geller Helén,
ki valóban elválk dombtól és víztől,
s másból is áll, mint egy lakáscímből.

S bejárhatod a mérföldek ezreit,
míg olyat találsz, hogy komolyan veszik
már nem a sok földi sáfár, vagy béres,
a nyomott, lázadó, riadt, verejtékes,
hanem az angyalok, kik csészéjükbe fogják
a látást, a szót, a tettet, a zsoldárt,
mi olyan., hogy vihetik Annak elébe,
aki a lét Jója, Igaza, meg Szépe.
De bizony nem hoznak csészéjükbe többet
egy-két szem tömjénnél akár a különbek:
legyen az gondolat, ölelés, dobbantás
ennyit bír csupán a porból gyúrt váz!

Magam is felkaptam akkor a fejem,
a visszhangjáról mikor észrevettem,
hogy valahol az űrben valami dobbant,
s úgy látszik, én léptem, akaratlan olyant,
hogy addig üres csészémet az Angyal
úgy kezdte lógázni: tömjénező karral!

S aztán még történt valami:
az ajkamról egy szó – egy szó szakadt ki.
Egy szó , vagy szavak, kapkodó dadogás,
a dobbantásról egy elfúló vallomás,
hogy az nem volt süket félrelépés,
kötöttszemű vakság, sodródás, kevélység,
csak hűség, – oly természetes és egyszerű,
mi nem is tudta, hogy ő éppen hű!
S az első visszhangnak utána gördülve,
most suttog a vallomás sírósa, könnyűje,
együtt adva ki valami dallamot ,
mit magam is újra csak lesek, hallgatok,
mi mégis új tömjén az Angyal előtt,
bár a dobbantást, a szót, s a tömjénezőt
növekvő dühhel utasítja vissza
a sáfár, a béres, a farkas meg a birka.

S most itt állok, Angyal, mit vársz még tőlem?
Hogy szegény magamból csak kigyötrődjem
azt a harmadszor-sem-tudom-hogy-mit,
de mi majd minden arcot elfintorít?
És mégis itt állok, Angyal, s úgy lehet,
hogy végül még tényleg összeszedek
ezzel a csészédbe megint valamit:
a pitypang csodájával, azzal, hogy létezem,
bár csapatnyi ásó várja a kezekben,
hogy rám dobálhassa földünk hantjait!

– ha csobbanó vizén mind helyén áll a nád –

Hiába vájják ki
egymás szemét a föld népei,
én ülve ezen a szellős domboldalon
békéid ízét fontolgom.

Mert békét lehelnek
a hőborította, néma hegyek:
a születés előtti még-nem-lét
várakozóan üres békéjét.

S van békéje a nyári délutánnak:
elnyugszik mi nőtt, feszült, dagadt,
mert mind elérte, amiért csak fáradt.

Békés a csillagos égbolt,
köztük Feléd baktat szemünk, szívünk,
tudjuk, hogy jó úton járunk,
s nem izgat mi jön, mi tűnt.

S micsoda békével borít le
egy megbújó, tiszta kápolna;
mi mégis oly messzi, mint szép:
csak halk ígéret egy ködös távolra.

S csöndes, alig csobbanó vizek felett
az arany nap hazafelé lépeget.
Ez is béke, s most ez üt szíven,
hisz én is ezt az arany csöndet viszem.
Minek már nem gondja a ma, a holnap,
hisz övé a napok, a bolygók, a holdak,
és tőle már el sem rabolhattok
bár egy közönséges Duna-kavicsot,
sem az asztaláról egy szál harangvirágot –
Mert mindene belül van, s hozzáférhetetlen,
mert mindene felül van: az alkonyi egen!
S kit minden lopott, rabolt, fosztott, használt,
s ki csak süttött, érlelt embert, almát
arany köpenyét magán összehúzva
mosollyal néz most minden földi zúgra.
Mert ahogy az esti fény még felkeres
addig beárnyalt szegleteket,
s a virágkelyhen, mit délben átsütött,
behúz titeket, sziromfüggönyök,
úgy tennék én is mindent a helyére,
ráírva mindre, mi mire való,
melyik kulccsal nyílik melyik ajtó.
Hisz mit el nem rabolhat semmi hatalom,

hogy rátok sugárzom, attól aranylom.
S ha csobbanó vizén mind helyén áll a nád,
búcsúajándéku át adom nektek
az égnek minden fényes csillagát!

S az Angyal rábólint: Ezért várok még rád!

Mi az, ami biztos?

Biztos, hogy mikor azt a Beszédet mondtad,
azok között ültem én is,
akik a domb szélén voltak.

Biztos, hogy mikor azt a tömeget etetted,
az egyik poros bokor alján
engem is megcsapott az íze Kenyerednek.

De nem tudom, hogy amikor futottál
Betlehemből, Názáretből, Jeruzsálemből,
Moszkvából, Párizsból, New-Yorkból,
és Budapestről,
mikor kevés cuccodat kapkodtad össze hirtelen,
és szóltál,
hogyan készen vagytok-e:
Péter, János, Anyám,
Mária, Márta, te és te,
hogyan akkor, – igen, akkor, akkor
jutottam-e akkor az eszedbe?

De az biztos, hogy mikor lemaradtam,
mikor elestem, mert a lábam csúnyán megbotolt,
a csőcselék beérve azt üvöltötte:
üssétek csak, hisz ez is Vele volt!

V. kötet: Szélfútta versek

Bevezető az Anthológiához, amit már itthon írtam

Két kéz markol két ablakvasat
arctalanul,
mint Anonymus a csuklya alatt.

Nem is tudjátok, hogy miféle,
s a kapaszkodásnak mi, a miértje?
Csak mered fölfelé két görcsölt marok:

– halljátok emberek, halljátok viharok,
magam sem tudom, hogy hogyan,
de hullámok jöttek, évek mentek,
s én még mindig élek, s ugyanaz vagyok!

...én még mindig élek, s ugyanaz vagyok...

Kik csöndesítették bölcsként a tusánk,
hogy csak túl kell élni mindent, mindent,
nem éltek túl szívük infarktuszát!

... nem éltek túl szívük infarktuszát...
... s én még mindig élek, s ugyanaz vagyok...

Rikácsolva noszogattak mások, sokan,
hogy hajlongva, parolázva menteni, menteni,
s elmosta őket is ugyanaz a sodor,
miből csak dögöket szedtek ki!

... csak dögöket szedtek ki ...
... s nem éltek túl szívük infarktuszát ...
... s én még mindig élek, s ugyanaz vagyok ...

Nem voltam valaki,
s nem lettem se kevesebb, se több
különös tervek, s célok nélkül
éltem, ahogy Atyám órája ütött.

Most csönd van. Tán szünetet tart a vész,
körbe ledőlt falak, betemetett hullák,
görcsösen markol, markol a két kéz,
s a mutatók az útjukat futják ...

... csak dögöket szedtek ki ...
... s nem éltek túl szívük infarktuszát ...
... s én még mindig élek, s ugyanaz vagyok ...

– de a mutatók az útjukat futják!

Római versek

Római versek

Már itthon kigyúltak,
az utolsó pesti hajnalokon,
s most mégis alig kél láng
itt-ott a paraszadon.

Hisz szépek a dolgok, gyönyörűek,
vértől, lélektől illatosak,
nagyok és tágak, akár a felhők,
mik fölibéd toronyodnak.

S mégse többek, mint kicsinyekként!
Mert döbbenetes az óriás
hétmérföldes lépte,
de kevésbé, ha meghúzódik
egy kikerics kelyhébe,
s onnan integet, mint pici vendég?

Colosseum

Romos, üres és lehántott.
Az arénáján senki se bántott,
bár ringatództak körötte a szélben
itt-ott vérpiros virágok.

Mikor indultál: itthon az első kikerics,
halványan, mint kit az ős kiterít,
s ringatódzva körötte, mint álom,
a Colosseum mart beléd, a szívedig.

„Akkor” – és ma

Így mondták, s így mondtad:
a „gép”, – mi állt melletted némán és hosszat,
míg benned a rímeid lobogtak.

S a gép most úszott veled,
körötted napfény, alattad fellegek,
s nézed – mint akkor? – az egeket!

Csönd volt benned akkor is, ma is az van,
csak akkor egy magabiztos harcban,
míg ma derűsen és váró csendben ülsz –
a Kapualjban.

Callixtus-katakomba

Félmillió sír a föld alatt.
Lelkek, kik idefelé éltek,
nehéz időkben, ifjak és vének,
s a falakon horgonyok, halak.

Keskeny, magas járatok,
egymás felett üres loculik,
s az erő ma is őrzi odúit,
mi itt mindent kivájt és áthatott.

Zaj és mozgás nélkül, mint egy erőközpont,
minek áramából sivalkodik a Fenn, –
azt se tudva, hogy ő, az erőtlén
csak azt éli fel, mi itt volt öröm és gond.

– opprimitur a maiestate!

Kincsek, alkotások végtelenje,
folyosók, lépcsők vége, eleje,
mennyezetek, képek, freskók,
stanzák, termek, teraszok,
s emberek: látók és vakok,
tévelygők, balgák, mire jók?

Megyünk egyre kilométerszám
pazar márványok padozatán.
Oldalt emeletnyi gobelinek,
vásznakon színes látomások,
míg másutt csak a szemed siet,
s állva markolsz egy korlátot.

Ó Korlát, te mélyen emberi!
Határ, te legnagyobb zseni!
Az Istené az óceán, s a galaktika,
az atomok és a bolygók nyája,
míg a kitikkadó emberfia
a lépéseit is megszámlálja!

De ami túlesik tétova lábain,
gyönyör helyett abból lesz a szaggató kín.
Mert ha túl az emberi kicsinyen
rohansz a szép, az igaz nyomán,
tutaj lész, mit szétszed az orkán,
mert rádszakad a végtelen Isten!

Sírok, emlékek, temetők

Minden templomban vértanúk,
megöltektől lépsz más megöltekekhez,
s bármerre fordul a via és az út,
lármájukban in pace nyugszik ez és ez.

Történelmünk legfőbb szereplői
a hímes császárok és a vörös hóhérok,
nélkülük tán a fű sem nő ki,
minden más a színen: csak volt épp ott!

S ez valahogy még rendben is van,
hogyan hol csontok fekszenek egymás hegyén-hátán,
hol meg egy árva koponya a sírban, –
hát ilyen útra indult velünk Ádám!

A pokol: az Auschwitz gázkamrái,
az inferno: fagyott tetemek a tajga földjében,
s a seol: a milliárdnyi, milliárdnyi,
kiknek nyoma sincs se földön, se égen!

A halálban a mélyen keresztényi,
hogyan csak együtt vagyunk kőben és csontban,
kiket, mindünket Atyánk szült, az égi,
s az Övé vagyok akkor is, ha el is csavarogtam!

A halál, habár Isten büntetése,
mégis gyöngéd, békés és pihentető.
Csak amit mi vájunk földbe, vízbe, égbe,
csak az a sátáni, az a temető!

– ugyanaz a csöndes angyal –

Az ember már rakodik,
bár nem egy szállodában,
s valami Pincér számol, összegez,
de nem hogy mit ettem, ittam,
vagy hogy hányszor, és hogy hol is háltam.

Nem érdekli, amit fogyasztottam,
vagy mit eltettem gondosan,
s amiről majd megismerik,
hogymint tényleg eljutottam oda,
hovámagam sem gondoltam.

Nem törődik a poggyászzal,
azt méri csak arccal, kézzel:
ne gyúljon bennem semmi lángra,
ne higgyem, hogy megnyílt az ég,
ne mozduljon a barométer!

Hogymiggadtan nézzek szembe
amindörökké mindennappal,
s ha óriást is mutat most meg,
tudjam: otthon is majd ő visz körbe,
ugyanaz a csöndes angyal.

– a barbár a legszívósabb!

Mesélte valaki régen,
hogy a háború végén, a nyugati határszélen
egy sor német katona-holttestet látott.
Kinyitották rajtuk a nadrágot,
hogy mit belőlük lejjebb metéltek le,
azt fenn a szájukba préseljék be.

Múzeum a Vatikánban:
meztelen latin szobrok sűrű glédában.
Tereken álltak, vagy zárt átriumban rég,
mikor rájuk tört a barbár ellenség,
s a gótok, herulok esztelen dühe
sorban a nemi szervüket tördelte le.

Lélegzet-elállva nézem,
hogy a barbár a legszívósabb a történelmi létben.
Hisz évezredek után a sztyeppék vadja
ugyanazt a mocskot és úgy csapja
a herulok késő nemzedékére,
ahogy azt apjuk e kövekre mérte!

Szavak, szavak

Nemzetközi konferencia.
Pár százan ülünk egy nagy teremben,
öt nyelv közül válogatva.

Térdünkön rangos irattartók.
Fejek, arcok színes kavalkádja,
sokat megéltek, még többet vallók!

S a vásárnak csupán ennyi a haszna.
Mert szó, tenger bolyong papíron, levegőben,
de a hiteles úgy támo­lyog: vérbefagyva!

Visszfények

Itália földje terem is valamit?
Mert ahová nézek, csak a márvány vakít!

+

Templom ezer is áll a városban.
De egy Ábrahám hány igazat remélhet,
ha végigjárja őket sorban?

+

A pápa a világegyház feje,
meg is célozza ezernyi lencse.
De hogy valamit a szája is mond,
arra figyelni már ki sem bolondl

+

Maria sopra Minerva.
Legalább egyszer helyes a sorrend,
úgyis mindig Minervák, Merkurok, fúriák
lovagolnak meg vértanút, szüzet, Máriát,
s nyög a felülrevaló – ott lent!

+

Vízözönelőtti apró villamosok.
De tengersok autóban egyedül robog
a futószalagszülte milliányi Én.
Ahogy a muslincák zúgnak-kavarognak
az elhullt állatok tetemén.

+

„Sötét boltok utcácskája.”
Még címnek is elmehetne
egész nemünk hosszú múltjára.

Lassan az ember már csomagol

Más az, pajtás –

Tisztán láttad, és szépen akartad
átadni egész birodalmad.
Csonkjai agyadban, szemedben, szívedben,
kristályos cseppkővé éretten,
vaksötéten csüngtek barlangjuk mélyébe,
bárha ennek színbe, fénybe fordult éje,
ha ember az kérdő, ha az Isten kutató lángja
futott fel valahol falai boltjára.

+

És nem is vagy fáradt, beteg meg még úgyse,
csak valami front, vagy egyéb istenuccse:
s megfeszülsz belül, mit sosem éltél át még,
hol ködös látás, hogy gyöngyöző halánték,
tárgytalan szorongás, vak-süket égbolt,
a derűs öröm vagy sose, vagy rég volt, –
dehát, pajtás, más az, ugrani – papíron,
mintha feléd fordul lassan bár, de hívón
az az Arc, és az a Szem:
s e kapuszárnyak mögött: az Örök Végtelen!

A régi kápolna újra él

A lábunk még csak betonon jár,
a metlachis ládák benn a raktárban,
a falon mély ívekben lóg a villanyzsínór,
s ha festés nincs is sehol, ahol kéne,
a mészfoltoknak se hossza, se vége.

Korábban jöttem egy órával,
s körbejárok minden zugot, sarkot,
megismerem még a régi márványt,
meg az új lyukakat, a sok új törést,
s a régi oltár helyén a mocskos züllést.

A negyvenévi farsang nyomait,
mi törölni akart két és fél századot,
s beleszakadt az erőlködésbe.
Színes emlékek villannak rám itt-ott,
s csak hála ég bennem, bizalom és béke.

Egyszer minden kehely felborul

Tudod,
hiszékeny léleknek
aligha mondhat bárki is,
s te sem tartoztál még soha
a bódult látnokok közé.

De mégiscsak,
amit az ember vétlen lát,
mi minden ok nélkül
csak úgy elébe villanik
az Átváltoztatás során,
honnan jöhet,
vagy mit jelent?
Valóság, vagy –
vagy prófécia is?
Jelkép?
Pontos előretörténés?
Hívón figyelmeztet,
figyelmeztetve hív?
Miként a rádió „pontos idő” jele:
számolhatóan véges és
végesen számolható
az öt kemény sípszó?

Ezt láttad élesen:
a fölemelt s letett Kehely
kezemben felborul,
s a Bor az oltáron lassacskán szétcsorog,
mert életemnek Nagymiséje véget ért!

Költőkhöz illő szép költői kép!

De hát már rég tudom,
hogy létünk legszínesebb Költője,
ki ezt az egész nagyvilágot ötlötte!
S hogy Tőle aztán minden kitelik,
egy tréfás jelzés éppen úgy,
miként hajszálla pontos nyers prófécia.

S most itt ülök Előtted, Jó Uram,
s belső szemmel látva azt a felborult Kelyhet,
csak halkán kérdezem :
Ily mély és gyönyörű
búcsúzást szánsz nekem?
Szerénynek tűnik, s hétköznapiak,
pedig hát Illés lángos szekere,
hisz Kelyhed és a Bor
Felülről jött és Fölfelé sodor!

Uram, Kelyhedre, – szekeredre –
nem találtál senki, senki mást?
Mert én jövök!
Örömmel, szívesen,
akár ma még, vagy ezredév után,
és ezredévnyi börtönök után!

Csak addig, addig, Jó Uram,
még úgy emeljem Kelyhedet,
hogy ujjaim közül
Borodnak egyetlen cseppje
se csorduljon a Semmibe.
Mi majd belőlem ömlik szét
az folyjon össze és vegyüljön el
a felborult Kehelynek vérivel ...

Meddig vársz még, Angyal?

Meddig várod még, Angyal, naiv gyereked,
ki azt hiszi, hogy itt-ott, ezt-azt még helyére tehet,
ki hogy készülnie kell, egyre jobban tudja,
s mégis a síróktól csak az örültekig
oda-vissza vezet ámokfutó útja.
Hisz látod, a Gonosz hogy váltja színeit,
a tegnapi vörösből ma szivárványba ferdít,
de ő maga akkor is változatlan marad,
és benne, alatta, fölötte, mögötte
nincs más, mint salak, salak, salak.

Ezért faggatnálak mindig újra, Angyal,
elkészülök-e még vagy ezzel, vagy azzal,
te meg csak nézel, fejcsóválva, furcsán,
– magaddal készülj el, egyszer immár végre –
s nyelek egyet, mintha én ezt nem is tudnám.

Megvárod még, Angyal, a józan ébredést,
enyémet, mindünkét, a sok csacsi emberét,
kik millió tervvel törünk a világra,
s bármilyen furcsa: neked se hisszük el:
magunkra kellene a sok gond, nem másra!

Koponyám röntgene

Elképesztő, de szabályos boltozat,
ahogy a föld hajlik egy úrfelvételen,
egyformán pötytynek érzem mellettük magamat,
szemben egy világgal, mi színes és ismeretlen.

A koponyámon némi fehér szösz,
a földön sokszínű, apró mozaik,
ezt látod, érted, élvezed,
de a röntgenen ez alatt a Vaksötét lakik.

Mi van ebben a templom-kupolában?
Boltozatán elsápad a Hágia s a Pietro.
Ám, ami kavarg benne, meg nem érti soha
a bunkerből éppen csak kibújt pincelakó.

Bármennyire is eltörpül mellette,
az Istennek is labirintus ez.
Bár tudja: a miért és a mikor hol lakik benne,
chaosz is van, s a buta köd is leplez.

Vagy tán ez az egész Vaksötét
csak egy impozáns függönyből áll,
mi egyszer szétbontja csillogó lebenyét,
s mögötte felcsendül a harsogó Parsifál?

1998. (Szent Jakab), este

Két Ujja között vékony cérnaszálon
lógok én, szegény árva lélek.
Míg Ő másik tenyerét behajlítva
innen-onnan feszíti a szélnek.
Tudja, ha ezt nem tenné,
elsodorna minden légmozgás,
így himbálódzom bár, de itt vagyok,
míg Ujjai közé nem vesz valami mást.

Cseppekben hull az eső,
cseppekben száll az idő.
Mi hullik a föld nyeli el,
Mi száll tán az égbe jut fel.

Még ma, nem holnap

Uram,
éveid mennek, éveid jönnek,
háromszázhatvanöt nap mindegyik,
és háromszázhatvanötször kérdezik:
elkezdted ma már?

Uram,
kérdetél engem,
s meg is mondtad nekem:
osztatlanul akarlak téged,
egészen magamnak igénylek,
és még ma!

És én háromszázhatvanöt napon
mindig csak azt az egyet dadogom:
ma más gondjaim voltak,
jöjj talán holnap!

No, és holnap – másnap?
Dolgozni kellett, s tovább tanulni,
pénzt keresni és kiadni.
Megmondtam: ma erre nincs időm,
kedv, hangulat, alkalom, semmi sem jön.
Ma nem merném elkezdni:
csak Neked élni, kereszted cepelni!
Holnap talán, majd holnap, holnap!

Uram,
felajánlottam Neked
imát, alamizsnát, templombamenetet,
kisközösségi összejövetet,
csak szabaduljak a sürgetéstől,
hogy egészen kellek, kívül-béül,
hogy bármi ösvényt taposhat a lábam,
csak Feléd tartson a galaktikákban!

Uram,
én szolgálnék Neked,
úgy időnként.
Sőt, követnélek is,
de azért mégsem örökké !
A nyakamban akár keresztet is hordok,
különösen valami ügyes, formás dolgot,
és áldozok is Neked !
Hiszen tulok, pénz bőven akad,
de önmagam? No, állítsd le magad!
Szeretnélek, de nem olyan nagyon,
és el is kezdem majd – a holnapi napon !

Uram,
hát még mindig türelmetlen vagy?
Azt mondod: ne holnap, még ma adj!
Hát bocsáss meg, nem bánom,
odaadom még ma az egész világom!
Létem, önmagam. szolgáljon egészen,
s követlek mindig: úton és útfélen!
Hordom a Kereszted:
szeretlek, szeretlek,
szívem, lelkem minden gyökeréből!
és elkezdem ma, most azonnal,
s nem holnap, nyögve, üres szólamokkal!

– Így is titeket hordalak –

A püspök egy bűnbánati zsoltárt mond el: a 37.-et

Uram, haragodban meg ne vádolj,
s engem ne bántson kemény dühöd;
jobb, ha azoknak jut a korholásból.,
kik Téged figyelnek, s nem a püspököt.

Pedig, ha nyilaid belém is álltak,
s a Kezed rajtam ugyancsak súlyosul,
engem akar, ha akar, pásztorának
a világ, s ki benne az erő, s az úr.

Háborgásod miatt mindenem beteg,
bajaim szétmarják a csontomat:
tudod, ma az ember mennyit igyekezhethet,
rúg egy első osztályú autót kap?

A zűrök a fejem fölé nőttek,
és szörnyű súlyok nehezednek rám;
ami pénz jó: gyérülő csöppek,
s alig köszöntenek páran az utcán!

Búzló, senyvedő hullónek néznek,
esztelennek, de ártalmatlannak,
ki itt maradt, múltjából a földtekének,
s kit a háta mögött ki is kacagnak.

S mennyit kell hódolnom, hajlonganom,
mikor egész napom olyan szomorú;
szűk helyem van az asztalsarkon,
csak hogy a taps legyen dörgő és hosszú!

Tagjaimat lázaim emésztik,
minden idegszálam szemétbe való;
amit teszek, lent és fönt lenézik,
s az esti imám: egy marék altató.

Hogy kiszáradtam, s hogy összetörtem
üvölhetnék, a bensőm úgy háborog,
lelkiismeret, te zajonghatsz könnyen,
de két úrnak szolgálni, nem tréfadolog.

Uram, vágyaimat mind elődbe öntöm,
sóhajtozásom, előtted nem titok,
úgy lennék valaki, de itt a földön,
kapaszkodom, és sehogyse bírok.

A szívem kihagy, infarktus les rám,
a szemem előtt ködös éjszaka;
s ha hosszú távon nincs igazam tán,
hát nem elég a napnak a maga baja?

Volt társaimat a zűrök nem érdeklik,
s kikben megbízhatnék, távol maradnak,
elhúzódnak a börtön sötétjeig,
én őket, s ők engem tartanak vaknak.

Csapdák lapulnak minden kis zugban:
ezt kerülgetem, azt én állítom fel,
itt valaki botlik, ott valami huppan,
ki imádkozik, ki meg jajveszékel.

De én, mint a süket, meg se hallom őket,
s ki nem nyitom a szám, akár a néma,
vagy öre legyek bőrükbe nem férőknek,
s kik nem látják: hol a szalma, széna?

Mindig is úgy teszek, mint aki nem hall,
s kinek a szája nem hord feleletet:
rám dülleszkednétek mind-mind egyhamar,
de én ki nem állok mellettetek!

Bízom benned, Uram, hogyne, hogyne,
Te vagy a nagy-nagy Meghallgató;
de hogy tanítványod csak az volt-e,
ki keresztet hordott? – hát ez kacagtató!

Azért mondom: ne csóváld a fejed,
s ha megbotlottam, ne hajtsd az igazad;
csak a fafejű csökönyös és merev,
s elvégre Te juttattad keresztre magad!

Valahogy mégis egyre csúszom,
s a szorongás el nem hagy sohasem;
csak rettegek: megúszom? nem úszom?
s hol kötök ki végül: odafönn, odalenn?

Lefekvéskor én is tudom a bűnöm,
s a vétek akkor nyugtalanít,
de másnap a piac zsongító nyüzsgőn
csak úgy kezel, mint jól menő palit.

Hát csak ok nélkül ellenkeznek velem,
és igaztalanul kárhozzatnak,
kik naponta szemre hányják nekem
egy-egy szavát az Evangéliumnak!

Kik rosszal fizetnek a jóért,
s elítélnék, holott csak jót akarok:
kisírok nekik stallumot, meg jobb bért,
s úgy néznek engem, mint Bál-, s Mammon papot!

Miért hagysz el hát te is, Uram?
Ne maradj tőlem olyan nagyon messzi,
hisz mi megrekedt itt sárban, kátyúban,
a megváltásodat én menekítem ki!

Jöjj most Te a támogatásomra, Uram,
üdvömnek Istene,
hisz, ha én meg nem mentettelek volna,
Neked itt ma már nyomod sem lenne!

Ó, szószék!

Nem bánod, ha elkésve ugrik,
ha nehezen hagyja ott az ultit,
csak engem nem fogadsz soha,
ha rögtönözve kapkod, hadar,
ha édeskésen locsog, szaval,
csak én vagyok a kirekesztett,
a mostoha!

Legyen tolvaj, s felmehet rád,
eltűröd az alkoholistát,
csak engem, csak engem soha,
legyen parázna, szenilis kujon,
kiskocsmát járjon, pressót bújjon,
csak én vagyok megbízhatatlan,
és ostoba!

Hite ne érjen egy avas rongyot,
dőljön belőle szitok, mocsok,
már beszélhet, én nem;
mert ismer minden trágár viccet,
hát szónokául a Jó Hírnek
egyedül ő jöhet számba
messzi vidéken!

A besúgókat elhordod sorra,
s kik szavukat hajlongóra
főzik, mit én nem;
a hazugokat, s kik kioltják
Urunk mécsét, s a maguk kormát
hintik rólad, mint jó magot
dülledt kevélyen.

Kik lépcsőjüket látják benned,
s magukat tolva rajtad feljebb,
leköpnék legbelül;
őrült téveszmék hirdetőit,
kiket nem az égik, csak a földik,
a kéjjel nyalhatók, markolhatók,
érdekelnek egyedül.

Minden testi-lelki púpot, golyvát,
mik az Isten ügyét felcsúfolják,
ha nyögve is, de hordasz, –
hát nem vágyom rád mégse, mégse,
ha az az Úrnak büntetése,
hogy ne a Lélek szóljon itt ma,
hanem csak egy ordas!

Apostolutód

Apostolutód vagy? Csak tudnám: melyiké?
Pál két földrészt bebarangolt gyalog,
te uraidtól a Mercedest kapod,
min idegördültél a kapu elé.

Apostolutód vagy! S nem csinálod rosszul!
Az uraktól, kik Bertalant megnyúzták,
te rangot kapsz, pénzt meg ruhát,
bár övéinek Krisztus nem ezt szánta sorsul.

Apostolutód vagy! S hozzá szemed, füled.
Máté Urára figyelt, s a tanításra,
te rámosolyogsz a tanyasi Kajafásra,
s szúrós szemmel miránk vetsz még tüzet.

Apostolutód vagy! S hol benned a Lélek?
Tamás, ha másnak nem, hitt a sebeknek,
te rajtunk még a gúnyát is megveted,
s lenézel, ahogy őreink lenéznek.

Apostolutód vagy! De kivel vagy rokon?
A Gergelyek, Piusok, Incék, Adorjánok,
Gellért, Lukács, Pázmány: egy se kapzsi, álnok,
hacsak nem véred Rouenből Cauchon!

Sírfelirat

Jobbra és balra puhán, hajlongó nád között éltél
tölgy módján, egyedül. Térdre, s a talpuk alá
száguldó viharok cudar árja verte a nádat:
téged emelt fővel, s állva talált ez a vész.
Egyházad méltó fejedelme, kit nem a bíbor,
ádáz péteri lánc tett meg apostolivá.
Hallhatod, hogy dübörögnek sírod előtt el az Egyház
díszmenetébe sorolt késő századok is.

Fiposz (Fiatal papok országos szövetsége)

Püspök Atyáim, hallgassátok
igaz ügyemben hogy kiáltok,
hisz csel az én számban nem lakik.
S a ti szemetek magán az Igazon,
a döntést tőletek várom, hallgatom,
lássátok bennem az Egyház ifjait.

Szegény szívemet bármerről nézitek,
nincs benne sötét, és nincs benne hideg,
csupán naiv, lázas és fiatal.
Nem lépett félre, mint józan felnőttek,
a Szókra figyel, mik az Ajakról jönnek,
s aljasságot múltjában nem takar.

Hát így fordulok tihozzátok most:
az irgalmat adjátok, a csodálatost,
annak ki jobbotokhoz menekül.
Ugye, mint szemetekre, vigyáztok reám,
meghúzódhatom infulátok árnyán,
azok elől, kik üldöznek cefetül.

Gyűlölőim dühükkel öveznek,
szívük, mint egy mérges pöffeteg,
s a szájukon gögtől torz vigyor.
Lépéseikből feszül rám hurok,
sötét szemük vérszínben forog,
hogyan mikor áshatnak el már, mikor?

Olyanok akár az éhes oroszlán,
vagy annak kölyke, ha elfogyott a zsákmány:
lapulva ülnek valami leshelyen, –
s hiába hallom a hívást, a jajszót,
hiába várnak az utak, az ajtók:
a lábam alatt verem után verem!
Keljete fel, és menjete előttem,
s ha nem is bírjátok le őket egykönnyen,
fároszom lesz majd az arcotok;
nekik mindenük a föld, a has, a vér,
kicsinye-nagyja csakis ennek él,
nekem elég, mit hagytok: a lábnyomotok!

Ajánlás

Nem, tudjuk, az író pap, vagy egyéb,
nem ismerjük hitét, vagy szégyenét,
de miránk biztosan nem ütött:
így levelét a Mammon papjainak
átadják gyorsan, még a mai nap:
a húséges magyar püspökök.

Püspökszobor

Barátom,
ma nem úgy lesz az ember püspök,
mint régen,
hogy ájtatos, jámbor, buzgó,
hanem jó pofát mutat erre is, arra is, –
mesélte a püspök Pécsen.

Püspök úr,
nem tudná elárulni azt is,
hogyan az Istennek
mit mutat majd, milyen pofát,
ha egyáltalán hiszi, hogy lennie kell
valami ilyennek?

Ki képviseli?

Két érsekünk száll újra napkeletre,
az Egyházunkat képviselni száll,
sok szóval, tapssal hajbókolva persze.

Itt moccanatlan állok egymagamban,
egymást tapodja annyi tél és nyár,
s az Egyház szíve dobban bennem halkan.

A Sátán és az Érsek

(Advent 2. vasárnapján)

(A színen átlósan egy bazilika két toronysisakja. Tiszta, világos téli éj. A balra, elöl lévő toronysisak felénk eső oldalán hócsík; holdfényes derengés. A látható toronyóra az üres színen zengve üti el a tizenkettőt. A felénk eső torony háta mögött körszerű vörös derengés kúszik fel, s lassan láthatóvá válik, hogy a Sátán és az Érsek vannak benne, és másszák meg együtt a tornyot. Az Érsek reverendában, pileólussal, mintha most lépett volna ki a szobájából, nehézkesen jár, a Sátán a karjánál fogva állandóan támogatja. A Sátán papi civilben, fedetlen fővel; karcsú, fiatalabb, hosszú, hátrasimított hajjal, mozgékony, rábeszélő, mint egy vásári kikiáltó. Az Érsek önállótlan marionett-figura.)

Csak a Sátán beszél:

Hát csak felértünk könnyen, s baj nélkül ide,
a dómod tornya, érsek úr, nem csúsztatott el
bennünket, mert jó kutyánkként gazdáit megismeri,
hisz véled együtt, benned és árnyékodban
gazdának lenni vágyom itt jómagam is.

Ne hökkenj meg, ki nem szorítlak téged én,
sőt oly széles teret nyitok meg számodra,
mit el nem értél volna nélkülem.
Most ádvented van, jól tudom,
s naptár szerint te nyilván egyre várod Őt.
Hidd el nekem: nem érdemes!

Helyette jöttem hozzád én,
s te százszor jobban boldogulsz majd énvelem.
Ajánlkoztam már egyszer régen Néki is,
mert hát előítéletek nem bántottak soha.
Egy ily templomtetőn tárgyaltunk akkor is,
de boldogulni nem tudtam Vele.
Ő hajthatatlan, irreális, és merev,
nincs benne semmi üzletképes fürgeség,
egyoldalú, és nem néz más szempontokat,

pedig ha kéz kezet mos, úgy lesz rend csupán.
Az én ádventem néked sokkal hasznosabb,
meglátod mindjárt tenszemeddel is.
Fogódkodj jól, és nézz körül!

*(Az Érsek nehézkesen fogódkodik a toronykereszt szárába. A keresztág felettük van, addig nem érnek föl. A Sátán könnyedén, karjával körbe mutogat,
s mintegy abból kilövellve, vörös fénycsóva világítja meg azt, amiről beszél.)*

Mindazt, mi csak elődbe innen tárul fel,
kettőnk közös, szép birtokául kínálnám neked.
Folyónkat nézd: mi méltóságosan

vonul át messze tájak, városok ölén,
s ezekből mind nem űznek szégyennel ki téged sem.

S nézd ott lenn a vibráló fényfoltokat:
a főváros, hol játszhatod továbbra is
sok régi, csillogó sámánkodásodat.
Nézd, erre erdők és hegyek,
s megbújva köztük apró bányász-falvacskák:
és nemsokára mindegyikben felcsendül a roráté.
És látod, én mindezt neked hagyom,
pedig ha én nem állnék melletted,
ma mindezekhez nem is lenne már közöd.

Ne szólj, tudom, mit mondanál,
s én pontosabban megfogalmazom,
mi benned aggályos kérdésként felriad.
Az áron izgulsz, hogy majd mindezért
mivel fizetsz nekem?
Nem érdekel sem dollár, sem rubel,
se frank, se yen, se márka, sem shilling,
nekem fizetni lélekkel lehet csupán.
Tiédde persze nem,
mert jóbarátok lelke úgylis kölcsönös:
s miként az én lelkem tiéd,
tiéden épp úgy örvendek én is ma már!
Hanem a többiek!
Akik itt élnek szerte mind e tájakon:
harangozz, prédikálj, misézz tovább nekik,
neked maradnak mind a templomok,
a műemlékek, gyűrűk, infulák,
barokk ebédlők, díszes köntösök,
de lelkeikkel úgyse tudsz mit kezdeni,
azokra nincsen semmi, semmi szükséged,
ezekről mondj le számomra tehát!

(Az Érsek megkönnyebbül)

No lám, nem ért itt semmi megrázkódtatás!
Ezt persze szerződésbe kell tennünk.
Ettől azonban mért borul el újra homlokod?
Ne bántsanak most, régi fausti trükkjeim,
alá sem kell most írnod semmit itt nekem,
se vér-tintával, sem pedig más hókusz-pókusszal.
Én mindig friss, modern vagyok,
és minden korral együtt lélegzem,
mi, tenkorodnak jó, nekem mind megfelel.
Tudom zsebedben egy írás feszeng,
egy lelket kérnek abban vissza hű szerettei,
s papírjukra aláírásodat óhajtának
mivel csuhás ez a pali.

No hát, ha arról lenne szó,
hogy szép középkorodból összedűlni készül épp
egy omlatag torony,
azért instanciázhatsz bármennyit,
aláírhatsz, vagy kérvényezhetsz is!
De itt egy lélek, érted, lélek itt a tét,
és megmondottam: nincs közöd a lelkekhez!
Az egyezségünk úgy lesz hatályos,
ha ezt az írást itt előttem te
most széjjeltépdersed!

*(Az Érsek lassú némajátékkal írást húz elő a zsebéből, széjjeltépi, a papír-szeletkék gyér
hóesésben hullanak le.
A toronyban megcsendül a roráté-harang.)*

Ó, hogy a ménkü,
nyakunkon a roráté!

*(A vörös fénykörrel együtt eltűnnek. Alulról a
templomból hallatszik a pap hangja.)*

Izaiást olvassuk:
saját lakói megfertőzték már a földet is,
mert megszegették, mi törvény volt,
és felforgatták azt, mi jog,
s időtlen szerződésemet felbontották.
Ezért a földet átok önti el,
lakói bűnösökké süllyednek,
oly lélekkel, miként a tűzben égetett cserép,
s alig néhány lesz rajta majd, ki megmarad
embernyi embernek. (Iz. 24, 5-6)

(Közben a függöny lassan összemegy.)

– hol rejtőzöl? (9/3. zs.)

Miért maradsz, Urunk, olyan távol,
hol rejtőzöl, mikor senyvedünk,
mikor a gögös kegyetlenül páhol?

Zsákutcában les az ártatlanra,
kiszemeli a gyengét magának,
s a szerencsétlent hurokba csalja.

Leborulhat az árva elébe,
csak pofozza gúnnyal jobbról-balról,
s térdrel tapos elnyúlt gerincébe.

Ádáz szívét elnyugtatta mondja:
„Feledékeny az Úr, és el is fordult,
dehogyan néz egy ilyen kis kukacra!”

Az intézetbeli, eldobott srác
az ő botját lesi rebbenő szemmel,
és lúdbőrös combján kotorász.

Vagy aljasabbak elé lökik térdre,
hogy szájával csiholjon tagjukból gyönyört,
utálkozva, vinnyogva, és félve.

Ha felnőtt: bokájához kötik a csuklóját,
míg elzsibbadva magát összevizezi,
hogy pirulva másszék el onnan négykézláb.

Pribékje vérében vadul lüktet a kéj,
szeme is vájkál a másik húsában:
„Nem ítél az Isten – szól –, hisz nem is él!”

Beleürít a lekötött szájába,
kiszögezve letépi hímtagját,
vesébe, herébe hasít a csizmája.

Asszonyt meggyaláz a hörgő férj előtt,
fiatal lányt bottal hasít fel,
s korbáccsal csókolja ájultra a nőt.

Leszaggatja a szüzekről ruhájuk,
papjaidra perverzítást mázsol,
s széjjelmarná minden idegszáluk.

Arcunkon, gyomrunkon ringatódzva áll:
„Én meg nem ingom most már mindörökre,
soha sem ér baj, bűnhődés, halál!”

– érjen el a vágyunk – (9/4. zs.)

Kelj fel már,
hisz alját bőfögi föl a szennygödör,
felejtenéd a szegényt, meg az árvát,
mikor hátuk bőrét csíkokban hántják?

Eddig is
Előtted voltak bajunk és könnyeink,
és úgy latolgattad súlyuk tenyereden,
mint porát patikus a kézi mérlegen.

Mert Te vagy,
ki ezrediziglen fizetsz a jóért,
s bűnünk felejtet már hetediz után,
de vizslaként jársz addig a nyomán!

Rád bízunk
a verés és megtipratás gyalázatát,
a bensőnket rágó embertelen szégyent,
s hogy árvák vagyunk csontig ható mélyen!

Várjuk, hogy
korbácsuk markukkal együtt törd szét,
minden gázságuk szemükre vessed,
s a szadistáknak ne legyen kegyelmed!

Egyszer már
légy ura ennek a csöppnyi bolygónak,
a vadakat veszejtsd ki földjéről,
s érjen el a vágyunk, mi oly rég Feléd tör!

Rettegést
ne verhessenek, mint szögeket, belénk,
valami jussunk nekünk is legyen már,
s érjen el a vágyunk, mi oly rég Terád vár!

Gyémántmise

Egy fiatal angyal ...

Egy fiatal angyal
elkiáltja magát a belső portán :

– Péter bácsi,
mondja, mit csináljak?
Van itt egy ember,
a külső rendészet átengedte ugyan,
de az üzemegységek nem tudnak róla.

– Kérdeztem: mi volt?
Azt mondja: pap.
Szóltam Tamásnak,
az kérdezett tőle valamit,
aztán közölte, hogy nem tartozik hozzá.
Keresztes János énekeltette volna,
de elmenekült a hangja elől.
Az arsi plébános végignézett rajta,
és csöndben megcsóválta a fejét.

– Faggattam: mit csináltál?
Hát hogy ő írt egy pár verset.
No, nem túl sok bizalommal,
de hívtam Angelus Silesiust.

Annak elkezdett deklamálni,
de az is lerázta magáról,
hogy ennyivel elindulni lehet,
de megérkezni nem érdemes.
– És honnan jössz? – próbálkoztam.
Magyarországból.
De hát Istvánék
a huszadik századból
csak felsőbb parancsra fogadnak be bárkit is.

– Mégis, mondj valami jót magadról!
– Istennek szenteltem az életemet.
Benedeket hívtam a házi vonalon.
Hát spicli nem lehet – mondta – ,
azt nem eresztik odáig.
Megszakított terhesség lehetne,
de az nem a te kapudon jár át.
Mindentudó épp nem vagyok,
de ha ez nem átejtés,
ritka egy species lehet.

Engem mindenesetre hagyj ki belőle.

Kezdett melegem lenni.
Az emberem nem volt türelmetlen,
de nem is mozdult el
a kapu melletti ülőkéről.
Aztán egy nagy csapatot jelentettek,
egyháziakat, papokat és püspököket,
akiket a Tisztulás Helye adott épp át.
Folyton ismételték, amíg jöttek:
Ismeritek őt? Ki ismeri?
Tétován nézték vagy elkapták fejüket,
de csak tolongtak egymást taposva befelé.
Senki sem vállalta,
senki sem törődött vele.

Akkor megfogtam a Senki-nénit,
aki a vatikáni hivatalokban takarított,
s ezért most ő kezeli az egész leltárt,
amihez más hozzá se nyúlhat.
Az végigböngészett minden regisztert,
és azt mondta, hogy ezt a pókot
a Sedes Sancta nem tartotta számon.

Ellenpróbát tettem:
szétverve mellőle a sátánfiakat
a poklokban megnéztem a Pusztulás Könyvét:
azon csillagok névsorát,
kiket a Sárkány söpört le farkával az égről.
De nem volt köztük.

– De hát hol hagytál valami nyomot
magad után?
Hol lehet rád találni,
elérni, kitapintani, meglátni,
hallani, lefényképezni,
bekeretezni, fellapozni,
ízlelni, vagy megszagolni,
felhasználni, vagy rád kapaszkodni?
Hol volt helyed az életben?

S csak nézett reám értetlen.
– Talán valami egyszerű szent?
S hívtam a Miasszonyunk
középkori bohócát,
Mireió-ból a pásztort,
a fatimai és La Salette-i gyerekeket,
de nem tudtak mit kezdeni egymással.
– Vagy remete?
De Antal azt mondta:

náluk sose volt villanyborotva.

– Látnok?

Jeremiás hegyesen kérdezte:

ti a csönddel prófétáltok?

A heisterbach-i barát,

ki háromszáz éven át szemlélődött

elvesztve magát az erdőn,

kezébe fogta az arcát,

szemébe nézett, s fejcsóválva mondta:

sok benn a villódzás,

s nincs mozdulatlan mélye.

Hát Péter bátyám, ez a vége.

Kifogyott a tudományom.

Péter szótlanul felcihelődött,

s az angyalt maga után intve,

kiballagott a kapu elé.

Szótlanul, összehúzott szemmel
méregette az utast.

Aztán azt mondta az angyalnak:

nyalábold csak fel és emeld meg.

Az angyal az égen

egy bolygóval szokott labdázni,

egy embert

akár kisujjal felemelne,

de most –

– hüh, Péter bácsi,

ezt ránőttetted a kapura,

hisz mozdítani se bírom!

Ez, – ez varázslat!

– Ne is erőlködj, – felelte Péter.

Látod, ez a helye.

Nem én nőttetem oda,

csak helyére zökkent, mint ajtó a vasára.

S ki nem emeled többé onnan.

Süket, súlyos, él és mozdulatlan,

akár a téglák a falban.

Nincsen semmi egyebe,

a mennyei anyag végső paránya,

csak a súlya van meg egyedül magába,

de semmi konkrét nincsen benne,

minek valami súlya lehetne.

Csak egy pont, min kisugárzik a Kegyelem,

s ezért van helye idefent.

De mivel semmije sincsen,

senki se tud mit kezdeni vele,

s ezért a hajlékokhoz sincs köze.

De övé a fal, a fal töve,

mint egy tégláé, egy kőé,
minek a dolga, hogy legyen, ahol van,
nem mozdulva, és mozdíthatatlan,
mert ez a dolga minden falnak,
amik mögött a többiek laknak.
Ez így marad itt most már,
akár egy néma kapubálvány,
rendíthetetlen, bárha angyalok is
táncolnak a hátán.

Péter szótlan ballagott vissza,
s az angyal némán követte.
Csak a kapualjban
szólalt meg óvatosan:
– Péter bácsi,
tudom, van tudomány,
tisztaság, szelídség,
hősies bátorság,
szegénység, szenvedés,
prófécia, gyógyítás,
ima és tanítás,
és számtalan egyéb, –
mi mind színes, díszes,
lobogó, zenélő, csattogó,
harmatos, repülő, álmodó
ereje, csodája Atyánk Kegyelmének.
De mi ez a színtelen semmi,
ami van, bár nincsen,
a nincsenje súlyos,
s az üressége: Isten?

– Hát igen, szólt Péter,
ez valami olyan,
mi a többiben is megvan.
Csak azokban
még ráépítettek erre valamit.
Ez foghíjas telek a Körúton.
Kétségtelen ott van a többi ház között,
de bár nem épült rá semmi,
az utca sorából mégsem nyesheted ki.

– Na, de ha az egyik ház
a mozdulatlan Kontempláció,
míg a másik a kalandos Apostolkodás,
és így sorban mindnek van neve,
külső alakja, bútorozott belseje,
ez mi a csoda,
hogyan néz rá az ember,
hogyan emlegeti,
tán úgy, hogy: futottak még?

Péter elmerengve nézett messze:
ez a Csusszanatlan Hűség Kegyelme!
Van belőle több is,
csakhogy alig látszik:
a kő a talpad alatt,
s a fal, amin a napfény játszik
ezekből tevődik össze.

A többiek
vitatkoznak, vagy énekelnek,
de a harsonaszót, s a döbbent csendet
e falak tartják, hordják, ölelik –
de ez nem szokott érdekelni senkit.
Ezért nem tudtál róluk te sem.
Pár nap múlva
hozzákopik ő is a fal többi kövéhez,
s rajta se fogod már látni,
ki volt, miért élt, s mit érez.

– S akkor a boldogsága is
valami öntudatlan álom?

– Azt azért ne próbáld kitalálni,
hogymit érez egy könnyű csónak
az Isten ölen ringó óceánon!
A csillagnak kissé
nagyobb űrt hagy alul is felül is.

Másnap már hajnalodott,
de még párás csönd ülte meg
a hangtalanul újra születő világot,
mikor a fiatal angyal
kisuhant a kapu elé, .
s leült egy kissé feszengve
a kapu melletti pad egyik végére.
A másikon ott ült a tegnapi ember
mozdulatlanul,
de valahogy még szürkébben is, mint tegnap,
mintha már kezdene is hozzákopni
a fal tövéhez.
Kis idő múlva
az angyal beszélni kezdett,
de csak úgy maga elé,
mintha a másikat észre sem venné.
Pedig feléje nyújtózott minden szava,
csak hát ettől a másik sebe,
bár gyógyulhat is, de ha felfakadna?

Nem mindenki cikázik úgy a lét vizén,
mint tavak tükrén a vízipók,

s nem villan, mint a küldetéses angyal
sejtelmesen át az ég ívén.
Nem is birkózik
az emberekkel, a földdel, önmagával,
bizonytalan töltéseket rakva
kapkodó kézzel, ingatag lábbal.

De hogy valaki sután megüljön
itt a fal tövéen,
s ne bontsa azt, ne ássa át,
belopva bármily sánta önmagát,
elég legyen neki a távoli visszhang,
a fényből, amit ad: az árnyék,
és békétlenné ettől mégse válják,
az örökkéig föl nem érem én!
Már azt hitte, hogy nem kap választ,
mikor jellegtelen, gyöngé hangon,
ahogy az ember magának beszél,
a másik mégis suttogni kezdett,
ahogy a fák közt motoz a szél.
Ki tudná megmagyarázni önmagát,
ezt az önmagának is ködös
bárcsak – vajon – mégis – talán-t?

Egy részről mindig azt mondták:
makacs, konok, forrófejű –
s ez annyiban valóban állt,
hogy mit rám bíztak, vagy én találtam meg,
úgy szorítottam foggal és körömmel,
mint mikor szájjárat kap az eb!
Az én portámon nem is jött át semmi,
mi nem hordta a Pásztor illatát,
nem érdekelt a fönti, sem a lenti,
csak álltam, mint ár ellen a gát!
Ki egy szökéssel átlebbensz
hegyek és vizek fölött,
és kit semmi és sosem kötött
a széles létben egyetlen cövekhez,
ki áttűnhetsz, vagy újra megjelenhetsz,
ki magad vagy a könnyű és az új,
hogy tudhatnád, hogyan érthetnéd meg,
hogy lehet a mozdulatlan – élet,
és hogy lesz csíra abból, mi csak súly?

S az angyal majd átesett önmagán,
hogy óvatosan, de fülig kedvesen,
próbáljon kigombolyítani a gubancból valamit,
mivel nem találkozott még sehol sem.

Nem kellene több, csak játékodnak lenni,
villogni körötted, mint csillagod, az esti.

Porszemként lebegni Lábaid nyomán,
vagy épp megtapadni Sarkad oldalán.

Rezgő légszemcse, mi Hangszáladtól szólna,
egyetlen betű csak, de Te írtad a porba,

örvény, mit egy könnyed mozdulatod kavart,
testetlen, mély csended, senkitől sem zavart,

nem kellene több, csak semminek sem lenni,
de ahol Te lennél, ott lenni a semmi!

*

Tudjátok, arra sose vágytam,
hogy tapsoljatok nekem,
az igazság betűin dolgoztam,
nyers gránitköveken.

Tudjátok, azért se nyüzsögtem,
hogy ámulók tiporják a sarkam,
testvérnek még álmaimban is
csak a mosolygó békét akartam.

Nem gyűjtöttem színes csodákat
majdani döbbent gyászolóknak,
elég volt, hogy ne adóssággal
ébresszen a pogány holnap.

A vurstliban, hol mindegyiktek
csak önmagát üvöltötte,
én messze hallgatóztam volna
illatra, fényre, csillagcsöndre.

S míg munkátokat majd szelek hordják,
– ezer rongyos papírcafat –
én fekszem majd csak mozdulatlan,
mint utcakő a talpak alatt.

A tékozló fiú indulása

Nem emlékszem rá,
hogy mikor jöttem el Tőled,
valószínűleg akkor se vettem észre,
s ha volt valami búcsúszavad,
a fülem el nem érte.

Vittem magammal és magamban
azt az egész örökségemet,
miről Te már akkor tudtad,
hogy csak elhányt szemét lesz a java
peremén egy hosszú útnak.

Nem sajnáltál semmit se tőlem,
sokáig néztél a kapuból utánam,
pedig tudtad, hogy nem fordulok hátra.
Az elinduló nem Terád kíváncsi,
nem is Rád figyel, hanem a világra!

*

„Hét napon” át hangzott, hogy „Legyen”,
és visszhangzik máig milliárd éveken.

*

S míg a Lét dalol, nyugodtan, gazdagon,
„tenni” cibálja az izgága Ős-majom.

*

Pedig ha megcsendít az Ujj egy hangvillát,
más hangot elültéig az sem ad!

*

A váci nagy MZ-osztályon
értek el harmatos reggeleid.
S most itt a szomszédban, a Szuttai dűlőn
súgod el halkán az aznapi szép estelit.

*

Egy kiskamasz: nem élte meg még élted negyedét,
s szikrázik feletted, mint a tavaszi ég.
Míg vén salabakterek s modern cicomák,
gyűrűk, kereszték, jelvény-cafrangok
csak a „vadállat” jeleit hordják.

*

Egy püspök: szerény és egyszerű, mint az arsi pap
jár az emberek közt, interjút nem ad.
Jól látja, hogy az evilág marad evilág,
bár bazárában a sok naiv keresztény
bóvlit csomagolni tartja a – Bibliát!

*

Egy kereső: Krisztust keresi égen-földön
mindegy ki az, csak hozzá jöjjön.
Mindegy hogy néz ki, mit hirdet, mit akar,
csak olvadjon a szív, mint napon a vaj!

Hol vagy, Karácsony?

Az utcasarkon nyit épp egy butik,
csicsás nő rakja ki csicsás áruit.
Gondterhelten robog el egy templomszolga,
hisz a perselye csak a drágaságot kongja.
A battyogó őrző jobbra-balra vizslat,
kapkodják is a linkek vacak vackaikat.
Sorsjegyárusok, jósok, sündörgő pimaszok,
és bővli, bővli asztalon, szívekben, szemekben,
agyakban, szavakban, papíron, képeken,
s áradnak köztük kölykök és vénék,
sihederek, lányok, kiégett szépek,
s maguk se tudják, hogy mocskosak, csupaszok.

Megyek köztük, mert valahogy átdereng a fény
sátrakon, rongyokon, a színek szemetén,
mint sűrű lombok között a napsugár
még rothadót is megcsillant és általjár,
úgy átsuhan, átszítal rajtuk a Karácsony:
az aluljárók falán és kövén, a lépcsőn, a rácson,
a hamis és csúnya gyertyás fenyőkön,
giccses képeken, az árusok haja bozontján,
a csillagszórókon, az újságos ponyván,
s milyen furcsa, hogy szemét hátán szemét
szólongatja kupacban a Logos ünnepét,
s kapkodva várja, hogy közibük eljöjjön ...

Mert mire az éjféli mise felcsendül,
csak a piszok marad itt meg egyedül,
mint a Teremtés előtt az üres káosz,
mihez úgy nyúltál, mint a világ anyagához,
hát csak rajta, Karácsony, rajta te Kisded,
mert hogy az új Teremtést végbe is vigyed,
ha egyébbel nem is, szeméttel szolgálunk –
jöjj Te Megváltó, Te közeli Isten,
kinek mosolya, csillaga innen kisegítsen,
áradó fénye, aranya, tűzének zománca
koszos odvainkat sikálja, formálja,
Te egyetlen igazi kincsünk és Királyunk...

Marika

A szeme félig lecsukva,
a szemgolyó a szemsarokba fordult,
az arca foltos, eltorzult és durva,
mi virág volt, most fonnyadt, lekonyult.

Minek emeled fel a szemfedőt,
ugyan mit találhatsz alatta?
Úgysem lehet az, aki volt azelőtt,
magad leszel végül is becsapva.

Nem akarod hinni, hogy porrá leszünk,
vagy visszafognád a szárnya bontogatót?
Hisz az, ami itt számodra megszűnt,
mindenével issza az Örökkévalót!

Idegesen forgatsz egy ócska felöltőt,
mit a ruhatárban hagyott valaki,
A darab véget ért, zúgnak a szellőzők,
mért nem az üdítő szabadba szaladsz ki?

Atyánk illatos tavaszi estéjén
valaki kacagva integet, – odafenn, odaki...

Hallgatnom kellene már, Uram?

Lehet, hogy vak és süket vagyok,
s agyam és szám nem tud már
se szépet, se nagyot,
de úgy bolyongok mégis
világod nem-látszó tájain,
mint ki lát is, szól is, lép is,
akárcsak tegnap, tegnapelőtt.
Ám szelíd kezek fognak, húznak:
jaj, vigyázz, maradj, eljárt az időd!

És persze így van, biztosan,
habár bennem az ifjú, a férfi
nem hiszi, hogy ezektől megrokkán.
Ha kifáradtam, akkor lefekszem,
a kiránduló bakancsom is más hordja már,
de elegek is nekem a felhők odafenn!

Naivság, hogy gyengébb vagyok, esendő,
van ugyan velem protézis, szemüveg,
akárcsak kabát, sapka és zsebkendő.

De azért, Uram, én nem vitatkozom,
nem hogy Veled, de mással sem,
mindössze nem számok teszik ki a korom,
s ha a tengerár bennem zúgva hömpölyög,
nehezen tudom rávenni magam,
hogy töltsék meg a kútnál egy csorba köcsögöt!
Amíg, Uram, a harsonádat hallom
nem várhatod tőlem, hogy napozzak
bármi ezüst- vagy aranytengerparton!

Uram, Neked kell és valóban befognod,
a két szemem, a két fülem, s a szám,
elcsitítanod, mi bennem dohog, dobog,
hogy elnyúljak a tenyeredben csöndben,
s hogy magamhoz szorítva tündérvilágod,
oda térjek vissza ahonnan eljöttem.
De jövők, Uram, hogyne, amely percben hívnál
ölelve minden játékom, játszok –
de addig, ha akarom, ha nem,
minden sejtem lobog, dalol és vibrál!

Tedd, Uram, könnyebbé az elválást

Ember vagyok, buta és ostoba
látok mindent a földön, mi őrült és mostoha
nem értem a Jancsi a Palkó zöldségeit
csak segítenék nekik, hol ott, hol itt –
de semmi szükségük sincs rám!

Nőttek az ölemben egy-két évtizeden át,
én adtam kezükbe könyvet, ceruzát,
s elszaladnak, mintha sosem lettem volna
térdig a sárba, nyakig a mocsokba,
meg se látnak többé az utcán!

Más világon élünk, más levegőt szívunk,
nem ér össze többé bárcsak a kisujjunk,
hiába kiáltok fel a holdjuk felé,
ők ott nyüzsögnek annak másik felén,
a mi világunkra nem is emlékeznek tán!

Ember vagyok, ki lassan bölcsé lett,
tudja, hogy a sodrás hová visz titeket.
Szaladok a parton intve, kiáltva,
– a túlparton lebben őrangyaltok szárnya –
és hallom, már hallom a vízesést –
vedd, Uram, magadhoz a szemem, fülem, szám!

Az összes vers betűrendes jegyzéke

– A –

A „kapcsos könyv” előtt (Arany János)	IV. kötet
A bal lator	III. kötet
– a barbár a legszívósabb!	V. kötet
A Basszus (Ady Endre)	IV. kötet
A béke,	I. kötet
A Beteljesedés felé –	II. kötet
A bevezetőt elmondja Ezekiel	II. kötet
A bevonulás útján	I. kötet
A bori füzet (Radnóti Miklós)	IV. kötet
A bugyorban	III. kötet
A Halál Angyala	II. kötet
A harmadik gyertya	III. kötet
A három ifjú éneke	III. kötet
A Hideg himnusza	I. kötet
A hivatás vége	IV. kötet
A holtan nagyok	III. kötet
A Jó	IV. kötet
A jobb lator	III. kötet
A Kendő szólal	I. kötet
A kútban	II. kötet
A Láng himnusza	I. kötet
A Láng küldetése	I. kötet
– a lélek nem él, csak az egészben –	III. kötet
A lelket vedd fel!	II. kötet
A Leviáthán hasában	III. kötet
A liturgikus év utolsó vasárnapján	III. kötet
A lótuszevők szigetén	I. kötet
A magányos ember zsoltároskönyve (68. zs.)	III. kötet
A másik Mérleg	II. kötet
A második gyertya	III. kötet
A Megfeszített	III. kötet
A múlt szerelmese	IV. kötet
A Mű árnyékában	IV. kötet
A Mű	IV. kötet
A Nagy Betűk	IV. kötet
A negyedik gyertya	III. kötet
A nyírszalón gazdájának (Áprily Lajos)	IV. kötet
A palack szelleme (12 zs.)	III. kötet
A Prófeta (Babits Mihály)	IV. kötet
A püspök egy bűnbánati zsoltárt mond el: a 37.-et	V. kötet
A régi Advent visszatér	III. kötet
A régi kápolna újra él	V. kötet
A Rossz	IV. kötet
A Sátán és az Érsek	V. kötet
A szenvedés	IV. kötet

A Szép	IV. kötet
A tápéi Krisztus (Juhász Gyula)	IV. kötet
A Te néped	III. kötet
A tékozló fiú indulása	V. kötet
A Test epilógusa	I. kötet
A titok	IV. kötet
A tűz mellett	I. kötet
A vég	IV. kötet
A versek litániája	II. kötet
A világ 1976-ban	III. kötet
Adoráció	I. kötet
Ádvent Angyallal és zarándokokkal	IV. kötet
Agnus Dei	I. kötet
Ágyban, párnák közt?	II. kötet
Ahogy a hídon	II. kötet
Akaratunk	IV. kötet
Akart versek	I. kötet
Aki anyám voltál...	I. kötet
„Akkor” – és ma	V. kötet
– akkor is –	IV. kötet
Alapfogalmak	IV. kötet
Alázat	IV. kötet
Aligha –	II. kötet
Alkotás	IV. kötet
Apostol	IV. kötet
Apostolok	III. kötet
Apostolutód	V. kötet
Arc, profilban	II. kötet
Arcképem alá	II. kötet
Ars poetica	IV. kötet
Ars poetica I.	IV. kötet
Ars poetica II.	IV. kötet
Ars poetica III.	IV. kötet
Ars poetica IV.	IV. kötet
Ars poetica V.	IV. kötet
Ars poetica VI.	IV. kötet
Assisi Szt. Ferenc	III. kötet
Atombombák	IV. kötet
Az Alázatosság kalácsa	I. kötet
Az álszent	II. kötet
Az álszentség karrierje	IV. kötet
Az árnyékom	IV. kötet
Az Egyház záró szava	III. kötet
Az Ellenlábás	II. kötet
Az első adventi gyertya	III. kötet
Az első hó	I. kötet
Az Ész nevében!	IV. kötet
Az Igen-ért küldöttelek!	II. kötet
Az Isten vásárosa	I. kötet
Az utolsó szó jogán	I. kötet

Az utolsó zsoltár	II. kötet
Azért ez nem olyan egyszerű (72. zs.)	III. kötet
Azt hiszed, lehet?	I. kötet
– B –	
Bagoly mondja a verébnek –	II. kötet
Bármelyik nap	III. kötet
Befelé megyek tavaszomba	I. kötet
Béke	II. kötet
Béke	IV. kötet
– belőlem virít ki minden csillag –	III. kötet
Belső monológ	IV. kötet
– – – (betegnek ajándéku)	IV. kötet
Bethesda a X. kerületben	III. kötet
Bevezető	IV. kötet
Bevezető az Anthológiához, amit már itthon írtam	V. kötet
Bíró	IV. kötet
Bizonyosság	IV. kötet
Biztatóul	IV. kötet
Biztonságban (90. zs.)	III. kötet
Bocsáss meg...	IV. kötet
Börtön	IV. kötet
Bús esti ima (4. zs.)	III. kötet
Butaság	IV. kötet
Bűn	IV. kötet
– C –	
Callixtus-katakomba	V. kötet
Capitulumok	III. kötet
Chamissonak	IV. kötet
Címer	III. kötet
Colosseum	V. kötet
Completorium	I. kötet
Completorium	III. kötet
Completorium (Vasárnap)	III. kötet
Compostellai Szt. Jakab	III. kötet
Credo	I. kötet
– CS –	
Csak drótok	I. kötet
Csak feszítsetek! (126/2. zs.)	III. kötet
Csak mese!	III. kötet
Csak pillanat –	II. kötet
Csak Te! (126. zs.)	III. kötet
Csak Te ne késs! (69. zs.)	III. kötet
Család	IV. kötet
Csendet teremtek benned!	II. kötet
Cseréphalom (Képes Géza)	IV. kötet
Csodálkozás	IV. kötet

– D –

Dávid	II. kötet
– de akik jönnek – (125. zs.)	III. kötet
De ez is igaz!	II. kötet
De jó lenne!	II. kötet
Déli glória	I. kötet
Demokrácia (1)	IV. kötet
Demokrácia (2)	IV. kötet
Diónyi fájdalom	II. kötet
Diotrephes	III. kötet
Duplát kaptam	I. kötet

– E –

Ecce homo	I. kötet
Egocentrizmus	IV. kötet
Egy apró seb csak a bal bokád fölött	III. kötet
Egy fiatal angyal...	V. kötet
Egyedül	III. kötet
Egyéniség	IV. kötet
Egyház	IV. kötet
Egymás mellett a két Márton	III. kötet
Egyszer minden kehely felborul	V. kötet
Egyszer mindenki csikó volt...	I. kötet
Együtt	II. kötet
Elidegenedés	IV. kötet
Elmegyek, elmegyek...	III. kötet
Előszó (Karinthy Frigyes)	IV. kötet
Elveszett nemzedék	III. kötet
Elvont spekuláció	IV. kötet
Ember embernek farkasa (11. és 115. zs.)	III. kötet
Ember	IV. kötet
Emlék és varázslat (Radnóti Miklós)	IV. kötet
Emlékek	III. kötet
Emlékérem	IV. kötet
ENSZ: az emberiség fele ideggyenge	IV. kötet
Erkölcsei fejlődésünk	IV. kötet
Erő	II. kötet
Esti barátkozás	I. kötet
Esti béke (130. zs.)	III. kötet
Esti karének (Benjámín László)	IV. kötet
Evangélium	IV. kötet
Ez ki itt?	II. kötet
Ez van!	II. kötet
Ezekieltől Móniig	II. kötet

– É –

Égjen végig ez a tűz!	II. kötet
Éjjeli glória	I. kötet
Él is benned?	III. kötet
Életszentség	IV. kötet

Én	IV. kötet
Én is átmentem rajta –	IV. kötet
Én is köszönöm!	II. kötet
Én megmaradtam	I. kötet
– érjen el a vágyunk –	V. kötet
Érték és érdek	IV. kötet
Értelmünk	IV. kötet
Értetek	I. kötet
– és dalol a Lélek –	I. kötet
És ha Én kérdezek?	II. kötet
Évfordulón	II. kötet
– F –	
Fagyöngy az Istenen	I. kötet
Fák az udvaron	III. kötet
Fáradt glória	I. kötet
Fazék-sors	II. kötet
Fegyelem (1)	IV. kötet
Fegyelem (2)	IV. kötet
Fehérvasárnap	III. kötet
Felkelt a szél	I. kötet
Férfi	IV. kötet
Férgek	II. kötet
Fia vagyok! (109. zs.)	III. kötet
Fiacskám,	I. kötet
Fiatalköltők anthológiája arcképekkel	IV. kötet
Fiposz (Fiatalköltők országos szövetsége)	V. kötet
Forma	IV. kötet
Földönfutók	II. kötet
Fuldokolva (41/2. zs.)	III. kötet
– G –	
Gaudete	II. kötet
Gőg	IV. kötet
– GY –	
Gyerek	IV. kötet
Gyerekség?	IV. kötet
Gyermekeim,	I. kötet
Gyümölcs	IV. kötet
– H –	
– ha csobbanó vizén mind helyén áll a nád –	IV. kötet
Ha én sem beszélnék –	III. kötet
Ha szólsz hozzám –	II. kötet
Háború	IV. kötet
Hajnalba	III. kötet
Hajnali álom	I. kötet
Hajnali glória	I. kötet
Halál	IV. kötet

Hallgatnom kellene már, Uram?	V. kötet
Hányat alszunk?	I. kötet
Hányszor írod meg?	IV. kötet
Harmadik mise	I. kötet
Határkő	II. kötet
Haza	IV. kötet
Hej Idő, te lompos, vén varázsló –	II. kötet
Hétfői Sexta	III. kötet
Hétfői Tertia	III. kötet
Hétfői Vesperás	III. kötet
Hétfői Vesperás (Nagyböjt)	III. kötet
Hiszekegy	III. kötet
Hit	IV. kötet
Hit, remény, szeretet	I. kötet
Hitvallók	III. kötet
„Hívők”	III. kötet
Hogyan is lesz az?	II. kötet
Hol a börtön?	IV. kötet
– hol rejtőzöl?	V. kötet
Hol vagy, Karácsony?	V. kötet
Hol van a Húsvét, Angyal?	II. kötet
Hol van a Valóság?	IV. kötet
Humanizmus	IV. kötet
Hűség (1)	IV. kötet
Hűség (2)	IV. kötet
Hűség Péter-Pálkor	I. kötet
– I –	
Idő	IV. kötet
Idők jele	II. kötet
Igazság	IV. kötet
Igen és Nem	II. kötet
Így törnek fel bennem –	II. kötet
Ikrek lettek	I. kötet
Ilyen ősi a bűn! (40. zs.)	III. kötet
– ilyen üres –	II. kötet
Illyés Gyula fényképe előtt	IV. kötet
Ima	IV. kötet
Imádkozom	I. kötet
Intelem az ostoba prófétához	II. kötet
Intelem mái prófétáinkhoz	II. kötet
Intézmények	IV. kötet
Introitus	I. kötet
Írás a nem-írásról	IV. kötet
Irgalom (102. zs.)	III. kötet
Író	IV. kötet
Irodalomszociológia	IV. kötet
Isten házai	IV. kötet
Isten	IV. kötet
Isten	IV. kötet

Izaiás – ma is!	II. kötet
Izaiás emlékirata honfitársai ellen	IV. kötet
– J –	
Jegyzet – rímbe	IV. kötet
Jegyzetek Kosztolányi fölött	IV. kötet
Jelenléted	II. kötet
Jeremiás imája	II. kötet
Jeremiás siralmi	II. kötet
Jeremiással	I. kötet
Jó harcot harcoltál –	II. kötet
Jónás felel	II. kötet
Jubileum	I. kötet
Júdás fája alatt	I. kötet
Júdás felháborodása	III. kötet
Jusson már Eszedbe	III. kötet
– K –	
Káin rokona	III. kötet
Kaleidoszkóp	II. kötet
Kamaszodik a víz	I. kötet
Karácsony Borban	III. kötet
Karácsony, 73	III. kötet
– – – (Karácsonyra)	IV. kötet
Karc	III. kötet
Karrier	IV. kötet
Katkának	II. kötet
Kegyelmet kértek számodra	II. kötet
Kék ég, kék víz...	I. kötet
Kemény beszéd	I. kötet
Kenyeret eszem	I. kötet
Keresztelek	I. kötet
Keresztelő Szt. János lefejezése	III. kötet
Keserű	II. kötet
Készülődés	II. kötet
Két csajka, egy kanál	I. kötet
Ki hasonlítson?	I. kötet
Ki itt belépsz –	III. kötet
Ki képviseli?	V. kötet
Ki vagyok én?	I. kötet
Ki voltál igazán?	II. kötet
Kiket sose nevezek meg	IV. kötet
Kiről írok?	III. kötet
Kis Szt. Teréz	III. kötet
Kísértés	II. kötet
Kísértés	IV. kötet
Konokul	II. kötet
Kontempláció	IV. kötet
Kopaszok Istene	I. kötet
Koponyám körül	II. kötet

Koponyám röntgene	V. kötet
Kortársak	IV. kötet
Költő	IV. kötet
Költők az életutamból	IV. kötet
Könnyedén	I. kötet
Könnyedség	IV. kötet
Könyörgés a vénség küszöbén	II. kötet
Könyörgés az ironcokért köztünk	IV. kötet
Könyv	IV. kötet
Köztük vagy	II. kötet
Krisztus	IV. kötet
Kultúra	IV. kötet
Kyrie	I. kötet
– L –	
Lacinak	II. kötet
Látható, vagy láthatatlan?	III. kötet
Látlelet	II. kötet
Látom a sötétet! (87. zs.)	III. kötet
Legalább a tátikáimat!	II. kötet
Lexi	I. kötet
Liturgia	I. kötet
Liturgikus idők	III. kötet
Longinus dala	I. kötet
Lovamat kötöttem...	III. kötet
– M –	
Ma azonban Péter így beszélne a tragédiában:	II. kötet
– ma már oly Karácsonyt kérek Tőled –	III. kötet
Magam köszöntöm önmagam	III. kötet
Magány	IV. kötet
Magányos reggeli ima	IV. kötet
Magunk leszünk	II. kötet
Mai kereszténység	IV. kötet
Mái mozaik	II. kötet
Márianosztrai asszociáció	III. kötet
Marika	V. kötet
Márti iskolába megy	II. kötet
Más az, pajtás –	V. kötet
Második könyörgés	II. kötet
Meddig vársz még, Angyal?	V. kötet
Meddig?	III. kötet
Még ez sem elég! (Váci Mihály)	IV. kötet
Még ma, nem holnap	V. kötet
Megbotránkoztál?	III. kötet
Megkoszorúzták a sírját...	III. kötet
Megláttad a boldogságot?	I. kötet
Meglopnád ...?	I. kötet
Mért csinálod?	II. kötet
Mert először a dac van!	IV. kötet

Mért érezlek olyan messze –	II. kötet
Mért hallgatok Rólad?	II. kötet
Mért vagy gyatra?	I. kötet
– mert, például, így is lehet! –	III. kötet
Mi az, ami biztos?	IV. kötet
Mi közöm van hozzátok?	I. kötet
Miből gyöngyözik elő?	II. kötet
Michelangelo: Rabszolga	III. kötet
Miért írok?	II. kötet
Miért?	III. kötet
Miért?	IV. kötet
– mikor már senki sem emlékszik rátok –	III. kötet
Minden versem –	II. kötet
Mindenképp fáj	II. kötet
Mindennapi kenyérem	II. kötet
Mindenszenteki szózat	II. kötet
Mindnyájan lehetnétek!	III. kötet
Minek mondotok engem?	II. kötet
Mint az a madár – ? (10. zs.)	III. kötet
Mint egy virág,	I. kötet
– mint futó sebesültből a vér csöpög (39. zs.)	III. kötet
Mint ködkürt a Dunán ...	I. kötet
– mint nyúl az őszi szántásban –	III. kötet
Mint rab –	II. kötet
Mire jó a vers?	II. kötet
Miserere	I. kötet
Missa sicca	I. kötet
Misszionárius	IV. kötet
Mit ágáltak?	IV. kötet
Mit akartatok velem?	III. kötet
Mit jelent írni?	II. kötet
Mit tennél?	II. kötet
Mit vársz még tőlem, Angyal?	IV. kötet
Modell	II. kötet
„Modern”	IV. kötet
Modern hivatás	IV. kötet
Modern Március	III. kötet
Mókuserék	IV. kötet
Mondják – mondom (122. zs.)	III. kötet
Móni arcképe alá	IV. kötet
Most él csak ...	II. kötet
Mulandóság (48. zs.)	III. kötet
Múlnak az évek	I. kötet
Műanyag iratkapocs (123. zs.)	III. kötet
Művészet	IV. kötet
– N –	
Nagyböjt – Laudes	III. kötet
Nagyböjti Laudes	III. kötet
Nagyhét, 74	III. kötet

Nagypéntek	III. kötet
Nagypéntek, újra	III. kötet
Naiv zsoltár, amiben mégis van valami (111. zs.)	III. kötet
Naphimnusz (148. zs.)	III. kötet
Ne dobj el!	II. kötet
Ne felejtsetek!	I. kötet
Ne keményítsétek meg – (94. zs.)	III. kötet
Ne köszöntsetek!	I. kötet
Ne sírj majd utána –	II. kötet
Neked létezem –	II. kötet
Nektek is szól! (Váci Mihály)	IV. kötet
Nem egészen! (74. zs.)	III. kötet
Nem egyszerű!	II. kötet
Nem értelek	II. kötet
– nem fogjátok hinni –	III. kötet
Nem írok szonetteket!	IV. kötet
Nem lehetne?	II. kötet
Nem szoktam – hadd szokjam	III. kötet
Nem vagyok olyan! (117. zs.)	III. kötet
Nemcsak régen történt!	III. kötet
Négy elem	I. kötet
Négyszáz bűnösök litániája	I. kötet
Nincs szükség bogáncsra!	II. kötet
Nona	III. kötet
Nő	IV. kötet
– NY –	
Nyakig az éjszakában (Baranyi Ferenc)	IV. kötet
Nyárspolgár	IV. kötet
Nyárvég (Garai Gábor)	IV. kötet
– O –	
Oktatom a Lángot	I. kötet
Októberek	I. kötet
Olcsó vagy, Pajtás!	I. kötet
Olvasok	IV. kötet
– opprimitur a maiestate!	V. kötet
Oszlop a pusztában	IV. kötet
Ó, a forrásaim –	IV. kötet
Ó, ha egyszer ...	I. kötet
Ó, szószék!	V. kötet
– Ö –	
Öcsém	II. kötet
Önéletrajz	II. kötet
Öreg ember altatója	II. kötet
Öreg ember zsoltározik (101/1,3. zs.)	III. kötet
Örömünk oka	I. kötet
Összeért a kezünk ...	I. kötet
Ők meg azt mondanák:	IV. kötet

Órangyalok ünnepe	III. kötet
Őrjöngő ifjúság	IV. kötet
– P –	
Pap	IV. kötet
Papírsárkány lettem	II. kötet
Pásztorok miséje	I. kötet
Planck	I. kötet
Poharam	I. kötet
Pörög az orsó	I. kötet
Prédikálni?	IV. kötet
Prima	III. kötet
Prima (Vasárnap a karácsonyi időben)	III. kötet
Prothézist kaptam	II. kötet
Purificatio	I. kötet
Pünkösd van!	IV. kötet
Pünkösd vigíliáján	III. kötet
Pünkösdi sequencia	IV. kötet
Püspökszobor	V. kötet
– R –	
Rabszolgák	III. kötet
Ráfáel arkangyal	III. kötet
Realizmus	IV. kötet
Reflektorfényben (138. zs.)	III. kötet
Reggel – este	III. kötet
Reggel és este: egy nap	II. kötet
Reggeleim	II. kötet
Reggeli	I. kötet
Reggeli látogatás	II. kötet
Regina Mundi	I. kötet
Remény	II. kötet
Reménytelenül	II. kötet
Rímeeknek fényes csillaga –	IV. kötet
Római versek	V. kötet
Rügy	IV. kötet
– S –	
Sámuel	II. kötet
Sanctus	I. kötet
Simeon akarta így!	II. kötet
Simon István	IV. kötet
Simone Weil idézése	II. kötet
Sírat-e valaki?	II. kötet
Sírfelirat	V. kötet
Sírok, emlékek, temetők	V. kötet
Sokaknak	IV. kötet
Sós Sándor	I. kötet
Sömaj Izrael (I)	II. kötet
Sömai Izrael (II)	II. kötet

Sötétben	II. kötet
Sportolók	IV. kötet
Stilicho fiai	III. kötet
Súlyosodóban	II. kötet
– SZ –	
Szabadsághős	IV. kötet
Szakbarbár	IV. kötet
– szálllok egyre felfele –	III. kötet
Szálllok-e vagy hullok?	II. kötet
Szavak	IV. kötet
Szavak, szavak	V. kötet
Százszögű kristályok	II. kötet
Szegény és szürke vagyok	II. kötet
Szent	IV. kötet
Szenteste	III. kötet
Szép versek!?	IV. kötet
Szeplőtelen Fogantatás	I. kötet
Szeretet	IV. kötet
Szodoma	II. kötet
Szókat tájékozom (38. zs.)	III. kötet
Szolgálj!	IV. kötet
Szomorú boldogság	II. kötet
Szorongás	II. kötet
Szorongás (József Attila)	IV. kötet
Szt. Lőrinc	III. kötet
Sztriptíz	III. kötet
Szürke habitusban	I. kötet
Szürke zsoltár	I. kötet
– T –	
Találkozunk	I. kötet
Talán valamit elhibáztam	IV. kötet
Tanítás (mi tán vallomás is)	IV. kötet
Tanulékonyság	IV. kötet
Tedd már le a karszalagot!	IV. kötet
Tedd, Uram, könnyebbé az elválást	V. kötet
Tehetek róla?	IV. kötet
Tehetség	IV. kötet
Téli ég,	I. kötet
Test	IV. kötet
Tóbiás éneke rabsága földjén	II. kötet
Történelem	IV. kötet
Történelem és közélet	IV. kötet
Triptichon	III. kötet
Tükörben	II. kötet
– U –	
– ugyanaz a csendes Angyal –	V. kötet
Ugye nem érted a verset,	IV. kötet

Ugye, Arra gondolsz?	II. kötet
Ugye, kevés?	I. kötet
Ugye, nem kívánod?	III. kötet
Unom	IV. kötet
Utókor	IV. kötet
Utolsó párbeszéd	IV. kötet
Utunk	II. kötet
Újévek, újévek!	III. kötet
Únapon	II. kötet
Út és útjelző	II. kötet
Útravaló	IV. kötet
– V –	
Vadak között	II. kötet
Valaki a Sátánt káromolta	I. kötet
Válaszos zsoltár	III. kötet
Vallásos költészet	IV. kötet
Valle de los caídos (20/2. zs.)	III. kötet
Van, hogy –	II. kötet
Van, kinek –	II. kötet
Vannak még csikók!	I. kötet
Várlak (43/2-3. zs.)	III. kötet
Várom Elizeust	II. kötet
Végtelen és örökkévaló	IV. kötet
Vénülsz, vagy züllesz is?	II. kötet
Versek, versek, versek...	IV. kötet
Versenyfutás a szóért	II. kötet
Verses ima versíróért (Vas István)	IV. kötet
Verseskötet	IV. kötet
Vértanúk	III. kötet
Vertikális népvándorlás	IV. kötet
– – –(vigasztalásul)	IV. kötet
Vigília	III. kötet
Világ	IV. kötet
Villódzik –	II. kötet
Visszfények	V. kötet
Vízállásmérő	II. kötet
Vízkereszt	II. kötet
– Z –	
Zárás előtt	IV. kötet
Zárt ajtók megett	II. kötet
Zrínyi harmadik éneke	IV. kötet
– Szám –	
22. zsolt.	III. kötet
31. zsolt.	III. kötet
89. zsolt.	III. kötet
129. zsolt.	III. kötet
1998. (Szent Jakab), este	V. kötet